

पाली - नेपाली - नेपालभाषा शब्दकोष

सम्पादक

त्रिपिटक विसारद सासन जोतक धज

आचार्य भिक्षु अमृतानन्द

महानायक महास्थविर

Dhamma.Digital

व्यवस्थापक सम्पादक

भिक्षु मैत्री

पाली - नेपाली - नेपालभाषा शब्दकोष

Pali - Nepali - Nepal Bhasha Dictionary

सम्पादक

आचार्य डा. अमृतानन्द महानायक महास्थविर

Chief Editor

Ven. Dr. Amritananda Mahanayeke Maha Thera

व्यवस्थापन सम्पादक

भिक्षु मैत्री

Dhamma.Digital

Managing Editor

Bhikkhu Maitri

Published by:

International Buddhist Society

Buddha Nagar, Lumbini, Nepal.

Tel: 00977-71-80133, Fax: 80124

E-mail: maitri@btw.wlink.com.np

प्रकाशक : अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध समाज
बुद्ध नगर, (लुम्बिनी)
फोन नं.: ०७१-८०१३३, ८०१७४, ८०२७४
फ्याक्स : ८०१२४
ईमेल : maitri@btw.wlink.com.np

प्रथमावृत्ति : १००० प्रति

(सर्वाधिकार सुरक्षित)

बुद्ध सम्बत - २५४४

नेपाल सम्बत - १९२९

बिक्रम सम्बत - २०५७

इस्वी सम्बत - २००९

मुल्य : ३००/-

Dhamma.Digital

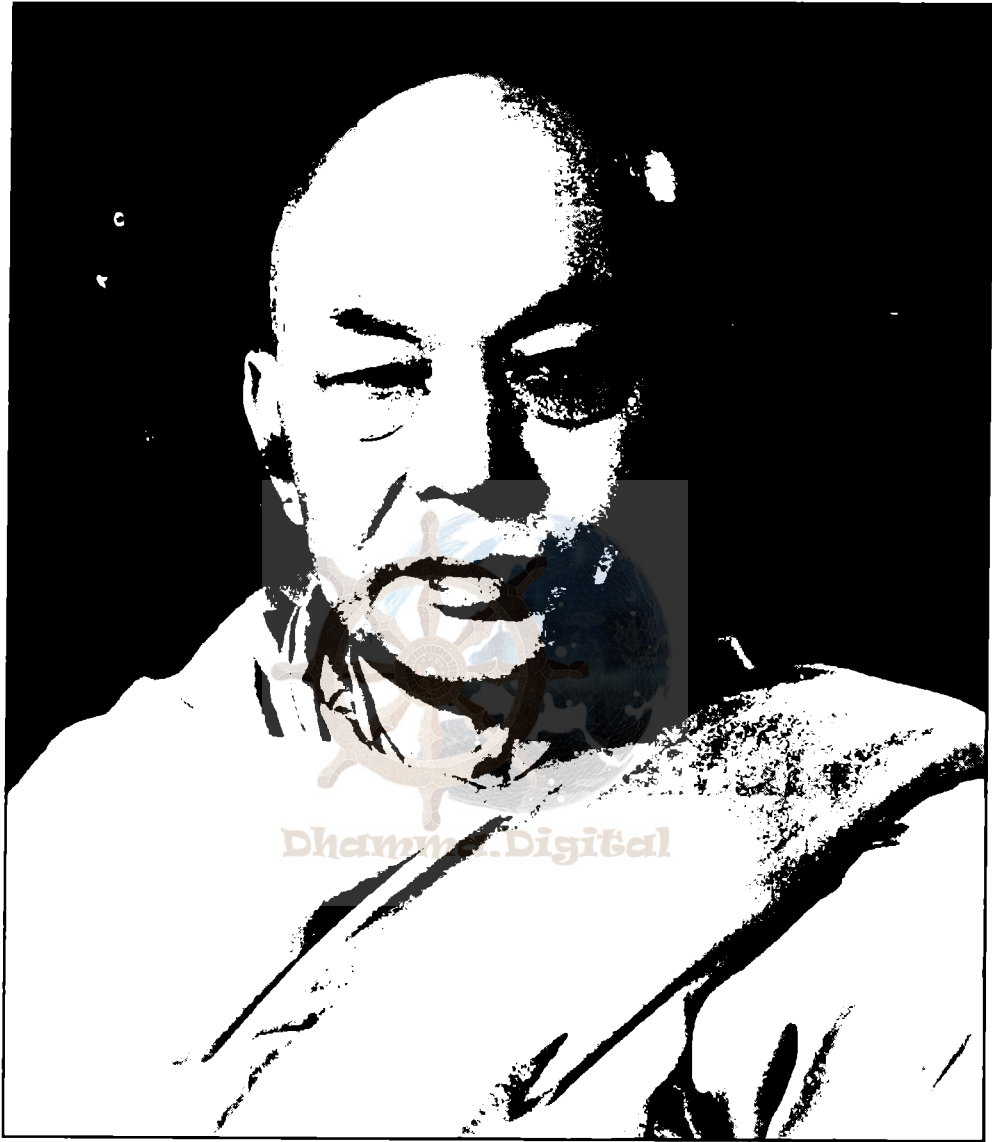
टाइप सेटिङ्ग : अनिल श्रेष्ठ

हाइटेक पायोनियर, कालिकास्थान, काठमाडौं ।

मुद्रक : बागमती छापाखाना

ललितपुर, नेपाल ।

फोन नं. ५३३८४७

सम्पादन सहयोगी :

भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविर,
श्री इश्वरानन्द श्रेष्ठचार्य,

त्रिपिटकाचार्य
भाषाविद्

संशोधन मण्डल :

श्री भुवनलाल प्रधान,
श्री फणिन्द्र रत्न बज्राचार्य,
प्रा. सुवर्ण शाक्य,
श्री धर्मरत्न शाक्य "त्रिशुली"

इतिहासविद्
इवाबाहा:
ओंबाहा:
बौद्ध विद्वान

आर्थिक सहयोग (Financial Supporters) :

१) आनन्दकुटी विहार गुठी	शब्द संग्रह
२) Mr. Pho. Bangkok	माष्टर कपी
३) भिक्षु विमलानन्द महास्थविर	लुम्बिनी
४) भिक्षु सूर्यमङ्गल	सूर्य शान्ति विहार, कपिलवस्तु
५) अनागारिका माधवी	प्र. अ. यशोधरा बौद्ध विद्यालय
६) कर्ण शाक्य	काठमाण्डु गेष्ट हाउस
७) सुनिल शाक्य	बुढानीलकण्ठ
८) प्रदीपरत्न शाक्य	भक्तापोल, ताजाफः
९) गोपिलाल उपासक	पिन्डे, यल
१०) क्याप्टेन् एम. जे. श्रेष्ठ	
११) ज्ञानीलक्ष्मी शाक्य	नकबही तःधंचुक
१२) पुष्पमाया शाक्य	शंखमूल चोक, नयाँ बानेश्वर
१३) सुशीला शाक्य	हःखा
१४) मंगललक्ष्मी तुलाधर	कालोपुल
१५) Daniel Monconduit	Tahiti, France
१६) सत्यदेवी शाक्य	नयाँ सडक
१७) हेरादेवी कंसाकार	जनबाहा:
१८) हेरादेवी शाक्य	बौद्ध
१९) On the Occasion of Wedding Ceremony of Bob Bowman & Coral Mack, Eugene, Oregon, U. S.A.	

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध समाज

स्थापना २०५०

- मूल उद्देश्य :
- १) निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा ।
 - २) बौद्ध पुस्तकालय ।
 - ३) बौद्ध सूचना केन्द्र ।
 - ४) बौद्ध विश्राम गृह ।

अन्य उद्देश्य

लुम्बिनी वरिपरिका गाउँहरूलाई सभ्य, स्वच्छ, स्वस्थ, सफा, साक्षर तथा स्वावलम्बी तुल्याउने ।

- हालसम्मको कृत्याकलाप :
- १) दैनिक १५० जना बिरामीहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण तथा औषधी वितरण ।
 - २) १७ वटा गाउँहरूमा ५५ वटा हायण्डपाइप जडान सम्पन्न ।
 - ३) एउटा आर्टिसन पम्प जडान सम्पन्न ।
 - ४) ५०० मिटर नाली निर्माण सम्पन्न ।
 - ५) ४० वटा गाउँहरूमा प्रौढ शिक्षा तथा बाल शिक्षा कार्यक्रम संचालन ।
 - ६) ५९ वटा महिला बचत समूह खडा गरी विभिन्न गाउँहरूमा स्वावलम्बी तुल्याउन, रिक्सा खरिद, पशु पालन, तरकारी खेती, सहकारी पसल आदिको लागि ऋण वितरण ।

पाली - नेपाली - नेपालभाषा
शब्दकोष

Downloaded from <http://dhamma.digital>

Downloaded from <http://dhamma.digital>

Dhamma.Digital

पालि

अ

अकट, अकत

अकतञ्जु

अकम्पय

अकाच

अकाम, अकामक

अकारुणिक

अकाल

अकासि

अकिञ्चन

अकिरियवाद

अक्लासु

अकुटिल

अकुतोभय

अकुप्प

अकुसल

अकोविद

नेपाली

देवनागरी बर्णमालाको पहिलो स्वर बर्ण,
निषेध बुझाउने उपसर्ग :- जस्तै अकुसल
अककोसति आदि

बि. नगरेको, नबनेको

बि. अकृतज्ञ, कृतज्ञ गुण नभएको

बि. स्थिर, स्थायी, कम्प नहुने, नचल्ने

बि. निर्दोष, दोष नभएको

बि. अनिच्छुक, इच्छा नभएको

बि. करुणा नभएको, निर्दयी

पु. असमय, बेटायम

पू. क्रि. गन्यो (करोतिको अतीत)

बि. केही नभएको, क्लेश नभएको

कर्म बिपाकमा बिश्वास नराख्ने वाद

बि. क्रियाशील, पछि नहट्ने, होशियार

बि. बाङ्गो नभएको, सोभो

बि. नडराउने

बि. स्थिर, चञ्चल स्वभाव नभएको

बि. पाप कार्य, नराम्रो काम

बि. पोख्त नभएको, बिद्वान नभएको

नेपाल भाषा

देवनागरी आख: ग्वले न्हाप्पांगु
आख: याय् मज्यू धैगु अर्थ वीम्ह

मया:गु, दय्का: मत:गु

यानात:गु गुण मस्यूम्ह, वैगुनी

संके मफुगु, सनी मखुगु,
थातं चवनीगु

व्दं मदुम्ह, दोष मदुम्ह

इच्छा मदुम्ह

करुणा मदुम्ह, दया-माया मदुम्ह

अइलय्, ईव्यो: मदुगु

याय् धुकूगु, या:गु

छुं मजूगु, क्लेश मदुगु

यानाया फल मदु धैगु वाद,
नास्तिकवाद, च:ख्या:

ज्या याय् फुम्ह, भिंगु ज्याय्
लिमचिलीम्ह, वा:चा:म्ह

बेमक्व:गु, तप्यंगु

गनं मर्याईम्ह, ग्या: भाय् मदुम्ह

थातं च्वंगु, मसंगु, न्यासि प्यासि
मचाईम्ह

मभिंगु ज्या, याये मज्यूगु ज्या

दुर्यां मदुम्ह, पूर्वक मस:म्ह, घ्वां

अन्नक	पु. सूर्य, एक प्रकारको विरवा	सूर्घोः, छताजि सिमा, स्वांमा
अन्नकन्त	पू.क्रि. कुल्चेको, शोषित, आक्रान्त	न्हूगु, क्वत्यःगु
अन्नकोघ	वि. रीस नभएको, रीस नउठ्ने	तं मदुम्ह, तं मम्बईम्ह, शान्त
अन्नकोसक	वि. गाली गर्ने व्यक्ति	व्वः बिईम्ह
अन्नख	पु. पासाको गोटी, जुवा, धुरी नपुं. आखा, अक्ष	जू म्हितेगु कासाया गट्टी, मिखा
अन्नखक	पू. कुमको हाड	व्वहःया क्वंय्
अन्नखण	पु. अनुचित समय, कुवेला	ई मजूगु अवस्था, कुवेला
अन्नखणा	स्त्री. बज्रपात, चम्केको बिजुली,	नं न्याईगु, भाग्य मदुगु मेघ गर्जना, अभाग्य
अन्नखत	बि. चोट नलागेको, क्षय नहुने	घाःपाःमजूम्ह, मस्यनीगु
अन्नखदस्स	पु. न्यायाधीश, निर्णायक	न्याय याना बीम्ह, ल्वापु छिनाःबीम्ह
अन्नखघुत्त	बि. जुवाडी, जुवा खेल्ने व्यक्ति	जू म्हितीम्ह, जुवाःघो
अन्नखघात्तु	नपुं. अस्थिघात्तु	भगवान् बुद्धया अस्थिघात्तु, क्वंय्
अन्नखय	बि. क्षय नहुने, निर्वाण	मस्यनीगु, हिलाः मवनीगु
अन्नखर	नपुं. अक्षर, लेख्ने घुलौटो, फलक	आखः, आखः च्वयेगु गोरः
अन्नखात	क्रि.बि. भनिएको, व्याख्या गरिएको	धयातःगु, ध्वीकाः बियाः तःगु
अन्नखाति	क्रि. भन्छ, सुनाउछ, बुझाउछ	धाई, कनी, ध्वीकाः बी
अन्नखान	नपुं. व्याख्यान, कथा भन्नु	धर्मया खं कनेगु, बाखं कनेगु
अनिख	नपुं. आखा	मिखा
अनिखक	नपुं. आखा भएको	मिखा दुम्ह

अस्खित्त	नपुं. नपर्याकिएको, अलग्ग नराखिएको, हेला नगरेको	वां मद्योगु, छखे मतःगु, हेला मयाःगु
अस्खोभ	बि. चञ्चल नहुने, चलाउन नसकिने	थातं च्वनीगु, इकिधिकि संके मफईगु
अस्खोभिनी	स्त्री. सेना	सिपाही, सेना
अखेत्त	नपुं. अयोग्य स्थान	मल्वःगु थाय्
अग	पु. रूख, पर्वत	सिमा, पहाड
अगच्छि	पू.क्रि. गयो (गच्छतिको अतीत)	वन (गच्छतिया अतीत)
अगति	स्त्री. कुमार्ग, कुबाटो, नराम्रो बाटो, नर्क	मभिगु लंपु, दुर्गति
अगद	नपुं. ओखती, औषधी	वासः
अगरु	बि. हलुंगो, हलुका	याउसे च्वंगु, भयातु मज्जुगु
अगाध	बि. अति गहिरो, अशरण	तसकं गाःवंगु, शरण मदुम्ह
अगार	नपुं. घर, निवासस्थान	छैं, च्वनेगु थाय्
अगारिक	बि. घर भएको, गृहस्थ	छैं दुम्ह, छैं याईम्ह, गृहस्थ
अगुत्त	बि. सुरक्षा नभएको, छोपिएको	सुरक्षा मदुगु, त्वपुया मतःगु
अगोपित	बि. सुरक्षा नगरिएको, गोप्य नगरेको	स्वयना मतःगु, सुचुकाः मतःगु
अग्ग	बि. श्रेष्ठ, उच्च, अग्र, छेउ, टुप्पो	उच्च, तःजि, च्वका
अग्गज	पु. दाज्यू, दाइ	दाजु
अग्गञ्च	बि. श्रेष्ठ भनी स्वीकृत, प्रधान, अग्र, श्रेष्ठ	तःधंम्ह, नां जाःम्ह च्वन्हयाःम्ह
अग्गणी	पु. अगुवा, नेता	न्हेजुवाः, हामा
अग्गता	स्त्री. श्रेष्ठता, घमण्ड	तःधं सु, थजिपहः, थजिसू
अग्ग दस्खिण्येय्य	बि. दान दिन योग्य	दान बी बहम्ह

अग्गप्पत्त	बि. श्रेष्ठ पदमा आएको	चवय्या पदे वोम्ह
अग्गफल	नपुं. पहिलो फलेको फसल, अर्हतफल	न्हापां सःगु (सामा)
अग्गमग्ग	पु. आर्य मार्ग, अर्हत मार्ग	भिंगु लं, मू लं, अर्हत लंपु
अग्गल	नपुं. आग्लो, चुकुल	चुकू, खग्गवः
अग्गसावक	पु. अग्रश्रावक, प्रधान श्रावक	मूलम्ह श्रावक शिष्य
अग्गि	पु. आगो, आगोको थुप्रो	मि, मिब्दं
अग्गिग्गखन्ध	पु. ज्वालामुखी, ठूलो आगो	तच्चकं च्याना च्वंगु मिया व्दं
अग्गिपरिचरण	नपुं. अग्नि पूजा	मिया पूजा
अग्गिसिखा	स्त्री. आगोको ज्वाला	मिजला, मिप्वाः
अग्घ	पु. मोल, मूल्य, अतिथि सत्कार	मू, पाहां यायेगु
अग्घकारक	पु. मूल्य निर्धारण गर्ने व्यक्ति	मू तइम्ह मनू
अग्घति	क्रि. मोल पर्ने हुन्छ, सुयोग्य हुन्छ	मू वंगु जुई, बहम्ह जुई
अग्घनक	बि. बढी मोल भएको	यक्को मू वंगु
अग्घापनक	पु. मूल्य निर्धारण गर्ने व्यक्ति	मू तइम्ह मनू
अग्घापनिय	पू.क्रि. मोल गर्नु पर्ने	मू तय् मानिगु
अग्घिक	नपुं. फूलमालाद्वारा सजाइएको खम्बा	स्वामाःलं छायापाःतगु थां
अग्घ	नपुं. दुःख, पाप, आकाश, विपत्ति	दुःख, पाप, आकाश, विपत्ति
अइ	पु. काख, चिन्ह, संख्या	मुल, चिं, ल्याः
अइडित	बि. चिन्ह लगाइएको	चिं दुगु
अइकुर	पु. बिरुवा, टुसो, मुना	चीगु सिमा, चुलि
अइकुस	पु. अंकुश, कापे परेको वस्तु	काकेगु वस्तु, काकःचा

अङ्ग	नपुं. भाग, गुण, शरीरको कुनै भाग	शरीरयागु छुं नं भाग, गुण
अङ्गण	नपुं. आंगन, चोक, मैदान, क्लेश	चुक, माथं वंगु ख्यः, चकंगु थाय्, क्लेश
अङ्गद	नपुं. हातमा लाउने चुरा	ल्हाती न्ह्यायग्गु चुरा, चुरी
अङ्गना	स्त्री. नारी, महिला	मिसा
अङ्गराग	पु. शरीरमा घस्ने सुगन्ध पदार्थ	म्हय् बुलेगु नस्वाःगु वस्तु, बुसा
अङ्गविज्जा	स्त्री. शरीरको बिभिन्न अङ्ग हेरी शुभ अशुभ भन्ने बिद्या	शरीरयागु अङ्ग स्वया मंगल अमंगल धाय्गु बिद्या
अङ्गार	पु., नपुं. कोइला, गोल	हंयग्वाः
अङ्गीरस	पु. बुढलाई भनिने एउटा नाउँ	बुढया छग्गु नां
अङ्गुठ	पु. हात अथवा खुट्टाको बुढी औंला	ल्हाः वा तुती यागु म्हाला पतिंचाः धाय्गु
अङ्गुल, अङ्गुलि	स्त्री., नपुं. औंला	पचिं
अङ्गुलिपतोदक	पु. औंलाले घोचनु	पतिंचा सुईगु
अङ्गुलीयक	नपुं. अंगुठी, औंठी	अंगू
अचिर	बि. धेरै समय नलागेको	यक्को ई मकागु, ताउ मबीगु
अचिरं	क्रि.बि. केही समयमा नै, भरखर भएको	याकनं हे, नकतिनि जूगु
अचेतन	पू.बि. इच्छा नभएको, चेतना नभएको	मं मदुगु, चेतना मदुगु, मचाःगु
अचेल, अचेलक	बि. बस्त्र नलाएको, नाङ्गो, निगण्ठ	नाङ्गा च्वनिम्ह साधु
अच्चगा	पू.क्रि. नाघेर गएको	पुला वंगु
अच्चना	नपुं. पूजा गर्नु	पुज्यायेगु
अच्चन्त	बि. निरन्तर, अत्यन्त	त्वाःमदयेक, मदिक, अत्यन्त
अच्चय	पु. बित्तु, दोष, भूल, अपराध	मत्यःगु ज्या, द्वपं

अच्चायिक	नपुं. चौडै गर्नुपर्ने कार्य	याकनं यायेमागु ज्या
अच्चासन्न	बि. धेरै नजीक	तसंक सत्तिक
अच्चि	स्त्री. आगोको ज्वाला, राप, रशिम	मियागु ज्वाला, मिंथा
अच्चित	बि. पूजा गरिएको, सम्मानित	पूजा यायेगु (म्ह), हने वहःम्ह
अच्चुगगत	बि. उच्चतम	तसंक तजाःगु
अच्चुणह	बि. निककै गर्मी	तसंक तान्वःगु
अच्चुत	बि. अनन्त नपुं. शाश्वत निर्वाण	अनन्त, शाश्वत निर्वाण
अच्चुस्सन्न	बि. धेरै भएको	यक्कव दुगु
अच्चेति	क्रि. नाघेर जान्छ, नाध्छ, पूजा, सम्मान गर्छ	पुलावनी, पूजा, हनावना याई
अच्चोदक	नपुं. धेरै पानी	यक्कव लः
अच्छ	बि. सफा पु. भालु	यचुगु, भालु
अच्छति	क्रि. बस्छ, पखिरहन्छ, बास गर्छ	चवनी, पिइ
अच्छभी	बि. नडराएको, डर नभएको	ग्याःपह मदुगु
अच्छरा	स्त्री. अप्सरा, चुटकी बजाउनु	अप्सरा, पतिं न्याय्केगु,
अच्छरिय	नपुं. छक्क पर्नु, चकित हुनु	अजू चायेगु
अच्छादन	नपुं. लुगा लगाउनु	लं फियेगु
अच्छादना	स्त्री. बन्द गर्नु, लुकाउनु	तीगु, सुचुकेगु, तो पुइगु
अच्छादेति	क्रि. छोप्छ, लुगा लाउंछ	तोपुई, लं फिइ, वसः पुनी
अच्छि	नपुं. आँखा पू.क्रि. बस्यो	मिखा; चवन, पिल
अच्छिन्दति	क्रि. लुट्छ, जबर्जस्ती गर्छ	लुटय् याई, लाका काई
अच्छिन्न	बि. लुटिएको, जबर्जस्ती लिइएको	लुटय् याना काःगु, बलं काःगु

अच्छेज्ज	वि. भोचन नसकिने, बिगार्न, काटन नसकिने	त्वःथुले मफुगु, स्यंके मफैगु, ध्यने मफैगु
अच्छेरे	वि. अद्भुत, आश्चर्यजनक	अजूचाःगु
अज	पु. वोका	दुकु
अजगर	पु. अजिङ्गर	अजिंगर
अजपाल	पु. वाखा चराउने व्यक्ति, बरको रूख	चवले जइम्ह मनु, बर मां
अजलण्डिका	स्त्री. वाखाको, वोकाको बकौलो	चवले, दुगुया खि
अजानन	नपुं. अज्ञान, ज्ञानको अभाव	ज्ञा मदुगु
अजानमान, अजानन्त	पू.क्रि. थाहा नभएको	मस्यूगु
अजिन	नपुं. चितुवा, चितुवाको छाला	तिताधुं, तंय् धुं, ऐ. या छयंगु
अजिननिखप	नपुं. चितुवाको छालाद्वारा निर्मित वस्त्र	तिताधुंया छयंगूयागु लं
अजिनपत्ता	स्त्री. चमेरो	चिकं-लापा
अजिन	पू.क्रि. जित्यो (जिनातिको अतीत)	त्यात
अजिम्ह	वि. सोभो, बाङ्गो नभएको	तप्यंगु, बेमक्वःगु
अजिर	नपुं. चोक	चुक, लाछि
अजी	स्त्री. वाखा	चवल्य्
अजीरक	पु. खाना नपचु, अजीर्ण रोग	पचे मजुइगु ल्वय्, अजीर्ण
अजेय्य	वि. हराउन नसकिने	बुके मफइगु, बुके मफैम्ह
अज्ज	नि. आज	थौ
अज्जतग्गे	नि. आजदेखि	थौनिसें
अज्जतन	नि. आजको बारेमा	थौया बारे
अज्जतनाय	नि. आजको लागि	थौया लागि

अज्जति	क्रि. कमाउँछ, बनाउँछ, उत्पादन गर्छ	कमाय् याई, द्यकी
अज्जव	पु. नपुं. ईमान्दारी, सीधापन, बाक्को नहुनु	पत्या:याये बह:गु, तप्यसू
अज्जित	बि. कमाइएको, जम्मा गरिएको	मुंकात:गु, कमाय् यानात:गु
अज्जुन	पु. अर्जुन नामक वृक्ष, पीच पाण्डव मध्यका एक भाइ अर्जुन	अर्जुन नांयागु सिमा, न्याम्ह पाण्डव मध्य छम्ह
अज्जम्बख	पु. अध्यक्ष, नेता, मुखिया, मालिक	नाय:, हामा
अज्जग्गा	पू. क्रि. (अधिगच्छतिको अतीत) आयो, प्राप्त गर्‍यो	वल, प्राप्त याना काल
अज्जत्त	बि. आपनो बिषयमा, आफू सम्बन्धी, स्वकीय	थ:गु बिषय, थ:सम्बन्धी
अज्जत्तिक	बि. निजी, व्यक्तिगत, आन्तरिक	थ:सम्बन्धी, आन्तरिक
अज्जपत्त	बि. अचानक प्रहार गर्न आउने, अकस्मात् हुन आएको	आकाभाका प्रहार या:वोम्ह, आकाभाका जू वोगु
अज्जभीस	क्रि. भन्यो	धाल
अज्जयन	नपुं. अध्ययन गर्नु, पढ्नु	अध्ययन यायेगु, ब्वनेगु
अज्जचरति	नियमलाई वास्ता गर्दैन, उल्लङ्घन गर्छ	नियम उल्लङ्घन याई
अज्जचार	पु. नराम्रो व्यवहार, मिथ्याचार, मैथुन	मभिंगु व्यवहार
अज्जचिण्ण	बि. अभ्यस्त	बानी जुइ धुंक्म्ह
अज्जपन	नपुं. शिक्षा दिनु, अध्यापन	ब्वंके, स्यने
अज्जय	पु. अध्याय, परिच्छेद	सफूया धा
अज्जयक	पु. अध्यापक, शिक्षक	ब्वंकीम्ह, सेनेकने याइम्ह, गुरु
अज्जखल्लह	पू. क्रि. माथि उठेको, चढेको	त:जागु, थहां वंगु

अज्झवसति	क्रि. स्थीर रूपमा बास गर्छ, बसोबास गर्छ	थातं च्वनी
अज्झसय	पु. आशय, इच्छा, अभिप्राय, उद्देश्य	मनंतुना, अभिलाषा, ध्येय
अज्झट्ठ	बि. निमन्त्रणा प्राप्त, अनुरोध गरिएका	ब्वनापौ दुम्ह, अनुरोध यानातःम्ह
अज्झपगत	पू.क्रि. आएको, आइपुगेको, सहमति भएको	वःम्ह, थ्यंम्ह, अनुमति दुगु
अज्झपगमन	नपुं. नजिक हुने काम, आगमन, सहमति	थ्यंक वोगु, सहमति
अज्झपेक्खति	क्रि. उपेक्षा गर्छ, परवाह राख्दैन	उपेक्षा याई, च्यूता मतई
अज्झेसति	क्रि. निमन्त्रणा गर्छ, याचना गर्छ	ब्वनी, निवेदन याई
अज्झेसना	स्त्री. निमन्त्रणा, प्रार्थना, याचना	ब्वने, पवने, अनुरोध
अज्झेकास	पु. खुल्ला आकाश, नछोपिएको भाग	चकंगु आकाश, त्वपुयामतगु भाग
अज्झेगाल्ह	पू.क्रि. प्रवेश गरेको, डुबेको	दुतिंगु, न्वस्यूगु, न्वदुंगु
अज्झेगाहति	क्रि. प्रवेश गर्छ, डुब्छ	दुतिनी, डुबेजुई,
अज्झेत्थट	पू.क्रि. जितिएको, डुबाइएको, परास्त गरिएको	थुंकाच्वंम्ह, बूम्ह
अज्झेत्थरति	क्रि. जित्छ, डुबाउँछ	त्याकी, धुनी (लखय)
अज्झेसान	नपुं. अति प्रेम गर्नु, आसक्ति, अन्त्य	तसकं यय्केगु, मतिना यायेगु
अज्झेहरणीय	बि. निल्लु पर्ने (चीज, खाना), निल्ल योग्य	घुतुके माःगु (नसा), घुतुके फैगु
अज्झेहरति	क्रि. निल्छ, खान्छ, अनुभव गर्छ	घुतुकई, नई, भपी
अज्झेहित	पू.क्रि. राखिएको (मुखभित्र), कोचिएको	तयाःतःगु (म्हुतुइ मन्हयं मन्हयं)
अञ्जति	क्रि. गाजल, सुरमा लगाउँछ	अजः उलि

अञ्जन	नपुं. गाजल	अजः
अञ्जनकम्म	नपुं. गाजल लगाउने काम	अजःउलेज्या
अञ्जन-नालि	स्त्री. गज्रौटो, गाजल राख्ने वट्टा	अजः .
अञ्जन वण्ण	बि. कालो रङ्गको	हाकुगु रङ्गयागु
अञ्जलि	स्त्री. हात जोड्नु	न्हा ज्वज्वलपेगु
अञ्जलिकम्म	नपुं. बिन्तिभाव गर्नु, प्रणाम गर्नु	ल्हाः ज्वज्वलपेगु, नमस्कार यायगु
अञ्जलिकरणीय	बि. प्रणाम गर्न योग्य	नमस्कार याये बहःम्ह
अञ्जस	नपुं. बाटो, मार्ग	लंपु लं
अञ्जित	बि. पाउडर लगाएको, गाजल लगाएको	फां बुयातःम्ह, अजः तैतःम्ह
अञ्ज	स. अर्को, अन्य, अतिरिक्त	मेगु, मेमेगु, मेम्ह
अञ्जतर	बि. कोही, कुनै	गुम्हं छम्ह
अञ्जतम	बि.,स. धेरैजनामध्ये एकजना	गुम्हं छम्ह
अञ्जतिथिय	पु. अर्को धर्ममा लागेको	मेगु धर्मय् लगेजूम्ह
अञ्जत्य, अञ्जत्र	अ. कुनै ठाउँमा	गनं, गुगुं थासय्
अञ्जथत्त	नपुं. हेरफेर, मन बदल्नु	पाइगु, मन हिलिगु
अञ्जथा	नि. अन्यथा, अर्को किसिमले	मेगु किसिमं, मेकथं
अञ्जदथु	अ. निश्चय गरी, जे भए तापनि	क्वःजिक्क, न्हयाथेसां
अञ्जदा	नि. अर्को दिनमा, एक समय	मेगु दिनय्, छगू समयय्
अञ्जमञ्ज	बि. आपसमा सम्बन्ध भएको, आपसी	थवंथवे
अञ्जा	स्त्री. पूर्ण ज्ञान हुनु, अर्हत्व	पूर्वकं ज्ञां दुगु, अर्हत फल
अञ्जाण	नपुं. ज्ञान नहुनु	मूर्खता, अज्ञान, मोह

अब्जात	बि. ज्ञान, ज्ञाता; नचिनिएको, थाहा नभएको	ज्ञान, ज्ञाता; म्ह मस्यूम्ह, मस्यूगु
अब्जातक	नि. अप्रसिद्ध, नाता नभएको	नां मदुम्ह, मस्यूगु, थः मलाःम्ह
अब्जातकवेस	पु. अपरिचित भेषमा	म्हमस्यूगु भेषय, भेष हिलाः
अब्जातावि	पु. पूरा ज्ञान भएको	पूर्वक. स्यूम्ह
अब्जातु	पु. थाहा पाउने, ज्ञानी	स्यूम्ह, ज्ञा दुम्ह
अब्जातुकाम	बि. जान्ने इच्छुक	थुइके, सिईके मंदुम्ह
अब्जाय	पू.क्रि. जानीकन	सीका, थुइकाः
अटन	नपुं. हिंडनु, घुम्नु, डुल्लु	न्यासे वनेगु, चाःहिलेगु
अटवि	स्त्री. जङ्गल, बन, ध्यानकुटी	गुं, गुंइ ध्यान थायगु थाय
अट्ट	नपुं. मुद्दा	ल्वापु (अदालतय जुइगु)
अट्टकार	पु. भगडिया, वादी वा प्रतिवादी	मुद्दा दुम्ह
अट्टसर	पु. दुःखी स्वर, आर्तनाद	दुःखया सः, कंहाले, चिल्लाय् दने
अट्टित	बि. पीडित, पीडा भएको, थाकेको	त्यानुम्ह, त्यानु चाःम्ह
अट्टीयति	क्रि. दुःखी, चिन्तित हुन्छ	दुःख ताई, चितासू मदई
अट्टीयन	नपुं घृणा, हेली, घिन	मयो पहः, घच्यापु पह
अट्ट	बि. आठ नपुं. अर्थ	च्या, माने, अर्थ
अट्टक	पु. आठको समूह, आठगुणा	च्याम्हेसिया पुचः, च्यादुगं
अट्टक्या	स्त्री. अर्थकथा, अर्थ वताउनु	अर्थ थुईकेगु, अर्थकथा
अट्टक्यिक	बि. आठ अङ्ग भएको	च्यागू ल्याःदुगु, अष्टाङ्गिक
अट्टासि	पू.क्रि. बस्यो	फेतुत, च्वन
अट्टि	नपुं. हाड	क्वयं

अटिठक, अटिठकंकल	पु. कङ्काल	क्वयंकालि, कंलाय्
अटिठकल्याण	नपुं. हाड वा दीत राम्रो हुने सौन्दर्य	क्वय् व वा बांलाईगु
अटिठत	बि. अस्थिर	थातं मच्चंगु
अटिठमय	बि. हाडद्वारा निर्मित	क्वयंनं दयकाःतःगु, क्वयंयागु
अट्ठीकत्वा	पू.क्रि. राम्रोसँग ध्यान दिएर, रुचि राखेर	बांलाक मन तथा
अडढ	पु. आधा बि. दुई भागमा एक भाग, धनी	बच्छि, निव्वय् छव्व, तःमिम्ह
अडढतिय	पु. साढे दुई, अढाई	निगु-त्या
अडढमास	नपुं दुई हप्ता	निवाः, बाःछि
अडढरत्त	बि. आधा रात, मध्य रात्रि	बाचा, सब्बूचा
अणिम	पु. ऋद्धिद्वारा रूप सानो गर्नु	ऋद्धि बलं म्ह चिधंयायगु
अणी	नि. पल्टन, फौज	सैनिक पल्टन
अणीकट्ठ	पु. सुरक्षा सैनिक, शाही सैनिक	जुजु व देशया रक्षा याईपिं सेना
अणु	पु. परमाणु, अति सानो कण	तसकं म्ह, चिधंगु
अण्ड	नपुं. फुल, अण्डकोष	खेंय, अण्डकोष
अण्डज	पु. पंक्षी, सर्प बि. फुलबाट जन्मने	भंगः, ताहाः, ख्यचं बुड्मह
अण्डूपक	नपुं. घुग्रिएको (कपाल)	कुलि चिंगु (वस्तु)
अण्ण	नपुं. जल, पानी	लः, जल
अण्णव	पु. समुद्र, महासागर	समुद्र, अर्णव
अण्ह	पु. दिन (पूर्वान्ह)	निह, दिं
अतक्कावचर	बि. तर्कमा नपरेको	वादविवादे तःमक्यनीम्ह
अतच्छ	नपुं. असत्य, भूठो कुरा	मखुगु खं, असत्य

अतन्दिता, अतन्दी	बि. अल्छी नमान्ने, क्रियाशील	थाकु, अल्छि मचाःम्ह
अतप्पिय	बि. इच्छा पूरा गर्न नसक्ने, तृप्त नहुने	इच्छा पूरा गर्ने मफईगु, सन्तोष मज्जीगु (म्ह)
अतरमान	बि. नहतारिने	हथाय् मचाइगु
अति	उ. बढ्ता	अप्चः
अतिबक्कम	पु. उल्लङ्घन, अतिक्रमण	सीमा, नियम पुलेगु भाव
अतिखिण	बि. तीखो नभएको	च्वामुसे मच्वंगु
अतिखिप्पं	क्रि.बि. तुरुन्त, ज्यादै छिटो	उघरिमय्, थत्थें
अतिखीण	बि. अति क्षीण, रिक्त, खिएको	प्वंगु, ज्यःगु
अतिगच्छति	क्रि. प्रमाणभन्दा बढी जान्छ, नियम नाच्छ, पार गर्छ	पुला वनी
अतिगालह	बि. अति नजीक, सघन	तसकं सत्तिक, दुग्यंगु
अतिघोर	बि. अति डरलाग्दो, भयङ्कर, भयानक	तसकं ग्यानापुसे च्वंगु
अतिचरति	क्रि. दुराचार गर्छ	दुर्व्यवहार याई, अत्याचार याई, मखुगु व्यवहार, मखुगु आचरण याई
अतिचारिणी	स्त्री. व्यभिचारिणी	थःभाःत तोताः मेम्ह नाप वनीम्ह
अतिच्छति	क्रि. नाघी जान्छ, अधि बढ्छ	न्हंयां वनी, पुला वनी
अतिछत्त	नपुं. अति राम्रो छाया	तसकं बांलागु कुसा, छत्र कुसा
अतित्त	बि. आशा पूरा नभएको	मन्तुनागु पूमंवगु, आशाकुति
अतित्थ	नपुं. कुबाटो, कुमार्ग, प्रतिकूल ठाउँ, तरिका	मखुगु लं, मलोगु थाय्, मलोकथं
अतिथि	पु. अतिथि, आगन्तुक	पाहां

अतिदारुण	बि. अति डरलाग्दो, भयानक, भयङ्कर	तसकं ग्यानापुगु
अतिदिवा	नि. अपरान्ह	न्हि फः पुइका
अतिदिसति	क्रि. व्याख्या गर्छ, औल्याउँछ	थुईका विई, न्यनी
अतिदेव	पु. श्रेष्ठतम देवता	तधंम्ह घो
अतिघावति	क्रि. धेरै हिंड्छ, दौडन्छ, धेरै चाडै जान्छ	ब्वाय् वनी, न्ह्यब्वाई
अतिनामेति	क्रि. समय बिताउँछ	ई छुवई
अतिपपञ्च	पु. अति अबेला	तसकं लिबाःगु ई
अतिपस्सति	क्रि. राम्रोसंग देख्छ या हेर्छ	बालाक खनि या स्वई
अतिपात	पु. बिनाश गर्नु, मार्नु	स्यंकेंगु, फुकेगु, स्यायेगु
अतिपाती	पु. नाश गर्ने व्यक्ति, हत्यारा	फुकीम्ह मनू, स्याईम्ह मनू
अतिपातेति	क्रि. नाश गर्छ, मार्छ	स्यंकी, स्याई
अतिप्पगो	अ. ज्यादै सबेरै	यक्क्व न्हापां
अतिबहल	बि. अति बाक्लो	तसकं ख्वातुगु
अतिबाल्हं	क्रि.बि. अत्यधिक	तच्चःकथं
अतिबाहेति	क्रि. भगाउँछ, बाहिर निकाल्छ	पित छुवई, ख्याना छुवई
अतिभारिय	बि. अत्यन्त भारी, अति गम्भीर	तसकं भ्यातुगु, गम्भीरगु
अतिमञ्जति	क्रि. अपमान तथा घृणा गर्छ	क्वहयंकी, घच्चायासू याई
अतिमत्त	बि. अधिक	अत्यधिक
अतिमहन्त	बि. बृहत, धेरै ठूलो	तफीगु, तःधंगु, तधंम्ह
अतिमान	पु. अभिमान, अहङ्कार, घमण्ड	तधंछु जुईगु, अभिमान
अतिमुखर	बि. अत्यन्त वाचाल, धेरै कुरा गर्ने	अप्व खं न्हाय् माःम्ह

अतिमुक्तक	पु. एकजना भिक्षुको नाम, बिरुवा विशेष	छम्ह भिक्षुया नां, नीहःमा
अतियन्त्र	पु. जादूगर, भौक्री	फूफाःयाईम्ह
अतियति	क्रि. नाघी जान्छ	हाचां गाया वनी, पुला वनी
अतियुव	पु. युवक, पट्ठा	ल्याय्म्ह
अतिरति	क्रि.बि. मध्यरात्रि, मध्यरात, रात धेरै बितेपछि	चान्हय्
अतिरस्स	बि. अति पुङ्को, धेरै छोटो	बागःचाम्ह
अतिराज	पु. महाराज, सम्राट, राजा	जुजु, धिराज
अतिरिच्चति	क्रि. बाकी गर्छ, छुट्छ	ल्यंकी, पूमंवनी, त्वःफी
अतिरोचति	क्रि. धेरै चम्कन्छ, उज्यालो हुन्छ	तसकं थिई, जहा थिई
अतिवत्तति	क्रि. पार गर्छ, नाघी जान्छ	पुला वनी, हाचां गाया वनी
अतिवस	बि. कसैको वशमा रहने, परावलम्बी हुने	करपिनिं भलसाय् च्वनीम्ह, च्वनेमाःम्ह
अतिवस्सति	क्रि. अतिबृष्टि हुन्छ, धेरै पानी पर्छ	यन्व वा गाई
अतिवान्य	नपुं. गाली, निन्दा, उपहास	ब्बः, गिल्ला
अतिवात	नपुं. आघी, हुरी, बतास	वा, फय्
अतिवायति	क्रि. हुरी बतास चल्छ, (सुगन्ध) लिइ जान्छ	वा फय् वर्ई, (सुगन्ध, नस्वाःगु) कया वनी
अतिवाहक	पु. भारी बोम्ने, भरिया	भारी कुबीम्ह, भल्या
अतिविकाल	बि. कुबेला	अई, ई व्यः मदगु
अतिविज्भ्रति	क्रि. प्वाल पार्छ, मन दुख्छ, वारपार देख्छ	प्वा खनी, क्खनी, नुगलय् दिइ, इताथिता खनी

अतिविय	क्रि.बि. धेरै, अत्यधिक, अत्यन्त	यक्कव, आपालं, तसकं
अतिविसा	स्त्री. महौषध, ठूलो ओखति	तःजिगु वासः
अतिवेलं	क्रि.बि. धेरै समयसम्म	ताउत, ताउततक्क
अतिसय	पु. धेरै, प्रशस्तता, आधिक्य	यक्कव, तसकं अप्पो
अतिसयति	क्रि. धेरै सुत्छ	अपो घनी
अतिसरति	क्रि. सीमा नाघ्छ	हाचां गाई, पुला वनी
अतिसार	पु. प्रमाण नाघी जानु, अतिसार (अपच रोग)	प्रमाण स्वया अप्वः वनेगु, अतिसार
अतिसिथिल	बि. अति खुकुलो, अति शिथिल	तसकं क्वालुगु, च्छासुगु, आपा न्यना वंगु (म्ह)
अतिसीत	बि. धेरै जाडो, धेरै चीसो	तसकं ख्वाउंगु, चिक्कुसे च्वंगु
अतिहरति	क्रि. लैजान्छ, ल्याउछ	यंकी, हई
अतीत	बि. बितेको, भैसकेको	पुले धुंकुगु, जुई धुंकुगु
अतीव	अ. धेरै नै	यक्कव, आपालं
अतुलतेज	बि. असमान तेज भएको	आपालं तेज दुगु (म्ह)
अतो	अ. यहीबाट, यहीदेखि	थननिसें
अत्त	पु. आत्मा, आफू	थः
अत्तक्कंसन	नपुं. आफनो वर्णन गर्नु	थःयागु बयान यायेगु, थःगु खँ च्व छाये
अत्तकाम	पु. आफनो अभिवृद्धि चाहने, आत्म-प्रेम	थःगु उन्नति याये योम्ह
अत्तकार	पु. आफूले गरेको काम	थःम्हं यागु ज्या
अत्तक्लिमथ	पु. शरीरलाई दुःख कष्ट दिनु	शरीरयात दुःख बियेगु
अत्तगुत्त	बि. आफूले सुरक्षा गरेको, पालेको	थःम्हं सुरक्षा याना तःगु

अत्तघञ्ज	नपुं. आफूलाई विपत्ति ल्याउनु, आत्मबिनाश	थःत थःम्हं त्यंकेगु
अत्तज	पु. छोरा बि. आफनो	काय, थःगु
अत्तत्थ	पु. आफनो हित	थःगु भिं यायगु
अत्तदत्थ	पु. आफनो स्वार्थ, आत्मार्थ	थःगु जक भित्तुनेगु, स्वार्थ
अत्तदन्त	बि. आफनो चित्तलाई दमन गरेको	थःगु चित्त यात दमन याःम्ह
अत्तदिट्ठ	स्त्री. आत्मा छ भन्ने दृष्टि	आत्मा दु घयागु भाव
अत्तदीप	बि. आफू नै आफनो शरण भएको	थःगु त्तिं चुईम्ह, आत्मनिर्भर
अत्तनीय	बि. आफू सम्बन्धी, आत्मा सम्बन्धी	थः सम्बन्धी, आत्मा सम्बन्धी
अत्तन्तप	बि. आफूले आफैलाई दुःख दिने	थःत थःम्हं दुःख बीम्ह
अत्तपच्चक्ख	बि. आफूलाई प्रत्यक्ष भएको	थःयात प्रत्यक्ष जूगु
अत्तपटिलाभ	पु. जन्म हुनु, आत्मभाव पाउनु, व्यक्तित्वको प्राप्ति	बुईगु, आत्मभाव दर्ईगु
अत्तपरितापन	नपुं आफनो शरीरलाई दुःख दिने काम	थःगु शरीर यात दुःख बीगु ज्या
अत्तभाव	पु. आत्मभाव, व्यक्तित्व	म्हः, आत्मभाव
अत्तमन	बि. सन्तोषी, प्रसन्न	सन्तोसिम्ह, लुधंम्ह, लय्ताःम्ह
अत्तमनता	स्त्री. सन्तोष, प्रसन्नता	सन्तोष, लुधनेगु
अत्तवध	पु. आत्महत्या	आत्महत्या
अत्तवाद	पु. आत्मवाद, आत्मदृष्टि	आत्मवाद, आत्मा दु धैगु वाद
अत्तसम्भव	बि. आफूबाट उत्पन्न भएको	थःपाखें उत्पन्न जूगु
अत्तहित	नपुं. आफनो हित हुनु	थःयात भिं जुईगु
अत्तहेतु	अ. आफनो लागि, आफूलाई	थःगु लागि

अत्ताण	बि. शरण नभएको, अशरण	शरण मद्रुह, लिघंसा मद्रुह
अत्य	पु. अर्थ, प्रयोग, अभिवृद्धि, धन	अर्थ, धन, लाभ, बिनाश
अत्यकथा	स्त्री. अर्थ बताउनु, अर्थकथा	अर्थ धार्इगु, अर्थ सहित यागु बाखँ
अत्यकर	बि. अभिवृद्धि तथा उन्नति गर्ने, हितकारी	उन्नति जुईगु, भिं याइगु
अत्यकाम	बि. शुभ-चिन्तक, भलो चिताउने	भिं तुनीम्ह
अत्यकुशल	बि. अर्थ बताउनमा दक्ष, सिपालु	अर्थ थुइका कने सःम्ह
अत्यनखायी	बि. राम्रो कुरा बताउने	भिंगु खँ ल्हाइम्ह
अत्यगम, अत्यङ्गम	पु. बिनाश भएर जानु, नदेखिने हुनु	बिनाश जुया वनीगु, खने मदया वनीगु
अत्यचर	बि. राम्रो, हितकारी, परोपकारी	भिंगु ज्या याइम्ह
अत्यचरिया	स्त्री. हितकर काम, परोपकार	मेपिनिगु हितया ज्या
अत्यञ्चु	बि. अर्थ जान्ने, हितको कुरा जान्ने	अर्थ स्पूम्ह
अत्यदस्सी	बि. हितचिन्तक, हित गर्नमा लगनशील	शुभ-चिन्तक, भिं यायेगु मं दुम्ह
अत्यभञ्जक	बि. अहितकारी	मभिंगु याइम्ह
अत्यर	पु. बिछाउने वस्तु, दरी	बंय् लायेगु वस्तु
अत्यरक	पु. बिछाउने व्यक्ति	लासा लाइम्ह
अत्यरण	नपुं. तन्ना	देलासा
अत्यरत	पू.क्रि. बिछाइएको	लायातःगु
अत्यरति	क्रि. बिछाउँछ, ओछ्याउँछ	लाई (लासा)
अत्यरापेति	क्रि. बिछाउन लगाउँछ	(लासा) लायेके बिइ
अत्यवन्तु	बि. अर्थ भएको	अर्थ दुगु

अत्यवस	पु. कारण, हेतु, प्रयोग	कारण, ज्याय् ख्यलेगु
अत्यवादी	पु. हित हुने कुरा भन्ने, कल्याणकारी	भिं याईम्ह
अत्यार	पु. फैलाउनु, ओछ्याउनु	चककंगेगु, लायेगु
अत्यारक	पु. फैलाउने व्यक्ति	चककीम्ह मनु
अत्यि	क्रि. छ (भएको बुझाउने)	दु (दुया भाव थूईकीगु)
अत्यिक	वि. इच्छुक	इच्छा दुम्ह
अत्यिता	स्त्री. हुनु, अस्तित्व, उपस्थिति	जुइगु, दइगु भाव
अत्यिभाव	पु. हुनु, अतित, उपस्थिति	जुइगु, दइगु भाव
अत्थी	पु. चाहना गर्ने व्यक्ति	इच्छा याइम्ह मनु
अत्यु	नि. होस्! (चिरायु) होस्!	जुइमा!
अत्र	अ. यही	थन
अत्रज	पु. पुत्र, छोरो	काय्
अत्रजा	स्त्री. पुत्री, छोरी	म्ह्याय्
अत्रिच्छा	स्त्री. अधिक इच्छा, लोभ	अति इच्छा, लालच, लालाचिचि
अत्रिच्छता	स्त्री. अधिक इच्छा	अति इच्छा दुगु भाव
अथ, अथो	अ. चौडै, त्यसपछि, सिद्धिनासाथ	याकनं, थनलि
अदक	वि. खाने, खाने व्यक्ति	नईम्ह (मनु)
अदति	क्रि. खान्छ	नइ
अदन	नपुं. खाना, भोजन	नयेगु, नज्या, भोजन
अदन्त	क्रि.वि. खादाखादै	ननं
अदस्सन	नपुं. नदेखिनु, अनुपस्थिति	मखनीगु

अदा	क्रि. दियो (ददातिको अतीत)	बिल
अदिट्ठ	बि. नदेखिएको, अदृश्य	मखंगु, खने मदुगु
अदिति	स्त्री. देवी, देवमाता, अप्सरा	देवी, अप्सरा
अदिन्न	बि. नदिइएको	मब्यूगु
अदिन्नादान	नपुं. नदिइएको चीज लिनु, चोर्नु	खुईगु
अदु	नपुं. फलाना	फलनाम्ह
अदूभक	बि. बिश्वासघात नहुने	बिश्वासघात मयाइम्ह
अदूसक	बि. निर्दोषी	निरपराधी, दोष मदुम्ह
अदोस	पु. द्वेष अर्थात् वैरभाव नराख्नु	मैत्री, करुणाभाव तयेगु, द्वेष मदुगु
अदोही	बि. द्रोह नगर्ने	द्रोह मयाइम्ह
अद्द	बि. आर्द्र, भिजेको, नसुकेको, हरियो	प्या:गु, मगंगु, वांगु
अद्दक	नपुं. ताजा अदुवा	चुलि पालु
अद्दबिख	क्रि. देख्यो	खन
अद्द-स, अद्दसा	क्रि. देख्यो (उसले)	खन (वं)
अद्दि	पु. पर्वत	पर्वत
अद्दित	बि. शोषित, दबाइएको	दु:खिम्ह, क्वतुनांत:म्ह
अद्वेज्भ	बि. असंदिग्ध, शंका नभएको	शंका मदुगु, पक्कागु
अधम	बि. नीच, पापी	क्वह्यमम्ह, पापी
अधम्म	पु. दुराचार, मिथ्या मत, अधर्म	दुश्चरित्र मभिंगु, पाप
अधर	पु. ओंठ बि. तलको	म्हुतुसि, क्वय्यागु
अधि	उ. सम्म, मा, माथि (आदि शब्दमा आउने)	तक, च्वय् (आदि अर्थय् वइगु शब्द)

अधिक	बि. धेरै, निक्कै	यन्व, आपा
अधिकत	बि. अधिकृत	अधिकार दुम्ह
अधिकतर	बि. अत्यधिक भएको	यन्व दुगु, अप्वः
अधिकरण	नपुं. मुद्दा क्रि.बि. हेतुले	ल्वापु, भगरा, कारण, हुनिं
अधिकरणकारक	पु. (व्याकरणको) एक कारक	कारकमध्ये छगू
अधिकरणसमथ	पु. मुद्दाको फैसला	मुद्दाया फैसला, ल्वापु छिनेगु
अधिकरणिक	पु. न्यायाधीश	न्यायाधीश
अधिकरणी	स्त्री. कर्मा, आरन, लिही	कौ ज्याभः, कामी, सार्कीया ज्याभः
अधिकार	पु. पद, आकाङ्क्षा, व्यवस्था	पद, आकांक्षा
अधिकोधित	बि. अत्यन्त क्रोधित	तंकालि
अधिगच्छति	क्रि. अवबोध गर्छ, प्राप्त गर्छ	थुइकी, ल्हाते लाकी
अधिगच्छि	क्रि. प्राप्त गरिलियो	ल्हाते लाकल
अधिगण्हाति	क्रि. पार गर्छ, प्राप्त गर्छ	पुला वनी, ल्हाते लाकी
अधिगत	पू.क्रि. प्राप्त भएको	प्राप्त जुगु, ल्हातय् लाःगु
अधिगम	पु. प्राप्ति, अवबोध	ज्ञान थुइगु, दइगु
अधिगमेति	क्रि. अवबोध गर्छ, बुभ्छ	थुईकी
अधिग्गाहित	पू.क्रि. प्राप्त गरेको, पार गरेको	ल्हाति लाकूगु, पुलावंगु
अधिचित	नपुं. चित्तलाई एकाग्र गर्ने साधना	चित्त एकाग्र यायेगु विधि
अधिच्च	पू.क्रि. पढेर, पाठ गरेर	व्वना, पाठ याना
अधिच्च-समुप्पन्न	बि. बिना कारण उत्पन्न	कारण मदयेकं दुगु
अधिट्ठाति	क्रि. अधिष्ठान, दृढ संकल्प गर्छ	क्वातुक च्वनी

अधिदृष्टान	नपुं. अधिष्ठान	दृढ प्रतिज्ञा
अधिदृष्टायक	नपुं. सुपरीक्षक, व्यवस्थापक	प्रबन्धक
अधिदृष्टित	पू.क्रि. अधिष्ठान गरेको	दृढ प्रतिज्ञा या:गु
अधिप	पु. स्वामी, शासक, मालिक	नायो
अधिपञ्चा	स्त्री. उच्च ज्ञान, श्रेष्ठ प्रज्ञा	तथंगु ज्ञा, प्रज्ञा
अधिपतति	क्रि. आक्रमण गर्छ, आइ पर्छ	हय काइ, जुया वई
अधिपतन	नपुं. आक्रमण, आइ लागनु	लवाये, हय काये
अधिपति	पु. स्वामी, मालिक, नेता	नायो, धुवा:
अधिपन्न	बि. गृहीत, ग्रसित	पीडित, सास्ति नया च्वम्ह
अधिपात	पु. बिनाश, टुक्रा टुक्रा हुनु	नास, कुचा कुचा जुईगु
अधिपातक	पु. फटेङ्गा, सानु पुतली (वत्तीमा उड्ने)	लाप्चा (मतय् वइम्ह), त्वाति
अधिपातिक	स्त्री. (उफिने साना किरा) उपिया	(तिंन्हुईपिं चिधिकपिं की) कुसी
अधिपातेति	क्रि. नाश गरिदिन्छ, बिनाश गर्छ	स्यंकी
अधिप्पाय	पु. अभिप्राय, नियत	बिचा:
अधिप्पेत	पू.क्रि. अभिप्राय लिएको	मनं ता:तुना त:गु
अधिभवति	क्रि. दबाउँछ	क्वत्यली
अधिमण्ण	पु. ऋणी, उधारो लिएको	त्यायकया त:म्ह, ऋणी
अधिमत	बि. अत्यधिक	माक्व स्वया अप्व:
अधिमन	पु. चित्तको एकाग्रता	एकचित्त
अधिमान	पु. अभिमान, अहङ्कार, घमण्ड	अभिमान, घमण्ड
अधिमानिक	बि. कुनै सिद्धि नभए पनि प्राप्त भयो भन्ने	छुं सिद्धि मदुसां प्राप्त जुल धाइम्ह सम्भने (मानिस)

अधिमुञ्चति	क्रि. भुक्छ, अनुरक्त हुन्छ	क्वच्छुइ, प्यपुनी
अधिमुञ्चन	नपुं. संकल्प गर्नु, अधिष्ठान	संकल्प यायेगु
अधिमुत्त	बि. भुक्किएको, प्रवृत्त, आसक्त	अतिकं क्वमिलु, क्वच्छुगु, प्रभावित
अधिमुत्ति	स्त्री. अधिष्ठान, संकल्प, स्वभाव	संकल्प, स्वभाव
अधिमोक्ख	पु. निश्चय, दृढ निश्चय	दृढ निश्चय
अधिवचन	नपुं. संज्ञा, नाम, पद	पद, नां
अधिवत्तति	क्रि. वशीभूत गर्छ, जित्छ	त्याकी, क्वत्यली
अधिवत्थ	बि. बस्ने व्यक्ति, बसेको	च्वनिम्ह (मनू), च्वम्ह
अधिवासक	बि. सहने व्यक्ति, सहनशील	सहः याईम्ह (मनू)
अधिवासना	स्त्री. सहनु, सहनशीलता	सहः याय्गु
अधिवासेत्वा	पू.क्रि. सहेर	सहःयासे
अधिवाहन	नपुं. सहनु, भगाउनु, बोक्नु, लैजानु	सहः यायेगु, बिसिकेपु, यंकेगु, कुबियेगु
अधिवुत्थ	पू.क्रि. बसेको, बास गरेको	बासं च्वंम्ह
अधिशील	नपुं. उच्च शील, सदाचार	तःधंगु शील
अधिसेति	क्रि. लेट्छ, बस्छ, नक्कल गर्छ	ग्वतुली, च्वनी, नक्कल याइ
अधीन	बि. निर्भर	मेपिनिगु भलसाय् च्वंम्ह
अधीयति	क्रि. अध्ययन गर्छ, सिक्छ	सयेकी, अध्ययन याइ
अधुना	क्रि.बि. अहिले, नयाँ, केही समय अधि	छुं समय न्हापा, आः, नःलिगु
अधुनागत	बि. नयाँ आएको	न्हूगु वःगु
अधो	अ. तल	क्वय, कुनै
अधोक्त	बि. दबाइएको, अधोगम	क्वतेलाःतगु, पतनोन्मुख

अधोगम	बि. तलतिर जाने, पतनोन्मुख	क्वय् स्वया वनीम्ह
अधोभाग	पु. तलको भाग	क्वे पत्तियागु ब्वति
अधोमुख	बि. मुख तलतिर गरेको	क्वस्वयाच्वंम्ह, क्व स्वका तम्ह
अधोसिर	बि. टाउको तलतिर पारेको	छूयो क्वे लाका तःगु
अद्ध	पु. आघा	बच्चि
अद्धगत	बि. जीवन पथको यात्री	जीवनया लं जुवा
अद्धगू	पु. यात्री	लय् जुइम्ह
अद्धनिय	बि. यात्रा गर्न योग्य, धेरै समय टिकने	यात्रा याये बहगु, ता ईतक च्वनीगु
अद्धमास	पु. आघा महिना, दुई हप्ता	बाछि, निवा
अद्धमासिक	बि. दुई हप्ताको एकचोटि हुने	बाछि छकःजुईगु, वइगु
अद्धा	अ. निश्चय नै, साच्चै पु. मार्ग, समय	धात्थें, लं, ई
अद्धान	नपुं. लामो बाटो, समय वा यात्रा	ताहाकगु लं, ई वा यात्रा
अद्धिक	पु. यात्री	लंजुवा
अद्धुव	बि. अस्थिर, स्थिर नभएको	थातं मच्वंगु
अनङ्गण	बि. राग द्वेष रहित, क्लेश नभएको, निर्दोष	राग द्वेष मदुम्ह, निर्दोषम्ह
अनङ्गिष्ठ	बि. निमन्त्रणा नगरिएको, अनुरोध नगरिएको	व्वना मतःगु, हायेम्बः पाहां
अनण	बि. ऋणमुक्त	ऋण मुक्तम्ह, त्यासा मदुम्ह
अनत्त	बि. अनात्मा, आत्मा नभएको	आत्मा मदुगु, नैरात्म्य
अनत्तमन	बि. असन्तोष मन भएको, खुशी नभएको	लय् मताःम्ह
अनत्थ	पु. अनर्थ, हानि, दुर्भाग्य	अनर्थ

अनधिवर	पु. भगवान् बुद्ध, तथागत	भगवान् बुद्ध, तथागत
अननुच्छविक	बि. अयोग्य, अनुचित	योग्य मजुम्ह
अनन्त	बि. सीमा रहित	सिमाना मदुगु
अनन्तर	बि. ,क्रि.बि. यसपछि, संगैको, अनि	तसकं सत्तीगु, दथुइ छुं मदुगु, लिक्कगु, थनलि
अनपाथि	बि. छोडेर नजाने	तोता मवनीम्ह
अनपेक्ख	बि. अपेक्षा-रहित	छुं नं इच्छा मदुम्ह (गु)
अनप्पक	बि. धेरै भएको	यक्व दुगु, आपा
अनभाव	पु. जन्ममरणको अभाव	जन्म-मरण मदुगु
अनभिरत	बि. रसमा नअल्भिएको, रमण नगर्ने	रसय् पेमपुंम्ह, अनासक्त
अनमतग्ग	बि. अज्ञात, आरम्भ थाहा नभएको, अनादि	उत्पत्ति मस्यूगु
अनय	पु. दुर्भाग्य, आपत्ति	भाग्य मदुगु, बिपत्ति
अनरित्त	बि. बाँकी नभएको	पाचुगु, ल्यं मदुगु
अनरिय	बि. असभ्य, अनार्य, नीच	असभ्य, अनार्य
अनल	पु. आगो, अग्नि	मि
अनलंकत्त	बि. असन्तुष्ट, अलंकार नगरिएको	लुमधंम्ह, छाया् पिया मतःगु
अनलंकरित्त्वा	पू.क्रि. असन्तुष्ट भै, नसिंगारिएको	सन्तोष मजुसे, छायेपाः मतःगु
अनवट्ठित	बि. अस्थिर, चञ्चल	थातं मच्चवंम्ह, च्वापुकाःम्ह
अनवरत	क्रि.बि. अक्सर, बारंबार	मदिक्क, त्वाः मदय्क
अनवसेस	बि. बाँकी नभएको, सम्पूर्ण	ल्यं मदुगु, दक्व फुकं
अनसन	नपुं. नखानु, आहार त्याग, ब्रत बस्तु	मनयेगु, नयेगु तोतेगु

अनस्सासिक	बि. आशवासनरहित	आशवासन मदुम्ह
अनस्सुं	क्रि. मय्यां	सित
अनाकुल	बि. भ्रुंभ्रटरहित, नजेलिएको	ल्वापु मदुगु, तं म्वय्यगु
अनागत	बि. नआएको, अनागत, भविष्य	लिपा वड्गु, भविष्य
अनागमन	नपुं. नआउनु, आगमन नहुनु	मवयेगु
अनागामिता	स्त्री. नफर्कने भाव, अनागामी हुने, फेरि जन्म नलिने	मवै:गु भाव, हानं जन्म मजुड्गु
अनागामी	पु. यस लोकमा फेरि नआउने, तेस्रो पद प्राप्त	हानं जन्म मजुड्गु
अनाचार	पु. दुर्व्यवहार, दुराचार	मभिंगु, मखुगु व्यवहार
अनाथ	बि. शरण नभएको, अशरण	शरण मदुम्ह
अनादर	पु. बेवास्ता, वास्ता नभएको, आदर नभएको	आदर मदुगु भाव
अनादरिय	बि. अनादरणीय	आदर याय् बह:मजूम्ह
अनादा, अनादाय	पू.क्रि. नलिई	मकासें
अनादान	नपुं. नलिनु	मकायेगु
अनादियित्वा	पू.क्रि. नलिईकन	मकासें
अनापादा	बि. अविवाहिता	विवाह मजूम्ह
अनापुच्छा	पू.क्रि. नसोधीकन	मन्यसे
अनाबाध	बि. बाधारहित, सुरक्षित	बाधा मदुगु, पंगल: मदुगु
अनामन्त	बि. अनिमन्त्रित, जोसंग केही सोधिएको छैन	व्वनांपौ मदुम्ह, न्यंगु मदुम्ह
अनामय	बि. निरोगी	ल्वय् मदुम्ह, स्वस्थम्ह

अनामस	क्रि. स्पर्श गर्न नहुने	थिइ मज्यूगु
अनामसित, अनामट्ठ	बि. नछोइएको, स्पर्शरहित	मथिउगु
अनाभिका	स्त्री. साहिंली औला	अंगू पचिं
अनायतन	नपुं. अयोग्य स्थान	मल्वःगु थाय्
अनायास	बि. बिना परिश्रम, सजिलैसंग	अःपुक, कुतः मयासे
अनारम्भ	बि. हल्लीखल्ली बिना, गडबड नभएको	याउंगु, कचमच मदुगु
अनाराघक	बि. अरूको मन लिन नसक्ने, असफल	मेपिनिगु मन काय् मफुम्ह, सफल मजूम्ह
अनालम्ब	बि. अशरण, आधाररहित	शरण मदुम्ह
अनालय	बि. तृष्णा नभएको, अनासक्त	अनासक्त
अनाल्लिहक	बि. गरीब, तनाहा	चीमिम्ह, छुं मदुम्ह
अनावट	बि. खुलेको, बन्द नगरेको	चाय्का तगु
अनाबत्ती	पु. नफर्कने	ल्यां मवईगु (म्ह)
अनावरण	बि. नछोपिएको, बाधा नभएको	त्वपुना मतःगु
अनावास	बि. जहाँ कसैको निवास छैन	सुं यागु छैं मदुगु
अनाविल	बि. सफा भएको, फोहर नभएको	यचुगु
अनावुत्थ	बि. कोही नबसेको, नरहेको (ठाउँ)	सुं मच्वंगु, मदुगु
अनासक	बि. निराहार, ब्रत बसेको	मनःसे च्वंम्ह, अवसं च्वंम्ह
अनासकत्त	नपुं. निराहार बन्नु, अनशन	मनःसे च्वनेगु
अनासव	बि. आसवरहित, अर्हत्	क्लेश मदुम्ह, अर्हत्
अनिक्कसाव	बि. क्लेश भएको, चित्तमलयुक्त	क्लेश दुम्ह

अनिखात	बि. अन्वेषण नगरिएको	अन्वेषण याना मतःगु
अनिघ	बि. दुःखरहित नपुं. निर्वाण	दुःख मदुगु, निर्वाण
अनिच्च	बि. अनित्य, अस्थिर	थातं मच्च्वनिगु, हिलीगु, हिलावं वनीगु
अनिच्छा	स्त्री. मन नपर्नु, रुचि नभएको	मयोगु, ममदुगु, इच्छा मदुगु
अनिट्ठ	बि. अप्रिय, मन नपरेको	मयोमह, इच्छा मजुगु
अनिमिस	बि. ट्वाल्ल हेरिरहने	मिखा फुति मयासे स्वयाच्च्वनीमह
अनियत	बि. अनिशिचत, नित्य नभएको	निशिचत मदुगु, नित्य मजुगु
अनिराक्त	बि. टाढा नराखिएको	तापाकाः मतःगु
अनिल	पु. हावा, बतास	फय्
अनिलपथ	पु. आकाश	सर्ग
अनिवत्तन	नपुं. नरोक्ने	पनी मखुगु, पमनेगु
अनिसम्मकारी	बि. जाँच नगरी काम गर्ने, हतार गर्ने	थुईका ज्या मयाइमह
अनिस्सर	बि. ईश्वर नभएको, बिना ईश्वरको, ऐश्वर्य	ऐश्वर्य बिना, घो मदुगु बिनाको
अनिस्सुकी	बि. ईर्ष्या नभएको, कपट नभएको	ईख मयाइमह, भेल्ला मयाइमह
अनीक	नपुं. सेना	पलटन, सेना
अनीकगग	नपुं. सेनाको विन्यास	सेनाया व्यूह
अनीकट्ठ	पु. राजाको अंगरक्षक	जुजुयात पाःच्च्वनीमह
अनीघ	बि. दुःखरहित	दुःख मदुगु
अनीतिक	बि. हानि नहुने (ठाउँ)	खति मज्वीगु (थाय्)
अनु	उ. पछि, पछाडि (अर्थमा आउने)	लिक, लिउने (या अर्थय् वइगु)

अनुकंतति	क्रि. काट्छ, चिर्छ, च्यात्छ	ध्यनी, चाइ, खुइ
अनुकड्खी	बि. आशा राख्ने, आकांक्षी	आशा याईम्ह
अनुकम्पक	बि. दया गर्ने, करुणा भएको	दयामाया दुम्ह
अनुकम्पति	क्रि. अनुकम्पा, दया गर्छ	दयामाया तइ
अनुकरोति	क्रि. नक्कल गर्छ, अनुकरण गर्छ	नक्कल याइ
अनुकूल	बि. प्रतिकूल नभएको, उपयुक्त	मछिं मजुइगु, अनुकूल जुइगु, छिंगु
अनुक्कम	पु. क्रम	भ्वः
अनुक्कमेन	बि. क्रमानुसार	भ्वलिक, छसीकयं
अनुखुद्दक	बि. अति सानो, कम महत्व भएको	तसकं चीघंगु, अपो मू मवंगु
अनुग	बि. पछि लाग्ने	ल्यू ल्यू वंगु, वइगु
अनुगच्छति	क्रि. अनुगमन गर्छ, पछि आउंछ	ल्यू ल्यू वनी, वइ
अनुगण्णहाति	क्रि. अनुग्रह गर्नु, निगाह गर्छ	अनुग्रह याइ, कृपा तइ, दया तइ
अनुगामी	बि. पछि लाग्ने, अनुगमन गर्ने	ल्यू ल्यू वनीपिं, चेलाचेलीपिं
अनुगायति	क्रि. अरुको साथमा गाउंछ	नापं मे हाली, ल्यू ल्यू हाली
अनुगाहति	क्रि. ओल्हन्छ, गोता लगाउंछ	कुहां वनी, क्वब्बा वनी
अनुगिज्झति	क्रि. लोभ गर्छ	लोभ याइ
अनुगगह	पु. उपकार, निगाह	दया, कृपा
अनुगगाहक	बि. उपकार गर्ने, मद्दत गर्ने	उपकार याइम्ह, मद्दत याइम्ह
अनुगिगरन्त	क्रि.बि. नबोलीकन, कुरा नगरीकन	नमवासे, खं मल्हासे
अनुग्घाटेति	क्रि. उद्घाटन गर्छ, खोल्छ, फुक्छ	उद्घाटन याई, उलेगु ज्या याइ
अनुग्घात	पु. ठक्कर नखाने	धोखा मनइम्ह

अनुचङ्कमति	क्रि. साथमा वा पछि पछि चक्रमण गर्छ	नापं चाहिली
अनुचर	पु. नोकर, अनुगामी	ल्यू ल्यू वनीम्ह, ज्या याईम्ह, च्यः
अनुचरण	नपुं. अभ्यास, आज्ञा अनुसार गर्नु	अभ्यास यायेगु, उजंकथं यायेगु
अनुचरति	क्रि. पछि पछि जान्छ, अभ्यास गर्छ	ल्यू ल्यू वनी, अभ्यास याइ
अनुचरित	पू.क्रि. अभ्यास गरिएको, अभ्यस्त	ल्यू ल्यू याःगु
अनुचरितब्ब	वि. अभ्यास गर्नु पर्ने	याना च्वने माःगु
अनुचिट्ठ	वि. जूठो नभएको (खानेकुरा)	चिप मजूगु
अनुचित	वि. अयोग्य, उचित नभएको	योग्य मजूम्ह (गु)
अनुचिण्ण	पू.क्रि. अभ्यास गरिएको, अभ्यस्त, जान्ने	सःम्ह
अनुचिनाति	क्रि. जम्मा गर्छ, सङ्ग्रह गर्छ	मुनी, सङ्ग्रह याइ
अनुचिन्तेति	क्रि. सोचबिचार गर्छ	थुईकी, बिचाः याइ, नुगलय् वाय्की
अनुच्चारित	वि. नउठाइएको, उच्चारण नगरिएको	मल्हंवगु, उच्चारण मयागु
अनुच्छविक	वि. उचित, योग्य, उपयुक्त	त्वःगु
अनुज	पु. भाइ	किजा
अनुजा	स्त्री. बहिनी	केहें
अनुजात	वि. पछि पैदा भएको, आमाबाबु जस्तै अनुहार भएका छोरा वा छोरी	लीपा बूम्ह
अनुजानाति	क्रि. अनुमति दिन्छ, स्वीकृति दिन्छ	बचं बिइ
अनुजानितुं	नि. मञ्जुरी दिनको लागि	बचंया लागि, बचं बीया लागि
अनुजानित्वा	पू.क्रि. अनुमति दिएर	बचं बियाः .
अनुजीवति	क्रि. अरूको भरमा जीवन यापन गर्छ	मेपिनिगु भरय् च्वनी

अनुजु, अनुजुक	बि. सोभो नभएको, बाङ्गो स्त्री. अनुमति, स्वीकृति	बेक्वःगु, तमप्यंगु बचं बियेगु
अनुब्वात	बि. अनुमति प्राप्त, स्वीकृति प्राप्त	बचं दुगु
अनुदठहन्त, अनुदठान	बि. नउदने, आफै नउदने, निष्क्रिय	थःथम्हं मदनीम्ह, ज्या मसनीम्ह
अनुदठान	नपुं. उत्साहहीनता, अल्छीपना	उत्साह मदुगु
अनुदठित	बि. नउठेको, गरिएको	मदंगु, याःगु
अनुडहति	क्रि. जलाउछ	च्याकी
अनुडहन	नपुं. जल्नु, चिन्ता लिनु, जलन	च्यायंगु, चिन्ता कायगु
अनुतप्पति	क्रि. पश्चाताप गर्छ	पस्ताय् चाइ
अनुतिट्ठति	क्रि. नजिक बस्छ, उभिन्छ, सहमत हुन्छ	धै थे च्वनी
अनुतीर	नपुं. किनार नजिक परेको ठाउँ	सिथय् लाःगु थाय्
अनुत्तर	बि. अति उत्तम, सबैभन्दा ठूलो	दकलय् तःधंम्ह (गु), च्वन्ह्याःम्ह (गु)
अनुत्तरिय	नपुं. श्रेष्ठता	दकले तःधंगु
अनुत्तान	बि. गहिरो, अस्पष्ट	गाःवंगु, स्पष्ट मजुगु
अनुत्थुनाति	क्रि. शोकाकुल हुन्छ, दुःखी हुन्छ, बिलौना गर्छ	दुःखी जुइ, शोक याइ, ख्वइ
अनुथेर	पु. उप-स्थविर	उप-स्थविर
अनुदिसा	स्त्री. चतुर्दिशाका कोणमा रहेका दिशाहरू	बिदिशा
अनुदया	स्त्री. दया, अनुकम्पा	दया, कृपा
अनुददिट्ठ	बि. नभनेको, नदेखाइएको	मधाःगु, मक्यंगु
अनुद्वत	बि. निरहङ्कारी, घमण्डरहित	अहंकार मदुम्ह

अनुधम्म	पु. साना शिक्षा-पद, धर्मानुसार, प्रतिपत्ति	धर्मकथं, प्रतिप्रत्ति
अनुधावति	क्रि. पछि पछि दौड्छ	ल्यू ल्यू व्वीय् वनी
अनुनय	पु. मित्रता, अनुकूलता, मैत्रीभाव	मैत्रीभाव
अनुनेति	क्रि. मेलमिलाप गराउंछ, सन्तुष्ट पार्छ	लुधकि, सन्तुष्ट याइ
अनुनेतु	पु. न्याय गर्ने व्यक्ति, मिलाइदिने	न्याय याइम्ह, लुधका बिइम्ह
अनुप, अनूप	पु. पानी धेरै लाग्ने जग्गा, सीम	न्हसि, न्हावलें प्याना चवनीगु बुं
अनुपकुटठ	बि. निर्दोष, अनिन्दित	दोष म्दुम्ह
अनुपखज्ज	पू.क्रि. नजीक रहेर, अरूलाई भ्रुभ्रुट गरेर	नापं चवनाः, मेपितं दुःख बिसे
अनुपगच्छति	क्रि. जान्छ, फर्केर आउंछ	वनि, लिहां वई
अनुपघात	पु. अहिंसा, प्राणी हिंसा नगर्नु	मस्यायेगु, प्राणी हिंसा मयायेगु
अनुपचित	बि. असंग्रहित, जम्मा नगरिएको	मुनाः मतःगु, मुंकाः मतःगु
अनुपछिन्न	बि. नटुटेको, निरन्तर	त्वा मदःगु
अनुपच्चाहं	क्रि.बि. पाँच दिनको एकपटक	न्यान्हुइ छक्व
अनुपञ्चति	स्त्री. उपनियम	उपनियम
अनुपटिपाटि (ति)	स्त्री. क्रम, क्रमानुसार	भ्वः, भ्वःकथं
अनुपट्ठित	बि. अनुपस्थित, गैरहाजिर	उपस्थित मजूगु
अनुपतति	क्रि. आइपर्छ	जू वई
अनुपतित	बि. आइ परेको	जू वःगु
अनुपत्ति	स्त्री. प्राप्ति	ल्हाति लाईगु
अनुपदं	क्रि.बि. पदानुसार, पछि पछि	पद कथं, ल्यू, ल्यू

अनुपद्व	बि. उपद्रव नभएको, निरापद	उपद्रवं मजूगु
अनुपघारेत्वा	पू.क्रि. परवाह नगरी, परीक्षा नगरी	जीचे मयासे, वाला मस्वसे
अनुपब्वजति	क्रि. देखासिखी गरी प्रब्रजित हुन्छ	मंपिनि हाहालय् भिक्षु जुइ
अनुपमेय	बि. तुलना गर्न नसक्ने	उपमा बी मफूगु
अनुपरिवेरति	क्रि. घेर्छ, घेरा लगाउँछ	पखालं ची, दुने लाकी
अनुपवज्ज	बि. निर्दोष, दोष दिन नहुने	दोष मदुम्ह, दोष बी मज्यूम्ह
अनुपविसति	क्रि. भित्र जान्छ, प्रवेश गर्छ	व्दहां वनी
अनुपसम्पन्न	बि. उपसम्पदा नलिएको, श्रामणेर	उपसम्पदा मकानिम्ह, श्रामणेर
अनुपस्सक	बि. जीचेर हेर्ने, द्रष्टा	जीचे याना स्वइम्ह, दुवाला: स्वइम्ह, खंम्ह
अनुपस्सति	क्रि. बिचार गरी हेर्छ	बिचा:याना स्वइ
अनुपत्तच्च	पू.क्रि. दु:ख नदिईकन, चोट नलगाईकन	मस्यंकुसे, घापा:मयासे
अनुपहत	बि. नबिग्रेको	मस्यंगु
अनुपात	पु. खस्तु, अपशब्द, गालीगलौच	कुतुं वयेगु, व्व:बीगु
अनुपादाय	पू.क्रि. बिचार नगरीकन	बिचा:मयासे, घ्वा मथुइकुसे
अनुपादान	बि. बिना ईन्धन, क्लेश नभएको	छुसिं मदुम्ह, क्लेश मदुम्ह
अनुपादिसेस	बि. निर्वाण धातु (एक किसिमको निर्वाण)	निर्वाण धातु
अनुपापुणाति	क्रि. प्राप्त गर्छ, पुग्छ	दइ, थ्यंकी
अनुपापेति	क्रि. संचालन गर्छ, अगुवाई गर्छ	ज्या न्हयाकी, लं क्यनी
अनुपाय	पु. अनुचित उपाय, अनुचित साधन	मभिंगु नियत
आनुपायास	बि. चिन्तारहित	चिन्ता मदुम्ह

अनुपालक	बि. पालक, संरक्षक, सुरक्षा गर्ने	लहीम्ह, रक्षा याइम्ह
अनुपालन	नपुं. सुरक्षा गर्नु, पालन पोषण	रक्षा यायेगु, लहीगु
अनुपालेति	क्रि. पालन गर्छ, रक्षा गर्छ	रक्षा याइ, लहि
अनुपिभाषी	बि. नचाहिने कुरा गर्ने, हांमा हां मिलाउने	म्वाःमदुगु खं ल्हाईम्ह, हाहालय् वनीम्ह
अनुपुच्छति	क्रि. सोध्छ	न्यनी
अनुपुब्ब	बि. क्रमानुसार गएको	छसिकथं वंगु
अनुपेक्खति	क्रि. राम्रो सोध्पूछ्छ गर्छ, ध्यान दिन्छ	ध्यान तइ, बालाक न्यना स्वइ
अनुपेक्खना	स्त्री. सोचबिचार, ध्यान	न्यनानिना स्वयेगु, ध्यान
अनुपेसेति	क्रि. पछि पछि पठाउंछ	ल्यू ल्यू छ्वइ
अनुपोसिय	बि. पालन पोषण गर्नु पर्ने	लही माःम्ह
अनुप्पति	स्त्री. आगमन, प्राप्ति, पुनर्जन्म नहुने	थ्यंगु, दुगु, हानं मजुइगु
अनुप्पत्वा	पू.क्रि. पाएर, पुगेर	दयाः, थ्यंकाः
अनुप्पदान	नपुं. दिनु, सुम्पनु	बिये, लः ल्हाये
अनुप्पदिन्न	पू.क्रि. दिइएको, दिएको, सुम्पिएको	ब्यूगु, लः ल्हाःगु
अनुप्पन्न	बि. उत्पन्न नभएको	उत्पन्न मजूगु
अनुप्पबन्ध	पु. बिनाश नभै रहने, नित्यता	स्यना मवनीगु, न्हयाबलें दइगु
अनुबद्ध	बि. सम्बन्धित, पीछा गरिएको	स्वापू दुगु, लिसे लिसे वइगु
अनुबन्धति	क्रि. पीछा गर्छ, समात्न पीछा गरी दौड्छ	ज्वनेत ल्यूवनी
अनुबन्धन	पु. पीछा गर्नु, बन्धन, सम्बन्ध	ल्यू ल्यू वनेगु, चीगु, स्वापू
अनुबल	नपुं. सहायता दिनु, समर्थन गर्नु, उत्साह दिनु	ग्वहालि बिइगु, पं लिइगु, ग्वाकेगु

अनुबुज्झति	क्रि. बोध गरि लिन्छ, सम्भन्छ	थुइकाकाइ
अनुबुज्झन	नपुं. अवबोध, सम्भन्नु	ज्ञान थुइकेगु, दुचायेक थूगुया भाव
अनुबुद्ध	पू.क्रि. बोध भैसकेको	ज्ञां दये धुंकूम्हः
अनुबोध	पु. अवबोध, सम्भन्नु	ज्ञान, ज्ञां, बोध जुयेगु
अनुव्यञ्जन	नपुं. महापुरुष भन्दा दोस्रो खालको लक्षण	महापुरुषया लक्षणया ववे यागु लक्षण
अनुब्रूहेति	क्रि. वृद्धि गर्छ, बढाउँछ	सुधार याइ, आपाः दयेकी
अनुभवति	क्रि. खान्छ, अनुभव गर्छ	नइ, अनुभव याइ
अनुभूत	वि. खाएको, भोग गरेको	नःगु, अनुभव याःगु
अनुभायति	क्रि. डराउँछ	रयाइ
अनुभाव	नपुं. प्रताप, तेज	प्रताप, प्रभाव
अनुमज्जति	सुमसुम्याउँछ, दाब्छ, डुबुल्की माछ	ल्हाःतुति तीकी, (तज्जाःथाय् लखय्) दुब्वाइ
अनुमन्वति	क्रि. स्वीकार गर्छ, मन्जुर गर्छ	अनुमोदन याइ, ज्यू धाइ
अनुमान	नपुं. अडकल, अनुमान	अनुमान, अन्दाज
अनुमीयति	क्रि. अनुमान गर्छ, प्रत्यक्ष निचोडमा आउँछ	अनुमान याइ
अनुमोदति	क्रि. खुशी हुन्छ, अनुमोदन गर्छ	लयताइ, अनुमोदन याइ
अनुम्मत	वि. बौलाहा नभएको	वें मजूम्ह
अनुयन्त	वि. पछिपछि जाने, अरूमा निर्भर	ल्यूल्यू वनीम्ह, मेपिंगु भलसाय् च्वनीम्ह
अनुयाति	क्रि. पछिपछि जान्छ	ल्यूल्यू वनी
अनुयायी	वि. भने अनुसार जाने, पछिपछि जाने	धाःथें वनीम्ह, ल्यूल्यू वनीम्ह

अनुयुक्त	बि. काममा लागेको पु. सेवक	ज्या याना च्वंम्ह, च्यो
अनुयुञ्जति	क्रि. कुनै काममा लाग्छ, भाविता गर्छ	छुं ज्याय् च्वनी, छ्यली
अनुयोग	पु. लागी पर्नु, साधना	तल्लीन जुये
अनुरक्षक	बि. आरक्षक, सुरक्षा गर्ने	रक्षा याईम्ह
अनुरञ्जति	क्रि. आकर्षित हुन्छ, आनन्दित हुन्छ	लय्ताइ, आसक्त जुइ
अनुरञ्जेति	क्रि. चम्काउँछ, सिंगाउँछ	ज्वाला थीकेगु, छायापेगु
अनुरत्त	बि. आसक्त, मोहित भएको	आसक्त जूम्ह
अनुरव	पु. गुञ्जायमान हुनु, ठूलो आवाज, प्रतिध्वनि	तसःगु, सः लिध्वःगु
अनुरुद्ध	स्थबिर, अभितोदन शाक्यका पुत्र तथा महानामका भाइ, बुद्धका शिष्य	अभितोदन शाक्यया काय, महानामया किजा, बुद्धया शिष्य
अनुरूप	बि. अनुकूल, योग्य, उचित	ल्वःगु, मिलय् जूगु
अनुरोदति	क्रि. चिच्याउँछ	चिल्लाय्दनी
अनुरोध	पु. स्वीकृति, अनुकूल हुनु	स्वीकृत जूगु, पाय्छिगु
अनुलित्त	बि. दलेको, घसेको	बुयातःगु, पाना तःगु
अनुलिम्पति	क्रि. दल्छ, घस्छ, सिञ्चन गर्छ	बुली, पाइ
अनुलिम्पन	नपुं. बुकुवाः, पाउडर आदि लगाउनु	बुसा बुइगु
अनुलोम	बि.,पु. सोभने क्रमबाट भएको, बिरुद्ध नभएको, अनुकूलता	भ्वःलाक वंगु, अःखः, मजूगु
अनुलोमिक	बि. क्रम मिलेको, सुहाउने	ल्वःम्ह, भ्वः मिलय्जूगु (म्ह)
अनुवत्तति	क्रि. भनेको कुरा मान्छ, अनुसार रहन्छ	धाःगु खं न्यनी, धया थें च्वनी

अनुवत्तन	नपुं. अनुसार रहनु, आज्ञा पालन गर्नु	धया खं न्यनेगु
अनुवत्तेति	क्रि. अनुकरण गर्छ, उत्तराधिकारी बन्छ	नक्कल याइ
अनुवदति	क्रि. दोषारोपण गर्छ	दोष बिइ
अनुवसति	क्रि. कोहीसंग रहन्छ	सुनापं चवनी
अनुवसं	क्रि.बि. बर्षेपिच्छे, सालिन्दा	दं पतिकं, दय्दसं
अनुवस्सिक	बि. बार्षिक, बर्षको एकचोटि हुने	दय् छकवः जुईगु
अनुवात	पु. अनुकूल वायु	नीगु पय्
अनुवाद	पु. दोषारोपण, रूपान्तर, परिवर्तन	दोष बिईगु, हिलेगु
अनुविचरति	क्रि. घुम्छ, डुल्छ, छक्क पर्छ	चाःहयू वनी, अजू चाइ
अनुविचरित	बि. बिचार गरेको, गौर गरेको, डुलेको	बिचाःयाःगु, चाहयूगु
अनुविच्च	पू.क्रि. जीचेर, पत्ता लगाएर	स्वयाः, बीलाक्क बिचाःयाना
अनुविज्जक	पु. परीक्षक, जीच गर्ने, सोधपूछ गर्ने	जीच याइम्ह, न्यनानिना स्वइम्ह
अनुविज्जति	क्रि. सोधपूछ गर्छ, अबबोध गर्छ	न्यनेनिने याइ, बीलाक्क थुइकी
अनुवितक्केति	क्रि. तर्कबितर्क गर्छ, गौर गर्छ	मनय् खं वायेकी
अनुविदित	बि. मान्यता प्राप्त, थाहा भएको	हनाःतःम्ह, स्यूगु
अनुविधीयति	क्रि. अद्दाए अनुसार वा विधि अनुसार गर्छ	धाःकथं वा धयातःकथं याइ
अनुविधीयमान	बि. विधि वा भने अनुसार गर्ने	धयातःकथं, धाःकथं याइम्ह
अनुविद्ध	क्रि.बि. सोधपूछ गरेको, अबबोध गरेको	न्यनेनिने यानातःगु, थुइकातःगु
अनुविलोकेति	क्रि. निरीक्षण गर्छ	ज्यू, मज्यू स्वइ

अनुवृत्त्य (टठ)	बि. बसेको, निवास गरेको	(मनुत) च्वंगु (थाय्)
अनुव्यञ्जन	नपुं. महापुरुषभन्दा तल्लो छोटोमोटो चिन्ह, लक्षण या गुण	चीधंगु चिं वा लक्षण
अनुसंचरति	क्रि. यताउति घुम्छ	उखे थुखे चाहुली
अनुसंवच्छर	क्रि.बि. बर्षेपिच्छे, प्रतिबर्ष	दं पत्तिकं, दयं छकवः
अनुसन्नकति	क्रि. एकातिर हट्छ, पछि हट्छ	छखे ली, लिचिली
अनुसट	बि. छरिएको, सिञ्चन गरिएको	चिच्चाः दंगु, लः क्लाः तःगु
अनुसन्दति	क्रि. बगेर जान्छ, बग्छ, सम्बन्धित हुन्छ	न्हयाइ, बाःवइ
अनुसन्धि	स्त्री. परिणाम, अरुसंगको मेल	लिचवः
अनुसय	पु. सत्वहरूमा आसक्त भएर रहने राग आदि क्लेश, कुप्रवृत्ति	मभिंगु प्रवृत्ति
अनुसयति	क्रि. निष्क्रिय रहन्छ, विकसित हुन सक्दैन	थाही वय् फैमखु, व्वलने फैमखु
अनुसरति	क्रि. अनुगमन तथा अनुसरण गर्छ	ल्यू ल्यू वनी
अनुसवति	क्रि. बग्छ, बहन्छ, चुहिन्छ	ज्वइ, न्हयाइ, बाःवइ
अनुसायित	बि. सुषुप्त, छिपेको	सुला च्वंगु, दुनाः च्वंगु
अनुसार	पु. अनुसार, बमोजि	कथं
अनुसारी	बि. अनुसार गर्ने, भाविता गर्ने	अनुसार याइम्ह, भाविता याइम्ह
अनुसावेति	क्रि. घोषणा गर्छ, उद्घोषण गर्छ	घोषणा याइ
अनुसासक	पु. अनुशासन गर्ने	अनुशासन याइम्ह
अनुसासनी	स्त्री. उपदेश	उपदेश, अर्ति
अनुसूयक	बि. ईर्ष्या नभएको	ईर्ष्या मद्दुम्ह

अनुसेदही	पु. दोस्रो श्रेणीको महाजन	निगूगु तहयाम्हः महाजन
अनुसेति	पु. साथै लेदछ, सुषुप्त रहन्छ	व्वमलसे च्वनी, नापं घनी
अनुसोचति	क्रि. शोक गर्छ, अपशोच गर्छ	शोक याइ
अनुसोत	पु. स्रोतअनुसार, प्रवाह अनुसार	धाः लिसे लिसे
अनुस्सति	स्त्री. जागरुकता, स्मृति, सम्भन्नु	लुमंकेगु, वाः चायेकाः च्वनेगु
अनुस्सरण	नपुं. स्मरण, सम्भना	लुमंकेगु
अनुस्सरति	क्रि. सम्भन्छ	लुमंकि
अनुस्सव	पु. पारम्परिक कथा, किंवदन्ती	परम्परानिसैं वोगु बाखं, लोकोक्ति
अनुस्सुक	बि. उत्साह नभएको, उत्सुक नभएको	उत्साह मद्दुम्ह
अनुस्सुत	बि. सुनिएको, अनुश्रुत	न्यनाःतगु
अनूनता	स्त्री. कम नभएको भाव, पूर्णता	म्होमजूगु, पूवंगु
अनूपम	बि. उपमारहित, दीज्ज नसकिने	उपमा मद्दुगु, ज्वःमद्दुगु
अनूपमेय	बि. तुलना गर्न नसकिने	तुलना याये मफूगु
अनूहत	बि. बिनाश नगरिएको, नउखेलिएको	त्यह्ने थनाः मतःगु, मस्यंकूगु
अनेक	बि. नाना प्रकार, विभिन्न	यक्वः प्रकार, थीथी
अनेकप्पकार	बि. अनेक प्रकारको, विभिन्न	यक्वः प्रकारयागु, तःगु प्रकारयागु
अनेकविध	बि. अनेक प्रकार भएको	थीथी पहयागु, तताजि
अनेकंसिक	बि. निश्चति नभएको	क्वो मज्यूगु
अनेज	बि. तृष्णा नभएको	तृष्णा मद्दुम्ह
अनेघ	बि. इन्धन नभएको, अशक्त	शक्ति मद्दुगु, छुसि मद्दुगु
अनेल, अनेलक	बि. निर्दोष, शुद्ध	दोष मद्दुम्ह

अनेसना	स्त्री. अनुचित, अयोग्य जीविकाको खोजी	मखुगु कथं, मखुगु जीवन हनेगु
अनोक	नपुं. घर नभएको	छैं मद्दुम्ह
अनोकास	बि. स्थान, समय वा अक्सरको अभाव	थाय्, ई बाय्, मौकाया अभाव
अनोजा	स्त्री. सुन्तला रङ्गको फूलको बिरुवा वा फूल	सुन्तला रंगयागु स्वांमा
अनोतत्त	पु. हिमालयको कुनै एक पोखरी, ताल	हिमालय यागु छगु पुखू
अनोत्तप्प	बि. (पाप गर्न) निर्भय, डर नभएकां	मरया:म्ह (पाप कर्म यायेत)
अनोदक	बि. जलरहित	ल:मद्दुगु
अनोदिस्सक	बि. सर्व-साधारणको लागि	दक्को सिया लागि
अनोनमति	क्रि. भुक्दैँन	क्व:छुइमखु
अनोम	बि. श्रेष्ठ, उत्तम	च्चे यागु
अनोमज्जति	क्रि. शरीरलाई हातले मल्छ, दाक्छ	म्ह:यात ल्हातं तिइ
अनोमा	स्त्री. कपिलवस्तुको पूर्वतिरको नदी	कपिलवस्तुया पूर्वपत्ति यागु खुसि
अनोरपार	बि. वारि र पारि नभएको	ज:ख: मद्दुगु
अनोवस्सक	बि. वर्षाबाट सुरक्षित	वां मप्यागु, वां मदा:गु
अनोसक्कना	स्त्री. पछि नहटनु, लगनशीलता	लिं मचिलिगु
अन्त	पु. पुच्छार, अन्त्य नपुं. आन्द्राभुंडी	दकलय् लिव, बिजं
अन्तक	पु. मार, मृत्यु	यम, सिक
अन्तकर	बि. अन्तिम, पूरा गर्ने, अवसान गर्ने	पूरा याइम्ह (गु), पूर्वकीगु (म्ह)
अन्तकिरिया	स्त्री. पूरा गर्नु, अवसान, अन्त्य गर्ने काम	पू वंकेगु
अन्तगण्ठिकाबाध	पु. आन्द्राभुंडी ग्रन्थीको रोग	अपेण्डिसायिटिस

अन्तगत	बि. अन्त्यसम्म गएको	पूर्वक जूगु
अन्तगुण	नपुं. सानो आन्द्रा	चिपूगु आतापुति
अन्तगत	बि. अन्तर्गत, भित्र परेको	(छुंया) दुने ला:गु
अन्तर	नपुं. बीच, फरक, दूरी	तापा:गु, पा:गु
अन्तरकम्प	पु. कल्पको बीच	दथुया कल्प, कल्पया दथुइ
अन्तरघर	नपुं. भित्री घर वा गाउं	दुने ला:गु छें वा गां
अन्तरट्ठक	नपुं. शीत ऋतुमा अति जाडो आठ दिन	चिकुलायागु दकसिबे चिकुगु च्यान्ह
अन्तरघान	नपुं. अदृश्य भैजानु, लोप हुनु	खने मदया वनीगु, लुकु बीगु
अन्तरन्तरा	क्रि.बि. बराबर भइरहने, अक्सर, बेलाभौकामा	इलय्, व्यलय्
अन्तरवासक-साटक	पु. लुगी, अन्तरवास, भित्र लाउने अधोवस्त्र	भन्तेपिनि दुने फीगु लुगी
अन्तरसाटक	नपुं. भित्री लगा	दुने फीगु लं
अन्तरा	क्रि.बि. बीचमा	दथुइ
अन्तरापण	पु. पसलहरूको बीचमा, बजार	पस:या दथ्वी, बजार
अन्तराय	पु. छतरा, बाधा	ग्यानापुसे च्वंगु, बाधा
अन्तराल	नपुं. बीचको स्थिति, अवधि	दथुया ई
अन्तरिक	बि. यसपछिको स्थिति	ध्वयां लिपाया स्थिति
अन्तरीप	नपुं. द्वीप	द्वीप
अन्तलिन्ख	नपुं. आकाश, अन्तरिक्ष	सर्ग:
अन्तिक	बि. छेउमा परेको, नजिक, अन्तिम नपुं. छिमेक	सत्तिक, ल्यूनेयागु, ज:ख: (थाय्)
अन्तिम	बि. छेउमा रहेको, अन्त्यमा भएको	दकले लीपा जूगु, ला:गु

अन्तेपुर	नपुं. भित्री शहर, निवास, खोपी	मिसाकोथा
अन्तेवासिक (सी)	पु. गुरुसंग बल्ने शिष्य	गुरुनापं च्वनीम्ह, बिहारं च्वनीम्ह शिष्य
अन्तो	अ. भित्र, भित्री	दुने
अन्तोगाम	पु. भित्री गाउँ	दुनेयागु गी
अन्दु, अन्दुक	पु. सिक्री, नेल, हतकडी	सिखः, नेवः
अन्दुघर	नपुं. भ्यालखाना, जेल, जेलखाना	कुनेगु गः, कारागार
अन्ध	बि. आखा नभएको, अन्धो, अज्ञानी	मिखा मदुम्ह, मिखा की, ज्ञी मदुम्ह
अन्धक	पु. भिन्गा विशेष बि. आन्ध प्रदेशबासी	भुजी, आन्ध, प्रदेशयाम्ह (गु)
अन्धक निकाय	स्थबिरवादबाट अलगिएको एउटा समूह	धेरवादं बायाः वंगु छगु निकाय
अन्धकरण	बि. नदेख्ने वा धरमर हुने	मखनीगु, सन्देह जुइगु
अन्धकार	पु. अँध्यारो, अन्यमनस्कता	ख्यंगु, थथेहे धाय् मफुगु भाव
अन्धतम	पु., नपुं. अति अँध्यारो	तसकं ख्यंगु, कां थें ख्यंगु
अन्धबाल	बि. मूर्ख	ज्ञी मदुम्ह, मूर्खम्ह
अन्धभूत	बि. मानसिक रूपले अन्धो, अज्ञानी	की, ज्ञी मदुम्ह
अन्न	नपुं. भोजन, खाना, भात	नसा, जा
अन्नद	बि. खाना दिने, अन्नदाता	नयगु बीम्ह
अन्नपान	नपुं. खानपान	नयेत्वनेगु
अन्वय	पु. परम्परा, बाटो, क्रम, हेतु	कथं हं, लं, हुनि
अन्वेति	क्रि. पछिपछि आउँछ, पछि लाग्छ	ल्यू ल्यू वइ, वनी
अन्वेसति	क्रि. खोज्छ, अन्वेषण गर्छ	माली, वालाः स्वइ

अपकड्ढति	क्रि. हटेर जान्छ, पर जान्छ	बिस्युं वनी, चिली
अपकत	बि. पन्छाइएको, स्थगित गरिएको, अपकार गरिएको	चीकूगु (म्ह), अनुचित व्यवहार फःम्ह
अपकस्सति	क्रि. एकातिर तान्छ, हटाउँछ	छुखे साली, चीकि
अपकार	पु. हानि, अनिष्ट, अपमान, नराम्रो व्यवहार	मभिंगु, बीमलागु ज्या, व्यवहार
अपककम	पु. पछि हटनु, प्रस्थान	लिचिले, वनेगु
अपगम्भ	बि. घमण्ड नभएको, पुनर्जन्म नभएको	तधंछु भाव मदुम्ह, हानं जन्म काय् म्वाःम्ह
अपगम, अपगमन	पु., नपुं. हटनु, देखा नपर्नु	लिचिलेगु, दुपियेगु
अपचय	पु. (जम्मा गरेको चीज) घटनु, निरोध (जन्म-मरणको)	मुंकाःतःगु वस्तु पाःजुइगु, मदया वनीगु
अपचायक, अपचायी	बि. पूजा गर्ने (व्यक्ति)	पूज्याईम्ह
अपचायति	क्रि. आदर सम्मान गर्छ	हनाबना याई
अपचायन	नपुं. आदर सम्मान गर्नु	हनाबना यायेगु
अपचिणाति	क्रि. बिनाश गर्छ, हुन्छ, उन्मूलन गर्छ	मदयेका छोइ, म्हो जुइ, याइ
अपचिति	स्त्री. पूजा, गौरव, प्रायश्चित	सन्मान, हनाबना
अपच्च	नपुं. सन्तान	सन्तान
अपच्चदस्स	बि. अप्रत्यक्ष, व्यवहारमा आइनसकेको	न्ह्योने खनेमदुगु
अपजित	नपुं. हार बि. हारेको	बुइगु, बूम्ह
अपटु	बि. अदक्ष, लोसे	ज्या याये मसःम्ह
अपण्णक	बि. निर्दोष, सत्य	दं मदुम्ह
अपत्थट	बि. नफैलिएको, व्यापक नभएको	मन्यंगु

अपत्थित	बि. इच्छा नगरिएको	मपवंगु
अपत्थिय	बि. प्रार्थना गर्न नहुने, इच्छा गर्न योग्य नभएको	पवने, इच्छा याये बहः मज्यूगु
अपथ	पु. कुमार्ग, नराम्रो बाटो	कुलं, मभिगु लंपु
अपद	बि. पाउ नभएको, कारण नभएको	तुति मदुम्ह, त्व हः मदुगु
अपदान	नपुं. जीवन चरित्र, पुराण, एउटा बौद्ध ग्रन्थ	जीवन चर्या, पौराणिक बाखं
अपदिसति	क्रि. देखाउँछ, साक्षी उपस्थित गर्छ	दसु क्यनी
अपदेश	पु. कारण, तर्क, कथन	हुनि क्यनेगु, धापु
अपघारण	नपुं. ढक्कन, बिको	पुसा, त्वपुईगु
अपनामेति	क्रि. हटाउँछ, निकाल्छ	चिकी, पितिनि
अपनिदहति	क्रि. छिपाउँछ, लुकाउँछ	सुचुकी
अपनिहित	बि. लुकाएको, हटाइएको	सुचुकूगु, चीकूगु
अपनुदति, अपनुदेति, अपनेति	क्रि. टाढा हटाउँछ, निकाल्छ	तापाक चीकी
अपमार, अपस्मार	पु. छारे रोग, मृगी	ति ल्वे वइगु
अपयाति	क्रि. जान्छ	वनी
अपर	बि. अन्य, अर्को, पश्चिमी	मेगु (म्ह), पश्चिम पाखे च्वंगु (म्ह)
अपरज्जु	क्रि.बि. भोलि, भोलिपल्ट	कन्हे, सतिखुन्हु
अपरत्ता	पु. पुच्छार, अशोककालीन एउटा देश	दकले लिउने लाःगु, छगू देशया नां
अपराग	पु. रागको उल्टो भाव, अरुचि, द्वेष	मयोगु भाव
अपराजित	बि. नहारेको	मबुगु

अपराध	पु. दोष, अपराध, बिराम, भूलचुक	व्दंगु, द्वपं
अपरापरिय	बि. निरन्तर, लगातार हुने, आउने	मदिक्क वइगु, जुइगु, क्रमिक
अपरिगगहित	बि. अधिकारमा नलिइएको, स्वामित्व नभएको	ल्हाते मकाःगु, अधीनय् मदुगु
अपरिच्छिन्न	बि. असीम, नछुटाइएको	फाया मतगु, अलग्ग मजुगु
अपरिञ्जात	बि. राम्रोसँग अवबोध नभएको	बौलाक्क थुईका मकाःगु
अपरिणत	बि. कौचो, नपाकेको, परिवर्तित नभएको, परिणाम निस्कनसकेको	कचि, मबुगु, महयुनिगु
अपरिमाण	बि. परिमाण नभएको, असीमित	थुलिउलि सिये मदुगु
अपरिमित	बि. असीम, असीमित	थाःगाः मदुगु
अपरिपक्क	बि. कौचो, नपाकेको	कचि, मबुगु
अपलायी	पु. नभागने	बिस्युं मवनीम्ह
अपलालेति	क्रि. फकाउँछ, लाडप्यार गर्छ	हेकइ (मचायात)
अपलिखति	क्रि. खुर्कन्छ, मेटेर पठाउँछ, चाटेर पठाउँछ	हुया छ्वइ, फेया छ्वइ
अपलिबुद्ध	बि. बाधारहित, पीडारहित, स्वतन्त्र	पंगः मदुगु, पीर मदुगु, स्वाधीन
अपलोकेति	क्रि. आज्ञा लिन्छ, सोध्छ, स्वीकृति लिन्छ	उजं न्यनी
अपवग्ग	पु. मुक्ति, निर्वाण, अन्त्य	निर्वाण
अपवदति	क्रि. निन्दा गर्छ, हेला गर्छ, दोषारोपण गर्छ	कुं खिनी
अपवहति	क्रि. लैजान्छ, हौक्छ	यंकइ, न्ह्याकइ
अपवाद	पु. दोष, दोष दिने काम	व्दपं बियेगु
अपविद्ध	बि. अस्वीकृत, पयोकिएको, त्यागिएको	वां छोया तःगु, त्वःता तःगु

अपसन्नकति	क्रि. एकातिर जान्छ, हट्छ	छुखे लिइ
अपसव्य	नपुं. दायी	जःपा, जव
अपसादन	नपुं. निग्रह, रोग, नियन्त्रण	पंगःतयेगु, पनेगु
अपसादेति	क्रि. नियन्त्रण गर्छ, रोन्छ	यःयःथे याके मबिइगु, पनि
अपस्सय	पु. आश्रय, सिरानी, अडेस	लिधंसा, फुंगा
अपस्सेति	क्रि. अडेस लिन्छ, सहारा लिन्छ	लिधनि, गुहालि काई
अपहत्तु	पु. हटाउने	चीकीम्ह
अपहरति	क्रि. लुटेर लिन्छ, लुट्छ, हरण गर्छ	लाका काइ, लाकी
अपहार	पु. अपहरण, लूट	लाकाः कायेगु
अपांग	पु. आखाको कुना	मिखाकुलिं
अपाकट	बि. अप्रकट, अज्ञात	खनेमदुगु, मस्यूगु, प्रष्ट मजूगु
अपाकृतिक	बि. अप्राकृतिक, अस्वाभाविक	स्वभावया विपरीत
अपाची	स्त्री. पश्चिम दिशा	पश्चिम दिशा, योता
अपाचीन	बि. पश्चिमी, पाश्चात्य	पश्चिम पाखे यागु, योतायागु (म्ह)
अपाद, अपादक	बि. खुट्टा नभएको, घिसेर जाने	लुया वनीम्ह, तुति मदुम्ह
अपादान	नपुं. पञ्चमी विभक्ति आउने कारक, छुट्टिनु, वियोग	पञ्चमी विभक्ति बड्गु कारक, बायेगु
अपाण (न)	नपुं. अपान वायु	अपान वायु
अपापक	बि. निर्दोष, पापरहित	दोष मदुम्ह, पाप मदुम्ह
अपापुरण	नपुं. सीचो	ताःचा
अपापुरति	क्रि. खोल्छ, उघार्छ	चाय्की, खनी
अपाय	पु. दुर्गति, सुख नभएको ठाउँ, नरक	सुख मदुगु थाय्, नरक

अपायगामी	बि. नर्कमा जाने, दुर्गतिमा जाने	नर्कय् वनीम्ह, दुर्गति लाइम्ह
अपायमुख	नपुं. बिनाशको कारण, दुरावस्थामा पर्ने हेतु	स्यंगुया कारण
अपाय-सहाय	पु. नरकमा लैजाने पापी मित्र, फजुलखर्ची साथी	नर्कय् यंकीम्ह पापीम्ह पासा
अपार	बि. पार नभएको, असीमित	था:गा: मदुगु
अपारुत	बि. खुलेको, उघारेको, खोलिएको	चाय्का:तगु
अपालम्ब	पु. गाडीमा बस्दा अडेस लाउने साधन	गाडी चवने बलय् लिघनेगु लिधंसा
अपि	अ. पनि, तर	नं, समेत
अपिच	नि. त्यसो भएतापनि, तैपनि, तर	अथेसां, अयनं
अपिघान	नपुं. बिको, छोप्ने	पुसा
अपिनाम	नि. यदि (हामीले)	(भ्नीसं थथे) याये फुसा
अपिलापन	नपुं. नउत्रनु, तरंगित नहुनु, दोहोन्त्याउनु	त्यहें मपुयेगु
अपिस्तु	नि. यति, तैपनि, अभ्र	शुलि, अथेनं, अज
अपिह, अपिहालु	बि. निर्लोभी, आशारहित	लोभ मदुम्ह, ल्व:मवंम्ह
अपिहित	बि. ढाकेको, छोपेको	त्वपुयात:गु
अपुच्छ	बि. प्रश्न नगरेको, नसोधिएको	न्ह्यस: मदुगु, मन्यंगु
अपुञ्ज	बि. पाप, अपुण्य	पुण्य मदुगु, पाप
अपेम्ब, अपेम्बक	बि. आशा राख्ने, अपेक्षा गर्ने, उम्मेदवार; पर्खने	आशा याईम्ह, पिया चवनीम्ह
अपेय्य	बि. पिउन लायक नभएको	त्वने बह मजूगु
अप्प, अप्पक	बि. अल्प, अलिकति, थोरै	भचा, म्ह

अप्पकिच्च	बि. अलिकति काम भएको (व्यक्ति)	भचा ज्या दुम्ह
अप्पकिष्ण	बि. भीड नभएको, शान्त	मो मजूगु, शान्तगु
अप्पगब्भ	बि. अभिमान तथा घमण्डरहित, धृष्ट नभएको	तधंछू मजूम्ह
अप्पगघ	बि. मोल कम पर्ने	मू आपा:मतूगु
अप्पच्चय	बि. बिना हेतुको पु. रीस, भोँकले ठुस्किने भाव	हुनि मदुगु, तं म्वयका नं मवासे चवनेगु
अप्पटिखिप्प	बि. प्रतिक्षेप गर्न नहुने	प्रतिक्षेप याये मज्यूगु
अप्पटिघ	बि. बिना बिरोध, अद्वेष	बिरोध मदुगु, द्वेष मदुगु
अप्पटिनिस्सग्ग	पु. नछोड्ने, टाढा नराख्ने	मत्वतिगु, तापाक मतडगु
अप्पटिपुग्गल	पु. अनुपम व्यक्ति, अद्वितिय	ज्व:मदुम्ह
अप्पटिबद्ध	बि. असम्बन्धित, अनासक्त	स्वापू मदुम्ह, आसक्ति मदुम्ह
अप्पटिभाग	बि. हिस्सेदार नभएको	हिस्सेदार मखुम्ह, ब्वति मदुम्ह
अप्पटिभाण	बि. अन्यमनस्क, नबुझ्ने, धरमर हुने	अथे याये थथे याये मफडगु, मथुडगु (म्ह)
अप्पटिम	बि. बेजोड, अतुलनीय	ज्व: मदुम्ह
अप्पटिवत्तिय	बि. उल्टो घुमाउन नसकिने, नफर्किने	लिकथं हियेके मफडगु, लिहां मवडगु
अप्पटिवानी	बि. पछि नहट्ने, उत्साही, जोशिलो	जोश दुम्ह, ज्या यायेत: मग्ग्या:म्ह
अप्पटिबिद्ध	बि. अप्राप्त, बोध नभएको	मदुगु, मथूगु
अप्पटिसंखा	स्त्री. ज्ञान नभएको	जी मदुगु
अप्पटिसन्धिक्क	बि. फेरि जन्म नहुने, पुनर्जन्म नहुने	मेगु जन्म मजुडम्ह
अप्पटिसम	बि. बेजोड, अनुपम	ज्व: मदुम्ह

अप्पटिसव	बि. आज्ञा नमान्ने, अविनीत	धा:गु खं मन्यनीम्ह
अप्पटठ	बि. कम फल भएको	अप्चं:फल मद्दुगु, भतिचाजक उद्योग दुगु
अप्पणा	स्त्री. ध्यान पुन्याउनु, समाधि	नुग: बीगु, छुक्सं दुनेगु
अप्पणिहित	दि. इच्छारहित, कामनारहित	इच्छा मद्दुम्ह, मंतुना मद्दुम्ह
अप्पतिकुट्ठ	बि. निन्दित नभएको	क्वहंय मजूम्ह
अप्पतिट्ठ	बि. अशरण, शरण नभएको	लिधंसा मद्दुम्ह, गुहालि मद्दुम्ह
अप्पतिस्स, अप्पतिस्सव	बि. भनेको कुरा नमान्ने, बिद्रोही	धयाखं मन्यंम्ह, जिल्हा:
अप्पतिहत	बि. उत्साहित भएको, बाधा नभएको	उत्साह दुम्ह, पंग: मद्दुम्ह
अप्पदुट्ठ	बि. दुष्ट नभएको, क्रोधी नभएको	द्वेषभाव मद्दुम्ह, चित्त मस्यंम्ह
अप्पघंसीय	बि. बिनाश गर्न नसकिने, नहुने	क्वत्यले मफैगु, घ्वंस याय् मफैगु, याये मज्यूगु (म्ह)
अप्पनिग्घोस	बि. मसिनो आवाज भएको	स:चीस:म्ह
अप्पमन्ना	स्त्री. मैत्री, करुणा, मुदिता, उपेक्षाको भाव	असीमित मैत्री करुणा, मुदिता, उपेक्षाया भाव
अप्पमत्त	बि. अप्रमादी, स्मृति भैरहने, जागरूक	न्ह्याबलें वा:चा:म्ह
अप्पमत्तक	नपुं. कम महत्त्वको (वस्तु)	मामुलिगु
अप्पमाण	बि. परिमाणरहित, असीम	थुलि उलि धाय् मफइगु
अप्पमाद	पु. प्रमाद नहुनु, स्मृति भैरहनु, जागरूकता	लुमना च्वनीगु, वा:ताया च्वनीगु
अप्पमेय्य	बि. परिमाण भन्न नसकिने, नाप्न नसकिने	थुलि उलि धाय् मफइगु, दाये मफैगु
अप्पवत्ति	स्त्री. नरहनु, अस्तित्वहीनता	मद्दुगु भाव

अप्पसत्य	बि. प्रशंसित नभएको, सहयात्री कम भएको	सार्थवाह आपा: मद्गु, प्रशंसा मद्गुम्ह
अप्पसन्न	बि. अप्रसन्न, खुशी नभएको	लयमताम्ह, पत्या मजुइम्ह
अप्पसमारम्भ	बि. दुःख, कष्ट कम भएको	दुःख, कष्ट आपा:मद्गु
अप्पसाद	बि. आमोद प्रमोद कम भएको	मोजमज्जा म्हगु
अप्पसावज्ज	बि. अल्पमात्र दोष भएको	भचाजक दोष दुगु
अप्पस्सक	बि. निर्धन, दरिद्र, गरीब	चीमि, छुं मद्गुम्ह
अप्पस्सुत	बि. अज्ञानी, नपढेको	ज्ञानी मजूम्ह, ष्वना न्यना मत:म्ह
अप्पहीन	बि. नष्ट नभएको	नाश मजुगु (म्ह)
अप्पाणक	बि. प्राणरहित, कीरा आदि नभएको	ज्यान मद्गु, कीकाय् आदि मद्गु
अप्पातङ्क	बि. रोग नभएको, आतङ्क नभएको	ल्वे मद्गु, आतङ्क मद्गु
अप्पिच्छ	बि. थोरैले सन्तुष्ट हुने	भचाहे लुधनीम्ह:
अप्पित	बि. प्रयोग गरिएको, जडिएको	छ्यलात:गु, स्वानात:गु
अप्पिय	बि. अप्रिय, मन नपरेको	मय:गु, मय:म्ह
अप्पेक्का	क्रि.बि. कहिलेकाही, कुनै दिन	गुबले गुबले
अप्पेव, अप्पेवनाम	अ. त्यसो भए हुन्थ्यो, बेस	अथेजुसा ज्यू, भिन थुका
अप्पेसक्क	बि. कम प्रभावशाली, कम तेजिलो	तेजस्वी मजूम्ह
अप्पोसुक	बि. (अल्प+उत्सुक) अनुत्साही, निष्क्रिय	अल्छी, ज्या याय् मन मद्गुम्ह
अप्फुट	बि. व्याप्त नभएको, प्रस्फुटित नभएको	व्यापक मजुगु, चमकंगु
अप्फोटन	नपुं. ताली, ताली बजाउनु, चुटकी	लापा थायेगु, पतिंचा न्यायेकेगु
अप्फोटित	बि. ताली बजाइएको, चुटकी बजाइएको	लापा था:गु, पतिंचा न्यायेकूगु
अफल	बि. फल नभएको, निष्फल	फल मद्गु

अफस्सित	बि. स्पर्श नगरिएको, अडेस नलिएको	मथिजगु, लिमधंगु
अफासु	बि. असजिलो, अप्ठेरो	याकुगु, मछिंगु
अफासुक	नपुं. बिसञ्चो	म्ह मफैगु
अबद्ध	बि. बन्धनरहित, नबाधिएको	बन्धनं मुक्त, चिना मतःगु
अबब	नपुं. एउटा नरकको नाउँ	छगू नर्कया नां
अबल	बि. दुर्बल	बःमलाःम्ह
अबला	स्त्री. नारी	मिसा
अबाध	बि. बाधरहित	पंगः मदुगु
अब्वण	बि. घाउ नभएको	घाःमदुगु
अब्वत	बि. ब्रतशील नलिने	अवसं मच्चनीम्ह
अब्वहन, अब्वहान	नपुं. उखेलनु	पुये, लिये
अब्वुद	नपुं. पहिलो वा दोश्रो हप्ताको गर्भ, अर्बुद रोग, क्यान्सर, एउटा नर्क	निवाःदुगु गर्भ, क्यान्सर, छगू नर्क
अब्वूहति	क्रि. हट्छ, (कुनै ठाउँ) छोडेर जान्छ	थाय् त्वःता वनी
अब्वूल्ह	बि. हटेको, ठाउँ छोडेर गएको	थाय् त्वःता वंगु
अब्वोकिण्ण	बि. निर्विघ्न, लगातार, भीड नभएको	पंगः मदुगु, मदिक्क, मो मजूगु
अब्वोच्चिन्न	बि. बिघ्नबाधरहित	पंगः मदुगु
अब्वोहारिक	बि. अव्यवहारिक, गैरकानूनी, उपेक्षनीय	व्यवहारय् मल्वःगु, कानून विपरीत
अब्भ	नपुं. आकाश, बादल	सर्गः, सुपांय्
अब्भक	नपुं. कालो सिसा	म्हः
अब्भकूट	नपुं. बादलको शिखर (टाकुरो)	सुपांय्या च्वका

अब्धस्खाति	क्रि. बदरुवाई गर्छ, लाञ्छना लगाउँछ	मखुगु खं बय् वय् याना बी
अब्धस्खान	नपुं. नभएको दोष	मखुगु व्दपं
अब्धञ्जति	क्रि. तेल घस्छ	चिकं बुई
अब्धतीत	बि. बितेको, भैसकेको, अतीत, मरेको	ज्वी धुकूगु, सी धुकूगु
अब्धत्य	पु. बिनाश, अस्त	भज्यंगु, स्यंगु
अब्धन्तर	नपुं. भित्र	दुने
अब्धन्तरिक	बि. अति बिश्वासी	दुनेया खं ब्याःम्ह
अब्धागत	बि. आएको, अतिथि, पाहुना	पाहां, थ्यंकः वोम्ह
अब्धागमन	नपुं. अगाडि आउनु, अगाडि सर्नु, आगमन	न्हयोने वयगु, न्हयचिले, थ्यंक वयेगु
अवभाचिम्ब्रति	क्रि. दोषारोपण गर्छ	व्दपं विइ, व्दपंनी
अब्धान	नपुं. भित्र ल्याउनु, भिक्षु शासनमा १३ वटा संघादिसेस मध्ये कुनै एउटाको दोष लागेमा प्रायश्चित्त गरेपछि अब्धान कम्म गरिन्छ	दुने ब्वने, संघादिसेस दोष ज्वीबलें भिक्षुपिसं प्रायश्चित्त याये धुंका अब्धान कम्म याइ
अब्धाहत	बि. प्रहार, आक्रमण गरिएको, दुःख दिइएको	पाःगु, हय्काःगु, दुःख व्यूगु
अब्भुकिरति	क्रि. फैलाउँछ, छर्छ, छर्कन्छ	व्हली, न्यंकि
अब्भुगच्छति	क्रि. माथि उक्लन्छ	चवय् गइ
अब्भुगिरण	नपुं. प्रहार गर्न कुनै चीज उठाउनु	कयेकेत छुं वस्तु लहवनेगु
अब्भुट्ठान	नपुं. उत्थान, प्रगति	दनाचवंगु, औट
अब्भुत	नपुं. बाजी, आश्चर्य बि. गजब	अजूचायापुगु, बाजी तयगु
अब्भुदेति	क्रि. जन्मन्छ, उक्लन्छ, उत्पन्न हुन्छ	बुइ, थाहां वनी, उत्पन्न जुइ

अब्भुन्नत	बि. निक्कै माथि उठेको	तसकं च्वन्हयाःम्ह (गु)
अब्भुम्मे	अ. ओह्! डरलाग्दो! आपत!	ग्यानापुस्ये! आपद!
अब्भुय्याति	क्रि. आक्रामक भै अधि सर्छं, हमला गर्छं	हयकाइ, न्ह्यब्बाइ
अब्भोकास	पु. खुल्ला ठाउँ (आकाश)	चक्कंगु थाय्
अब्भोकासिक	पु. खुल्ला ठाउँमा बास गर्ने	चक्कं थासय् च्वनीम्ह
अब्भोकिण्ण	बि. विवेक नभएको, खचाखच भएको	विवेक मद्दुम्ह, कात्तुकाक्क
अब्भोकिरण	नपुं. सिञ्चन गर्नु, नर्तकको चाल	लुयेगु, प्याखमुगःया चाल
अभब्ब	बि. असमर्थ, अयोग्य	बह मजूम्ह, समर्थ मजूम्ह
अभब्बता	स्त्री. असमर्थता, अयोग्यता	बह मजुइगु
अभय	नपुं, बि. निर्भय, डराउनु नपर्ने, निर्वाण	ग्यायम्बाःगु, निर्वाण
अभा	स्त्री. हरो	हलः
अभाव	पु. लोप, नहुनु	मदइगु
अभावित	बि. अभ्यास नभएको नबढेको	कुतः मद्दुम्ह, व्वमलंम्ह
अभिकंखति	क्रि. मन पराउँछ, कामना गर्छ	इच्छा याइ, यय्की
अभिकंखी	बि. आशा गर्ने, कामना गर्ने	इच्छा याइम्ह
अभिकिण्ण	बि. छरिएको	चिच्चाःदंगु
अभिकिरति	क्रि. छर्छ	क्कली
अभिकूजति	क्रि. घन्काउँछ, (चरा) कराउँछ	हाली, ध्वयेकी
अभिकूजन	नपुं. चराहरूको आवाज	भंगःतय् सः
अभिककन्त	बि. अति सुन्दर पू.क्रि. अधि बढेको	तसकं बीलाःम्ह, तसकं न्हयाइपुगु, न्हयजाःम्ह

अभिनक्कम	पु. अगाडि जानु	न्हयावनेगु, न्हय ज्यायेगु
अभिनक्कमति	क्रि. अधि सद्ध, अगाडि जान्छ	न्हया वनी, न्हयज्याइ
अभिनखण	बि.,क्रि.बि. निरन्तर, प्रतिक्षण, अक्सर	दिपा: मदयेक, घरिघरि
अभिनखणति	क्रि. खन्छ	म्हुइ
अभिगज्जति	क्रि. ठूलो आवाज गद्ध, गर्जन्छ	स: धवयेकी, तसकं हाली
अभिगज्जन	नपुं. गर्जना, गर्जनु	ध्व:स:
अभिगिज्झन	नपुं. आसक्त हुनु, लोभ लालच	लालच, तच्च:गु इच्छा
अभिगीत	बि. गाइएको	हाला:त:गु
अभिघात	पु. सम्पर्क, हत्या, प्रतिफल	स्यायेगु, स्वापू
अभिघुत्थ	बि. प्रकाशमा ल्याइएको	पिने पिदंगु
अभिचेतसिक	बि. चित्तसम्बन्धी	मनयां विषययागु
अभिचेतेति	क्रि. सोच्छ	मनय् दुवाली
अभिजच्च	बि. अभिजात, उच्चकूलमा जन्म भएको	उच्चकुलय् जन्म जूम्ह
अभिजप्पति	क्रि. नरम भावले केही मागद्ध, जप गद्ध	कोमिलु जुया पवनी
अभिजप्पन	नपुं. भुनभुनाउनु, मागनु, इच्छा गर्नु, जप्नु	नाइक खंल्हायेगु, जप यायेगु
अभिजानन	नपुं. थाहा पाउनु, स्मरण गर्नु, चिन्तु	लुमंकेगु, म्हसीकेगु
अभिजानाति	क्रि. सम्यक् ज्ञान प्राप्त गद्ध, राम्ररी थाहा पाउँछ	ध्वायुइकी, बीलान्क थुइकी
अभिजायति	क्रि. जन्मन्छ, उत्पन्न हुन्छ	बुइ, उत्पन्न जुइ
अभिजिगंसति	क्रि. जित्त इच्छा गद्ध	त्याकेगु मंतुनी
अभिजिगिज्झति	क्रि. ज्यादै इच्छा गद्ध	तसकं मंतुनी

अभिज्जानक, अभिज्जमान	वि. नफुटने, अभेद्य, नछुट्टिने	तमज्याईगु, मबाइगु
अभिज्जम	स्त्री. ठूलो लोभ	लालाचिचि, अति लोभ
अभिज्जमयति	क्रि. अति इच्छा गर्छ, लोभ गर्छ	तसकं यय्कइ, लोभ याइ
अभिज्जमलु	वि. तृष्णा अत्यधिक भएको, लालची	अपो इच्छा याइम्ह
अभिञ्जा	स्त्री. विशिष्ट ज्ञान, दिव्य ज्ञान	परम ज्ञान, अलौकिक ज्ञान
अभिञ्जा, अभिञ्जाय	पू. क्रि. अभिज्ञान प्राप्त गरेर	ज्ञान प्राप्त याना:
अभिञ्जाण	नपुं. विशेष चिन्ह	विशेष चिं
अभिञ्जात	वि. अति ज्ञान भएको, प्रख्यात	यक्को ज्ञानदुम्ह, नां जा:म्ह
अभिञ्जेय्य	वि. राम्रो ज्ञान हुनु पर्ने	बालाक ज्ञान दय्येके मा:गु
अभिण्ह	वि.. अभिन्न, लगातार	मदिक्क
अभिण्हं	क्रि. वि. प्रायः, अक्सर	भन्नै, हानंहानं
अभिण्हसो	क्रि. वि. धेरैजसो, निरन्तर, प्रायः, सधै	न्ह्याबले, मदिक्क
अभितप्त	वि. तातेको, धेरै तात्तिको, अति दुःखित	क्वा:गु, तसकं दुखीम्ह
अभिताप	पु. अति गर्मी, धेरै तातोपन	तसकं क्वा:सु
अभितालेति	क्रि. बाजा आदि बजाउँछ, ठोक्छ	बाजा आदि धाई, सुगलं कइ
अभितिट्ठति	क्रि. बाजी माथ गर्छ, अधि बद्छ	न्हज्याइ, बाजी त्याकइ
अभितुन्न	वि.. आकुल, व्याकुल भएको	हीमी चा:म्ह
अभितो	नि. बिलकुल, चारैतिरबाट	प्यखेरं, छताखेरं
अभितोसेति	क्रि. अति सन्तोष पाछ, रिभाउँछ	तसके लुधंके विइ, लय् ताय्कइ
अभित्यत	वि. प्रशंसा गरिएको, प्रशंसित	प्रशंसा यानात:म्ह

अभित्यनति	क्रि. गर्जन्ध्र, मेघ गर्जना गर्दछ	नं न्याइ
अभित्यरति	क्रि. हतारो गर्छ, हतारिन्ध्र	हथाय् चाइ
अभित्यवन्त, अभित्यवमान	बि.. धन्यवाद दिने. दिदै	धन्यवाद बीम्ह, बिसे
अभित्युनाति, अभित्यवति	क्रि. धन्यवाद दिन्ध्र, प्रशंसा गर्छ	प्रशंसा याइ, तारीफ याइ.
अभिदोस	पु. गत सांभ, गत सन्ध्या	वंगु सनिल
अभिदोसिका	बि. गत सन्ध्या सम्बन्धी	वंगु सनिलया बिषय
अभिघमति	क्रि. बजाउँछ, फुक्छ	न्यायेकइ पुइ
अभिघम्म	पु. अभिधर्म, त्रिपिटकमध्ये एउटा	दुग्यःगु धर्म, स्वंगू पिटकमध्ये छगू
अभिघा, अभिघान	स्त्री.,नपुं. नाम या संज्ञा	नां
अभिघानप्पदीपिका	१२ औं शताब्दीमा लिखित पालि कोश	१२ गूगु शताब्दिइ च्वःगु पालि कोश
अभिघावति	क्रि. अगाडि दौडन्ध्र, हतारिन्ध्र	न्हव्वाइ, हथाय् चाइ
अभिघावित्वा	पू.क्रि. अगाडि दौडेर, हतारिएर	न्हव्वानाः, हथाय् चाया
अभिघेय्य	नपुं. अर्थ, नामको, भन्नु पर्ने	अर्थ, नांगु, नांम्ह
अभिनदति	क्रि. घन्कन्ध्र, स्वर निकाल्छ	सः ध्वइ
अभिनदित	नपुं. नाद, शब्द, आवाज बि. घन्केको, गुञ्जेको	सः, सः ध्वःगु
अभिनन्दति	क्रि. आनन्दित हुन्छ, खुशी हुन्छ	तःसकं लय् ताइ
अभिनमति	क्रि. निहुरन्ध्र, भुक्छ	क्वद्धुइ, अनियाइ
अभिनय	नपुं. नाटक, तलवार खेलनु	प्याखं पाः, ख्वना ल्वायेगु
अभिनयन	नपुं. ल्याउने काम, सोधपुछ	हयगुज्या, न्यनेनिना स्वयेगु

अभिनव	बि. नयाँ, ताजा	न्हूगु, नःलि
अभिनादित	बि. गुन्जायमान भएको, गुञ्जित	ध्वःगु
अभिनिन्दन्त	बि. अभिनिष्क्रमण, गृहत्याग गरेको	अभिनिष्क्रमण याम्ह (गु), तोता बंगु
अभिनिन्दमति	क्रि. गृहत्याग गर्छ	छें तोतइ
अभिनिन्दिषपति	क्रि. राख्छ, भुईँमा राख्छ	तइ, बंये दिकइ
अभिनिपज्जति	क्रि. लेट्छ	गवतुली
अभिनिपातन	नपुं. प्रहार गर्नु, ढल्नु	कय्केगु, गवतु वनेगु
अभिनिष्पीलेति	क्रि. पीडा दिन्छ, निचोर्छ, जोरसँग अट्याउँछ	दुःख दिइ, तिसिइ, न्वातुक त्यली
अभिनिष्फज्जति	क्रि. गुणले सम्पन्न हुन्छ, समर्थ हुन्छ	गुणं पूर्ण जुइ, समर्थ जुइ
अभिनिष्फादेति	क्रि. उत्पादन गर्छ	उत्पादन याइ
अभिनिव्वत	बि. पुनर्जन्म भएको, जन्म ग्रहण गरेको	हानं बूगु, हाकनं दयेकूगु
अभिनिव्वति	स्त्री. जन्म ग्रहण, उत्पत्ति	उत्पत्ति, जन्म जुइगु
अभिनिव्वतेति	क्रि. जन्म ग्रहण गर्छ वा गराउँछ	जन्म जुइ वा बिइ
अभिनिव्विदा	स्त्री. बैराग्यले दिक्क लाग्नु	बैराग्यं दिक्क जुयेगु
अभिनिव्वुत	बि. पूर्ण रूपले, राम्रोसँग शान्त भएको	पूर्णरुपं, शान्तम्ह
अभिनिव्वुति	स्त्री. शान्ति, परिनिर्वाण	सान्ति, परिनिर्वाण
अभिनिव्विदा	स्त्री. फुट्नु, बिगिनु, विरक्ति	तज्यायेगु, स्यनेगु, संसार खना . विरक्त जुइगु
अभिनिमंतेति	क्रि. निमण्त्रणा दिन्छ	व्वनापौ बिइ, निमण्त्रणा याइ
अभिनिम्मदन	नपुं. दमन, दबाव	न्वतेलेगु
अभिनिम्मिणाति	क्रि. सृष्टि गर्छ, बनाउँछ	सृष्टि याइ, दयेकइ

अभिनिम्मित	वि. सृष्टि गरिएको, बनाइएको	सृष्टि यानातःगु
अभिनिरोपन	नपुं. आफनो चित्त (कुनै वस्तुमा) केन्द्रित गर्नु	थःगु मनयात (छुं वस्तुइ) केन्द्रित यायेगु
अभिनिरोपेति	क्रि. आफनो चित्तमा स्थान दिन्छ, रोप्छ	थःगु चित्तय् थाय् बिइ, पिइ
अभिनिविट्ट	वि. टांसी रहेको, आसक्त भएको	प्यपुनाचवंगु
अभिनिविसति	क्रि. टांसिन्छ, आसक्त हुन्छ	प्यपुनी
अभिनिवेस	पु. प्रवृत्ति, भुकाव	प्रवृत्ति
अभिनिसीदति	क्रि. नजीक रहन्छ, संगै बस्छ	नापं च्वनी, लिक्क च्वनी
अभिनिस्सट	वि. टाढा भएको, हटाइएको	तापाका तःगु, लिचीकातःगु
अभिनीत	वि. ल्याइएको	हःगु
अभिनीहरति	क्रि. आकांक्षा गर्छ, अगाडि ल्याउँछ, बाहिर ल्याउँछ	मनं तातुनी, न्हयःने हइ, पित हइ
अभिनीहार	पु. अगाडि ल्याउनु, सङ्कल्प	न्होने हयेगु, पित हयेगु, आकाङ्क्षा
अभिसर	वि. अनुयायी	शिष्य, चेला
अभिसाप	पु. श्राप, सराप	सराः
अभिसारिका	स्त्री. बेश्या	बेश्या
अभिसारेति	क्रि. नियन्त्रण गर्छ, जान्छ	वशय् तइ, वनी
अभिसिञ्चति	क्रि. पानी छर्छ, अभिषेक गर्छ	लखं लुइ, लः हा हा याइ
अभिसेक	पु. अभिषेक, राज्याभिषेक	राज्याभिषेक, लुयेगु
अभिसित्त	वि. छरिएको, अभिषेक प्राप्त	लुना तःम्ह, अभिषेक बिया तःम्ह
अभिसेचन	नपुं. छर्कनु, अभिषेक दिनु	लः हा हा यायेगु, (भिगु) ज्या याकेबिगु
अभिसेवना	स्त्री. आश्रय	आश्रय

अभिहट	बि. ल्याइएको, अर्पण गरिएको	हःगु, बीत हःगु
अभिहट्टु	नि. नजिक ल्याउनको लागि	लिक्क हयेया लागि
अभिहत	बि. प्रहार गरेको, मारेको, घच्चच्याएको	स्याःगु, कयेकूगु, पाला तःगु
अभिहनति	क्रि. हिकाउँछ, पिट्छ	कयेकइ, दाइ
अभिहरति	क्रि. ल्याउँछ, अर्पण गर्छ	हइ, लःल्हाइ
अभिहार	पु. नजिकै ल्याउने काम, अर्पण	न्होने हयेगु, अर्पण
अभीत	बि. निर्भय, डर नभएको	रयाःभाय् मदुम्ह, मरयाःम्ह
अभीरु, अभीरुक	बि. निर्भीक, निडर	मरयाःम्ह
अभूत	बि. असत्य, यथार्थ नभएको	मखुगु
अभूतम्बान	नपुं. भूठो बोल्नु	मखुगु खँ ल्हायेगु
अभूतवादी	बि. भूठो बोल्ने, फटाहा	मखुगु खँ ल्हाइम्ह
अभेज्ज	बि. अभेद्य, नफुटने, फुटाउन नसकिने	तमज्याइगु, फाय् मफइगु
अभोज्ज	बि. अभोज्य खान नहुने	नये मज्यूगु
अमच्च	पु. मन्त्री, सहकर्मी	मन्त्री, नापं ज्या याय्म्ह पासा
अमज्ज	बि. अमद्य, नशा तलाग्ने	(नशां) मकाइगु वस्तु
अमज्जप	बि. मादक पदार्थ नपिउने	अय्लाः थवं मत्वंम्ह
अमत	नपुं. अमृत, निर्वाण, नमर्ने अवस्था	अमृत, निर्वाण, सीम्वाःगु अवस्था
अमतन्दद	बि. मोक्ष प्राप्त गराउने, मोक्ष प्राप्ति ल्याउने	निर्वाणय् ध्यनिगु
अमतपद	नपुं. निर्वाण तथा नमर्ने अवस्था	निर्वाण
अमता	स्त्री. अमला	अम्बः

अमतोगम	बि. निर्वाणको बाटोमा लागेको	निर्वाणया लंपुइ ध्यंम्ह
अमत्त	बि. नशा नलागेको नपुं. सानो माटाको भाँडो	मकाःम्ह, चिग्वःगु चा थल
अमत्तञ्जु	बि. मात्रा नजान्ने	मात्रा मस्यूम्ह
अमत्तेय्य	बि. आमा प्रति श्रद्धा नभएको	मांयात हनाबना मतइम्ह
अमनुस्स	पु. अमनुष्य, भूत, प्रेत, दैत्य, देवता	मनू मखुम्ह, भूत, प्रेत, दैत्य देवता
अमम	बि. म, मेरो भन्ने भावना नभएको, निलोभी	जि जिगु घयागु मदुम्ह, लोभ मदुम्ह
अमर	बि. नमरेको, देवता	सीमखुम्ह, देवता
अमरा	स्त्री. एक किसिमको माछा, बाम माछा	छता प्रकारया न्या, भुंन्या
अमल	बि. फोहर नभएको, निर्मल	यचुगु, किचः मदुगु
अमस्सुक	बि. दाढी नभएको	दाढी मदुम्ह
अमातापितक	बि. आमा बाबु नभएको	मां-बौ मदुम्ह
अमातिक	बि. आमा नभएको	मां मदुम्ह
अमानुस	पु. अमनुष्य, अमानुसिक बि. अमनुष्य सम्बन्धी बारे	मनू मखुम्ह, मनू मखूपिनि
अमामक	बि. म, मेरो भन्ने भाव नभएको, निःस्वार्थ	जि, जिगु घयागु भाव मदुम्ह
अमायावि	बि. छल कपट नभएको	छल कपट मदुम्ह
अमावसी	स्त्री. औसी, अमावस्या	अमाइ
अमित	बि. असीम, अपरिमेय	सीमा मदुगु, उलियुलि धाये मफुगु
अमिता	सिंहहनुका दुई छोरी मध्ये एक, शूद्रोधनकी बहिनी, देवदत्तको आमा	शूद्रोधनया केहे, देवदत्तया मां

अमिताभ	बि. असीम, ज्योति भएको, उज्यालो भएको	अतिकं जः दुम्ह
अमितोदन	पु. राजा शुद्धोधनका भाइ	जुजु शुद्धोधनया किजा
अमित्त	पु. शत्रु	शत्रु
अमिलात	बि. नओइलाएको	सुकू मगनिगु
अमिलाता	स्त्री. एउटा जडीबूटीको बिरुवा	छगू वासःयागु मा
अमिस्स	बि. अमिश्रित, मिश्रण नभएको	ल्वाकःमज्याःगु
अमु	स. फलानो, ढिकानो	अछिं, फलनाम्ह
अमुच्छित्त	बि. निर्लोभी, अप्रमादी	लोभ मदुम्ह, प्रमादी मजूम्ह
अमुत्त	बि. अमुत्त, बन्धनयुक्त, स्वतन्त्र नभएको	मुत्त मजूम्ह
अमुत्र	बि. अमुक स्थानमा, फलानो ठाउँमा	अछिंनयु, फलानाथाय्
अमूल्ह	बि. नठगिएको	घों मलाम्ह
अमोघ	बि. खाली नभएको, निष्प्रयोजन नभएको	खाली मजगू, ह्यले दुगु
अमोह	पु. प्रज्ञा, मोहमा नलागेको	ज्ञान, मोहय् मलाःम्ह
अम्ब	पु. औप, औपको बोट	अँ, अँमा
अम्बअंकुर	पु. औपको बिरुवा, मुना	अँमा, अँचुलि
अम्भो	अ. अरे, भो, (आमन्त्रण गर्ने विधि)	सःतेबले छयलीगु छगू शब्द
अम्म	अ.आमा	मां
अम्मण	नपुं. धानको माप सम्बन्धी एक परिमाण	वा दायेगु छगू परिमाण
अम्मा	स्त्री. माता, आमा	मां
अम्हा	स.ना. अहम्, म, हामी	जि, जिपिं, भ्नीपिं

अम्ह	क्रि. छु, हुँ (म)	(जि) दु, जि (खः)
अयं	स. यो (व्यक्ति)	ध्व (मनू), थुगु
अय	नपु. फलाम पु. आय, आम्दानी	नं, आम्दानी
अयकपाल	पु. फलामको भाँडो, बिकोँ	नया थल, पुसा
अयथा	अ. असत्य, भूठ	असत्य, मखुगु
अयन	नपुं. बाटो	लंपु
अयस	पु., नपुं. बदनाम, निन्दा	बदनाम
अयस	पु., नपुं. फलाम वा तामा	नं वा सिजः
अयिर, अयिरक	पु. स्वामी, मालिक, आर्य	आर्य, साहु, तःधम्ह, भिम्ह
अयिरकुल	नपुं. आर्यकुल	भिंगु कुल
अयुत्त	बि. अयोग्य नपुं. अन्याय, अनुचितता	योग्य मजूगु, मल्वःगु, अन्याय
अयोकूट	पु. फलामबाट बनेको हथौडा	नमुगः
अयोखील	नपुं. फलाम, डण्डी, कीला	नं, डण्डी, नकी
अयोग	पु. प्रयोगमा नल्याउनु, प्रयोग गर्न नहुने ठाउँ	ज्याय् मछ्येलेगु, छ्येले मज्यूथाय्
अयोगुल	पु. फलामको गोला	नंग्वारा
अयोगग	बि. अयोग्य, नालायक	अयोग्य, मल्वःम्ह
अयोघन	नपुं. फलामको घन	नया घन
अयोज्झ	बि. हराउन नसकिने, अजेय, अयोध्य	बुके मफैम्ह, गुम्हनाप ल्वाय्फै मखु
अयोनिस्सो	क्रि.बि. अनुचित तरीकाले	मल्वःकथं, मखुकथं
अय्य	पु. आर्य, स्वामी, मालिक	आर्य, मालिक
अय्यक	पु. बाजे	बाज्या, आज्ञा

अय्यका, अययिका	स्त्री. बज्यै, हजूर आमा	बज्ये, अजि
अर	नपुं. पाङ्ग्याको डण्डी	घ:चा:या डण्डी
अरनिखत	बि. सुरक्षा नगरिएको	सुरक्षा याना मत:गु
अरनिखय	बि. सुरक्षा गर्न नसकिने	सुरक्षा याये मफैगु
अययिका	बि. सुरक्षा गर्न नपर्ने	सुरक्षा याये म्वा:गु
अरघट्ट	नपुं. कुवांबाट पानी निकाल्ने यन्त्र, घिर्नी	तुथिं ल: कायेगु यन्त्र, घिर्नी
अरज	बि. धुलो नभएको, क्लेश मेल नभएको	धु मद्गु, क्लेश मद्गु
अरञ्जर	पु. तामा वा पित्तलको ठूलो भाँडो	फोसि, खात्ति
अरञ्ज	नपुं. बन, जंगल	गुं, जंगल
अरञ्जक	बि. जंगलमा बस्ने, बनमा उम्रने	जंगले च्वनीम्ह, जंगलय् बुया वइगु
अरञ्जगत	बि. बनमा गएको	बनय् वंगु, गुइ वंम्ह
अरञ्जवास	पु. बनवास, अरण्य निवास	जंगलय् च्वनेगु
अरञ्जविहार	पु. आरुण्य बिहार, जंगलको बिहार	जंगलयागु बिहार, आश्रम
अरञ्जानी	स्त्री. घना जंगल, ठूलो बन	छ्वातुगु जंगल
अरण	बि. क्लेश नभएको, शान्त	मन यच्चुम्ह, क्लेश मद्गुम्ह
अरणबिहारी	बि. मैत्री राखी बास गर्ने, एक्लो	मैत्री चित्त तया च्वनीम्ह, याक:चा
अरणि	स्त्री. आगो उत्पन्न गर्ने काठको टुक्रा	मि पिकायेगु सिं
अरति	स्त्री. अरुचि, अनासक्ति, निवारण च्वंगु	नये मयोगु, इच्छा मजुगु, म्हाइपुते
अरती	स्त्री. मारका तीन कन्या मध्येमा एक	मारया स्वम्ह म्हाय्पिं मध्ये छम्ह
अरबिन्द	नपुं. कमल, कमलको फूल	पलेस्वां
अरह	बि. योग्य, उचित	लव:गु, ज्यूगु

बरइति	क्रि. योग्य हुन्छ	योग्य जुइ
बरइत्त	नपुं. अर्हत भएको स्थिति, अर्हत फल	अर्हत, अर्हत्या अवस्था
बरइइज	पु. चीवर, भिक्षुहरूले लगाउने पहेलो वस्त्र	चीवर, म्हासुगु वसः
बरइन्त	पु. अर्हन्त, अर्हत् भइसकेको व्यक्ति	अर्हन्त
बरइन्तघात	पु. अर्हन्तको हत्यारा	अर्हन्त स्याइम्ह
बरि	पु. शत्रु	शत्रु
बरिइ	बि. निर्दयी, अभागी पु. काग नीमको बोट, रिटठा	दया मदुम्ह, अभागी, को, नीहःमा, हःथं
बरित्त	बि. खाली नभएको, बेकम्मा नभएको नपुं. बहना	खाली मजुगु, ज्या वःगु, चतं दुंगा न्हाकेगु
बरिय	बि. श्रेष्ठ पु. श्रेष्ठ पुरुष, उत्तम, पुरुष, आर्य	श्रेष्ठ, भिम्ह मनु
बरिन्दम	पु. शत्रुलाई हराउने, विजेता	जुजु, शत्रुयात बुकीम्ह
बरियकन्त	बि. श्रेष्ठ पुरुषलाई मान्य	आर्य, भिम्ह मनुयात मान्य जूगु
बरियधन	नपुं. श्रद्धाशीलादि आर्य धन	आर्यपिंगु गुण धर्म
बरियधम्म	पु. आर्य धर्म, श्रेष्ठ धर्म	चवययागु धर्म
बरियपुग्गल	पु. आर्यपुद्गल श्रेष्ठ व्यक्ति, आर्य ज्ञान प्राप्त गरिसकेको व्यक्ति	आर्य पुद्गल, श्रेष्ठ व्यक्ति
बरियमग्ग	पु. आर्य मार्ग, श्रेष्ठ मार्ग	आर्य मार्ग, भिंगु लंपु
बरिय-वंस	नपुं. आर्य-वंश	आर्य वंश
बरिय-सच्च	नपुं. आर्य-सत्य	आर्य-सत्य
बरिय-सावक	पु. आर्य-श्रावक, भगवान् बुद्धका शिष्यहरू	आर्य श्रावक

अरियूपवाद	पु. श्रेष्ठजनहरूलाई अपमान गर्नु	अपमान यायेगु
अरिस	नपुं. अर्शस नामक रोग, अलकाई	अल:कै
अरु, अरूका	नपुं.,स्त्री. पुरानो घाउ	पुलांगु घा:
अरुकाय	पु. फोहर शरीर, घाउले भरिएको शरीर	फोहरगु म्ह, घालं जाया च्वंगु म्ह
अरुण	पु. केही रातो रङ्ग, सूर्योदय हुनु अगाडिको उज्यालो बि. केही रातो रङ्गको	ह्याउं निभा:, ह्याउंह्याउं धा:गु रङ्ग
अरूप	बि. रूप नभएको नपुं. निर्वाण	रूप मदुगु, निर्वाण
अरूपकायिक	बि. अरुपा देवताहरूका गण, आकार रहित जीवहरू सम्बन्धी	रूप मदुपिं देवतापिनिगु समूह, आकार मदुपिं प्राणीनाप सम्बन्धित
अरूपभव, अरूपलोक	पु. आकाररहित अस्तित्व, आकार रहित लोक	रूप मदुगु अस्तित्व, रूप मदुगु लोक
अरूपावचर	बि. अरूपीसंग सम्बन्धित	अरूप लोकय् च्वनीपिं
अरूपी	बि. रूप नभएको रूप	मदुम्ह, रूप मदुगु
अरे	अ. हे, अरे आदि सम्बोधन, नीच जातिकालाई सम्बोधन गर्न प्रयोग गरिने शब्द	अय्, हे आदि क्वह्यका: घायेगु शब्द
अरोग	बि. स्वस्थ, रोग रहित	रोग मदुम्ह
अरोगभाव	पु. स्वास्थ्य, स्वस्थता	ल्वय् मदुगु, म्हं फुगु अवस्था
अलं	अ. पर्याप्त	गाक्क
अलंकृत	बि. अलंकृत, सजाइएको	छायेपा:त:गु
अलंकम्मनिय	बि. कामको लागि योग्य, कामलाग्दो	ज्यायात ल्व:म्ह
अलंकरण	नपुं. सजाउनु, अलंकार गर्नु, सिँगार्ने काम	छायेपेगु ज्या

अलंकरोति	क्रि. सजाउँछ, सिंगाउँछ	छाय्पिइ, तिसां तीकइ
अलंकार	पु. गहना, सजावट, श्रृंगार	तिसा, छायेपा
अलंपतेय्या	स्त्री. बिवाह योग्य उमेरकी केटी	ईहिपायाये त्यःम्ह मिसामचा
अलंवचनीया	बि. अरूले भनेको बुझ्न सक्ने महिला	मेपिसं धाःगु थुइके फुम्ह मिसा
अल	पु.नपुं. गंगटोको जस्तो पञ्जा	कःलीया थें जाःगु पञ्जा
अलम्क	पु. बौलाहा कुकुर	वेंचाःम्ह खिचा
अलम्बिखक	बि. अभागी, पुण्य नभएको स्थिति	भाग्य मदुम्ह, पुण्य मदुगु अवस्था
अलम्बी	स्त्री. दुर्भाग्य, पुण्य नभएको	भाग्य मदुम्ह
अलगद्द	पु. सर्प	ताहा, बि
अलगग	बि. नटासिएको, आसक्त नभएको	प्यमपुंगु, आसक्त मजूगु
अलगगन	नपुं. नटासिनु, अनासक्ति	प्यमपुनेगु, अनासक्ति
अलज्जी	बि. लज्जा नभएको, पापदेखि नडराउने	मद्धाःमजूम्ह, पाप खनाः मग्गाःम्ह
अलत्तककत	बि. लाहाले पोतेको	भ्रौनं पानातःगु
अलभरियत्राणदस्सन	नपुं. आर्य भावमा पुच्याउन सक्ने ज्ञान	भिगु भावे थ्यंके फुगु ज्ञान
अलम्बुसा	स्त्री. एकजना अपसराको नाउँ	छम्ह अप्सराया नां
अलस	बि. अल्छी	ज्या खुं, अलसी
अलसक	पु. अजीर्ण रोग	अजीर्ण रोग
अलसता	स्त्री. अल्छीपना, आलस्य	ज्यायाय् मास्ति मवइगु
अलाभ	पु. हानि, अलाभ, क्षति	नोम्सान, खति
अलि	पु. माहुरी, बिच्छी	हा, बिच्छी
अलिक	नपुं. असत्य, भ्रूठो बोली	असत्य, मखुगु खं

अलिकवादी	बि. फटाहा, भूठ बोल्ने	मखुगु खँ ल्हाइम्ह, भयगं
अलीन	बि. अप्रमादी; सक्रिय	अप्रमादी, क्रियाशील
अलुलित	बि. नचलेको	मसनीगु, मसंगु
अलेण	बि. अशरण, काम नपाएको	शरण मदुम्ह, बासं चवने थाय् मदुम्ह
अलोभ	पु. अलोभ, लोभ नभएको	आशाकृति मजूम्ह
अलोल	बि. अनासक्त, लोभरहित	आसक्त मजूम्ह, लोभ मदुम्ह
अल्ल	बि. भिजेको, नसुकेको, ताजा	प्याःगु, मगंगु, ताजागु
अल्लाप	पु. कुरा गर्नु, कुराकानी	खँल्हाबल्हा, खँल्हायेगु
अल्लीन	बि. परस्पर मन मिलेको, आसक्त, टाँसिएको	मन मिले जूम्ह, आसक्त
अवकास, ओकास	पु. अवसर, मौका, स्थान	अवसर, मौका, थाय्
अवकिरति	क्रि. फैलाउँछ, खन्याउँछ, छर्छ	चककेगु, प्वंकेगु
अवकुञ्ज	बि. घोप्टिएको, निहुरेको	भोपूगु, न्वछूगु
अवक्कन्ति	स्त्री. प्रवेश, गर्भ धारण	दुहां वनेगु, मचा प्वाथय् दइगु
अवक्कमति	क्रि. प्रवेश गर्छ, आकुल व्याकुल गर्छ	दुहां वनी, वयाये ध्वयाये मद्येकइ
अवक्कार	पु. फोहर, पयांने काम	फोहर, बांछूवयेगु ज्या
अवक्कारपाति	स्त्री. खाईपिई बाँकी जूठो राख्ने भाँडो	नयतवने धुंका: ल्यंगु चिप तयेगु थल
अवन्निखपति	क्रि. पयांन्छ, तल भार्छ, खसाल्छ	न्वे वां छूवइ, कुर्कइ
अवगच्छति	क्रि. अवबोध हुन्छ, ज्ञान प्राप्त गर्छ, पुग्छ	ज्ञान काइ, च्वय् थ्यनी

अवगण्डकार	पु. बीदरले जस्तो मुख भरी खाना राखी मुख फुलाउने काम	महुतुइ जायेक तथा: नयेगु ज्या
अवगत	बि. अवबोध गरेको, ज्ञान प्राप्त	अवबोध जूम्ह, ज्ञान दुम्ह
अवगाहति	क्रि. डुबुल्की लगाउँछ, पस्छ	लखय् दुनी, दुहां वनी
अवगुण्ठन	नपुं. ढाक्नु, डल्लो बनाउनु	त्वपुय्गु, ग्वारा चिनेगु
अवचर	बि. घुमफिर	चा:हिलेगु
अवचनीय	बि. सम्झाउन, वुझाउन नहुने मानिस	छुं धाये मज्यूम्ह मनु
अवचरक	पु. गुप्तचर, जासूस	जासूस
अवजात	बि. दोगला, बाबुको ठेगान नभएको	थेमाहा, बौया थेगान मदुम्ह
अवजानन	नपुं. घृणा गर्नु, निन्दा गर्नु	निन्दा यायेगु
अवजानाति	क्रि. निन्दा, उपहास गर्छ, नीचा गर्छ	निन्दा याइ, क्वह्यंकइ
अवजित	बि. पराजित भएको, हराइएको	बुकात:मह, बूम्ह
अवजिनाति	क्रि. फेरि जिच्छ, हराउँछ	त्याकइ
अवजीयति	क्रि. बिनाश हुन्छ, घट्छ	स्यनी
अवज्ज	बि. निर्दोषी, दोष दिन नहुने	दोष मदुम्ह, दोष बीमज्यूम्ह
अवज्झ	बि. नमार्नु पर्ने, मार्न नसकिने	मस्याये मा:मह, स्याय् फैमखुम्ह
अवञ्जा	स्त्री. उपहास, निन्दा, घृणा	हेली
अवट्टान	नपुं. रहनु	चवनेगु
अवट्ठति	स्त्री. स्थिति	स्थिति
अवड्ढि, अवड्ढि	स्त्री. बिनाश, ङास	बिनाश, न्हनेगु
अवण्ण	पु. दोष, अप्रशंसा, अपभ्रय	दोष, बदनाम

अवतंस	पु. शिरमा रहेको फूलको भुम्पा, शिरको फूलमाला	छ्यने च्वंगु स्वां, छ्योयोयां स्वां माः
अवतरण	नपुं. तल भर्नु, ओल्हनु	कुहां वयेगु
अवतार	पु. अवतार, अवतरण	कुहां वयेगु, अवतार कायेगु
अवतिट्ठति	क्रि. बसिरहन्छ, बास गरिरहन्छ	चवना चवनी
अवातेष्ण	बि. पतित	स्यंम्ह, कुतुवंम्ह
अवत्यरति	क्रि. छोपी राख्छ, दबाउँछ	त्वपुया तइ, ववत्यला तइ
अवदात	बि. सेतो रंगको, सेतो	तुयगु रंगयागु, तुयू
अवदान	नपुं. पूर्व कथा	न्हापायागु खं, किंवदन्ती
अवधारण	नपुं. समूहबाट एउटा छुट्याउनु, जोड दिनु, ध्यान दिनु	पुचलं छखे तयेगु, जोर बीगु, ध्यान बीगु
अवधारित	बि. चुनेर छुट्याइएको	न्यया तःगु
अवघारेति	क्रि. छुट्याउँछ, हो भन्छ	खः धकाः धाइ, ल्यइ
अवधि	स्त्री. सिमाना, सीमा	सिमाना
अवधि	क्रि. वधेतिको अतीत. मान्यो, बिनाश गन्यो	स्यात, नाश यात
अवनति	स्त्री. पतन, तल खस्ने काम	कुहां वनेगु ज्या, कुतुनेगु
अवनि	स्त्री. पृथ्वी, भूमि	बं, पृथ्वी
अवन्ति	बुद्धकालीन १६ जनपदमध्ये एक	बुद्धकालीन १६ गू जनपदमध्ये छगू
अवबुञ्जति	क्रि. अवबोध गर्छ, सम्भन्छ	थुइकइ, लुमंकइ, वाः चाइ
अवबोध	पु. बुझ्नु, ज्ञान	थुइकेगु, ज्ञान
अवबोधेति	क्रि. बुझाउँछ, सम्भाउँछ	थुइका बिइ, वाःचायेका बिइ

अवभास	पु. आलोक, उज्यालो, चम्कनु, प्रकट हुनु	जः जति, प्रकट जुडगु
अवभासति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
अवभुञ्जति	क्रि. खान्छ	नइ
अवमंगल	नपुं. अशुभ, नराम्रो, अपशकुन	अशुभ, दुर्भाग्य, अलच्छिन
अवमञ्जति	क्रि. निन्दा गर्छ, हेलाको दृष्टिले हेर्छ	क्वथि थुनी, हेमाति याइ, क्वह्यंकइ
अवमञ्जना	स्त्री. घृणा, उपेक्षा	हेमाति
अवयव	पु. भाग, शरीरको विभिन्न अङ्ग	म्हकुचा, ब्वति
अवरज्भ्रति	क्रि. थुन्छ, बाधा गर्छ	कुनी, बाधा विइ
अवरुन्छति	क्रि. काबूमा राख्छ, नियन्त्रण गर्छ, थुन्छ	काबुइ तइ, कुनी
अवरुन्छन	नपुं. बाधा गर्नु, थुन्नु. अवरोधन	बाधा बीगु, कुनेगु
अवरोधक	पु. बाधा दिने व्यक्ति	पनीम्ह, बाधा बीम्ह
अवलम्बति	क्रि. भुण्डिन्छ	यःखाइ
अवलिखति	क्रि. कोर्नु, कोट्याउनु, खुर्कनु, अवलेखन	सं छयने, खवः खवः यायेगु
अवलित्त	पू.क्रि. लगाइएको, लिपेको दलेका	तःगु, इलातःगु, बुयातःगु
अवलेखन	नपुं. कोर्नु, खुर्कनु, कोटछाट गर्नु	खवखव यायगु
अवलेपन	नपुं. रंग लाउनु, लेप लगाउनु	पायेगु, इलेगु
अवलेहन	नपुं. चाटनु	पययेगु
अवसट	बि. भरेको, एकातिर गएको	कुतु वंःगु, छखे वंःगु
अवसर	पु. मौका	मौका
अवसरति	क्रि. जान्छ, पुग्छ, आइपुग्छ	वनी, ध्यनी

अवसवत्तत	नपुं. अधीनमा नहुनु	अधीने मच्चनेगु
अवसान	नपुं. अन्त्य, पूरा हुनु, समाप्ति	अन्त्य, पूवंगु, व्वचाःगु
अवसिञ्चन	नपुं. छर्नु, खन्याउनु	क्कलेगु, प्वंकेगु
अवसिञ्चति	क्रि. सिञ्चन गर्छ, छर्छ, खन्याउँछ	क्कली, प्वंकइ
अवसिट्ठ	बि. अवशेष, बाकी	ल्यं पुल्यं
अवसिस्सति	क्रि. बाकी हुन्छ	ल्यनी
अवसुस्सति	क्रि. सुक्छ	गनी
अवसेस	नपुं. बाकी	ल्यं
अवस्सय	पु. आश्रय, सहारा	लिधंसा, गुहालि
अवस्सयति	क्रि. अडेस लिन्छ, शरण लिन्छ	लिधनी, शरण वनी
अवस्सं	क्रि.बि. नित्य रूपले, अनिवार्य रूपले अवश्य	याये हे माःगु कथं, मयासे मगाःगु कथं
अवस्सिक	बि. उपसम्पदा एक वर्ष पूरा नभएको	उपसम्पदा, छ्छिं पू मवंगु मवनिमह
अवस्सित	बि. आधारित	आधारय् च्वंमह, बःकया च्वंमह
अवस्सुत	बि. काम वासनाबाट अलग हुन नसकेको, तृष्णायुक्त	तृष्णायुक्त, काम वासनां छुटे मुईमफइगु (मह)
अवहत	बि. चोरिएको, अपहरण गरिएको	खुयाकाःगु, अपहरण जूगु (मह)
अवहरण	नपुं. चोर्ने बिचारले लगनु	खुईगु बिचारं यंकुगु, खुये ज्या
अवहरति	क्रि. चोर्छ, अपहरण गर्छ	खुइ, अपहरण याइ
अवहसति	क्रि. उपहास गर्छ, हिस्याउँछ	व्वथि थुनी, हिस्याइ
अवहार	पु. लैजानु, चोरी	यंकुगु, खुइगु

अवहीयति	क्रि. समूहबाट अलग हुन्छ, पछाडि छुट्छ	पुचलं छखे जुइ, तोफिइ
अवापुरण	नपुं. सीचो, चाबी	ता:चा
अवापुरति	क्रि. ढोका खोल्छ, उद्घाटन गर्छ	खापा चाय्कइ, उद्घाटन याइ
अविकम्पी	पु. स्थिर चित्त भएको, स्थितप्रज्ञ	चित्त थातं च्वंगु (म्ह)
अविन्क्षेप	पु. शान्ति, मनको सन्तुलन	नुगः थातय् लाःगु, शान्ति
अविग्गह	पु. अशरीरी, कामदेव	शरीर मदुम्ह, कामदेव
अविज्जमान	बि. नभएको, अबिद्यमान, अस्तित्वहीन	अस्तित्व मदुगु
अविज्जा	स्त्री. अविद्या, मोह, अज्ञान	अविद्या, मोह
अविज्जोघ	पु. अज्ञानको खोला	अज्ञानया खुसी
अविञ्जाणक	बि. चेतनारहित, मन नभएको	होश मदुम्ह
अविञ्जात	बि. अज्ञात, अप्रसिद्ध, अपरिचित	सुनां नं मस्यूगु (म्ह)
अविदित	बि. अज्ञात, थाहा नभएको	मस्यूम्ह, मस्यूगु
अविदूर	बि. समीप, नजीक	नापं, सत्तिक
अविदूरेनिदान	तुषित देवलोकबाट च्युत भएदेखि बुद्धत्व प्राप्त सम्मको चरित्रलाई अविदूरेनिदान भनिन्छ	बुद्धतुषिता भवनं च्युत जुसांसिं बुद्ध मजूतले यागु बाख्खायात अविदूरेनिदान धाइ
अविद्दुसु	पु. मूर्ख, ज्ञान नभएको	जां मदुम्ह, घ्वां
अविनासक	बि. नाश नगर्ने	मस्यंकिम्ह
अविनिम्भोग	बि. अस्पष्ट, छुटाउन नसकिने	स्पष्ट मजूगु, फाये मफुगु
अविनीत	बि. विनम्र नहुने, तालिम नपाएका	विनम्र मजूम्ह, तालिम मदुम्ह
अविप्पवास	पु. उपस्थिति	हाजिर जुयेगु
अविभूत	बि. अस्पष्ट, अप्रसिद्ध	स्पष्ट मजूगु

अविरुद्ध	बि. अबिरोधी, बिरोधी नभएको	बिरोधी मखुम्ह (गु)
अविरुद्धिच्छन्द	बि. पुनर्जन्मको इच्छा नगर्ने	हानं जन्म जुइगु इच्छा मयाइम्ह, पुनर्जन्म कायेम्वाःम्ह
अविरोध	पु. बिरोध नभएको स्थिति	बिरोध मजुगु स्थिति
अविरोधन	नपुं. बिरोध नहुनु	बिरोध मजुइगु
अविलम्बितं	क्रि.बि. तुरुन्तै, एकैचोटि	याकनं, छकलं
अविवाह्य	बि. बिवाहको लागि अयोग्य	इहिपा याये मत्यःनिम्ह
अविसंवाद	पु. सत्य, तथ्य	सत्य, तथ्य
अविसंवादी, अविसंवादक	बि. भ्रूठो नबोल्ने, सत्यवादी	मखुगु खं मल्हाइम्ह, खःगु जक ल्हाइम्ह
अविसर्गता	स्त्री. स्थिर चित्त हुनु	मन थातं च्वनीगु
अविस्सासनिय	बि. अबिश्वसनीय	बिशवास यायेबह मजुम्ह
अविह	पु. ब्रह्मलोकको एक नाउँ	ब्रह्मलोक्या छगु नां
अविहिंसा	स्त्री. हिंसाबाट अलग हुने काम, मानवीयता	हिंसा मयायगु, मानवीयता
अविहित	बि. नगरिएको, प्रयोग नगरिएको	मयाःगु, मख्योगु
अविहेठक	बि. कष्ट नदिने, दुःख नदिने	दुःख मबीम्ह,
अवीचि	बि. बिना लहरको, छाल नभएको, बीचमा नभएको, अवीचि नरक	लहर मदुगु, लबु मदुगु, छगु नरक्या नां
अवीतराग	बि. राग नभरेको, राग भएको	राग कुतुं मवःम्ह, राग दुम्ह
अवीतिक्कम	पु. नियम उल्लंघन नहुनु	नियमं पिही मवंगु
अवुट्ठक	बि. वर्षाको अभाव, वर्षा नभएको	वा मवःगु
अवेक्कल	नपुं. कम नभएको	म्ह मजुगु

अवेनखति	क्रि. हेछ, बिचार गछ	स्वइ, बिचा: याइ
अवेच	पू.क्रि. जानेर वा बुभेर	सीका: वा शुइका:
अवेचप्पसाद	पु. अचल श्रद्धा, दृढ श्रद्धा	त:धंगु श्रद्धा
अवेघ	बि. कम्पन नहुने, अचल, नकाटिने	मसनीगु, तछयाये मफइगु
अवेर	बि. अबैर, बैरभाव नभएको नपुं. मैत्री	शत्रु मदुगु, मैत्रीभाव
अवेला	स्त्री. असमय, कुबेला	अई, मल्व:गु ई
अव्यत्त	बि. अव्यक्त, अज्ञानी	व्यक्त मजूगु, छुं मसिउम्ह
अव्यय	बि. अव्यय, क्षय नहुने, खर्च नभएको, सबै रूप नचल्ने शब्द नपुं. निर्वाण	खर्च मजुइगु, रूप, वचन, महिलागु शब्द
अव्ययेन	क्रि.बि. कतिपनि खर्च नगरीकन	छुं हे खर्च मयासे
अव्याकत	बि. अव्याख्यात, नभनिएको	व्याख्या याना मत:गु, मधा:गु
अव्यापज्जन	नपुं. फरक नहुनु, रीस नहुनु	हिला मवइगु, तं मवइगु
अव्यापज्क	बि. बाधारहित नपुं. निर्वाण	पंग: मदुगु, निर्वाण
अव्यापाद	पु. ईर्ष्यारहित, ईर्ष्या नहुनु	मैत्री, ईर्ष्या मदुगु
अव्याहट	बि. चिन्तारहित, चिन्तामा नडुब्ने	चिन्ता मयाइम्ह
अव्हय	पु. नाम बि. नाम भएको	नां, नाम्ह
अव्हयति	क्रि. बोलाउंछ, डाक्छ	स:तइ
असंवर	नपुं. असंयम	संयम मदुम्ह, न्ह्यने लाथे सनीम्ह
असकिं	अ. धेरै चोटि, एकचोटि भन्दा बढ्ता	त:क्व:
असक्क	बि. नसक्ने, असंभव	असमर्थ, मफइगु, असंभव
असक्कुणन्त	बि. नसक्नु	मफइगु

असन्कुण्यय, असन्कोन्त	बि. नसन्ने, असम्भव, असमर्थ	याये मफइगु (म्ह), असम्भव
असइकिण्ण	बि. भीड नभएको, मिश्रण नभएको	म्ब: मजूगु, ल्वाक मज्या:गु
असइकिलिट्ट	बि. दाग नलागेको, आसक्त नभएको	दाग मदुगु, निर्लिप्त
असइखत	बि. संस्कार नगरिएको, असंस्कृत नपुं. निर्वाण	संस्कार याना मत:गु, निर्वाण
असइखतघातु	स्त्री. निर्वाण, असंस्कृत	निर्वाण घातु
असइखेय्य	बि. अगणित, गणना गर्न नसकिने	निनां निइ मफइगु
असइखोभ	पु. अचल भइरहने, नचल्ने	स्थिर जुया च्वनीम्ह
असइह्य	पु. अनासक्ति, आसक्त नहुनु	प्यपुना मच्चनेगु, आसक्ति मदुगु
असच्च	नपुं. असत्य, भूठो	असत्य, मखुगु खं
असज्जमान	बि. अनासक्त, निर्लिप्त	आसक्त मजूम्ह, मथिइगु
असन्व, असन्वी	बि. चेतना रहित, अचेत	होश मदुम्ह, चेतना मदुम्ह
असन्वत	बि. संयम रहित, असंयमी	संयमय् मच्चंम्ह
असठ	बि. अशठ, छल कपट नभएको	करपिन्त घ्वं मलाइम्ह
असठित्त	बि. अस्थिर, चंचल	थातं मदुगु, स्थिर मखुगु
असत्ति	क्रि. खान्छ, (अधिकरण) नभएमा	नइ, (अधिकरण) मजूसा, मदुसा
असत्त	बि. अनासक्त	प्यमपुंम्ह
असदिस	बि. अशइश, समान नभएको, अनुपम	उथे मजूगु, जो मदुगु
असइम्म	पु. अघर्म, मैयुन	अघर्म, मैयुन
असन	नपुं. खानु, खानेकुरा, भोजन, बाण, हुंगा	नयगु नसा, वस्तु, बाण, ल्वहं
असनि	स्त्री. बज्ज, चट्याङ्ग	बज्ज, मल:, नन्याइगु

असनिपात	पु. बज पात, चट्याङ्ग पुर्नु	मलः जुङ्गु
असन्त	बि. अस्तित्व नभएको, दुष्ट, असत्पुरुष	मदुगुया भाव, मभिंम्ह मनु
असन्तसन्त, असन्तासि	बि. निर्भयी, निडर	ग्याःभाय् मदुम्ह, मग्याःम्ह
असन्तुट्ठ	बि. असन्तुष्ट, सन्तोष नभएको	आशा कुतिम्ह, लुमदंम्ह
असन्धव	नपुं. समाजबाट अलग रहनु	समाजं अलग च्वनेगु
असन्धिता	स्त्री. सन्धि नभएको	सन्धि मजुगु
असन्धिभित्त	स्त्री. सम्राट अशोककी महारानी	जुजु अशोक्या महारानी
असपत्त	बि. अजात शत्रु, रीस तथा शत्रु नभएको	अजात शत्रु, तं मदुम्ह
असप्पाय	बि. प्रतिकूल, हित नहुने	अःखः, हित मजुङ्गु
असप्पुरिस	पु. असत्पुरुष, दुष्ट व्यक्ति	असत्पुरुष, मभिंम्ह मनु
असब्भ	बि. असभ्य, घीनलाग्दो नपुं. असभ्य शब्द	घचाइपुगु, मछालापुगु शब्द
असब्धि	पु. असत्पुरुष, असभ्य व्यक्ति	असभ्य, मभिंम्ह मनु
असम	बि. असमान	उर्थे मजुगु
असमण	पु. अश्रमण	श्रमण मखुम्ह
असमसम	बि. असमान, अनुपमसित समान भएको बुद्ध	असमान, म्हाया समानम्ह, बुद्ध
असमान	बि. समान नभएको	उर्थे मजुगु म्हा
असमाहित	बि. चित्त एकाग्र नभएको	मन स्थिर मजुगु
असभेस्खकारी	पु. हतपते, बिचार नगरी काम गर्ने	हयाय्चाइम्ह, बिचाः मयासे ज्या सनीम्ह
असमोसरण	नपुं. भेट नहुनु	नाप मलाइगु
असम्पकम्पिय	बि. कम्पित गर्न नसकिने (निर्भयी)	मग्याःम्ह, धातं च्वनीम्ह

असम्पजन्व	नपुं. ज्ञान कम भएको स्थिति	ज्ञान मद्दुगु स्थिति
असम्पजान	बि. राम्रोसंग ज्ञान नभएको, अज्ञान	ज्ञान मद्दुम्ह, ज्ञान मद्दुगु
असम्पत्त	बि. प्राप्त नभएको, नआएको	प्राप्त मज्जुगु, मवःम्ह
असम्भून्त	बि. नसक्ने, नसकी, असमर्थ भई	मफया, मफुगुलिं
असम्भूल्ह	बि. मूर्ख नभएको, अमूढ	मूर्ख मख्खुम्ह, भ्रान्तिइ मलाम्ह
असम्भोस, असम्भोह	पु. अलमल्लमा नपनुं	मोह मज्जुगु, अलमल मज्जुगु
असम्वास	पु. साथमा बस्न, सङ्गत गर्न अयोग्य	नापं च्चनेबह मज्जुम्ह
असम्भुत	पू.क्रि. बन्द नगरिएको, नछोपिएको, अनिषेधित	त्वपुयामतःगु, गना मतःगु
असम्सट्ठ	बि. भिन्नित नभएको, नमिसिएको	ल्वाक मज्याःगु
असम्हारिम	बि. यता उति लैजान नसकिने, चलाउन	उखे शुखे मज्जिउगु, संके मफुगु
असम्हीर	बि. चलाउन नसकिने, हराउन नसकिने	संके मफुगु, बुके मफुम्ह
असयंबसी	बि. आफूलाई आफ्नो वशमा राख्न नसक्ने	धःत थम्ह वशय् तये मफुम्ह
असरण	बि. शरण लिने कोही नभएको	शरण कायेम्ह सुं मद्दुम्ह
असहन	नपुं. नसहनु	सह मयायेगु
असहमान	बि. नसहने, नसहँदै	सह मयाइम्ह, सहःमयासें
असहाय	बि. सहाय, शरण वा साथी नभएको	सहाय मद्दुम्ह, गुहालि मद्दुम्ह
असह्य	बि. सहन नसकिने	सहायाये मफइगु
असात	नपुं. दुःख, प्रतिकूलता	दुःख, अनुकूल मज्जुगु
असाद	बि. अस्वादिष्ट, नमीठो	मसाःगु

असादिस	बि. कोहीसँग समान नभएको, असादृश	सुं नापं जो मजूगु
असादु	बि. अस्वाद, नमीठो, कुकर्म	मसाःगु, कुकर्म
असार	बि. असार, सार नभएको	सार मदुगु
असारद्व	बि. अनुत्तेजित, निश्चल, शान्त	उत्तेजित मजुद्वम्ह, शान्तम्ह
असारुप्य	बि. अनुधित, एक रूप नभएको	मिले मजूगु
असाहस	बि. साहस नभएको, दुस्साहको अभाव	औट मदुम्ह, दुस्साहस मयाद्वम्ह
असि	पु. तलवार	चुपि
असिग्गाहक	पु. राजाको तलवार लिएर जाने मन्त्री, तलवारधारी	जुजुयागु तलवार ज्वना बनीम्ह मन्त्री
असिचम्म	नपुं. तलवार र ढाल	तलवार, ढाल
असिधारा	स्त्री. तलवारको धार	तलवारया धार
असिपत्त	नपुं. तलवारको खोल, म्यान	चुपिया खोल
असित	बि. कालो रङ्गको, आश्रित नभएको नपुं. खानेकुरा, हंसिया, शुद्धोघनको राजगुरु	हाकुगु रङ्गयागु, नसा, ईचा, शुद्धोघनया राजगुरु
असिथिल	बि. कस्सिएको, खुकुलो नभएको, दरो	छ्वासु मजूगु, यातु मजूगु, अशिथिल
असिसूना	स्त्री. अचानो	ला त्यायेगु त्वाकः
असीति	स्त्री. अस्सी (८०)	च्यासान्ह (चय् ८०)
असीतिम	बि. अस्सियौ, ८० औं	चय्गुगु
असु, असुक	बि. फलानो, असुक	फल्नाम्ह
असुधि	बि. फोहर नपुं. सफा नभएको चीज, मल, दिसा	ध्यूगु, शुधि मजूगु, खि

अशुद्ध	बि. अशुद्ध, सफा नभएको, बिटुलो	अशुद्ध, नी मज्जुगु
असुन्दर	बि. राम्रो नभएको	बा मलाःगु
अशुभ	बि. अशुभ नपुं. लाश	लच्छिं मलाःगु, सीम्ह
असुभकम्मटठान	नपुं. लाश हेरी गर्ने भावना	सीम्ह स्वया याइगु ध्यान
असुभभावना	स्त्री. शरीरबाट निस्कने ३२ किसिमको मैललाई सम्झी गर्ने भावना	शरीरं पिहां वइगु स्वीनिता प्रकारया घच्यायापुगु वस्तु लुमंका याइगु ध्यान
असुर	पु. देवताहरूको विरोधी असुर	असुर, राक्षस
असुरकाय	पु. असुरहरूको फौज	असुर तय्गु फौज
असुरिन्द	पु. असुरहरूको राजा	असुरतय् जुजु
असूर	बि. अशूर, डरछेरुवा, कायर पु. बेवकुफ	रयाफ्रा
असेम्ब, असेख	बि. अशौक्ष्य पु. अर्हत, अर्हन्त	अशौक्ष्य, अर्हत
असेचनक	बि. बाहिरी रस नचाहिने, अति रसिलो, स्वादिलो	साःगु, गाक्क सवाःदुगु
असेवना	स्त्री. सङ्गत नगर्नु, आश्रय नगर्नु	संगत मयायेगु
असेस	बि. अशोष, बाँकी नभएको, सबै	ल्यं मदुगु
असोक	बि. शोक नभएको पु. अशोकको रूख, राजा बिन्दुसारका पुत्र सम्राट् अशोक	शोक मदुगु, छता किसिमया सिमा, सम्राट् अशोक
असोभन	बि. अशोभन, कुरूप, रूप नभएको	बांमलाःम्ह
अस्ताति	क्रि. खान्छ	नइ
अस्मपुष्फ	नपुं. पत्थरमा हुने फूल वा घाँस, काई पर्नु	ल्वहंतय् बुइगु घाय्मा वा स्वांमा, वयं गयेगु
अस्मा	पु. ढुंगा, पत्थर	ल्वहं

अस्मि	क्रि. हुन्छु, छुं, हुँ	दु, खः
अस्मिमान	पु. अहंकार, घमण्ड	अहंकार, अभिमान
अस्स	नि. त्यसो भएको भए, हुनसक्छ भन्ने अर्थमा, स. उसलाई, उसको पु. घोडा, अश्व	अथे जूसा, जुइफइगु अर्थय, वयात, सल
अस्सक	बि. धन नभएको, गरीब, तनाहा	चीमिम्ह, दांछिदां मदुम्ह
अस्सकण्ण	पु. कुनै पर्यतको नाम, साल बृक्ष	छगू पर्वतया नां, सालमा
अस्सखलुंक	पु. नसधिएको घोडा, तल्लो खालको घोडा	तालिम मजूम्ह सल, म्बह्यंम्ह सल
अस्सगोपक	पु. घोडा पाल्ने व्यक्ति	सल लहीम्ह मनु
अस्सत्थ	पु. आश्वासन, बोधि बृक्ष, पीपलको बोट	मन तथा बीगु
अस्सत्थर	पु. जीनपोस, घोडाको पिठ्यूमा राख्ने कपडा	सलया म्हय् तयेगु कापः
अस्सदम्म	पु. तालिम गर्नु पर्ने घोडा	तालिम याय् मानिम्ह सल
अस्सदमक	पु. घोडा तालिम गर्ने व्यक्ति	सल तालिम याइम्ह मनु
अस्सद	बि. श्रद्धा नभएको	श्रद्धा मदुगु (म्ह)
अस्सद्विय	नपुं. श्रद्धा नहुनु	श्रद्धा मदुगु
अस्सपोतक	पु. घोडाको बच्चा, बछेडा	सलया मचा, सलघा
अस्सबन्ध	पु. घोडा पाल्ने	सल लहीम्ह
अस्सभण्डक	नपुं. घोडालाई बाँध्ने छालाको पेटी आदि, साज	सलयात चीगु छ्यंगू बाला
अस्समण	बि. श्रमण नभएको, भिक्षुत्वबाट निष्काशित	भिक्षु संघं पितिना छ्वःम्ह

अस्समण्डल	घोडाहरू दौड्ने मैदान	सल व्वाकेगु ख्यः
अस्समेघ	पु. अश्वमेघ यज्ञ	अश्वमेघ यज्ञ
अस्सयुज	पु. असोज मैन्हा, धान काट्ने समय	कौला, वालयेगु ला
अस्सरथ	पु. घोडाको रथ, बग्गी	सलयागु रथ
अस्सव	बि. स्वामीभक्त, आज्ञाकारी पु. पीप	स्वामीभक्त, निह (दाइगु)
अस्सवणता	स्त्री. ध्यान नदिनु, भनेको कुरा नसुन्नु	खं मन्यनेगु, धाःगु खंय् ध्यान मबियेगु
अस्सवति	क्रि. पोखिन्छ	वाइ
अस्सवनीय	बि. सुन्दा नरमाइलो लाग्ने कुरा	न्यने मयइपुगु खं
अस्ससति	क्रि. सास फेर्छ	सासः ल्हाइ
अस्सा	स्त्री. घोडी, अश्वा स. उनलाई, उनको	मासल, मिसाम्ह सल, वयात, बयागु
अस्साद	पु. रस, आशवाद, रस लिनु	सवाः कायेगु
अस्सादना	स्त्री. रस लिनु (अस्सादेति क्रि. रस लिन्छ)	सवाः कायगु, सवाः काइ
अस्सारोह	पु. घोडचढी, घोडामा चढ्ने व्यक्ति	सलय् गइम्ह मनु
अस्सास	पु. सास फेर्नु, सन्तुष्टि, सान्त्वना	सासः ल्हायेगु, सन्तोष
अस्सासक	बि. सान्त्वना दिने, फकाउने	हयकीम्ह, मन तयाबीम्ह
अस्सासेति	क्रि. सान्त्वना दिन्छ, दुःख नाश गर्छ	ह्य कइ, दुःख नाश याइ
अस्सु	नपुं. आँसु, अश्रु	ख्वबि
अस्सुधारा	स्त्री. नरोकीकन आँसु बहनु, अश्रुधारा	ख्वबि धाः
अस्सुत	बि. नसुनेको	मन्यंगु
अस्सुतवन्त	बि. अज्ञानी, ज्ञान नभएको	ज्ञान मदुम्ह, न्यना मतःम्ह
अस्सुमुख	बि. गहभरी आँसु भएको	भिखाय् ख्वबि जायेक दुम्ह

अस्सुमोचन	नपुं. आसु बगाउनु	ख्वबि वयेकेगु
अह	नपुं. दिन	दिं, न्हि
अहं	स. म	जि
अहंकार	पु. घमण्ड, अभिमान	तःधंछु, जिंका धायेगु
अहत	बि. नया, नबिटुलिएको नपुं. नया कपडा	न्हूगु पू मजूनिगु
अहारिय	बि. लिएर जान नसकिने, अचल	ज्वना वने मफइगु
अहिंसक	बि. हिंसा नगर्ने	हिंसा मयाइम्ह
अहिंसा	स्त्री. हिंसा नगर्नु	हिंसा मयाय्गु
अहि	पु. सर्प	ताहा:
अहिगुण्ठक	पु. सपेरा, सर्प नचाउने	ताहा: प्याख्खं लहुइकीम्ह
अहिफेण	नपुं. अफीम	अफी
अहिरिक	बि. लाज नमान्ने, निर्लज्ज	मछा: मजूम्ह, ह्यामी
अहिवातकरोग	पु. प्लेग रोग, महामारी	प्लेग ल्वय्
अहिवासिं, अहोसि	क्रि. हुन्छु, भए	(जि) जुये, (जि) जुल, जुया
अहिविज्जा	स्त्री. सर्पसम्बन्धी बिद्या	सर्पसम्बन्धी बिद्या
अहुहालिय, अहगालिय	नपुं. जोडले हास्तु	तसकं न्हिलेगु
अहेठेन	नपुं. हिंसा नगर्नु	हिंसा मयायेगु
अहेतुक	बि. हेतुबिना	बिनाकारण
अहो	अ. आश्चर्य बोधक शब्द	अजूचाइबले प्रयोग याइगु शब्द
अहोरत्त	नपुं. दिनरात	चान्हि
अहोसि कम्म	नपुं. बिपाक अहिले नहुने कर्म	बिपाक आ: थयें मजूइगु कर्म

अव्ययं

पु. नाम, संज्ञा

नां

अंस

पु. अंश, भाग, कीध

व्यति, ब्वहः

अंसु

पु. किरण, रस्मि

जः, जति

अंसुक

नपुं. वस्त्र

वसः

अंसुमाली

पु. सूर्य

सुर्घः

आ

आ	उपसर्ग, सम्म, तिर, देखि, बाट	तक, पाखे, पाखें
आकड्ढति	क्रि. तान्छ, खिँच्छ	साली
आकप्प	पु. आकल्प, व्यवहार गर्ने तरीका, स्वभाव	व्यवहार, स्वभाव
आकप्पसम्पन्न	बि. राम्रो चरित्र भएको	बांला: गु चरित्रम्ह
आकम्पित	बि. काँपेको, हल्लिएको	थरथर खाइम्ह, संम्ह, संगु
आकर	पु. उत्पन्न हुने स्थान, खानी	धातु दइगु थाय, खानी
आकार	पु. स्वरूप, चिन्ह, अवस्था	आकार, स्थिति
आकास	पु, नपु. आकाश, खाली ठाउँ	सर्गः, खालिगु थाय्
आकिञ्चन्न	नपु. केही नभएको भाव, तनहापन	छुं मदुगु भाव
आकिण्ण	बि. भीड भएको, छरिएको	म्वःम्वःगु, कला तःगु
आकिरण	नपु. फैलाउनु, पोख्नु	कलेगु, वाकेगु
आकिरति	क्रि. छर्छ, पोखाउँछ	कली, वाकई
आकुल, आकुलक	बि. अड्केको, अल्भेको	थाःगु, आकुलव्याकुल
आकोटन	नपु. खट्खटाउनु, घचघच्याउनु	घाराघारा यायेगु, ज्या याकेत घ्वायेगु
आकोटेति	क्रि. हान्छ, घचघच्याउँछ, थिच्छ	ज्या यायेत ग्वाकइ, घाराघारा याइ
आखु	पु. मुसा	छुँ
आख्या	स्त्री. नाम, संज्ञा	नां
आख्यान	नपु. कथा, भनेको, बताइएको कुरा	बाखँ, धयातःगु खँ
आख्यायिका	स्त्री. कहानी, कथा	बाखँ
आगच्छति	क्रि. आउँछ, नजीक आउँछ	वइ, सत्तिक वइ

आगन्तुक	पु. अतिथि, पाहुना, परदेशी	पाहां, म्ह मस्यूम्ह
आगम	पु. आउनु, धर्म, धर्मग्रन्थ	वइगु, धर्म
आगमन	नपुं. आउनु	वयेगु
आगमयमान	बि. आशा गर्ने, पख्ने	आशा याइम्ह, पिया च्वनीम्ह
आगमेति	क्रि. प्रतीक्षा गर्छ, पख्नेछ	पिइ, लच्वनी
आगाधिकाल	पु. भबिष्य काल	लिपाया ई
आगामी	बि. आउने	वइम्ह, वइगु
आगारक, आगारिक	बि. घरमा बस्ने, घरघनी, खजाञ्ची	छेयाम्ह, छें स्वइम्ह, गृहस्य
आगाल्ह	बि. साहो, कठोर, अति कडा	बल्ला:गु, छा:गु
आगिलायति	क्रि. थान्छ, दुब्छ, पीडा हुन्छ	स्याइ, त्यानु चाइ
आगु	नपुं. दोष, अपराध	अपराध
आगुधारी	पु. अपराधी, बदमाश	व्दका:, अपराधी
आघात	पु. ठक्कर, रीस, घृणा	तं, लुफी, घच्वा:
आघातन	नपुं. पशुपंक्षी मार्ने ठाउँ, फोसी दिने ठाउँ वधशाला	पशुपंक्षी स्याइगु थाय्, फोसी बीगु थाय्
आचमति	क्रि. कुल्ला गर्छ	नसला काइ
आचमन	नपुं. मुख धुन्छ, आचमन गर्छ	ख्वा: सिली, नसला काइ
आचमनकुम्भी	स्त्री. घुने, पखाल्ने, पानी राख्ने भाँडो	ख्वा: सिलेगु ल:थल
आचमेति	क्रि. सफा गर्छ, माभ्छ	सिली, यचुकइ
आचय	पु. सङ्ग्रह गर्नु, जम्मा गर्नु	मुंकेगु ज्या
आचरति	क्रि. आचरण गर्छ, आज्ञा मान्छ	घयागु खँ न्यनी, आचरण याइ
आचरिय	पु. आचार्य, गुरु, शिक्षक	आचार्य, गुरु, स्थनीम्ह

आचरियानी	स्त्री. गुरुमा, गुरुकी श्रीमती	गुरुमा
आचाम	पु. भातको माड	जाति
आचार	पु. व्यवहार, आचार	व्यवहार, आचार
आचिन्धति	क्रि. बताउँछ, भन्छ, सूचना दिन्छ	धाइ, कनी, सूचं बिइ
आचिष्ण	बि. अभ्यस्त, अभ्यास गरेको	अभ्यास दुम्ह
आचित	बि. सङ्ग्रहित, जम्मा गरिएको	मुना:त:गु, मुनाच्चंगु
आचिनाति	क्रि. जम्मा गर्छ, युपार्छ	मुनी, मुंकइ
आचीयति	क्रि. जम्मा गरिन्छ, युपारिन्छ	मुनी, द्विचिनी
आचेर	पु. आचरियको संक्षिप्त रूप, शिक्षक	गुरु, शिक्षक
आजब्ब	बि. उच्च वा राम्रो चरित्र भएको, घरानिया	बाला:गु चरित्र दुम्ह, घरानीम्ह
आजानन	नपुं. ज्ञान	ज्ञान
आजानाति	क्रि. राम्रो ज्ञान हुन्छ, याहा पाउँछ	बालाक थुइ, घ्वाथुइ
आजानितब्ब	बि. याहा हुनु पर्ने, ज्ञान हुनु पर्ने	सीकेमा:गु, ज्ञां दय्के बह:गु
आजानीय	पु. श्रेष्ठ, उच्च वर्गको घोडा	श्रेष्ठ, भिंगु जातयाम्ह सल
आजि	स्त्री. युद्ध	युद्ध
आजीव	पु. जीवन निर्वाह, जीविका	जीवन हनेगु साधन
आजीवक, आजीविक	पु. निर्वस्त्र बस्ने तपस्वी	नाङ्गा च्वनीम्ह तपस्वी
आणत्ति	स्त्री. आज्ञा, आदेश	आज्ञा, उजं
आणा	स्त्री. आज्ञा, आदेश	आज्ञा, उजं
आणापक	पु. आज्ञा दिने व्यक्ति	उजं बिइम्ह मनु
आणापेति	क्रि. आज्ञा दिन्छ, आदेश दिन्छ	आज्ञा बिइ, उजं जुइ

आणासम्पन्न	बि. आनुभावसम्पन्न, अधिकारयुक्त	अधिकार दुम्ह
आणि	स्त्री. कीला, पाङ्ग्रा रोन्ने कीला, ओत	नकिं, घः चुक्
आतङ्गी	पु. रोगी, बिरामी	ल्वगी
आतत	नपुं. एक प्रकारको बाजा	छता बाजं
आतत-वितत	नपुं. पूरा छालाले छोपेको बाजा (दुई थरी)	छयंगूनं भुनातः गु बाजं (नि थि)
आतत्त	बि. तातेको, पीडित, पोलेको	क्वाः गु, पूगु
आतप	पु. घाम	निभाः
आतपति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ, ज्वाल्ल च्वनी
आतपत्त	नपुं. छाता, छहारी, सिंयाल	कुसा, किघः
आतप्प	पु. वीर्य, उत्साह, प्रयास, प्रयत्न	वीर्य, उत्साह, कुतः
आताप	पु. चिन्ता, आगोको तातोपन, उत्साह, गर्मी	क्वाजः, मिं ह्याउंसे च्वंगु
आतापन	नपुं. काय-क्लेश, पश्चाताप, आत्मपीडा	शरीरं पिहां वैगु क्लेश, पछुताय, यः त थमं पीडा बीगु
आतापी	बि. प्रयत्नशील, मिहेनती	कुतः याइम्ह
आतापेति	क्रि. शारीरिक कष्ट दिन्छ	शारीरिक दुःख बिइ
आतिथेय्य	नपुं. अतिथि सत्कार	पाहांयात सत्कार यायेगु
आतुम	पु. आत्मा	आत्मा
आतुमा	नपुं. कुशीनगर र श्रावस्ती बीचको एउटा शहर	कुशीनगर व श्रावस्तीया दथुयागु छगु शहर
आतुर	बि. रोगी	ल्वगी
आतोज्जं	नपुं. बाजा	बाजं

आथब्बणिक	बि. इन्द्रजाल वा मन्त्र गर्ने व्यक्ति	जादु याईम्ह मनु
आदर	पु. गौरव, सत्कार, श्रद्धा	आदर, हनाबना, श्रद्धा
आदातम्ब	बि. लिनु योग्य	काये बहगु
आदाति	क्रि. लिन्छ	काइ
आदान	नपुं. लिनु, ग्रहण गर्नु	कायेगु
आदास	पु. ऐना, मुख हेर्ने ऐना	न्हाय्कं, ख्वा: स्वयग्गु न्हाय्कं
आदि	पु. शुरू, आरम्भ, प्रथम	शुरू, न्हापां
आदिकल्याण	बि. शुरूमा राश्रो भएको, आरम्भमा हित गर्ने	शुरूइ कल्याण, भिनिगु
आदिच्च	पु. सूर्य	सुर्घ:
आदिच्चपथ	पु. आकाश	सर्ग:
आदिच्चबन्धु	पु. बुद्धको एक नाम, सूर्यवंशी	बुद्धया छग्गु नां, सूर्यवंशी
आदित्त	बि. बलेको, बल्ने	च्या:गु, रवानाच्चंगु
आदिन्न	बि. लिएको	का:गु
आदिम	बि. प्रथम, पहिलो	न्हापागु, न्हापांम्ह
आदियति	क्रि. ग्रहण गर्छ, लिन्छ	काइ, स्वीकार याइ
आदिसति	क्रि. घोषणा गर्छ, प्रकाश पार्छ, आदेश दिन्छ	घोषणा याइ, उजं जुइ, धाइ
आदिस्समान	बि. देखाइने	क्यने बीगु
आदीनव	पु. दोष, दुष्परिणाम, बेफाइदा	दं, मभिंगु लिच्चं:
आदीपित्त	बि. आगो बालेको, बालिएको	मि च्या:गु, च्याकात:गु
आदु	अ. या, तर, अथवा	वा, तर

आदेति	क्रि. लिन्छ, स्वीकार गर्छ	कइ, स्वीकार याइ
आदेव, आदेवना	पु., स्त्री. हुनु, खाइ, पिटाइ	ख्वयेगु, ख्वसु
आदेसना, आदिसना	स्त्री. प्रकाश पार्नु, अनुमान गर्नु, भविष्यवाणी गर्नु	थुइक धायेगु, बीलाक कनेगु
आदेसनापाटिहारिय	नपुं. अर्काको मनको कुरा भन्नु, बताउनु	मेपिनिगु मनया खं लहायेगु, धायेगु
आघान	नपुं. राख्नु, स्थापना गर्नु, राख्ने भौडो	तयेगु, स्थापना यायेगु, तयेगु थल
आघानगाही	पु. पूर्वाग्रही, जिद्दीवाल	घाक्व सिक्व माःम्ह, जिद्दीवाल
आघार	पु. आधार, सहारा, शरण, सहयोग	आधार, ग्वहालि, शरण
आघारक	नपुं. सानो टेबुल, त्रिपाई	विघंगु टेबल, दिकेगु साधन
आघावति	क्रि. दौडन्छ, कसैतिर दौडन्छ	सुं पाखें ब्वाइ, ब्वाय् वनी
आघावन	नपुं. अगाडि दौडनु	न्ह्यब्बावने
आधिपच्च	नपुं. स्वामित्व, आधिपत्य	थुवाःया भाव
आधिपतेय्य	नपुं. आधिपत्य, स्वामित्व	अधिकार दुगु, स्वामित्व
आधूत	बि. हल्लाइएको, चलाइएको	संकातःगु
आधेय्य	बि. धारण गर्न योग्य, राख्न योग्य	तये बहगु, धारण याये बहगु
आन, आण	नपुं. आशवास, सास लिनु	सासः दुकायेगु
आनक	पु. एक किसिमको बाजा, नगरा	छगु किसिमया बाजं, नगरा
आनप्य	नपुं. ऋणबाट छुटाकारा पाउनु, अऋणी हुनु	ऋणं मुक्त जुइगु
आनदति	क्रि. नाद गर्छ, आवाज गर्छ	सः वयेकिइ, न्यायेकइ
आनन	नपुं. मुख, चेहरा	ख्वाः, ख्वापाः

आनन्तरिक	बि. तुरुन्तै पछि घटने घटना	ठीक लिपा जुइगु घटना, ननानं जुइगु घटना
आनन्द	पु. आनन्द, सन्तोष, भिक्षु आनन्द	आनन्द, भिक्षु आनन्द
आनयति	क्रि. ल्याउछ	हइ
आनापान, आणापाण	नपुं. आशवास, प्रशवास	सास: दुकायेगु, पिछ्वयेगु
आनिसंस	पु. बिपाक, शुभ परिणाम	भिगु फल, बालागु लिच्च:
आनिसद	नपुं. घाक, नितम्ब	प्यं
आनीत	बि. ल्याइएको	ह:गु
आनीयमान	बि. ल्याइने	हइगु
आनुपुब्बिकथा	स्त्री. क्रमानुसार भनिने कथा	छसिकथं घाइगु बाखं, कथंछिं कनीगु बाखं
आनुभाव, अनुभाव	पु. प्रताप, तेज, उच्चता	प्रताप
आनेञ्ज	बि. स्थिर, अडिग	थिरं च्वनीम्ह, थातं च्वनीम्ह
आनेञ्जीकरण	नपुं. स्थिर हुने काम	थातं च्वनेगु ज्या
आनेतम्ब	बि. ल्याउनु योग्य	हयेबहगु
आनेति	क्रि. ल्याउछ	हइ
आप	पु., नपुं. पानी, जल, भोल	ल:, ति
आपगा	स्त्री. नदी, खोला	खुसि
आपज्जति	क्रि. पछं, भोग्छ, भेट गर्छ	लाइ, बोग याय्माली
आपण	पु. पसल, बजार	पस:, बजार
आपणिक	पु. व्यापारी, पसले	पसल्या, बंजा:
आपतति	क्रि. खस्छ	कुतुंवइ

आपतन	नपुं. खस्तु	कुतुंबनीगु
आपत्ति	स्त्री. बिनय उल्लंघन, धार्मिक अपराध	बिनय भंग यायेगु
आपदा	स्त्री. बिपत्ति, खतरा	बिपत्ति, आपत्
आपन्न	बि. आइपरेको, परिआएको	ला: व:गु, जू व:गु
आपन्नसत्ता	स्त्री. गर्भवती, गर्भिणी	प्वाथयदुम्ह मिसा
आपाण	नपुं. प्रश्वास, सास फेर्नु	सास: पिछ्वयेगु, सास: ल्हायेगु
आपाणकोटिक	बि. प्राण रहुञ्जेल, बाँचुञ्जेल	सास:दतले, म्वाना च्वतले
आपाथ	पु. इन्द्रियको गोचर क्षेत्र, नेटो	मिखां न्ह्याये दुगु थाय्
आपाथगत	बि. आँखा अगाडि आएको, इन्द्रिय गोचर भएको	मिखाया न्ह्योने व:गु, इन्द्रिय गोचर दुगु
आपादक	पु. बच्चालाई पालन पोषण गर्ने, अभिभावक	मचा लहिना नइम्ह, सुसा:कुसा: याइम्ह
आपादि	बि. (आपज्जतिको अतीत) पन्यो, भोग्यो	लात, भोग यात
आपादेति	क्रि. पालन पोषण गर्छ, दूध खुवाउँछ, उत्पादन गर्छ	लहिइ, दुरु त्वंकइ, उत्पादन याइ
आपान	नपुं. मधुशाला	सुलिकोथा
आपानमण्डल, आपानभूमि	नपुं.,स्त्री. औपचारिक भोजन कक्ष	भव्या लागि, दयेका त:गु थाय्
आपाथिक	बि. नरकमा जन्मेको, नारकीय	नरक थें जा:गु थासय् बूम्ह
आपुच्छति	क्रि. सोधपुछ गर्छ, आज्ञा लिन्छ	न्यनी, आज्ञा काइ, पवनी
आपूरति	क्रि. भरिन्छ, बढ्छ, पूर्ण हुन्छ	बढेजुइ, जाइ
आपूरेति	क्रि. भर्छ, सम्पूर्ण गर्छ	जायेकइ, पूरा याइ
आपेति	क्रि. पुन्याउँछ	तये यंकइ, थ्यंकइ

आपोघातु	स्त्री. जलको तत्व	ल:यागु तत्व
आफुसति	क्रि. प्राप्त गर्छ, साक्षात्कार गर्छ	काइ, साक्षात्कार याइ
आबद्ध	क्रि. बाँधेको, बाँधिएको	च्युगु, चिनात:गु
आबन्धक	वि. बाँध्ने (व्यक्ति), बाँध्ने (साधन)	चिद्धम्ह (मनु), चीगु (साधन)
आबन्धति	क्रि. बाँध्छ	चिद्ध
आबाध	पु. रोग, पीडा	ल्वय, पीडा
आबाधिक	वि. रोगी, रोगग्रस्त	ल्वगी, ल्वयदुम्ह
आबाधित	वि. पीडित, शोषित, बाँधिएको	दु:खीम्ह, शोषण याकाच्चंम्ह, चिनात:म्ह
आबाधेति	क्रि. दबाउँछ, हैरान गर्छ, पीडा दिन्छ	हैरान याइ, दु:ख बिद्ध
आभत	वि. ल्याएको, ल्याइएको	ह:गु, हयात:गु
आभरण	नपुं. गहना, आभूषण	तिसा
आभरति	क्रि. ल्याउँछ	हइ
आभस्सर	वि. अति चम्कने, प्रकाशमान पु. ब्रह्मलोकको एउटा नाउँ	तसकं थीगु, ब्रह्मलोकया छगू नां
आभा	स्त्री. प्रकाश, ज्योति	ज:, ज्योति
आभाकर	स्त्री. सूर्य	सूर्य:
आभाति	क्रि. चम्कन्छ	थिद्ध
आभावेति	क्रि. अभ्यास गर्छ	अभ्यास याइ
आभास	पु. ज्योति, चमक	आभास
आभिदोसिक	वि. गत रात्रीसंग सम्बन्धित, अघिल्लो रातको	न्ह्यथु खुन्हु जूगु
आभिघम्मिक	वि. अभिघर्म पढ्ने वा जान्ने	अभिघर्म ब्वनिम्ह, सिउम्ह

आभिन्दति	क्रि. कादछ	चाइ, त्वाथली
आभिसुब्ब	नपुं. नजिक रहनु, नजिक हुनु	न्ह्योने च्वनेगु, दयेगु
आभिसमाचारिक	नपुं. सानोतिनो कर्तव्य	पिचीघंगु कर्तव्य
आभिसेकिक	बि. अभिषेक सम्बन्धी	अभिषेकया विषययागु
आभुजति	क्रि. भुकाउंछ, खुम्चिन्छ (तार, घागो जस्तै)	नवछईकइ, हिनी. चा: तुइकइ
आभुजन	नपुं. भुकाउ, निहुरिने काम	नवछुयेगु ज्या
आभुजी	स्त्री. भोजपत्र	भुजापत्र
आभोग	पु. बिचार	बिचा:
आम	अ. हजुर, ही, हो, हजूर बि. कीचो, नपाकेको	हजुर, ही, कचिगु, मबुगु
आमक	बि. नपाकेको, नपकाएको	मबुगु, कचिगु, पाके मजूगु
आमक-सुसान	नपुं. श्मशान, मसान	दिप, मसान
आमगन्ध	पु. मासु, माछाआदिको गन्ध, कीरा परेको गन्ध	ला, न्यायागु बास, कचि नव:गु, की दा:गु गन्ध
आमगन्धि	स्त्री. कीचो मासुको जस्तो गन्ध	कचिगु लायागु गन्ध, कचिला नव:गु
आमजात, आमाजात	पु. नोकरचाकर	च्य:, सेवक
आमट्ठ	बि. स्पर्श गरेको, छोएको, हातले चलाएको	ल्हात संकूगु, थिइगु
आमत्तिक	स्त्री. माटोको भाडो	भाडो चायागु थल, चाथल
आमन्तन	नपुं. आमन्त्रण, निमन्त्रणा, बोलाउनु	व्वनापौ, स:तेगु, व्वनेगु
आमन्तेति	क्रि. बोलाउंछ	स:तइ, व्वनी

आमय	पु. रोग	ल्वय
आमलक	नपुं. अमला	अम्बः
आमलकि	स्त्री. अमला	अम्बः
आमसति	क्रि. छुन्छ, स्पर्श गर्छ	थिइ, स्पर्श याइ
आमसन	नपुं. स्पर्श गर्नु, हातले छुनु, मल्नु	थिइगु, ल्हातं थिइगु, पित्तु पिइगु
आमा	स्त्री. दासी, नोकनी	भ्वातिं
आमासय	पु. पेट	प्वाः
आभिस	नपुं. भोजन, मासु, जीवन निर्वाह गर्न चाहिने चीज	म्वायया लागि माःगु नसा, त्वसा, ला
आभिसदान	नपुं. भौतिक आवश्यकताको पूर्ति	भौतिक आवश्यकताया पूर्ति
आमुञ्चति	क्रि. धारण गर्छ, लगाउँछ	धारण याइ, पुनी
आमुत्त	बि. धारण गरेको, लगाएको	धारण याःगु, पुंगु
आमेण्डित	नपुं. घोषित उद्गार, घोषणा, एउटै शब्द दोहोर्न्याउनु	घोषणा, उद्गार
आमो	अ. ही, हजूर	खः, दय, जिउ
आमोद	पु. सन्तोष, मज्जा, धेरै टाढासम्म सुगन्ध हुने	सुगन्धित बास वःगु, तापाकं निसे नस्वाः, लय्ता
आमोदति	क्रि. रमाउँछ, आनन्द मनाउँछ	लय ताइ, खुशी जुइ
आमोदना	स्त्री. खुशी, रमिता	लय् तायेगु, खुशी
आमोदमान	बि. खुशी हुने, रमाउने	खुशी जूम्ह, लय् ताःम्ह
आमोदेति	क्रि. खुशी पार्छ, आनन्द दिन्छ, रिभ्हाउँछ	खुशी याइ, लय् तायेकइ
आय	पु. आय, आमदानी, लाभ	लाभ, आमदानी

आयकर्मिक	पु. आम्दानी जम्मा गर्ने व्यक्ति	आम्दानी मुनिम्ह मनु
आयकोसल्ल	नपुं. आम्दानी बढाउने सीप	आम्दानी बढे यायेगु सीप
आयमुख	नपुं. आयस्रोत, आम्दानी हुने बाटो	आम्दानी जुइगु लंपु
आयत, आयतक	बि. लामो	ता:हाक:गु
आयतन	नपुं. क्षेत्र, इन्द्रिय, स्थिति	क्षेत्र, इन्द्रिय, स्थिति
आयतनिक	बि. क्षेत्र, इन्द्रिय वा स्थितिसम्बन्धी	क्षेत्र, इन्द्रिय वा स्थितिसम्बन्धी
आयति	स्त्री. भविष्य	लिपा जुइगु
आयतिक	बि. भावी, भविष्य सम्बन्धी	लिपाया सम्बन्धय्
आयतिक्र	स्त्री. पानीको पाइप वा पम्प, नली	ल: यागु पाइप वा पम्प, नली
आयत्त	बि. अधीनमा भएको निर्भर नपुं. स्वामित्व	भलसाय् च्वनीम्ह, स्वामित्व
आयस	बि. फलामद्वारा बनिएको	नयागु
आयसन्ध	नपुं. अगौरब, अपमान	मान मदुगु, हेला, हेमाति
आयस्मन्त (तु)	बि. आयुष्मान्, आदरणीय	हने बहम्ह, आयुष्मान्
आयाग	पु. त्याग, दान, यज्ञसम्बन्धी	त्वतेगु, बीगु, यज्ञसम्बन्धी
आयाचक	बि. माग्ने, याचक, आवेदक	पवनीम्ह, आवेदक
आयाचति	क्रि. माग्छ, याचना गर्छ	पवनी, याचना याइ
आयाचना	स्त्री. मांग, प्रार्थना, आवेदन	पवनेगु, प्रार्थना, आवेदन
आयाचमान	बि. प्रार्थना गर्दै, याचना गर्दै	पर्व-पर्व
आयाचिका	स्त्री. याचना गर्ने स्त्री, भिखारिनी	पवनीम्ह मिसा, आवेदिका
आयात	बि. आएको, आगत, आइपुगेको	व:म्ह, ध्वंम्ह, ध्वंगु
आयाति	क्रि. आउंछ	वई

आयाम	पु. लम्बाइ	ता:हाक:गु भाव
आयामति	क्रि. फैलन्छ	चकनी, न्यनी
आयास	पु. दु:खकष्ट, मिहेनत	दु:खकष्ट
आयु	नपुं. उमेर, आयु, बर्ष	आयु, उमेर, आइना
आयुक	बि. यतिउति बर्ष भएको	ध्व:दं व:दं दुम्ह
आयुकप्प	पु. जीवनभर, बाचुञ्जेलको अवधि	स्वातले, जीवन जोछिं
आयुस्खय	पु. आयु समाप्ति, आयुक्षय	आयु फुडगु
आयु-संखार	पु. जीवन, आयुको लम्बाइ	जीवन, उमेरया लमाइ
आयुत्त	बि. जोतिएको, नारेको, सम्बन्धित	सा वाना त:गु, सम्बन्धित
आयुत्तक	पु. प्रतिनिधी, बिशवासी, वारिस	पलेसा, पत्या: यानात:म्ह
आयुघ	नपुं. हतियार, शस्त्र-अस्त्र	हतियार, ल्वाभ:
आयुवन्त	बि. लामो आयु भएको	यक्कव आयु दुम्ह
आयुस्स	बि. आयु बदाउन चाहिने चीज, आयुसम्बन्धी	आयु ताहक यायेत मागु वस्तु, आयुसम्बन्धी
आयूहक	बि. जम्मा गर्ने, उत्साही	मुनीम्ह, उत्साह दुम्ह
आयूहति	क्रि. जम्मा गर्छ, उत्साहित हुन्छ	मुनी, सक्रिय जुइ
आयूहन	नपुं. प्रयत्न, परिश्रम, सङ्ग्रह	मेहनत, मुनेगु ज्या, परिश्रम
आयूहापेति	क्रि. प्रयत्न गराउँछ	मेहनत याकइ, मुंकइ
आयोग	पु. तत्परता, भक्ति उपासना, तल्लीनता	तत्परता, भक्ति उपासना, तल्लीनता
आयोघन	नपुं. युद्ध, लडाई, हमला	हता:, लडाइ
आर	पु. सियो, भीर	मुलु वा गसू

आरग	नपुं. सियोको, भीरको टुप्पा	मुलु वा गसूया च्वका
आरकत	बि. टाढा हुने स्थिति, दूरी	तापा:गु भाव
आरकूट	पु. पित्तल	ली
आरम्भक	पु. पहरा बस्ने, पाले, आरक्षक	पाले, पा:चवनीम्ह
आरम्भा	स्त्री. पहरा, सुरक्षा, रक्षा	पा: चवनेगु ज्या, सुरक्षा
आरगनित्तुदन	नपुं. सियोले घोच्नु	मुलुं सुयेगु
आरम्भक, आरम्भिक	बि. बनमा बस्ने, बनमा भएको	जंगलय् चवनीम्ह
आरत	बि. (खराब खाने) वस्तुबाट अलग भएको, निरामिस	अमय मन:म्ह
आरढ	बि. शुरु गरेको, दूढ भएको	शुरु या:गु, दूढ जूगु
आरढचित्त	बि. जसले आपनो चित्तलाई जिति सकेको छ, जितेन्द्रिय	थ:गु चित्त त्याके फूम्ह, त्याके धुकूम्ह
आरढविरिय	बि. प्रयत्नशील, उत्साही	कुत: दुम्ह, उत्साह दुम्ह
आरढा	पू.क्रि. शुरु गरिसकेको	शुरु याये धुकूगु
आरपथ	पु. सियोको बाटो	मुलु न्हयाइगु लं
आरम्भ	अ. सम्बन्धमा, बारेमा, शुरु गरेर	विषयय, शुरु याना:
आरभति	क्रि. शुरु गर्छ, आरम्भ गर्छ, दु:ख दिन्छ, मार्छ	शुरु याइ, ज्या छुइ, दु:ख बिइ, स्याइ
आरम्मण	नपुं. इन्द्रियको विषय	इन्द्रियया विषय
आरा	स्त्री. भीर अ. टाढा रहेको	गसू, तापा:गु, तापाक च्वंगु
आराचारी	बि. टाढा रहने	तापाक च्वंगु (म्ह)
आराधक	बि. खुशी पार्ने, निमन्त्रणा दिने	लयतायेकीम्ह, व्वनीम्ह
आराधना	स्त्री. आराधना, निमन्त्रणा	आराधना, पाहां स:तेगु

आराधेति	क्रि. निमन्त्रणा दिन्छ, रिभाउंछ	निमन्त्रणा बिद्द, लय्ताय्कइ
आराम	पु. फूल वा फलफूल बारी, भिक्षुहरू बस्ने ठाउँ	बगैँचा, भिक्षुपिं च्वनेगु थाय्
आरामता	स्त्री. आसक्ति, अनुराग	आसक्ति, मन प्यपुनेगु
आरामबत्यु	नपुं. उद्यानस्थल, बगैँचा	बगीचा
आरामिक	पु. बिहार सेवक बि. बिहारसम्बन्धी	बिहारय् स्वइम्ह, बिहारया सेवक
आरुण	नपुं. रुनु, पश्चाताप गर्नु	ख्वयेगु, पछुताय् चायेगु
आरुप्य	बि. आकाररहित नपुं. रुपविहीन स्थिति, शरीरविहीन अस्तित्व	रूप मदुगु अवस्था, शरीर मदुगु अवस्था
आरुय्ह	पु.क्रि. चढी, माथि चढेर	च्वेय्गयाः, च्वय् थहांवनाः
आरुहति	क्रि. चढ्छ, माथि जान्छ	च्वय् गइ, थहां वनी
आरुहन	नपुं. चढाइ, माथि जानु	च्वय् गयेगु, थहां वनेगु
आरुहन्त, आरुहमान	बि. चढ्दै रहेको, चढेको	गया च्वंगु, गया च्वंम्ह
आरुह	बि. चढेको	गःम्ह
आरोग्य	नपुं. स्वास्थ्य, नीरोगी भाव	त्वय मदुगु भाव, म्हंफगु स्थिति
आरोग्यमद	पु. नीरोगी भैरहेकोमा घमण्ड	त्वय् मदुगुया अभिमान
आरोग्यसाला	स्त्री. अस्पताल, चिकित्सालय	वासः याइगु थाय्
आरोचन	स्त्री. घोषणा, सूचना	घोषणा, सूचं
आरोचापन	नपुं. घोषणा गराउनु, सूचना दिन लगाउनु	घोषणा याकेगु, सूचं बीकेगु
आरोचेति	क्रि. सूचना दिन्छ, घोषणा गर्छ	सूचं बिद्द, घोषणा याइ
आरोदन	नपुं. रुनु, स्वाइ, बिलौना	ख्वयेगु, ख्वसु

आरोपन	नपुं. लगाउनु, चढाउनु, माथि पुन्याउनु	वसः पुनेगु, च्वय् घ्वायेगु
आरोपेति	क्रि. दोष दिन्छ, आरोप लगाउँछ	दोष बिइ
आरोह	पु. माथि चढ्नु, उचाइ, सवार	च्वय् गयेगु, गसा गइम्ह
आरोहक	पु. चढ्ने व्यक्ति	गइम्ह मनु
आरोहति	क्रि. चढ्छ	गइ
आलकमंदा	स्त्री. कुबेरको शहर	कुबेरया शहर
आलका	स्त्री. अलका-पुरी, कुबेरको शहर	अलका-पुरी, कुबेरया शहर
आलगित	क्रि. बाँधिएको, भुण्ड्याइएको	चिना तःगु, खायातःगु
आलपति	क्रि. कुराकानी गर्छ, सम्बोधन गर्छ	खँल्हाइ, खँध्वकइ
आलपन	नपुं. कुराकानी, सम्बोधन	खँल्हा बल्हा, सम्बोधन
आलम्ब	पु. सहारा, छ्येय, भुण्डिरहने, आधार	सहारा, लिधंसा
आलम्बति	क्रि. भुण्डिन्छ, समात्छ, आश्रय लिन्छ	यखाइ, ज्वनी, भलसा कांइ
आलम्बन	नपुं. इन्द्रियको बिषय, भुण्डिने काम	इन्द्रियया बिषय, यगाया च्वनीगु
आलम्बर	पु. एक किसिमको बाजा	छता किसिमया बाजं
आलय	पु. स्थान, इच्छा, आसक्ति, बास	थाय्, इच्छा, आसक्ति, बाय्
आलवालक	नपुं. उब्जाउ हुने जमीन, बारी, अब्बल	साम्हा अप्वः सइगु बुं
आलवी	स्त्री. श्रावस्तीबाट ३० र बनारसबाट करीब १२ योजन टाढा रहेको एउटा शहर	श्रावस्ती व राजगुहया दथुइ च्वंगु शहर
आलस	नपुं. आलस्य, अल्छीपना	ज्याखुं, सनेसिने मास्ते मवइगु अवस्था

आलान	नपुं. हात्ती बाँधने कीला, खमारी	किसि चीगु थां, किसियां
आलाप	पु. कुराकानी, छलफल	खं ल्हायेगु, खंल्हा बल्हा
आलार-कालाम	सिद्धार्थका अभिनिष्क्रमण पछिका प्रथम गुरु	सिद्धार्थया छम्ह गुरुया नां
आलाहन	नपुं. दाहसंस्कार गर्ने ठाउँ, शमशान	मशान, दिप
आलि	स्त्री. एक प्रकारको माछा, आली, बाँध	छता प्रकारयाम्ह न्या, धागिं
आलिखति	क्रि. चित्र बनाउँछ	चित्र च्चइ
आलिङ्गति	क्रि. आलिङ्गन गर्छ. अङ्गालो हाल्छ	घयपुइ
आलित्त	बि. लिपिएको, पोतिएको	इलातःगु, पाना तःगु
आलिन्द	पु. आंगन, बरण्डा, चोक	चुक, ननी, लाछि
आलिम्पन	नपुं. रङ्गाउनु, रङ्ग लाउनु, लिप-पोत	रङ्ग छियेगु, इलेगु-पायेगु
आलिम्पेति	क्रि. तेल आदि घस्छ, रङ्ग लगाउँछ, आगो लगाउँछ	चिकं बुइ, रङ्ग छिइ, मि च्याकइ
आलु	नपुं. आलु, डल्लो वा लाम्चे कन्दमूल	रवः लागु वा ताःहाकःगु कन्दमूल
आलुम्पति	क्रि. खन्छ, खोसन्छ	क्वाइ, म्हया काइ
आलुलित	बि. गोलमाल गरेको, खलबलिएको	घारांघुहं याःगु
आलुलेति	क्रि. गोलमाल गर्छ, खलबल गर्छ	घारांघुहं याइ
आलेप	पु. आलेपन, रङ्ग लगाउने काम, लेप लगाउने काम	वासः बुयेगु, पायेगु, रङ्ग छीगु ज्या
आलोक	पु. प्रकाश, उज्यालो	जः, तुयूजः
आलोकद	बि. उज्यालो पार्ने	तुयू जः बीम्ह
आलोकन	नपुं. हेर्नु, भ्याल	स्वयेगु, भ्याः
आलोकसन्धि	पु. भ्याल, भौ-प्वाल	भ्याः, भौप्वाः

आलोकैति	क्रि. हेर्छ, देख्छ	स्वइ, खनी
आलोप	गास, अलिकति	प्यय, छभ्वाः, छक्का
आलोल	पु. हलचल, खलबल	घारांघुरं
आल्हक	नपुं. हात्ती बाँच्ने, याम, खमारी	किसि चीगु थां
आवज्जति	क्रि. बिचार गर्छ, घोप्ट्याउँछ	बिचा: याइ, भ्वपुइ
आवज्जन	नपुं. ध्यान, बिचार, घोप्ट्याउने काम	बिचा: यायेगु, फाता पुइकेगु, भ्वपुइकेगु
आवज्जेति	क्रि. स्मरण गर्छ, ध्यान गर्छ, घोप्ट्याउँछ	ध्यान याइ, भ्वपुइकइ
आवट	बि. छोपेको, ढाकेको, निषेघ गरिएको	त्वपुया तःगु, गना तःगु
आवट्ट	पु. पानीको भुमरी, परिधि, बटार्नु	लःभमः, (लःया चाकः), म्वय्नीकेगु
आवट्टति	क्रि. अगाडि पछाडि घुम्छ, पल्टन्छ	न्ह्यःने लिउने हिली, चाःहिली
आवट्टन	नपुं. आवर्तन, फन्फनी घुम्नु, भूतप्रेत लाग्नु	चाःचाहुलेगु, भूतप्रेत दुबिइगु
आवट्टेति	क्रि. फन्फनी घुम्छ, वशमा लिन्छ, जाडू गर्छ, पल्टाउँछ	चाहिइकइ, वशय् काइ, जाडू याइ, पुइकइ
आवत्त	बि. पछाडि फर्केको, पल्टेको	लिफः स्वःगु, लिक्थं फाता पूगु
आवत्तक	बि. फर्कने	लिहां वइम्ह
आवत्तति	क्रि. फर्कन्छ, घुम्छ, पछाडि फर्कन्छ	लिफः स्वइ, लिहां वही, फहिली
आवत्तिय	बि. घुमाउन सकिने, पल्टाउन सकिने, फर्काउन सकिने	चाहियेके फइगु, भ्वपुइके फइगु, लित काये फइगु
आवत्थिक	बि. योग्य, मौलिक, उपयुक्त	योग्य, मौलिक, ल्वःगु
आवपति	क्रि. टक्रयाउँछ, चढाउँछ	प्रदान याइ

आवर	बि. बाधक	पंगः
आवरण	नपुं. रोक्नु, छोप्नु, पर्दा, बाधा	पनेगु, त्वपुयेगु, धकिं, पंगः
आवरति	क्रि. रोक्छ, बाधा दिन्छ, छोप्छ	पनी, पंगः याइ, त्वपुइ
आवली	स्त्री. पङ्क्ति, माला	भ्वः, माः
आवसति	क्रि. बास गर्छ	बासं च्वनी
आवसथ	पु. घर, बासस्थान, बिश्रामशाला	छें, बाय्
आवह	बि. ल्याउने, बोक्ने	हयेगु, कुबीगु (म्ह)
आवहति	क्रि. बोक्छ, ल्याइदिन्छ	कुबइ, हइ
आवहनक	बि. प्राप्त गराई दिने, ल्याई दिने	क्या बिइम्ह, हया बिइम्ह
आवाट	पु. खाल्डो	गाः
आवाप	पु. कुम्हालेको भट्टी, चुल्हो	कुम्हाःया भुत्तु, अगः
आवास	पु. बस्नु, घर, बास गर्ने ठाउँ	छें, च्वनेगु थाय्
आवासिक	बि. निवासी, (विहारमा बस्ने)	विहारय् च्वनीम्ह
आवाह	पु. बिवाह गरिल्याउनु	कलाः व्याह याना हयेगु
आवाहन	नपुं. ल्याउनु, सवारी	हयेगु, सवारी
आवि	नि. अगाडि, प्रत्यक्ष गरी, खुलेआम	न्ह्योने, छ्वाःन्ह्योने
आविकरण	नपुं. प्रकाश पार्नु (क्रि. आविकरोति)	सकसितं कनेगु
आविञ्जति	क्रि. दूध दुहुने जस्तो गरी तान्छ, मथ्छ, हुँडल्छ	दुरु न्ह्याययं साली, मये याइ, थलय् तयाःसंकइ
आविज्भ्रति	क्रि. चारैतिर घुम्छ, घेरा लाउंछ, लही आदिले घोचेर छिचोल्छ	छ्वाःखेरं चाःहिइकइ, चाःहिली, कथि आदिं पिचाय्कइ
आविड	बि. घोचिएको, घुमाइएको	तिइगु, चाःहीइगु

आविल	बि. चलाइएको, फोहर	संकुगु, फोहरगु
आविसति	क्रि. प्रवेश गर्छ, भूत लाग्छ	दुहां बढ, घो बढ
आवुणाति	क्रि. उन्छ, धागोले उन्छ	मा:हनी
आवुत्थ	बि. बसेको, बास गरेको	चवंगु, बासं चचनाचवंगु
आवुघ	नपुं. हतियार, शस्त्र-अस्त्र, आयुध	ल्लाभ:
आवुसो	अ. मित्र, भिक्षुहरूको आपसी सम्बोधन पद, आयुष्मान्	पासा, भिक्षुपिनि थ:थलय् सम्बोधन याइगु शब्द, आयुष्मान्
आवेस्टन	नपुं. बेर्नु, जेलनु	तुलेगु, हिनेगु, का स्वइगु
आवेणिक	बि. बिशेष, असाधारण	साधारण मखुगु/म्ह
आवेला	स्त्री. फूलको माला	स्वां मा:
आवेली	बि. माला लगाएको, पहिराएको	स्वांमा:ब्वखाया तम्ह
आवेल्नित	बि. बाङ्गिएको, बेरिएको, बटारिएको	बेक्व:गु, गुईगुई निलाचवंगु, हिनाचवंगु
आवेसन	नपुं. प्रवेशद्वार, कार्यशाला	लुखा, घ्वाखा, ज्यास:
आसङ्गति	क्रि. शङ्का गर्छ	शंका याइ
आसङ्गा	स्त्री. शङ्का, सन्देह	शंका
आसङ्गावचन	नपुं. आसक्ति	आसक्ति, प्यपुनेगु
आसङ्गसत्थ	पु. नपुं. आशीर्वाद वा प्रशंसा	सुभाय वा प्रशंसा यायेगु
आसज्ज	पू.क्रि. पाएर, पुगेर, ठक्कर खाएर	प्राप्त याना:, ध्यंका:, धक्का नया:, हाना:
आसज्जति	क्रि. आसक्त हुन्छ, रिसाउँछ, ठक्कर खान्छ	प्यपुनी, तं चाइ, हाइ
आसज्जन	नपुं. अपमान, आसक्ति, ठक्कर	अपमान, आसक्ति, धक्का

आसति	क्रि. बस्छ	चवनी, फेतुइ
आसत्त	बि. अल्फेको, आसत्त, श्रापित, पतित	तन्म्यंगु, प्यपुंगु, सरा: फ:म्ह, क्वह्यंगु
आसन	नपुं. बस्ने ठाउँ	चवनेगु थाय्
आसन-साला	स्त्री. सभाभवन	चवनेगु त:धंगु कोथा
आसन्दि	स्त्री. आराम कुर्सी, मेच	चवनेगु मेच
आसन्न	बि. नजीक भएको नपुं. छिमेक	सत्तीगु, लिक्क च्वंगु थाय्
आसय	पु. बासस्थान, मनमा निरन्तर एउटै कुरा खेल्नु	चवनेगु थाय्, ध्याउन्ना
आसव	पु. अकुशल बिचार, मादक पदार्थ, पीप	बांमलागु बिचा:, कायेयोगु वस्तु, निह
आसवन्ख्य	पु. क्लेशबाट अलग हुनु, आसव-क्षय	आसव मदयावनीगु
आसवति	क्रि. बहन्छ (आसु बहन्छ)	न्ह्याइ, ख्वबि हाइ
आसा	स्त्री. आशा	आशा, आस
आसा-भंग	पु. निराशा हुनु	आस मदुइगु, आशां चाइगु
आसाटिका	स्त्री. भिँगाको फुल	भुजिया खें
आसादेति	क्रि. दु:ख दिन्छ, अपमान गर्छ, मन दुखाउँछ	दु:ख बिइ, अपमान याइ, नुगलय् स्याकइ
आसाल्ह	पु. असारको मैन्हा	असार महिना
आसिंसति	क्रि. आशा गर्छ, अपेक्षा राख्छ	आशा याइ, आशां चवनी
आसि	क्रि. थियो वा भयो	दु, दत, जुल
आसिञ्चति	क्रि. छर्छ, खन्याउँछ, सिंचन गर्छ	क्हली, प्वंकइ, ल:बिइ
आसिट्ठ	बि. आशीर्वाद प्राप्त, आशा गरिएको	सुवा:क्या च्वंम्ह, मनं ता:तुनात:गु

आसित्त	बि. छरेको, खन्याएको	कलातःगु, प्वंकातःगु
आसी	स्त्री. आशीर्वाद, सर्पको दांत, सर्पको बिषालु दांत	सुभाय, सर्पया वा
आसीतिक	बि. अस्सी बर्षको	चय्दं दुम्ह
आसीदति	क्रि. नजीकै बस्छ, बस्छ	नापं च्वनी
आसीविस	पु. सर्प, बिषालु सर्प	ताहा, बिषालु सर्प
आसुं	अ. थिए, भए	दु, दत
आसुम्भति	क्रि. कुनै तरल पदार्थ फ्याँक्छ	छुवालुगु बस्तु वाँछुवइ
आसेवति	क्रि. संगत गर्छ, अभ्यास गर्छ	संगत याइ, अभ्यास याइ
आसेवना	स्त्री. अभ्यास, संगत	अभ्यास, संगत
आह	क्रि. भन्यो	घाल
आहच्च	पू.क्रि. ठक्कर खाएर, हटाउन सकिने	थक्कर नयाः, लिकायेज्यूगु
आहच्चपाद	नपुं. खाट, पलंग	पलंग, खाता
आहच्चपादक	नपुं. बैशाखीले हिँड्ने	तुतामं चुया जुइम्ह
आहट	बि. ल्याइएको	हःगु
आहत	बि. चोट लागेको, प्रहार गरिएको, दुःख दिइएको	घाःपाः जूम्ह, दुःख सिउम्ह
आहनति	क्रि. चोट पाछ, हिकार्उछ	घाःपाः याइ, कयेकइ
आहरति	क्रि. ल्याउछ, उत्पादन गर्छ	हइ, दयेकइ, उत्पादन याइ
आहव	नपुं. युद्ध, लडाई	युद्ध
आहवन	नपुं. होम गर्नु, हवन गर्नु	होम याइ, हवन याइ
आहार	पु. भोजन, खानेकुरा	नयगु चीज, नसा

आहारद्वितिक	बि. आहारमा निर्भर	नयगुलिद्व निर्भर, नसाया भलसाय् म्बाना च्वनीम्ह
आहारेति	क्रि. भोजन गर्छ, खान्छ	नइ
आहाव	नपुं. कुवीबाट आउने आवाज	बुंगालं वइगु सः
आहिन्दति	क्रि. यताउति घुम्छ, डुल्छ	चाःचाःहिली
आहुण	नपुं. पूजा, भेटी	पूजा, छाइगु, देछाइगु वस्तु
आहुणैय्य	बि. पूजा गर्न योग्य, भेटी चढाउन योग्य	पूज्याय बहम्ह, छाये बहम्ह
आहुति	स्त्री. यज्ञ, पूजा, आहुति	जज्ञ, आहुति, पूजा
आहुन्दरिक	बि. भरीभराउ भएको, ठेलमठेल भएको	म्वःम्वः जूगु, कात्तुकाइगु, तन्न जाःगु

इ

इकक	पु. भालु, ऋक्ष	भालु
इकखन	नपुं. हेर्नु	स्वयेगु
इकखणिक	पु. ज्योतिषी	जोतिसी
इकखति	क्रि. हेर्छ, देख्छ	स्वइ, खनी
इकित	नपुं. इशारा, चेष्टा	भाय् यायेगु, इशारा यायेगु
इकिरीलि	नपुं. अंग्रेजी भाषालाई भन्ने पालि शब्द	अंग्रेजी भाय्
इकघ	अ. यता हेर, त्यसो भए	थुखे स्व, अथे जुसा
इकक	बि. इच्छा गर्ने, इच्छुक	मनं तुनीम्ह, इच्छा याइम्ह
इक्यति	क्रि. इच्छा गर्छ	मनं तुनी
इक्यन	नपुं. इच्छा, आकांक्षा	इच्छा
इक्या	स्त्री. कामना, आशा	इच्छा
इक्यानइल	क्रि. कोसल जनपदको एक ब्राह्मण गाउँ	कोसल जनपदयागु छगू ब्राह्मण गां
इक्यावधर	बि. जथाभावी गर्ने, मन लागे जस्तो गर्ने	यःयःथे याइम्ह
इक्यति	क्रि. सफल हुन्छ, उन्नति गर्छ	ज्या पू वनी, उन्नति याइ
इकठ	बि. इष्ट, अनुकूल, मनले चाहेको	मनं तुम्ह, ल्वःम्ह/गु
इकठका, इकठिका	स्त्री. ईट	अप्पा
इकठगन्ध	बि. सुगन्धित	बास वःगु, नस्वाःगु
इकठविपाक	पु. शुभ परिणाम	भिंगु लिच्चः
इकठस्सासिसना	स्त्री. आशीर्वाद	सुभाय, आशीर्वाद

इण	नपुं. ऋण	त्यासु
इणत्थ	बि. ऋणी, असामी	त्याय् कया तःमह
इणपण्ण	नपुं. ऋण पत्र, तमसुक	तमसुक
इणमोक्ख	पु. ऋणबाट मुक्ति, अऋण	त्यासां मुक्त जुइगु
इण-सामिक	पु. ऋण दिने व्यक्ति, साहू	त्याय् बीमह मनू, साहु
इण-सोधन	नपुं. ऋणबाट बचनु, ऋणको फछ्यौट	त्यासा पुलेगु ज्या
इणायिक	पु. ऋण लिएको व्यक्ति, ऋणी, असामी	त्याय् कया तःमह मनू
इत	बि. गएको, छुट्टिएर गएको	त्वता वंमह
इतर	बि. अर्को, अन्य, दुई मध्ये एक	मेमह, मेगु
इतरीतर	बि. कोही, जो भए पनि	सुं, न्ह्यामह
इति	अ. वाक्य समाप्त देखाउने शब्द, पूर्णविराम	खँ सिधाःगु थुइकीगु खंगवः
इतिकिर	अ. यस्तो मैले सुनेको थिएँ	थथे जिं न्यनागु दु
इतिवुत्तक	नपुं. खुट्टक निकायको ११० पद भएको चौथो पुस्तक	खुट्टक निकाय यागु ११० पद दुगु प्यंगूगु सफू
इतिह	नपुं. परम्परागत उपदेश	परम्परां निसे वःगु उपदेश
इतिहा	पु. पुरावृत्त	न्हापा धयातःगु खँ
इतिहास	पु. इतिहास, अतीतका कुरा उल्लेख भएको ग्रन्थ	इतिहास
इतो	अ. यहीबाट, यताबाट, तदुपरान्त	थनंलि
इतो-पट्टाय	अ. यहीबाट, अहिलेदेखि	थनं निसें, आवं निसें

इत्तर	बि. अलिकति, संक्षिप्त	भतिचा, चिहाकय्क
इत्थं	अ. यसप्रकार, यसरी	यथे यानाः, थुकथं
इत्थंनाम	बि. तथाकथित, भनाउंदो	यथे घाःम्ह
इत्थत	नपुं. वर्तमान अवस्था, इहलोक	जुया च्वंगु अवस्था, थुगुलोक
इत्थत	नपुं. स्त्री-भाव	स्त्रीत्व
इत्थागार	नपुं. राजा वा धनीहरूका केटीहरू बस्ने ठाउँ, खोपी, रनिवास	जुजु वा धनीपिं मिसापिं च्वनीगु थाय्, मिसा कोथा
इत्थि, इत्थिका	स्त्री. स्त्री, महिला, नारी	मिसा
इत्थिघुत्त	पु. स्त्रीहरूको चक्करमा परेको, स्त्रीलम्पट	मिसाह्यो
इत्थिलिङ्ग	नपुं. स्त्रीत्वको चिन्ह, योनि, स्त्री लिंग (व्याकरण)	मिसापिं, स्त्री-लिंग (व्याकरण)
इदानि	अ. अहिले, अब	आः
इद्ध	बि. समृद्धशाली, धनी	धनीम्ह, तःमिम्ह
इद्धि	स्त्री. ऋद्धि, समृद्धि	ऋद्धि
इद्धिबल	नपुं. अलौकिक शक्ति, ऋद्धिबल	दिव्य शक्ति, ऋद्धिबल
इद्धिमन्तु	बि. अलौकिक बल सम्पन्न, ऋद्धिमान्	दिव्य बल दुम्ह, ऋद्धि दुम्ह
इद्धि विसय	पु. अलौकिक शक्तिको क्षेत्र	दिव्य शक्तिया थाय्
इध	क्रि.बि. यही, यस जन्ममा, यस लोकमा	थुगु हे जन्मय्
इधुम	नपुं. दाउरा	छुसिं
इन्द्र	पु. इन्द्र, मुखिया, अधिपति, देवराज	इन्द्र, मुखिया, जुजु
इन्द्र-वगिग	पु. बिजुली चक्कन्तु	पल्पसा, न्हसला

इन्दुबील	पु. नगरद्वार बाहिर गाडेको खम्बा, सङ्घार ठेलो	देशय् पिने धनातःगु तःगु थां, लुखा खरु
इन्दुगज्जित	नपुं. बादलको गर्जना, मेघ गर्जन	नः न्याइगु
इन्दुगोपक	पु. गडेउला	दम्बि
इन्दुजाल	नपुं. इन्द्रजाल, जादू	इन्द्रजाल, जादु, भुलां-ज्या
इन्दुजालिक	पु. जादूगर, घटकी	चतक याइम्ह, भुलां घः
इन्दु-धनुष	नपुं. इन्दु-धनुष, इन्द्रेनी	कपं
इन्दुनील	पु. नीलो रत्न, नीर	नीर
इन्हायुष	नपुं. इन्द्रको बज्र	बज्र
इन्दीवर	नपुं. नीलकमल	उफोस्वां
इन्दु	पु. चन्द्रमा	चन्द्रमा, तिमिलाजुजु
इन्द्रिय	नपुं. चक्षु आदि इन्द्रियहरू	इन्द्रिय
इन्द्रिय-गुत्ति	स्त्री. इन्द्रियहरूको संरक्षण	इन्द्रिययात संरक्षण यायेगु
इन्द्रिय-संवर	पु. इन्द्रियहरूको संयम	इन्द्रिययात वशय् तयेगु
इन्धन	नपुं. इन्धन, दाउरा	च्याकेगु, सिं, छुसिं
इब्ब	पु. धनी	धनी, तःमिम्ह
इभ	पु. हात्ती	किसि
इभ-पिप्फली	स्त्री. एक प्रकारको खुर्सानी	छता प्रकारया मल्ला
इरिण	नपुं. घना जंगल, मरुभूमि	रुवातुगु रू, सुम्खागु थाय्
इरियति	क्रि. हलचल गर्छ	संकइ
इरिया, इरियना	स्त्री. चालामाला	पहः
इरियापथ	पु. अङ्ग सञ्चालन	म्ह संकेगु

इरीयति	क्रि. जादै आउदै गर्छ, व्यवहार गर्छ	वये वने याइ
इरु	स्त्री. ऋग्वेद	ऋग्वेद
इल्ली	स्त्री. एउटा सानो तलवार	छगू चिघंगु चुपि
इव	अ. भैं, जस्तो	थें
इस	पु. सिंहको जाति विशेष	सिंहया जाति
इसि	पु. ऋषि	ऋषि
इसिगलि	पु. राजगृह नजिकका पाँच पर्वत मध्ये एक	राजगृह लिक्कचवंगु छगू पर्वत
इसि-पंबज्जा	स्त्री. ऋषि प्रवज्या	ऋषि प्रवज्या
इसिपतन	नपुं. बनारस नजिकको प्रसिद्ध मृगदावन	भगवान बुद्ध धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्या:गु
इस्स	पु. भालु	भालु
इस्तति	क्रि. ईर्ष्या गर्छ, डाह हुन्छ	ईर्ष्या याइ, डाह जुइ
इस्तत्य	नपुं. धनुर्बिद्या पु. धनुषधारी	धनुर्बिद्या, धनुषधारी
इस्सर	पु. ईश्वर, स्वामी, मालिक	ईश्वर, मालिक
इस्सर-जन	पु. धनी वा प्रभावशाली व्यक्ति	धनी वा प्रभावशालीमह मनु
इस्सर-निम्माण	नपुं. ईश्वर-निर्माण, सृष्टि	ईश्वरया सृष्टि
इस्सरिय	नपुं. ईश्वरीय, ऐश्वर्य	ऐश्वर्य
इस्सा	स्त्री. ईर्ष्या	ईर्ष्या
इस्सास	पु. धनुष पु. धनुषधारी	धनुष, धनुषधारी
इस्सुकी	बि. ईर्ष्यालु	ईर्ष्या याइमह
इह	अ. यही	थन

इहलोक	नपुं. यस लोक, यस जन्म	थुगु लोक, थुगु जन्म
ईति	स्त्री. विपत्ति, उपद्रव, खतरा	दुःख, आपत्
ईतिक	बि. यस्तो, विपत्तिग्रस्त	थथे, विपत्ति जुयाच्चंम्ह
ईघ	पु. दुःख, खतरा	दुःख
ईरति	क्रि. चल्छ, चलाउँछ, हल्लाउँछ	सनी, संकड
ईरित	पू.क्रि. कम्पित, हल्लिएको	संगु, संकूगु
ईरेति	क्रि. बोल्छ	नवाइ
ईसं	अ. अलिकति, थोरै	भतिचा
ईसक	बि. थोरै, अलिकति	भति
ईसघर	पु. एउटा पर्वतको नाउ	छगू पर्वतया नां
ईसा	स्त्री. हलोको फाली	हलोयागु फाः
ईहति	क्रि. उत्साह गर्छ, प्रयत्न गर्छ	कुतः याइ
ईहा	स्त्री. प्रयत्न, प्रयास	कुतः
ईहान, ईहन	नपुं. प्रयत्न, प्रयास	कुतः

Dhamma.Digital

उ

उत्कंठति	क्रि. काटछ, च्यात्छ	चाइ, खुइ
उत्कंस	पु. उत्कृष्टता, श्रेष्ठता	च्यन्हाःगु, श्रेष्ठगु
उत्कंसक	बि. बघाइ दिदै, प्रशंसा गर्दै	प्रशंसा यासे
उत्कंसना	स्त्री. बघाइ दिनु, प्रशंसा गर्नु	बघाइ बियेगु, प्रशंसा यायेगु
उत्कटिष्ठ	बि. अति तातेको, जोशिएका	न्याःगु, मिष्याःमह
उत्कण्ठति	क्रि. असन्तुष्ट हुन्छ, दिनक हुन्छ	हीमीचाइ, दिनक जुइ
उत्कण्ठ	बि. कान ठाडो भएको	न्हाय्पं तीस्याःमह
उत्कण	स्त्री. उल्कापात, बीडाको भट्टी	ज्यासलय् मि च्याकेगु थाय्
उत्कणचना	स्त्री. स्पष्ट पार्नु, नभए पनि उच्चता दिई कुरा गर्नु	घ्या खुकेगु, च्वह्यंका खं ल्हायेगु
उत्कार	पु. अशुचि, दिसा, गोबर	गुह, फोहर, मल, खि
उत्कारति	क्रि. खोन्छ, कफ थुन्छ	मुसु तइ, खै फाइ
उत्किष्ण	पू.क्रि. उत्खनन गरिएको	गाः म्हुया तःगु
उत्किन्नेदेति	क्रि. फोहर सफा गर्छ	धूघाः सफा याइ, सुचुपिचु याइ
उत्कुम्भ	बि. तीघा राखेको, माथि फर्केको	घस्वया च्वंगु, घसः पाया च्वंगु
उत्कुम्भेति	क्रि. माथितिर फर्काएर राख्छ, उत्तानो पारी राख्छ	यस्वका तइ
उत्कुटिक	बि. टक्रक्क बसेको	पुतु च्वंगु (च्वंग्ह)
उत्कुटिष्ठ	स्त्री. चिल्लाउनु, जोडले कराउनु	तसंक हालेगु
उत्कुम्भ	बि. माछा खाने पंक्षी, बकुला	बोह
उत्कूल	बि. भिरालो	पाःलुगु

उक्कोच	पु. घूस, उपहार, नजराना	घूस
उक्कोटन	नपुं. घूस लिएर न्याय नगर्ने काम	घूस नया: न्याय मयायेगु
उक्कोटेति	क्रि. फैसला भएको मुद्दा दोहो-न्याउंछ	छिने धुंकूगु मुद्दा दोहरे याइ
उक्खलि, उक्खलिका	स्त्री. भाडो	थल
उक्खत	पू.क्रि. उठाइएको वा हटाइएको	थनाछ्व:गु वा चीका छ्व:गु
उक्खत्तक	बि. निलम्बित व्यक्ति	निलम्बन यानात:म्ह मनु
उक्खपति	क्रि. उचाल्छ, निलम्बन गर्छ	ल्हनी, निलम्बन याइ, स्थगित याइ
उक्खेपक	पु. उचाल्ने, उफार्ने मानिस	ल्ह्वनीम्ह, च्वय् वा छ्वइम्ह मनु
उक्खेपनिय	बि. स्थगित गर्न लायक	स्थगित याये मा:म्ह, मा:गु
उक्लाप	पु. फोहर-मैला	घूघा:
उक्खा	स्त्री. भाडो	थल
उग्ग	बि. उग , ठूलो, भयानक, शक्तिशाली	तधंम्ह, गयानापुम्ह, बल्लाम्ह
उग्गच्छति	क्रि. उदाउंछ, माथि तान्छ	लुइ, च्वय् थहां वनी
उग्गज्जति	क्रि. चिल्लाउंछ, ठूलो स्वरले कराउंछ	तसकं हाली, चिल्लाय दनी
उग्गण्हन	नपुं. सिक्नु, पढ्नु	सयेकेगु, सीकेगु
उग्गण्हति	क्रि. सिक्छ, पढ्छ	सयेकइ, सीकइ, व्वनी
उग्गन्हितब्ब	बि. सिक्नु पर्ने	व्वनेबहगु, सीकेबहगु
उग्गत	बि. उच्च, माथि उठाइएको, माथि पुगेको	च्व न्ह्या:गु, च्वध्वंगु
उग्गम	पु. माथि उठ्नु, उदाउनु, बढ्नु	च्वय् थहां वनेगु, लुइगु, अप्व दइगु
उग्गह	पु. सिक्नु, अभ्यास गर्नु	सयेकेगु, सीकेगु

उग्गहेतु	पु. सिक्के, विचार्यी	सयेकीम्ह, शिष्य
उग्गहित्वा, उग्गहेत्वा	पू.क्रि. अध्ययन गरेर	अध्ययन यानाः, सीका सय्का
उग्गार	पु. बान्ता गर्नु, डकार, पादनु	ल्हयेगु, धन्काः तयेगु, खितयेगु
उग्गाहक	बि. पढ्ने, सिक्के, शिक्षार्थी	ब्वनीम्ह, सयेकीम्ह
उग्गिरण	नपुं. उद्गार, दोष लगाउनु	घापू, दोष बियेगु
उग्गिरति	क्रि. मुखबाट आवाज निकाल्छ, डकार्छ	म्हुतुं सः पिकाइ, धन्का तइ
उग्गिलति	क्रि. धुन्छ, बान्ता गर्छ	ई फाइ, ल्हवइ
उग्घंसेति	क्रि. रगइछ, दल्छ	ब्यब्यस्याइ, चुली
उग्घटित	बि. प्रयत्नशील, तीब्र, उघारेको	कुतः दुम्ह, चायेकूगु
उग्घरति	क्रि. निचोर्छ, टप्कन्छ	तिसिइ, फुतिफुति ब्वज्वइ
उग्घाटन	नपुं. खोल्नु, उद्घाटन गर्नु	चायेकेगु, पिदनेगु, पिब्वज्या
उग्घाटित	पू.क्रि. उद्घाटन गरिएको, खोलिएको	न्हू चायेकूगु, पिब्वःगु
उग्घाटेति	क्रि. उद्घाटन गर्छ, खोल्छ	न्हू चायेकइ, पिदनी
उग्घात	पु. ठक्कर, उफार्ने काम	लुफिं हायेगु, थल्हुना हयेगु
उग्घातित	बि. ठक्कर खाएको	लुफिं हाःम्ह
उग्घातेति	क्रि. ठक्कर खान्छ, उफार्छ	लुफिं हाइ, ब्वं थल्ह्वनाहइ
उग्घोस	पु. उद्घोषण	घोषणा यायेगु, घायेगु
उग्घोसना	स्त्री. घोषणा, उद्घोषण	घोषणा यायेगु, तसकं घायेगु
उग्घोसेति	क्रि. ठूलो स्वरले भन्छ, चर्को स्वरमा बताउँछ	तःसः यानाः धाइ
उच्च	बि. उँचो, श्रेष्ठ	तःधंगु, तःजिगु, च्वय्यागु

उच्चय	पु. सङ्ग्रह, सङ्गालो	मुना
उच्चसद्द	नपुं. घोषणा	तःसः याना धायेगु
उच्चाकुलीन	बि. ठूलो कुलको, घरानियां	तःधंगु कुलयाम्
उच्चार	पु. गोबर, मलमूत्र	सौ, खि
उच्चारण	स्त्री. अक्षर अथवा शब्दको उच्चारण गर्नु, उचाल्नु	लह्वनेगु, आखः वा शब्दया उच्चारण यायेगु, थकायेगु लह्वनेगु
उच्चारित	बि. उच्चारण गरिएको, उचालेको	उच्चारण याःगु, थकाःगु
उच्चावच	बि. ऊँचनीच	तःधं चीधं
उच्चासयन	नपुं. ऊँचो पलंग वा बिछ्यौना	तज्याःगु खाता वा लासा
उच्चिनाति	क्रि. छान्छ, टिप्छ	त्यइ, मुनाकाइ
उच्चइ	पु. काख	मुल
उच्चइ जातक	स्त्री. एकजना स्त्रीले आफ्नो पति र छोरालाई होइन कि भाइलाई (मुक्त गर्नु) आग्रह गरेको जातक कथा	छम्ह मिसां थः भात व काय्यात त्वःता व्यु मथासे किजा यात तोता व्यु धाःगु बाखँ दुगु जातक
उच्चादेति	क्रि. आडमा पाउडर घस्छ, दल्छ	म्हय बुसा वा नस्वाः बुइ, बुली
उच्चिज्जति	क्रि. बिनाश हुन्छ	स्यनी
उच्चिट्ठ	बि. जूठो	चिपगुं
उच्चिन्दति	क्रि. बिनाश गर्छ, बिगार्छ, तोडफोड गर्छ	स्यंकइ, न्हंकइ
उच्चिन्न	बि. बिग्रेको, खराब, टुटफूट भएको, फुटेको	स्यंगु, तज्याःगु
उच्छु	पु. उखु	तु
उच्छु-यन्त	नपुं. उखु पेलने मेशीन	तु तिसीगु कल, तु-साः

उच्छ्व रस	पु. उखुको रस	तुया ति
उच्छेद	पु. बिनाश, निर्मूल, छिन्ने गरी काट्ने काम	स्यनीगु, प्यन्नंक पालेगु
उच्छेद सिद्धि	स्त्री. पुनर्जन्मको अबिश्वास	हानं जन्मज्वी धैगु बिश्वास मदुगु
उच्छेदवादी	पु. पुनर्जन्ममा बिश्वास नगर्ने	हानं जन्म जुयु धैगु माने मयाइम्ह
उजु, उजुक	बि. सीघा, बाङ्गो नभएको	तप्यंगु बे, मक्वगु
उजुता	स्त्री. सोभोपना, शुद्धता, आज्ञाकारिता	तप्यंगु, नम्र स्वभाव
उज्जग्घिका	स्त्री. ठूलो स्वरले हाँस्नु	तसकं न्हिलेगु
उज्जङ्गल	नपुं. मरुभूमि, बंजर, बलौटो जमीन	फिसः
उज्जल	बि. उज्वल, उज्यालो	जः दुगु थीगु
उज्जलति	क्रि. उज्यालो हुन्छ, बल्छ	च्याइ, थिइ
उज्जवति	क्रि. खोलाको माथितिर वा माथिबाट जान्छ	खुसिइ छं वस्तु च्वन्हाइ
उज्जहति	क्रि. छोड्छ	तोतइ
उज्जेनि	स्त्री. अवन्तिको राजधानी	अवन्तिया राजधानी
उज्जोतेति	क्रि. प्रकाशित गर्छ, उज्यालो पार्छ	जः पिकाइ, प्रकाश याइ
उज्जति	क्रि. छोड्छ	तोतइ
उज्जन्न	नपुं. शिकायत	थःत लुमंदंगु खं घायेगु
उज्जन्नसन्वी	बि. दोष दिने नियत भएको	दोष बीगु मनय् दुम्ह
उज्जन्नपन	नपुं. उत्तेजित गर्नु	ग्वाकेगु
उज्जन्नपेति	क्रि. चिढाउँछ, चुक्ली गर्छ	तं म्वयेके बिइ, ग्वाकइ
उज्जन्नयति	क्रि. असन्तोष प्रकट गर्छ	असन्तोष पिब्वइ

उज्झित	बि. पर्याकेको, त्यागिएको	बांछूवयातःगु, तोतूगु (म्ह)
उञ्छति	क्रि. पर्याकेको खाद्य पदार्थ खोज्छ, सिला खोज्छ	बांछूवयातःगु नसा मुनी
उन्नातन्व	बि. घृणित, घृणास्पद, घिनलाग्दो	घृणा याये बहम्ह, घच्यायापुम्ह (गु)
उट्ठहति, उट्ठाति	क्रि. उट्छ, उभिन्छ	दनी, तुतिं चुइ
उट्ठान	नपुं. उत्पान, उभिनु	दनेगु, च्वन्हायेगु
उट्ठापेति	क्रि. उठाउंछ, निकाल्छ	थनी, पिच्छइ, पितिनी
उट्ठायक	बि. क्रियाशील, अप्रमादी, प्रगतिशील	ज्याया न्हाःम्ह, अल्छी मजूइम्ह
उड्डाहति	क्रि. जलाउंछ	च्याकइ
उड्डेति	क्रि. उड्छ, भृन्डिन्छ	ब्वइ, यच्छाइ
उष्ण	नपुं. ऊन	ऊन, तीय्
उष्णा	स्त्री. बुढको दुई आँखीभौ बीचको रौं	बुढया निगु मिखाफुसि दथुयागु सं
उष्णानाभि	पु. माकुरा	माकःचा
उष्ह	बि. गर्मी, तातो, उष्ण	न्वाःगु, न्वाः
उतु	स्त्री. ऋतु	ऋतु
उतु परिस्सय	पु. ऋतु परिवर्तनबाट उत्पन्न हुने कष्ट	दुःख
उतु सप्पाय	पु. ऋतुको अनुकूलता	त्वःगु ऋतु
उत्त	बि. उक्त, भनिएको	घाःगु, च्वय् उल्लेख जूगु
उत्तण्डुल	बि. नपाकेको भात	मबूगु जा
उत्तत्त	बि. तताएको, चम्केको, पगलेको (घातु)	न्वाकातःगु, हयाउंक थीगु
उत्तम	बि. श्रेष्ठ, राम्रो	बांलाःगु, बांलाम्ह, भिंगु, भिंम्ह

उत्तमङ्ग	नपुं. श्रेष्ठ अंग, शिर	उत्तमगु अंग
उत्तमङ्गल	नपुं. टाउकोको केश	छयने च्वंगु सं
उत्तमण्ण	पु. ऋणदाता, साहु	त्यासा बिद्धम्ह
उत्तमत्य	पु. श्रेष्ठतम लक्ष्य, परमार्थ	उत्तमगु अर्थ, परमार्थ
उत्तमा	स्त्री. सुन्दर स्त्री	बांलाःम्ह मिसा
उत्तर	बि. उच्चतम, उत्तर दिशा	च्वन्हाःम्ह, उत्तर दिशा
उत्तर	नपुं. (प्रश्नको) उत्तर, जवाफ	लिसः
उत्तर-कुरु	निकाय तथा उत्तरकालीन पालि वाङ्मयमा वर्णन गरिएको काल्पनिक प्रदेश	छगू प्रदेशया नां
उत्तरच्छद	पु. चंदुवा	इलां
उत्तरण	नपुं. पार हुनु, सफल हुनु	पुलेगु, उत्तीर्ण जुयेगु
उत्तरति	क्रि. पानीबाट बाहिर आउँछ	लखं धाहां वइ
उत्तरत्थरण	नपुं. तन्ना	देलासा
उत्तरसुवे	क्रि.बि. पर्सि	कंस
उत्तरा	स्त्री. उत्तर दिशा	उत्तर दिशा, यंता
उत्तरा-नन्दमाता	स्त्री. बुद्धलाई उपस्थान गर्ने गृहस्थ उपासिका-हरू मध्ये प्रमुख	छम्ह प्रमुख उपासिका
उत्तरासङ्ग	पु. चीवर, उपर्ना	चीवर, म्हया च्वय् पुनेगु वस्त्र
उत्तरि, उत्तरिं	क्रि.बि. बढी मात्रामा	आपाःयानाः
उत्तरि-करणीय	नपुं. थप कर्तव्य	अप्चःयाये माःगु ज्या
उत्तरि मनुस्स घम्म	पु. असाधारण स्थिति	अलौकिक स्थिति
उत्तसति	क्रि. डराउँछ, तर्सन्छ	ग्याइ, धारा न्हुइ

उत्ससन	नपुं. डर, भय	रयाः, रयाचः
उत्सन, उत्तानक	बि. उत्तानो परी लेट्नु	धसः पाया च्वनेगु
उत्तानि कम्म	नपुं. प्रकटीकरण, स्पष्टीकरण	युइका बियेगु
उत्तानी करोति	क्रि. उदाङ्ग गछ्, स्पष्ट गछ्	युइका बिइ, उला बिइ
उत्तारेति	क्रि. कष्ट दिन्छ, घम्की दिन्छ	दुःख बिइ, ब्याइ
उत्तारेति	क्रि. पार गराउछ, रक्षा गछ्, सघाउछ	पार याना बिइ, रक्षा याइ, गुहालि बिइ
उत्तास	पु. डर, भय, त्रास	रयाः पहः, रयाःचिक्कु
उत्तासन	नपुं. सूली, सूलीमा हालेर प्राणदण्ड दिम्	सूलीतया स्यायेगु
उत्तासेति	क्रि. सूलीमा हालेर मृत्युदण्ड दिन्छ, तर्साउछ	सूली बियाः स्याइ, ब्याइ
उत्तिट्ठति	क्रि. उभिन्छ	दनी
उत्तिण	बि. घास नभएको	घाय् मदुगु
उत्तिण्ण	बि. पार लागेको, उत्तीर्ण	पुला बम्ह
उत्रासी	बि. डराएको, डरछेरुवा	रयाःम्ह, रयाफरा
उद	(अव्यय) अथवा	अथवा
उदक	नपुं. पानी	लः
उदकन्ति	स्त्री. पानीमा उत्रन्छ, तैरन्छ	लखप ल्हयहेंपुयेगु
उदक-माणिक	पु. पानी राख्ने ठूलो भाँडो	लः तयेगु तग्बःगु थल, लःत्यप
उदक-साटिका	स्त्री. नुहाउने वस्त्र	भोल्लहुइगु वसः, प्याकसा
उदकायतिक	स्त्री. पानीको पाइप	लःया पाइप
उदकुम्भ	पु. पानीको घडा, गाग्रो	लः घः, धम्प

उदकोघ	पु. बाढी, भल	खुसिबाः, बसि
उदग्ग	बि. प्रसन्नचित्त	लयताःम्ह, आस्रवक्षयम्ह
उदञ्चन	नपुं. सानो बाल्टिन	चीगोगु बाल्टीन, घःचा
उदधि	पु. समुद्र	सागर
उदण्ह	नपुं. सूर्योदय	घो तुइयेगु, नसंचा
उदपादि	क्रि. उत्पन्न भयो	लुयाबल, दयावल
उदपान	पु. कुवा, इनार	तुं, बुंगाः
उदय	पु. उन्नति, वृद्धि, उदाउनु, ब्याज	भिं जुयेगु, अप्वःजुयेगु, घो तुइगु, ब्याज
उदयति, उदैति	क्रि. उदाउंछ, बद्ध, जन्म तथा मृत्यु	सुर्घो लुइ, अप्वइ
उदयन	नपुं. माथि उरुनु	सुर्घो लुइगु, अप्वइगु
उदयब्बय	पु. उत्पत्ति र बिनाश, जन्म तथा मृत्यु	दइगु, मदइगु
उदरग्गि	पु. पाचनशक्ति, भोक, उदररगिन	पित्याः, नया जिलं वनीगु
उदरिय	नपुं. पेटमा नपचेको खाना	पवाःथय् पचय् मजूगु नसा
उदहारक	पु. पानी ल्याउने	लः हइम्ह
उदहारिका	स्त्री. पानी ल्याउने स्त्री	लः हइम्ह मिसा
उदहारिय	नपुं. पानी बोकी ल्याउनु	लः कुबिया हयेगु
उदान	नपुं. भावपूर्ण वाक्य, खुद्दक निकायको एक ग्रन्थ	अभिव्यक्ति, खुद्दक निकायया छगू ग्रन्थ
उदानैति	क्रि. अतीव भावपूर्ण भइ बोल्छ	लयतायाः छुं धाइ
उदार	बि. उत्तम, ठूलो, महान्	तःधंम्ह, उदारम्ह
उदासीन	बि. उपेक्षायुक्त, अक्रियाशील	मंमदुगु पहःदुम्ह

उदाहट	बि. भनिएको	धयाःतःगु
उदाहरण	नपुं. उदाहरण, दृष्टान्त	दसु
उदाहरति	क्रि. भन्छ, बोल्छ, पाठ गर्छ, उच्चारण गर्छ	घाइ, न्वं वाइ, पाठ याइ, ब्वनी
उदाहार	पु. भनाइ	धापू
उदाहु	अ. अथवा, या	बायु, कित
उदिक्खति	क्रि. हेर्छ, देख्छ, आखा घुमाउँछ	स्वइ, खनी, मिखा चाहीकाःस्वइ
उदीरेति	क्रि. भन्छ, बोल्छ	घाइ, लहाइ
उद्दसेति	क्रि. देखाउँछ, स्पष्ट गर्छ, थाहा हुन्छ, पाइन्छ	क्यनी, सिइ
उहालेति	क्रि. च्यात्छ	खुइ
उद्दिसति	क्रि. देखाउँछ, पाठ गर्छ, नियम गर्छ	क्यनी, पाथयाइ
उद्दीपना	स्त्री. व्याख्या, तिखार्ने काम	व्याख्या, च्वामुंकेगुज्या
उद्देक, उद्देक	पु. डकार, (फोहरा, पाइपबाट) पानी निस्कनु	धकाः, (लः) पिहा वयगु
उद्देसक	पु. संकेत गर्ने व्यक्ति, व्याख्याता, पाठ गर्ने	थुइका बीम्ह, पाठ याइम्ह
उद्दं	क्रि.बि. माथि, माथितिर	च्वय्
उद्दंगम	बि. माथितिर जाने	च्वय्पाखे वनीम्ह
उद्दं विरेचन	उध्वंगामी वायु, बान्ता, बमन	च्वय् थहांवइगु वायु, लहये वइगु
उद्दंसेति	क्रि. नष्ट गर्छ, बिनाश गर्छ	न्हंका बिइ, स्यकइ
उद्द	बि. माथिल्लो	च्वय्यागु
उद्दगिगक	बि. ठूलो आध्यात्मिक बिपाक दिने	तःधंगु धार्मिक बिपाक बीगु

उद्व देहिक	नपुं. मृतकदान, श्राद्ध	मदुम्हया नामं दान
उद्वन	नपुं. चुल्हो	भुतू
उद्वम्म	पु. मिथ्या दृष्टि	मखुगु बिधा:
उद्वरण	नपुं. माथि उठाउनु, उखेल्लु	थकायेगु, ल्यहें थनेगु
उद्वरति	क्रि. माथि उठाउंछ, जरा उखेल्ल	थ काइ, हा नापं लिइ
उद्वार	पु. बाहिर तानेर ल्याउनु	पिने साला हयेगु, लिचिलेगु
उद्वीयति, उद्वीयति	क्रि. विष्फोटन हुन्छ, फुट्छ, टुक्रा टुक्रा हुन्छ	तज्याइ, कुचा कुचा जुइ
उन्दु (उन्दुर, उन्दूर)	पु. मूसा	छुं
उन्न	नपुं. भिजेको, गिलो	प्या:गु, माहांबूगु, नायूगु, ना:गु
उन्नत	बि. माथि उठेको	थाहां वंगु
उन्नति	स्त्री. बृद्धि, विकास	उन्नति
उन्नदति	क्रि. कराउंछ, चिच्याउंछ, घन्कन्छ	हाली, तस:याइ, ध्वइ
उन्नम	पु. ऊँचाइ	तजा:सु
उन्नमति	क्रि. माथि उठ्छ	च्वय् थाहां वनी
उन्नल	बि. अभिमानी, घमण्डी	अभिमानी, त:धं छूजुइम्ह
उन्नाद	पु. ठूलो स्वर	त:स:
उन्नादेति	क्रि. हल्ला गर्छ, घन्काउंछ	हाली, तस: याइ, ध्वय्कइ
उप	उं. समीप आदि अनेक अर्थ बोधक	सत्तिक आदि त:ताजि अर्थ पिज्वइगु शब्द
उपक उपग	बि. नजीक जाने	सत्तिक वनीम्ह
उपकच्छ, उपकट्ठ	बि. नजीकको	सत्तिक, नापं च्वंगु (म्ह)

उपकच्छ, उपकच्छक	नपुं. काखी	यान्व
उपकइदति	क्रि. तान्छ	साली
उपकण्णक	नपुं. नजीक, नेटो	सत्तिक, न्हायपनं तायदु तक यागु थाय्
उपकप्पति	क्रि. नजीक जान्छ, उपयुक्त हुन्छ, अनुकूल हुन्छ	सत्तिक वनी, पायछि जुइ
उपकरण	नपुं. साधन	ज्यावः, ज्वलं
उपकरोति	क्रि. उपकार गर्छ	गुहालि याइ, सुसाः याइ
उपकार	पु. सहायता	गुहालि
उपकिण्ण	बि. छरिएको, फैलिएको	व्हाला तःगु, चिच्चाःदंग
उपकूजति	क्रि. चिरिचिर कराउँछ, (चरा) कराउँछ	चिरिचिरि हाली (भंगः)
उपकूल	बि. नदी-किनार	खुसि-सि
उपकूलित	बि. अलि अलि पोलिएको, सेकाएको, खुम्चिएको	छ्यातःगु, क्वाःजलं बुकातःगु
उपक्कम	पु. उपक्रम, साधन, उपाय	उपाय, जुक्ति
उपक्कमति	क्रि. प्रयास गर्छ, आक्रमण गर्छ	कुतःयाइ, हय काइ
उपनिकलिइ	बि. मैलो, दाग भएको	फोहरगु, हाकुगु
उपनिक्लेस	पु. चित्तको मैल	चित्त मभिंगु, चित्तमल
उपनकोस	पु. दोषारोपण, निन्दा	दोष बियेगु
उपनकोसति	क्रि. दोष दिन्छ, हप्काउँछ	दोष बिइ, व्दपं बिइ
उपनखलन	नपुं. खुट्टा लड्बडाउनु, ठेस लाग्नु, लड्नु	तुति लुफिं हायेगु, तुति ख्वायेगु, दयेगु

उपगच्छति	क्रि. नजीक जान्छ	सत्तिक बनी
उपगूहति	क्रि. अंगालो हाल्छ	घय् पुइ
उपगघात	पु. चोट, भट्का	भ्रता, घा:पा:
उपघात	पु. चोट, घाउ	घा:पा:
उपचय	पु. सङ्ग्रह	मुना
उपचरति	क्रि. व्यवहार गर्छ, तयार हुन्छ	व्यवहार याइ, तयार जुयाच्चनी
उपचार	पु. छिमेक, पूर्व-तयारी	लिक्क च्वंगु थाय, न्ह्योयागु तयारी
उपचिका	स्त्री. घमिरा, सेतो कमिला	कुमिंचा
उपचिनाति	क्रि. जम्मा हुन्छ, अभ्यास	मुंकइ, जम्मा याइ
उपच्छिन्दति	क्रि. तोड्छ, भाँच्छ, नष्ट गर्छ, बाघा दिन्छ	तोयुली, स्यंकइ, बाघा बिइ
उपच्छेद	पु. रुकावट, बाघा अडचन, बिनाश	पंगः, बिनाश, बाघा
उपच्छेदक	बि. बाघा दिने	स्यंकीम्ह, पंगःतइम्ह
उपजानाति	क्रि. सिक्छ, प्राप्त गर्छ, पत्ता लगाउँछ	सय्कइ, सीकी
उपजीवति	क्रि. कसैको आश्रयमा बाँच्छ	सुयां भरय् म्वाइ
उपज्भ्रय	पु. उपाध्याय, गुरु	उपाध्याय, स्यनेकने याइम्ह
उपन्नात	बि. सिकेको, ज्ञान भएको, थाहा पाएको	सय्कुम्ह, ज्ञां दुगु
उपन्वास	पु. वचन-क्रम	वचनया: भ्रवः
उपट्ठपेति	क्रि. समर्पित गर्छ, सेवामा उपस्थित हुन्छ, प्राप्त गराउँछ	लः ल्हाइ, सेवा याइ, चूलाका बिइ

उपदठहति	क्रि. पख्बन्ध, सेवा गर्छ, सेवामा उपस्थित हुन्छ	सेवा याइ, मा:गुज्या याना बिइ
उपदठाक	पु. सेवक, उपस्थान गर्ने	सेवायाइम्ह, उपस्थान याइम्ह
उपदठान	नपुं. सेवा, उपस्थान	सेवा
उपदठान-साल	स्त्री. सभा-भवन	मुनेगु थाय्
उपदठित	बि. उपस्थित, हाजिर	मुनेगु ज्या
उपदठेति	क्रि. सेवामा रहन्छ, गौरव गर्छ	सेवा याइ, गौरव याइ
उपदठ्यहति	क्रि. बल्छ, जल्छ	च्याइ, ग्वाइ
उपदठ्ढ	बि., नपुं. आधा	बागु, बच्छि
उपतप्पति	क्रि. दिक्क हुन्छ, दुःखित हुन्छ	उसि धाइ, दुःख ताइ
उपताप	पु. पशवाताप	पछुताय्
उपतापेति	क्रि. कष्ट दिन्छ, पीडा दिन्छ	दुःख बिइ, पीर बिइ
उपतिट्ठति	क्रि. नजीक रहन्छ, हेरबिचार गर्छ	सत्तिक च्वनी, बिचा:संचा याइ
उपतिस्स	धर्म सेनापति सारिपुत्रको गृहस्थी नाम	सारिपुत्रया गृहस्थी नां
उपत्यढ	बि. कडा, कठोर, आश्रित	छा:गु, करपिनि भलसाय् च्वनीम्ह
उफत्थम्भ	पु. सहारा, आश्रय	आश्रय, भलसा
उपत्यर	पु. सुकुल, दरी	सुकु, बय् लायगु लासा
उपदस्सेति	क्रि. प्रदर्शन गर्छ	क्यनी, ब्वइ
उपदहति	क्रि. दिन्छ, कारण हुन्छ, सिंगाछ्, पुन्याउछ	बिइ, छायापिइ
उपदा	नपुं. उपहार, भेट, कोसेली	उपहार, कोस्यालि
उपदिसति	क्रि. उपदेश दिन्छ, देखाउछ	उपदेश बिइ, क्यनी

उपदिस्सति	क्रि. प्रकट हुन्छ	पिलुइ
उपदेश	पु. उपदेश	उपदेश
उपहव	पु. उपद्रव, दुर्भाग्य, खतरा	उपद्रव, दुर्भाग्य
उपहवेति	क्रि. कष्ट दिन्छ	कसा: याइ
उपघान	नपुं. तक्रिया बि. कारण भएको	फुङ्गा, हुनि जूगु
उपघानेति	क्रि. बिचार गर्छ	बिचा: याइ
उपघारण	नपुं. दूधको भाँडो	दुरु तयेगु थल
उपघारणा	स्त्री. बिचार, दृष्टिकोण	बिचा:
उपघारेति	क्रि. बिचार गर्छ, निब्यौल गर्छ	बिचा: याइ, क्व: छिइ
उपघावति	क्रि. दौडन्छ	ब्वाय् वनी
उपघावन	नपुं. पछि पछि दौड्नु, पीछा गर्नु	ल्यू ल्यू ब्वाय् वनेगु
उपधि	पु. पुनर्जन्मको कारण, आसक्ति	पुनर्जन्मया कारण
उपनञ्चति	क्रि. नाच्छ	प्याखं हुली
उपनत	बि. भुकेको	क्वछून्ह/गु
उपनदति	क्रि. आवाज दिन्छ	स: बिइ
उपनढ	नपुं. शत्रुभाव राख्नु	द्वेषभाव तयेगु
उपनन्धति	क्रि. शत्रुभाव राख्छ	शत्रुभाव तइ
उपनय्कना	स्त्री. शत्रुभाव	शत्रुभाव
उपनामित	बि. नजीक ल्याइएको, उपहार दिइएको	सत्तिक ह:गु, देछा:गु
उपनामेति	क्रि. नजीक ल्याउँछ, उपहार दिन्छ	सत्तिक हइ, देछाइ
उपनाह	पु. शत्रुभाव	महिता

उपनिब्रह्ममति	क्रि. गृहत्याग गर्छं, अभिनिष्क्रमण गर्छं	छयें तोतइ
उपनिब्रह्मत्त	बि. राखिएको	तयातःगु
उपनिब्रह्मत्तक	पु. जासूस	जासूस
उपनिब्रह्मपति	क्रि. राख्छ	तइ
उपनिब्रह्मयति	क्रि. बिचार गर्छं, मनन गर्छं	बिचाः याइ, मनं तुनी
उपनिघा	स्त्री. तुलना	लनेगु, दायेगु
उपनिधि	पु. वचन दिनु, तुलना	वचं बियेगु, लनेगु
उपनिपज्जति	क्रि. नजीक लेट्छ	सत्तिक ग्वतुली
उपनिबन्ध	पु. घनिष्ठता बि. नजीकको, निर्भर	सत्तीगु स्वापू, भलसाय् च्वनीम्ह
उपनिबन्धन	नपुं. नजीकको सम्बन्ध, अति विनम्र प्रार्थना	सत्तीगु स्वापू, नम्र भावं प्रार्थना यायेगु
उपनिसा	स्त्री. कारण, साधन, समानभाव	कारण, ज्वलं, समानता
उपनिसीदति	क्रि. नजीक बस्छ	नापं च्वनी
उपनिस्सय	पु. आधार, आश्रय, पर्याप्त अवस्था	आधार, प्रशस्त दुगुस्थिति
उपनिस्सयति	बि. संगत गर्छं, निर्भर हुन्छ	बुली, संगत याइ, भलसाय् च्वनी
उपनिस्साय	क्रि.बि. संगै, नजीक, कारणबाट, सहाराले	नापं, सत्तिक, कारणं, उकिं
उपनीयति	क्रि. ल्याउंछ, लगिन्छ	हइ, यंकइ
उपनील	बि. नीलो रङ्ग	बंचुगु
उपनेति	क्रि. साथ ल्याउंछ, चढाउंछ, भेट गर्छं	नापं हइ, उपहार बिइ, दुहलपइ
उपन्तसेल	पु. उपत्यका	उपत्यका

उपपज्जति	क्रि. पुनर्जन्म लिच्छ, उट्छ	हानं जन्म काइ
उपपरिक्खण	नपुं. परीक्षण, सोधपुछ, तहकीकात	परीक्षण, न्यनानिना स्वयेगु
उपपरिक्खति	क्रि. परीक्षण गर्छ, जाँच्छ	परीक्षण याइ, न्यनास्वइ
उपपातिक	बि. बिना मातापिताबाट जन्मनु (जस्तै देवता)	मां-बौ मदयेक सुइगु (बूम्ह)
उपपादेति	क्रि. उत्पन्न गर्छ, जन्माउँछ	दय्कइ, बुइकइ, पिकाइ
उपपारमि	स्त्री. सानो पारमिता	चीघंगु पारमिता
उपपीलक	बि. पीडा दिने, कष्ट दिने, अवरोधक	दुःख बीम्ह, लपंढ्याः
उपपीला	स्त्री. दुःख, कष्ट, पीडा	दुःख, कष्ट, पीडा
उपप्फुसति	क्रि. स्पर्श गर्छ	थिइ
उपप्लवति	क्रि. तर्छ, उत्रन्छ	(सुसि) छिइ, ल्यहें पुइ
उपप्पुजति	क्रि. जान्छ, बिदा हुन्छ	वनी, त्वःता वनी, बाइ
उपप्पुल्ह	बि. भीड भएको ठाउँ	मनूत अपो दुगु थाय्, मोमोगु थाय्
उपबूहति	क्रि. बढाउँछ, फैलाउँछ	अपो दयेकइ, सकभनं न्यंकइ
उपभुञ्जक	बि. खाने व्यक्ति, भोग्ने	नइम्ह, भोग याइम्ह
उपभुञ्जति	क्रि. खान्छ, परिभोग गर्छ	नइ, अनुभव याइ
उपमा	स्त्री. समानता, उदाहरण	समानता, उपमा
उपमातु	स्त्री. धाईजामा	तुतुमां
उपमेति	क्रि. दाँछ, तुलना गर्छ	दाना स्वइ
उपय	पु. आसक्ति	आसक्ति, प्यपुनेगु भाव
उपयम	नपुं. बिवाह	इहिपा, ब्याहा
उपयाचति	क्रि. याचना गर्छ, माग्छ	पवनी, बिन्ति याइ

उपयाति	क्रि. नजीक जान्छ	सत्तिक बनी
उपयुज्जति	क्रि. सम्बन्ध जोड्छ, अभ्यास गर्छ, प्रयोग गर्छ	स्वापू तइ, कुतः याइ, ज्याय् ख्यली
उपयोग	पु. सम्बन्ध, उपयोग, प्रयोग	स्वापू, उपयोग, ज्याय् ख्यलेगु
उपरति	स्त्री. संयम	संयम
उपरमति	क्रि. विरक्त हुन्छ, अलग्ग रहन्छ, संयमी हुन्छ	मभिंगु ज्या मयाइ
उपरि	अ. माथि	चवय्, छःने
उपरिट्ठ	बि. सबभन्दा माथि	दकले चवय्
उपरुज्जति	क्रि. रोक्छ	पनी, पंगःदइ
उपरुन्धति	क्रि. बाधा दिन्छ	पनी, पंगःदइ
उपरोचति	क्रि. प्रसन्न गर्छ	लय्ताय्कइ
उपरोदति	क्रि. बिलाप गर्छ	रुन्छ ख्वइ
उपरोधेति	क्रि. बाधा दिन्छ	पंगःजुइ, पनी
उपल	पु. हुङ्गा	ल्वहं
उपलब्धेति	क्रि. विवेक गर्छ, राम्रो नराम्रो छुट्याउँछ	विवेक याइ
उपलब्धति	क्रि. प्राप्त हुन्छ, बिद्यमान हुन्छ	दइ, उपलब्ध जुइ
उपलभति	क्रि. प्राप्त हुन्छ, पाउँछ	दइ, उपलब्ध जुइ
उपलापन	नपुं. प्रेरणा, बकवास	प्रेरणा, स्वामदुगु खं
उपलापेति	क्रि. प्रेरित गर्छ, फकाउँछ	प्रेरणा बिइ, हेयकइ
उपलालेति	क्रि. लालनपालन गर्छ, माया गर्छ	लहिइ, माया याइ
उपलिप्पति	क्रि. लेप गर्छ	इली, पाइ

उपलिम्पति	क्रि. रङ्ग लगाउँछ	रंग इली, रंग पाइ
उपलेप	पु. लेप, जलप	(रङ्ग) पायेगु ज्या
उपलोहितक	बि. रातो रङ्गको	ह्याउँगु
उपवज्ज	बि. दोषी, दोष दिन योग्य	दोष बिइ बहम्ह
उपवण्णति	क्रि. बर्णन गर्छ, व्याख्या गर्छ	थुइका बिइ
उपवत्त, उपवत्तन	हिरण्यवर्ती किनारमा, कुशीनगरका राजाहरूको (उपवन) शालवन जहाँ भगवान् बुद्धको परिनिर्वाण भएको थियो	मल्लतय्गु शालवन
उपवत्तति	क्रि. बिद्यमान हुन्छ	दयाचवनी
उपवदति	क्रि. दोषारोपण गर्छ, अपमान गर्छ	द्वपं बिइ, निन्दा याइ
उपवन	नपुं. सानो जंगल, बगैँचा,	उभान, केव
उपवसति	क्रि. बास गर्छ, रहन्छ, ब्रत बस्छ	चवनी, बासं चवनी, अवसं चवनी
उपवाद	पु. दोष, अपमान	द्वपं, दोष
उपवायति	क्रि. (हावा) चल्य, हावा यताउति चल्य	(फय्) सनी, फय् उखेथुखे सनी
उपवास	पु. आहार त्याग गर्नु, ब्रत	मनःसे अवसं चवनेगु
उपवासन	नपुं. सुगन्धित पानु	नस्वाकेगु ज्या
उपवासेति	क्रि. सुगन्धित पार्छ	नस्वाकइ
उपविज्जन्वा	स्त्री. प्रसव हुन लागेकी स्त्री	मचा बुइ त्यम्ह मिसा
उपविष्णति	क्रि. नजीक बस्छ	नापं चवनी
उपवीयति	क्रि. बुन्छ	थाइ
उपवेसन	नपुं. बस्तु	चवनेगु ज्या
उपव्ह्याति	क्रि. बोलाउँछ, डाक्छ	सःतइ

उपसंवसति	क्रि. कसैसंग बस्छ	सुनापं च्वनी
उपसंहरति	क्रि. जम्मा गर्छ, थुपार्छ, दीज्छ, नजिक न्याउँछ	मुनी, दाना स्वइ, द्विचिनी
उपसर्ग	पु. उपसर्ग (व्याकरण), खतरा	उपसर्ग (व्याकरण)
उपसङ्गमति	क्रि. नजीक जान्छ	सत्तिक वनी
उपसम	पु. शान्ति, सन्तोष	शान्ति, लुघनेगु ज्या
उपसमेति	क्रि. सन्तुष्ट पाछ	लयताय्कइ, लुघंकइ
उपसम्पज्जति	क्रि. पुग्छ, प्रवेश हुन्छ, भिक्षु (उपसम्पन्न) हुन्छ	ध्यनी, दुहां वनी, पूर्ण भिक्षुत्व लाइ
उपसम्पदा	स्त्री. बौद्ध भिक्षुलाई संघद्वारा दिइने दीक्षा	भिक्षु दीक्षा
उपसम्पादेति	क्रि. उपसम्पदाको दीक्षा दिन्छ	भिक्ष दीक्षा बिइ
उपसम्मति	क्रि. शान्त हुन्छ, सन्तुष्ट हुन्छ	लुघनी, लयताइ
उपसिंघति	क्रि. नाक बजाउँछ	न्हासं न्यायेकइ
उपसुस्सति	क्रि. सुक्छ	गनी
उपसेवति	क्रि. अभ्यास गर्छ, संगत गर्छ	कुतःयाइ, बुली
उपसोभति	क्रि. सुशोभित हुन्छ, राम्रो लाग्छ	समा याइ, बांला खने दइ
उपसोभेति	क्रि. सुशोभित हुन्छ	समा याइ, बांलाकइ
उपस्सय	पु. निवासस्थान	च्वनेगु छें
उपस्सास	पु. सास फेर्नु	सासः ल्हायेगु
उपस्सुति	स्त्री. अरूको रहस्यमय कुरा सुन्नु	मेपिनिगु गुप्त खं, खासाखुसु दुखं
उपस्सुतिक	बि. अरूको कुरा लुकेर सुन्ने व्यक्ति	मेपिनि खं सुलाः न्यनीम्ह
उपहन्वति	क्रि. भ्रष्ट हुन्छ, चोट खान्छ	स्यनी, हन्नर नइ

उपहत्तु	पु. ल्याउने	हइम्ह
उपहनति	क्रि. हानी गर्छ	हानी याइ
उपहरति	क्रि. उपहार ल्याउँछ	देछ्छाइ
उपहिसति	क्रि. घाइते तुल्याउँछ	घा:पा: याइ
उपागच्छति	क्रि. नजीक जान्छ	सत्तिक वनी
उपातिघावति	क्रि. दौडिरहन्छ	ब्वाय् वना च्वनी
उपातिपन्न	वि. खसेको, शिकार भएको	कुतुंव:म्ह, शिकार जूम्ह
उपातिवत्तति	क्रि. सीमा उल्लङ्घन गर्छ	मात्रा स्वया अपो वनी
उपादान	नपुं. आसक्ति, इन्धन	प्यपुनेगु, छुसिं
उपादानस्खन्ध	पु. आसक्तिको स्खन्ध	प्यपुंकी स्खन्ध
उपादाय	पु.क्रि. कारणले, आसक्त भएर	कारणं, आसक्त जुया:
उपादियति	क्रि. समात्छ, ग्रहण गर्छ	ज्वनी, काइ
उपादिसेस	वि. रूप, वेदनादि संस्कार बाकी रहनु, एकप्रकारको निर्वाण	रूप, वेदनादि संस्कार ल्यनीगु
उपाधि	पु. पद, उपाधि	उपाधि
उपाय	पु. उपक्रम, उपाय, साधन	हुनि, कारण, ज्वलं
उपालि स्थविर	भगवान् बुद्धको शासनमा अति प्रसिद्ध श्रावक, कपिलवस्तुको नाउ परिवारमा जन्मी आनन्दहरूसँग भिक्षु भएका, बुद्ध परिनिर्वाण पछि प्रथम संगायनमा विनय उच्चारण गर्ने	बुद्ध शासनय् नां जा:म्ह नौ जातियाह्य भिक्षु, विनयघर
उपाविसि	क्रि. स्थान ग्रहण गर्नु	थासय् फेतूल
उपासक	पु. गृहस्थ शिष्य, भक्त	उपासक

उपासति	क्रि. उपासना गर्छ, सेवामा रहन्छ	भक्ति याइ, सेवा याइ
उपासिका	स्त्री. गृहस्थ शिष्या	उपासिका
उपासित	बि. पूजा गरिएको, सेवा गरिएको	पूजा यानातःम्ह, सेवा यानातःम्ह
उपासीन	बि. नजीक बसेको	सत्तिक च्वंम्ह
उपाहत	बि. घाइते, चोट खाएको	घाःपाः जूम्ह
उपाहन	नपुं. जुत्ता	लाकां
उपेक्षक	बि. उपेक्षा गर्ने	उपेक्षा याइम्ह
उपेक्षति	क्रि. उपेक्षा गर्छ	वास्ता मतइ
उपेक्षा	स्त्री. उपेक्षा भाव, मध्यस्थ भाव	उपेक्षा
उपेति	क्रि. नजीक जान्छ,	प्राप्त गर्छ सत्तिक वनी, प्राप्त याइ
उपोचित	बि. सङ्ग्रहित, जम्मा गरिएको	मुंका तःगु, द्वघिनातःगु
उपोसथ	पु. महिनाको दुई अष्टमी, औंसी र पूर्णिमाका ब्रत बस्ने दिन	उपोसथ दिं, अवसंया दिं
उपोसथागार	नपुं. उपोसथ गर्ने ठाउँ सिमा	उपोसथ याइगु थाय्
उप्पच्चति	क्रि. पाक्छ	बुइ
उप्पज्जति	क्रि. उत्पन्न हुन्छ	बुइ, दइ
उप्पटिपाटिया	बि. क्रम-बिरुद्ध, अनियमित	कथं महंगु, त्वाःदःगु
उप्पटिपाति	स्त्री. क्रमाभाव, अनियमितता	कथं महंगु
उप्पतति	क्रि. उड्छ, माथि उछिट्टिन्छ	ब्वइ, च्वय् थरुहवनी
उप्पत्ति	स्त्री. उत्पत्ति, जन्म, पुनर्जन्म	उत्पत्ति, पुनर्जन्म
उप्पथ	पु. कुमार्ग, नराम्रो बाटो	कुलं, मभिंगु लं

उप्यम्बजति	क्रि. भिक्षु संघबाट निकलन्छ, पुनः गृहस्थ हुन्छ	भिक्षुत्वं पिहां वइ, हानं गृहस्थ जुइ
उप्यम्बाजेति	क्रि. भिक्षु संघबाट निकाल्छ, फेरी गृहस्थ बनाउँछ	भिक्षुत्वं पितिनी, हानं गृहस्थ याइ
उप्यलवण्णा घेरी	भगवान् बुद्धकी प्रमुख, श्राविका	बुद्धया अग-श्राविका निम्ह मध्ये छम्ह
उप्यलिनी	नीलकमलको फूलले भरेको तलाउ	उफोस्वां जाःगु पुखू
उप्याटन	नपुं. उखेल्लु	लेहें थनेगु, पुयेगु
उप्याटित	वि. उखेलिएको	लेहें थनाःतःगु
उप्याटेति	क्रि. उखेल्छ	लेहें थनी, चपफुइ
उप्यात	पु. माथि उड्नु, उल्कापात, उत्पात	चव्य् ब्वयेगु, उरः
उप्याद	पु. उत्पन्न हुनु, उत्पत्ति	जन्म जुयेगु, बुयेगु
उप्यादेति	पु. उत्पन्न गर्छ, पैदा गर्छ	जन्म याइ, बुइकइ
उप्यीलन	नपुं. पीडा दिनु, दबाउनु, शोषण गर्नु	दुःख बियेगु, कोत्यलेगु
उप्यीलेति	क्रि. पीडा, कष्ट दिन्छ, दबाउँछ	दुःख बिइ, ब्वत्यली
उप्योठेति	क्रि. पिट्छ, धूलो पार्छ	दाइ, धू याइ
उप्यफालेति	क्रि. च्यात्छ	खुइ
उप्यवति	क्रि. उत्रन्छ	लेहें पुइ
उप्यापेति	क्रि. डुबुल्की मार्छ	खुसि मिहतइ, (लखय्) दुब्वाइ
उप्यद्वेति	क्रि. मालिस गर्छ, जीउ दल्छ (नुहाउने बेला)	मालीस याइ, खिति तुइकी
उप्यत्तेति	क्रि. माथि उठ्छ, फुलेर आउँछ, पथभ्रष्ट हुन्छ	चव्य् वनी, (म्ह) फुले जुया वइ, लं द्दकइ

उब्बन्धति	क्रि. फासी दिन्छ, घाटी थिच्छ	गःपः तिइ
उब्बहति	क्रि. तान्छ, लैजान्छ, उठाउछ	साली, यंकइ, ल्हवनी
उब्बालह	पु.क्रि. कष्ट प्राप्त, सताइएको	दुःख बिया तःम्ह
उब्बिज्जति	क्रि. तर्सिन्छ, चिन्तित हुन्छ	ग्याइ, व्याकुल जुइ
उब्बेजेति	क्रि. तर्साउछ, उदेलित पाछ	ख्याइ, वयाये ध्वयाये मदयेकइ
उब्बेघ	पु. उंचाइ	जाः
उब्भव	पु. उत्पत्ति, उद्भव	बुइगु, उत्पत्ति
उब्भार	पु. हटाइनु	तापाकूगु, चीकूगु
उब्बिज्जति	क्रि. उफन्छ, टुसाउछ	तिन्हुइ, चुलिल्ह्वइ
उब्बिद	नपु. नून	चि
उब्बिद	पु. पानीको फोहरा बि. टुसाएको	लःया फोहरा, चुलि जाःगु
उब्बुजति	क्रि. माथि उठाउछ, अघोवस्त्र माथि साछ	दुनेया वसः च्वय् साली, च्वय् ल्हवली
उभ, उभय	स. दुबैजना	निम्हं, निगुलिं
उभतो	अ. दुबैतिरबाट, दोब्बर	निखें, निदुगं
उभो	स. दुबै	निगुलिं
उम्मग्ग	पु. सुरुङ्ग, चोरबाटो	सुरुङ्ग, खुँ लं
उम्मत्त	बि. उन्मत्त, बौलाहा	वेंय्
उम्मा	स्त्री. आलसको बीऊ	अलःपु
उम्माद	पु. बौलाहापन, बहुलष्टी	वेंपह
उम्मिसति	क्रि. आखा खोल्छ	मिखा चाय्कइ
उम्मिहति	क्रि. पिसाब गर्छ	च्व फाइ

उम्मुलेति	क्रि. उखेल्छ, उन्मूलन गर्छ	लेहें थनी
उय्यान	नपुं. उद्यान, बगैँचा	केव, उद्यान
उय्याम	पु. उद्यम, कोशिश, प्रयत्न	कुतः
उय्युज्जति	क्रि. काममा जोतिन्छ, कोशिश गर्छ, व्यस्त हुन्छ	सिना: ज्या याइ, कुतः याइ
उय्योग	पु. उद्योग	उद्योग
उय्योजन	नपुं. प्रेरणा, उक्साइ	प्रेरणा, ग्वाकेगु
उय्योजेति	क्रि. उक्साउँछ, टाढा पठाउँछ	ग्वाकइ, तापाक छूवइ
उर	पु., नपुं. छाती	नुगः पा
उरग	पु. सर्प	ताहा, बि
उरब्ब	पु. भेंडा	फइ
उरु	बि. मोटो, ठूलो, फराकिलो, प्रभुत्वशाली	ल्ह्वंम्ह, तःधंगु, चक्कंगु, तफागु
उलु	पु. तारा	नगु
उलुक	पु. उल्लू, लाटोकोसेरो	भुलूखा
उल्लंघेति	क्रि. उल्लंघन गर्छ, नाच्छ	हाचां गाया बनी, पुला बनी
उल्लपति	क्रि. आत्मप्रशंसा गर्छ	थःत च्वछाइ
उल्लुम्पति	क्रि. माथि उठाउँछ, सहायक हुन्छ	च्वय् छूवइ, सहायक जुइ
उल्लोकेति	क्रि. हेर्छ	स्वइ
उल्लोच	पु. चँदुआ	इलां
उल्लोल	पु. हलचल, ठूलो लहर	हलचल, तःधंगु ढंब्बः
उल्लोलेति	क्रि. हलचल मच्चाउँछ	हलचल याइ

उस्यति	क्रि. ईर्ष्या गर्ह्य	ईख याइ
उस्मा	स्त्री. उष्णता	न्ववाःसु
उत्साङ्गी	बि. शङ्कालु, भयभीत	शंका दुम्ह, ग्याःम्ह
उत्सव	पु. उत्सव	उत्सव
उत्साहति	क्रि. कोशिश गर्ह्य	कुतः याइ
उत्सापेति	क्रि. उठाउछ	च्वय् थकाइ
उत्सारेति	क्रि. पन्छाउछ, धकेल्छ	चिइकइ, घ्वाना छूवइ
उत्साहेति	क्रि. उत्साहित गर्ह्य, उम्साउछ	उत्साह बिइ, ग्वाकइ
उत्सिञ्चति	क्रि. पानी छर्छ, सिञ्छ, पानी माथि पठाउछ	लः क्ली, लः थछूवइ
उत्सुक	बि. उत्सुक, उत्साही, क्रियाशील	उत्सुक, उत्साह दुम्ह
उत्सुक्कति	क्रि. कोशिश गर्ह्य	कुतः याइ
उत्सुक्कापेति	क्रि. फसाउछ, जगाउछ	फंसे याइ, थनी, ग्वाकइ
उत्सुस्सति	क्रि. सुन्छ	गनी
उत्सूर	बि. सूर्योदय पछिको नपुं. सूर्योदय	निभा त्वय् धुंकाः, सूर्यो लुइगु
उत्सोन्ही	स्त्री. उत्साह	कुतः, उत्साह

ऊ

ऊन

ऊमी

ऊरु

ऊस

ऊहच्च

ऊहदति

ऊहन

ऊहनति

ऊहसति

ऊहा

बि. कम

स्त्री. लहर

नपुं. जीघ

पु. नुनिलो माटो

बि. तानिएको, हटाइएको

क्रि. सफा गर्छ

नपुं. बिचार, संग्रह

क्रि. तान्छ, हटाउँछ

क्रि. हाँस्छ (हेली गरी), गिज्याउँछ

स्त्री. चिन्तनमनन

मह

लबु

खम्पा

चिलु चा

साला: ह:गु, चीका छ्व:गु

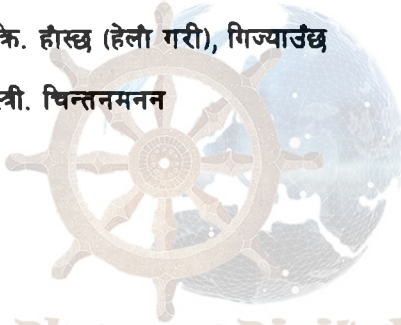
यचुकइ, सफा याइ

बिचा:, मुना

साली, तापाकइ

न्हिली (हेपे याना:), हिस्याइ

दुवाला, मनय् खं लुइकेगु

Dhamma.Digital

ए

एकंस, एकंसिक

बि. निश्चित रूपले,
एउटा कौघसित सम्बन्धित

निश्चित रूप, छखे जक ब्वहयागु

एक

बि. एउटा

छि, छगु, छम्ह

एकक

बि. एक्लो

याक:

एकन्धर कोस

१६ औं शताब्दीमा सद्धम्मकित्तं
रचित पालि ग्रन्थ

भिं खुगुगु सदी सद्धम्मकित्तं
च्वःगु पालि सफू

एकन्धी

बि. एउटा मात्र आखा भएको

छपा जक मिखा दुम्ह

एकग

बि. एकाग्र, शान्त

शान्तम्ह, छखेजक स्वइम्ह

एकतो

अ. एकातिर

छखे

एकत्त

नपुं. एकता, एक्लोपन, अनुकूलता

छहीया भाव, याकःसु, मिले जूगु

एकदा

क्रि.बि. एकचोटि

छको

एकन्त

बि. निश्चय गरी, एकतर्फी

निश्चित यानाः, छखे जक

एक-भक्तिक

बि. दिनको एकचोटि मात्र खाने

निं छछाः जक नइगु

एकमन्तं

क्रि.बि. एकातिर

छखे लिबक

एकमेक, एकेक

बि. एउटा एउटा गरी

छगु छगु यानाः, छम्ह छम्ह यानाः

एकरूप

बि. अपरिवर्तनशील, एकैरूप हुने

महिलीगु, छगु जक रूप जुइगु

एकविघ्न

बि. एकै किसिमको, समान

छगु हे तालयागु/याम्ह

एकाकी

बि. एक्लो (व्यक्ति)

याकः (मनु)

एकाकिनी

स्त्री. एक्ली (स्त्री)

याकः (मिसा)

एकागारिक

पु. चोर

खुं

एकादस

बि. एघार

भिन्छगु, भिन्छम्ह

एकादिस, एदिस	बि. यस्तो	युगु धन्यागु
एकायन	पु. एउटै मार्ग	छगु हे लंपु
एकसैनिक	बि. दिनमा एक पटक मात्र खाने	न्हिं छछ्छा: जक नइम्ह
एकह	नपुं. एकदिन	छन्हु
एकहिक	बि. एकदिन मात्र रहने, टिम्ने	छन्हु जक च्वनीम्ह/छन्हु जक जुइगु
एकिका	स्त्री. एकली स्त्री	याक:मिसा
एकीभाव	पु. एकता, एकान्त	छधी भाव, सुं मदुगु थाय्
एकीभूत	बि. एकत्रित, एउटै भएको	छधीजुगु
एकून	बि. एक कम	छगु म्ह
एकून चत्तालीसति	स्त्री. उनन्चालिस	स्वी गुंगु
एकून तिसति	स्त्री. उनन्तीस	नी गुंगु
एकूननवुति	स्त्री. उनासी	न्हय् गुंगु
एकून पन्नास	स्त्री. उनन्चास	पी गुंगु
एकूनवीसति	स्त्री. उन्नाइस	फिं गुंगु
एकूनसटिठ	स्त्री. उनन्साठी	न्य गुंगु
एकूनसत	नपुं. उनान्सय	गुइ गुंगु
एकूनसत्तति	स्त्री. उनहत्तर	ह्वी गुंगु
एकूनासीति	स्त्री. उनासी	न्हय् गुंगु
एकोदिभाव	पु. एकाग्रता	एकाग्रता
एजा	स्त्री. तृष्णा, हल्लिनु	तृष्णा, सनीगु
एटिठ	स्त्री. खोजी, इच्छा, चाहना	मालेगु, आशा

एण	पु. एक प्रकारको मृग	छगु प्रकारया चला
एत	स. ऊ, यो	व, ध्व
एतरहि	क्रि.बि. अब, अहिले	आ:
एतादिस	बि. यस्तो, यस प्रकारको	थये, थुकथं, थुजागु
एति	क्रि. आउछ	वइ
एतिट्य्ह	नपुं. परम्परागत बृतान्त	न्हापानिसेंया छ
एतिहा	स्त्री. इतिवृत, बृतान्त	धयात:गु छ
एत्तक	बि. यति	थुलि
एत्तावता	क्रि.बि. यहीसम्म	थन तक
एत्तो	अ. यहीबाट, यही	थननिसें, थन
एत्य	क्रि.बि. यही	थन
एदिस, एदिसक	बि. यस्तो, यस प्रकारको	थये, थज्यागु
एघ	पु. इन्धन, दाउरा	छुसिं, च्याकेगु वस्तु
एघति	क्रि. प्राप्त गर्छ, सफल हुन्छ	लाइ, दइ, सफल जुइ
एरक	नपुं. एक प्रकारको घास	छताजि घाय्
एरावण	पु. इन्द्रको हात्ती	इन्द्रया किसि
एरावत	पु. सुन्तला	सन्तलासि
एरित	बि. कम्पित, हल्लिएको	संगु, संकात:गु
एरेति	क्रि. हल्लिन्छ, चलाउछ	सनी, खाइ, संकी
एला	स्त्री. थुक	ई
एलालुक	नपुं. कीक्रो	तुसि

एल्मूग	पु. कान नसुन्ने, बहिरो, लाटो	न्हाय्पं मताःम्ह, छवीय् व लाता
एव	अ. नै	हे
एवरूप	बि. यस्तो, यस प्रकारको	थये, थुकथंयागु
एवं	क्रि.बि. यस प्रकार	थुकथं
एवम्पि	अ. यस प्रकार पनि	थयेनं
एवमेव	अ. यस प्रकार नै	थय हे
एवविद्य	बि. यस प्रकारको	थये, थजाःगु
एसति	क्रि. खोज्छ	माली
एसना	स्त्री. खोज	मालेगु ज्या
एसन्त, एसमान	बि. खोजिरहेको, खोज्दै गरेका	माःगु, मालाच्चंगु
एसितम्ब	बि. खोजन योग्य	माले माःगु,
एहलोकिक	बि. इहलोकको, यस लोक बारे, इहलौकिक	थुगु लोकबारे
एहिपस्सिक	बि. जुन धर्म सबैलाई बोलाई जच्चाउन योग्य छ	स्वो वा धका क्यना परीक्षा याके ज्यूगु धर्म
एहि-भिक्खु	बुद्धले सर्वप्रथम भिक्षु बनाउँदा प्रयोग गर्नुभएको शब्द	बुद्धं न्हापां भिक्षु छुया बिज्याः बलय् थया बिज्याःगु शब्द

ओ

ओक	नपुं. जल, निवासस्थान	लः, चवनेगु थाय्
ओकड्ढति	क्रि. तान्छ, तानी ल्याउंछ, हटाउंछ	साली, साला हइ, चीकइ, तापाकइ
ओकन्तति	क्रि. काट्छ	ध्यनी, चाइ
ओकप्पति	क्रि. व्यवस्था गर्छ, तैयारी, बिश्वास गर्छ	व्यवस्था याइ, पत्या: याइ
ओकप्पनिय	बि. बिश्वासनीय	पत्या: याये बहःम्ह
ओकप्पेति	क्रि. बिश्वास गर्छ	पत्या: याइ
ओकम्पेति	क्रि. हल्लाउंछ	संकइ
ओकार	पु. नीचपन, विकृति	चीघं पहः, स्यंगुपहः
ओकास	पु. स्थान, अवसर, स्वीकृति	थाय्, मौका, स्वीकृति
ओकिण्ण	बि. छरिएको	ह्वला तःगु
ओकिरति	क्रि. छर्छ, खन्याउंछ	ह्वली, प्वंकइ
ओन्कन्त	बि. आएको, घटेको	वःगु जूगु
ओन्कमति	क्रि. प्रवेश गर्छ, आउंछ	दुही वइ, वइ
ओन्कमन	नपुं. प्रवेश, आगमन	दुही वनेगु ज्या
ओन्काक	शान्क्य तथा कोलियका पूर्वज ओन्काक राजा	शान्क्य व कोलिय वंश शुरु याःम्ह ओन्काक जुजु
ओन्खिपति	क्रि. पयोक्छ, खसाल्छ, तल भार्छ	वांछूवइ, कुतुकइ, नवय् छूवइ
ओगच्छति	क्रि. तल भर्छ, अस्ताउंछ, पछि हट्छ	कुहां वइ, बिनांवनी, लिचिली, लुकुं बिइ
ओगघ	बि. सम्मिलित, हुबेको	दुंम्ह, मिले जूम्ह

ओगाहति	क्रि. डुबुल्की माछ	धर्वाइ
ओगिलति	क्रि. निल्छ	घुटुका छ्वइ (मन्हयःसें)
ओगुण्ठेति	क्रि. घुम्टो लगाउंछ, ढाक्छ	गाबलं पुइ, छ्वा त्वपुइ
ओघ	पु. बाढी	बाः, बसि
ओघ-तिण्ण	बि. बाढीबाट सुरक्षित	वाः वइगुलिं हानि मजुइगु
ओघनिय	बि. बाढीमा आउन सक्ने	वाः वइबले वयेफुगु
ओचरक	पु. जासूस, गुप्तचर	जासूस
ओचिण्ण	बि. संग्रहित	मुना तःगु
ओचिनाति	क्रि. संग्रह गर्छ, जम्मा गर्छ	मुनी
ओधिन्दति	क्रि. काट्छ	धयनी, चाइ
ओज, (ओजा स्त्री.)	पु. रस, शारीरिक शक्ति	ति, म्हा बल
ओजवन्त (न्तु)	बि. स्वादिलो, पोष्य, शक्तिवर्धक	साःगु, शरीरयात ज्यूगु
ओजहाति	क्रि. छोड्छ, त्याग्छ	तोतइ
ओजिनाति	क्रि. जित्छ, हराउंछ	त्याइ, बुकइ
ओटठ	पु. ऊँट, ओठ	ऊँट, म्हुतुसि
ओटहुभति	क्रि. थुक्छ	ई फाइ
ओइडेति	क्रि. जाल बिछाउंछ (पयीक्छ)	जाल वांछ्वइ, जाः प्यनी
ओणमति	क्रि. भुक्छ	क्वछुइ
ओतरण	नपुं. उत्रनु, तल भर्नु, ओर्लनु	कुहां वयेगु, लेहें पुयेगु
ओतरति	क्रि. उत्रन्छ, तल भर्छ, ओर्लन्छ	कुहां वइ, लेहें पुइ
ओतापेति	क्रि. घाम ताप्छ	निभाः पाइ

ओतार-गवैसी	बि. अवसरवादी	मौका स्वइम्ह
ओतारेति	क्रि. ओह्नाल्छ	ब्वे छ्वइ
ओत्तप्प	नपुं. पाप देखेर डराउनु	पाप खना: ग्या:येगु
ओत्थट	बि. फौलेको, तल भरेको	न्यंगु, कुतुं व:गु
ओत्थरक	नपुं. कपडाले छान्ने	कापतय् चालेयायेगु
ओत्थरति	क्रि. फौलिन्छ, तल भर्छ, डुब्छ	न्यनी, कुतुं वनी
ओदन	पु.,नपुं. भात	जा
ओदनिक	पु. भान्छे	जा-सुवा:
ओदहति	क्रि. राब्छ, ध्यान दिन्छ	तइ, ध्यान बिइ
ओदात	बि. सेतो, स्वच्छ, सफा	तुयूगु, यचुगु
ओदिस्स	क्रि.बि. उद्देश्यबाट	उद्देश्यपाखें
ओधि	पु. अवधि, सीमा	लागा
ओधिसो	क्रि.बि. सीमित मात्रामा	मात्राधि
ओनढ	बि. बाँधिएको, ढाकिएको, लपेटिएको	चिनात:म्ह (गु), त्वपुया:त हिना त:गु
ओनन्धति	क्रि. बाँध्छ, ढान्छ, लपेट्छ	चिइ, त्वपुइ, हिनी
ओनमति	क्रि. भुन्छ	ब्वच्छुइ
ओनय्हति	क्रि. ढान्छ, बाँध्छ	त्वपुइ, चिइ
ओनेति	क्रि. हटाइन्छ, लगिन्छ	तापाकइ, यंकइ
ओनोजेति	क्रि. बाँड्छ	इनी
ओपतति	क्रि. खस्छ, उडेर जान्छ	कुतुं वनी, ब्वया वनी
ओपतित	बि. खसेको, भरेको	कुतुं वं:गु

ओपत्त	बि. पात नभएको, पात भरेको रूख	हः मदुगु सिमा
ओपधिक	बि. पुनर्जन्म सम्बन्धी	पुनर्जन्मसम्बन्धी
ओपनयिक	बि. नजीक लैजाने	सत्तिक यंकीम्ह
ओपपातिक	बि. अकस्मात् उत्पन्न, सहज उत्पन्न, बिना प्रत्यक्ष कारण उत्पन्न	आकाभाका पिदंगु, कारण मद्यकं उत्पन्न जूगु
ओपम्प	नपुं. उपमा, तुलना	उपमा, दाना स्वयेगु
ओपव्यह	बि. चढन योग्य	गये ज्यूगु/माःगु
ओपसभिक	बि. शान्तिकारक	शान्ति याइम्ह
ओपात	पु. पतन, खाल्टो	कुतुं वयेगु, गाः
ओपातेति	क्रि. खसाल्छ, भाछ	कुतुकइ
ओपान	नपुं. कुंवा	तुं, बुंगाः
ओपायिक	बि. योग्य, लायक	ल्वम्ह, लायक
ओपारम्भ	बि. सहायक	गुहाली बीम्ह
ओपिलापेति	क्रि. तार्छ, उतार्छ	खुसि छीकइ, खुसि पार याना बिइ
ओपुणाति	क्रि. सफा गर्छ	यचुकइ
ओबंघति	क्रि. बीघ्छ	चिइ
ओभग्ग	बि. फुटेको, भीचेको	तज्याःगु
ओभज्जति	क्रि. फुटाउछ	तछ्याइ
ओभरति	क्रि. लैजान्छ	यंकइ
ओभास	पु. प्रकाश	जः
ओभासति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ, जहा थिइ
ओभासित	बि. प्रकाशित	जःपिहां वःगु

ओभासेति	क्रि. चम्काउंछ	थीकइ (जहाँ थीकइ)
ओमद्दति	क्रि. मल्छ, दाब्छ	बुकइ, तीकइ
ओमसति	क्रि. स्पर्श गछ्	थिइ
ओमसना	स्त्री. स्पर्श, अपमान	अपमान, थिइगु
ओमसवाद	पु. अपमान, निन्दा	बेहना, ब्वथिथुना
ओमुञ्चति	क्रि. छोडछ, फुकाल्छ (लुगा)	त्वःतइ, त्वइ (वसः)
ओर	नपुं. वारि, यताको किनार, यो संसार बि. निम्न स्तरको	इता, वारि, थुगु लोक, ब्वहयंगु
ओलिखति	क्रि. धर्सो तान्छ, केछ्, खुर्कन्छ	चिं प्यनी, घ्वः साली, स्याइ, ख्वःख्वः याइ
ओलीन	बि. जुम्सो, ढिलो भएको	वास्याहां च्वंम्ह
ओलीयति	क्रि. प्रमाद गछ्	प्रमाद याइ
ओलीयना	स्त्री. मात लागनु	काइगु, लत्थ जुइगु
ओलोकन	नपुं. हेराइ, दृष्टि	स्वयेगु, खनेगु
ओलोकनक	नपुं. भयाल	भयाः
ओलोकेति	क्रि. हेछ्, देख्छ	स्वइ, खनी
ओवदति	क्रि. उपदेश दिन्छ	स्यनी, कनी
ओवदन	नपुं. बोध, सम्झाइबुभाइ	बोध बियेगु
ओवदितब्ब	बि. सम्भानउन योग्य	थुइकेबी बहम्ह
ओवरक	नपुं. भित्री कोठा	दुनेयागु कोथा
ओवरति	क्रि. रोक्छ	पनी
ओवस्सति	क्रि. बर्षा हुन्छ	वा वइ, वा गाइ

ओवस्सापेति	क्रि. (परेको पानीले) भिजाउँछ, रुझ्छ	प्याकइ, वां दाइ
ओवहति	क्रि. तल लैजान्छ	क्वय् यनी
ओवाद	पु. उपदेश, अर्ती	न्वासा, उपदेश
ओवादक	पु. उपदेशक	उपदेश बीम्ह
ओवादक्खम	बि. शिक्षाप्रेमी, उपदेश मान्ने	शिक्षा योम्ह, उपदेश न्यनीम्ह
ओसघ	नपुं. औषधी	वासः
ओसघी	स्त्री. जडिबुटी, चम्किलो तारा विशेष	घांय् वासः थीगु नगु विशेष
ओसघीस	पु. चन्द्रमा	तिमिला
ओसान	नपुं. अवसान, समाप्ति, अन्त	सिधःगु, फूगु, बिजं
ओसापेति	क्रि. समाप्त गर्छ	पूर्वकइ, सिधय्कइ
ओसारणा	स्त्री. पुनर्नियुक्ति, भीड हुनु	हानं दुतिनेगु
ओसारेति	क्रि. पुनः नियुक्त गर्छ, पुनःस्थापित गर्छ	हानं दुतिनी
ओसीदन	नपुं. डुब्नु	लखय् दुनेगु
ओसीदापन	नपुं. डुबाउनु	लखय् थुनेगु
ओसीदापेति	क्रि. डुबाउँछ	लखय् थुनी
ओहरति	क्रि. लैजान्छ	यनी
ओहित	बि. लुकेको, लुकाइएको, भुईमा राखिएको	सुलाच्वंगु
ओहीन	नपुं. पछाडि छुटिएको	तोफिउगु
ओहीयति	क्रि. पछि पर्छ, पिछडिन्छ	लिपालाइ, लिक्कुनी
ओहीयन	नपुं. पछि पर्नु	लिपा लायेगु
ओहीयमान	बि. पछाडि परेको	लिपा लाना च्वंम्ह

क

क	पु. देवनागरी बर्णमालाको पहिलो व्यञ्जनः के, कुन, कुनचाहिं आदि	बा-आखःया न्हापांगु आखः, छु, गुगु
कंस	नपुं. कांस	कंय्
ककच	पु. करौती, आरा	कःति
ककण्टक	पु. छेपारो	महालकाय्चा
ककु	पु. शिखर, जुरो, गाँठो	गथः, दोहंयाके च्वंगु महाघोचा
कककट	पु. करेलो, गंगटो	ककःचा, कःलि
कककस	बि. खसो, लखो	क्वाचुगु
कककार	पु. खोकी	मुसु
कककारी	स्त्री. काँको	तुसि
कककारेति	क्रि. खोक्छ	मुसु तइ
ककडु	पु. बकुलो	व्वह
ककडुट	पु. कवच	नहाः, कवच
ककड्खति	क्रि. सन्देह गर्छ	शंका याइ
ककड्खना	स्त्री. सन्देह	शंका
ककड्खनीय	बि. सन्देह गर्न योग्य	शंका याये बहगु
ककड्खा	बि. सन्देह	शंका
ककड्खत	पू.क्रि. शड्का गरिएको	शंका याःगु
ककड्खी	बि. शड्कालु	शंका याइम्ह
ककड्गु	स्त्री. कोदो	दुसे, दुसि
ककच्चि	अ. सन्देहार्थक	न्ह्यसः थनीगु

कच्चक	पु. अंजीर	यः मरिमा
कच्चप	पु. कच्चुवा	काउले
कच्चल	नपुं. गाजल	अजः
कच्चन	नपुं. सुन	लुं
कच्चुक	पु. कांचुली, जाकेट, कवच	ताहाया लं, बिखू, नहाः
कच्चिक	नपुं. जाउलो, भातको माड	जाति, बूजा
कटकटायति	क्रि. दात कटकटाउंछ	कुर् वा न्ह्यइ
कटल्लक	नपुं. कठपुतली	सिंया कतांमरी
कटसी	स्त्री. मसान	दिप
कटि	स्त्री. कमर	जं
कट्टु	बि. पीरो, साहो	पालुगु, छाःगु
कट्टुकरोहिणी	स्त्री. पट्टुका	जनी
कट्ठ	नपुं. काठ	सिं
कठिन	बि. गाहो नपुं. एक एक बर्षमा प्रदान गरिने चीबर	थाकुगु, दंय् छको जक लः ल्हाइगु चीबर
कठिनत्थार	पु. कठिन चीबर दान	कठिन चीबर दान बीगु
कण	पु. दुटो	हिमो
कणिका	स्त्री. कनिका	च्वकि
कणेरिक	नपुं. भनोपडी	भिखाछें
कण्टक	नपुं. काढा	कं
कण्टकीफल	पु. कटहर	पवंसि
कण्ठ	पु. गला	कयु

कण्ड	पु. परिच्छेद, तीर	घा, सि
कण्डु	स्त्री. चिलाइ	चासु
कण्डुवति	क्रि. चिलाउंछ, कन्याउंछ	चासुइ, चासु बइ
कण्डोलिका	स्त्री. कोक्रो, टोकरी	स्वयः, मचा तयेगु थल
कण्ण	नपुं. कान, कुना, कोण कर्ण	न्हाय्पं, कुं
कण्णघार	बि. कर्णघार	न्हेलुवाः
कण्णिका	स्त्री. शिखर, मुट्टा, कानको गहना	न्हाय्पं तिसा, म्हु
कण्ह	पु. कालो रङ्ग बि. कालो	हाकुगु रङ्ग, हाकुगु
कत्त	बि. गरेको	याःगु, यानातःगु
कत्तन्नु	बि. कृतज्ञ	गुण स्यूम्ह
कत्तम	बि. कुन चाहिं	गुम्ह
कत्तर	बि. कुन चाहिं (दुइमा)	गुम्ह (निम्हय)
कति	अ,स. कति	गुलि
कतिपय	बि. केही, धेरै, कति त	छुं, गुलिखे
कत्थति	क्रि. शेखी गर्छ	तःघं छुइ, तःघनी
कत्थन	नपुं. प्रशंसा	प्रशंसा, तारिफ
कत्थना	स्त्री. शेखी	घमण्ड
कत्थी	बि. फूर्तिवाज	फूर्ति यायेमाःम्ह
कथं	क्रि.बि. कसरी	गये, गुकथं
कथन	नपुं. छलफल, बातचित	खंल्हाबल्हा
कथा	स्त्री. कथा, कहानी	बाखं

क्यापेति	क्रि. भन्न लाउंछ, सन्देश पठाउंछ	धायकइ, सःछुइ
कयेति	क्रि. भन्छ	धाइ
कदरिय	बि. कजूस	कवय्
कदलि	स्त्री. केरा, केराको बोट, पताका	म्वाय्, केरा
कदा	क्रि.बि. कहिले	गबलय्
कदाचि	अ. कहिलेकाहीं, कदाचित्	गबलें गबलें
कनक	नपुं. सुन	लुं
कनिट्ठ	नपुं. कनिष्ठ, कान्छो	दक्कलय् चिधिकःम्ह
कनिट्ठ	स्त्री. कान्छी	दक्कलय् चिधीम्ह मिसामचा
कनिय	बि. कान्छो	चिरीम्ह
कनीनिका	स्त्री. आखाको नानी	नानिचा
कन्त	पु. पति, प्रियतम बि. राम्रो, मनपर्दो	भाःत, यःम्ह, बांलाःम्ह, यइपुम्ह
कन्ता	स्त्री. नारी, महिला, आइसाई, स्वास्ती	मिसा, कलाः
कन्तार	पु. जंगल	गु. मरुभूमि
कन्ति	स्त्री. कान्ति, शोभा	जति, बांलाःगु
कन्यक	पु. बोधिसत्व सिद्धार्थले गृहत्याग गर्दा प्रयोग गरेको घोडाको नाउँ	सिद्धार्थ छें त्वतूबले गयावंम्ह सलया नां
कन्द	पु. कन्दमूल	सकि, हि आदि
कन्दति	क्रि. चिच्याउंछ	चिल्लाय्दनी
कन्दरा	स्त्री. गुफा	पाक्व, पाकु
कन्दुक	पु. भकुन्डो	भकुंग्वारा

कन्या	स्त्री. केटी, कन्या	मिसामचा, कुमारी
कपण	बि. दरिद्र पु. भिखमंगा	पवना जुइम्ह पवगिं, पवगिं, कृपण
कपल्ल (क)	नपुं. तावा, माटाको भाडाको फुटेको टुक्रा	भाजं, द्वाः, चाथल बाकू
कपाल	नपुं. निधार, खोपडी	कपाः
कपि	पु. बादर	माकः
कपिल	बि. खैरो	भुयू
कपिल	कपिल ऋषि	कपिल नांम्ह ऋषि
कपोत	पु. परेवा	बखुं
कपोल	पु. गाला	नेताः
कप्प	पु. कल्प, युग बि. योग्य, अनुकूल	छिंगु, छेलेपुगु, कल्प
कप्पति	क्रि. योग्य हुन्छ	छेलेपुइ
कप्पन	नपुं. व्यवस्थित गर्नु	बन्दोबस्त यायेगु
कप्पना	स्त्री. व्यवस्था गर्नु, मिलाउनु, जडनु	व्यवस्थित यायेगु
कप्पास	नपुं. कपास	कपाय्
कप्पासिक	बि. कपासबाट बनेको	कपाय्यागु दयेका तःगु
कप्पिक	बि. कल्पसम्बन्धी	कल्पसम्बन्धी
कप्पित	बि. तयार गरिएको	ताःलाका तःगु, तयार याना तःगु
कप्पुर, कप्पूर	नपुं., पु. कपूर	कपू
कप्पेति	क्रि. तयार गर्छ, जीवन धान्छ	तयार याइ, दयेकइ, जीवन हनी
कम	पु. क्रम, सिलसिला	भूवःलिकं, छसिकथं
कमति	क्रि. जान्छ, पस्छ	वनी, दुस्वइ

कमल	नपुं. कमल	पलेस्वां
कमलिनी	स्त्री. कमलपोखरी	पलेपुखू
कमित्तु	नपुं. कामुक	येचाः
कम्पति	क्रि. कांप्छ	खाइ
कम्पेति	क्रि. कम्पाउंछ	खाकइ
कम्म	नपुं. कर्म, काम	ज्या
कम्मकारणा	स्त्री. शारीरिक दण्ड	सासना
कम्मट्ठान	नपुं. ध्यानको बिषय	ध्यानया बिषय
कम्मट्ठानिक	बि. योगाभ्यास गर्ने	योग याइम्ह, ध्यानय् च्वनीम्ह
कम्मन्त	नपुं. काम, कारोबार	ज्या, ज्याखं
कम्मन्तिक	बि. मजदूर, शिल्पकार	ज्यासनीम्ह, ज्यामि
कम्मार	पु. सुनार, लोहार	नकःमि, लुकःमि
कम्मारसाला	स्त्री. ज्यासल	ज्यासः
कम्मिक, कम्मी	पु. कामदार	ज्यामि
कय	पु. किन्नु, क्रय	न्यायेगु
कयविक्कय	पु. किनबेच, क्रयबिक्रय	न्यायगु-मीगु, बनय् ज्यायेगु
कयविक्कयी	पु. व्यापारी	बनय् ज्या याइम्ह
कर	पु. हात, किरण, हात्तीको सूड, तिरो	ल्हाः, जति, किसिया सों, पुलेगु
करक	पु. अनार, धाले नपुं. जलपात्र	धालेमा, लःथल
करका	स्त्री. असिना	प्वं
करण्डक	पु. टोकरी	पिचा, धकि

करी	पु. हाती	किसि
करुणं	क्रि.बि. करुणापूर्वक	कन्नाचायापुक, कन्नावंक
करुणायति	क्रि. दयाको अनुभव गर्छ	दया वा: चायेकइ
करेणु	स्त्री. हत्तिनी	माकिसि
करोति	क्रि. गर्छ	याइ
कलंक	पु. चिन्ह, दाग	च्यातः, च्या:
कलत्त	नपुं. पत्नी, कलत्रम्	कला:
कलभ	पु. छाबा	किसिचा
कलह	पु. भगडा	ल्वापु
कलुस	नपुं. पापकर्म, दुष्कर्म, अपवित्रता	पाप, पवित्र मजुगु
कल्याण	बि. शुभ नपुं. भलाइ	भिं, भिंगु
कल्लोल	पु. तरङ्ग, छाल	लबु
कसा	स्त्री. कोर्वा	बर्दा, कसा
कसि	स्त्री. खेती, कृषि	बुज्या
कसिण	नपुं. चित्त एकाग्र गर्ने साधन बि. समस्त	चित्त थासय् तयेगु ज्वलं, फुकं
कसिर	बि. कठिन, गाहो	थाकुगु
कस्सक	पु. कृषक, किसान	बुज्या याइम्ह
कस्सति	क्रि. खिन्छ, तान्छ	साली
कहं	क्रि.बि. कहाँ	गन
कहापण	नपुं. असर्फी, स्वर्ण-मुद्रा	कार्हापण, लुम्बहं
काक	पु. काग	को

काकतालीय	नपुं. अचानक हुने	आकाभाकां जूवइगु
काम	पु. कामना, कामुकता, इच्छा	येचा:
कामना	स्त्री. आकाङ्क्षा	इच्छा
कामी	बि. कामेन्द्रिय सुखका साधनले सम्पन्न	काम सुखया साधन दुम्ह
कामुक	बि. रागी	येचा:म्ह
कामेति	क्रि. इच्छा गर्छ	इच्छा याइ
काय	पु. शरीर, संग्रह	म्ह, पुच:
कायिक	बि. शारीरिक	म्हयागु
कारणा	स्त्री. यातना, शारीरिक दण्ड	सासना, जिवय् बिइगु कसा
कारणिक	पु. यातना दिने व्यक्ति	कसा बिइम्ह
कारा, काराघर	स्त्री., नपुं. जेल	खुंगः, भ्यालखाना
कारापेति	क्रि. गराउंछ	याकइ
कारिका	स्त्री. व्याख्या, टीका	घ्वाथुइका कनेगु
काल	पु. समय बि. कालो रङ्ग	ई, हाकुगु रङ्ग
कालेन	क्रि.बि. ठीक समयमा	पाय्छि इलय्
किं	स. के	छु
किंकिणी	स्त्री. घुंगुरा, घुघुर	घंघला
किंचन	नपुं. केही बि. तुच्छ	छुं, निगति
किंचापि, किंचि	अ. केही, केही पनि	छुं, छुंछां
किञ्च	नपुं. कृत्य	काम, ज्या
कित्तन	नपुं. कीर्तन, स्तुति	तुतः, प्रशंसा

कित्ति	स्त्री. कीर्ति, प्रसिद्धि	नादंगु, कीर्ति
कित्तिम	बि. कृत्रिम, नकली, बनावटी	ज्यानातःगु
कित्तेति	क्रि. सन्हाउछ, बयान गर्छ	चवछाइ, तारीफ याइ
किन्नर	पु. पुराण अनुसारको एक देवयोनि जाति	किन्नर
किम्बिस	नपुं. अपराध	मभिंज्या, दोष
किमि	पु. कीरा	कृमि
किर	अ. बास्तवमा	धात्थे
किरण	नपुं. रश्मि	जति, जः
किलञ्जा	स्त्री. सुकुल	सुखू
किलमति	क्रि. थाक्छ	न्येली
किलमेति	क्रि. थकाउछ	न्येकइ
किलास	पु. कोठी	महारोग
किलिस्सति	क्रि. दाग लाग्छ, अशुद्ध हुन्छ	च्याः थाइ, पू जुइ
किस	बि. दुब्लो, पातलो, कृश	गसि, सिंतलि
कीट	पु. कीरा	की
कीदिस	बि. कस्तो, किदृश	गजागु
कील	पु. कीला	की, खोताकी
कीलति	क्रि. खेल्छ	म्हितइ
कीलनक	नपुं. खेलौना	न्ह्यव्वःसा, न्ह्यवःसा
कीलना, केली	स्त्री. क्रीडा, विनोद, मज्जा	म्हितेगु
कीला	स्त्री. क्रीडा	म्हितेगु

कीलायति	क्रि. खेलाउंछ	म्हितकइ
कीव	अ. कति, कहिलेसम्म	गुलि, गबलेतक्क
कीवतिक	बि. कति	गुलि
कुनकुच्च	नपुं. पश्चाताप, कुकृत्य	पछुतायेगु
कुनकुचायति	क्रि. पछुताउंछ	पछुताय्चाइ
कुनकुट	पु. कुखुरा	खा (गवंगः)
कुनकुटी	स्त्री. कुखुरी	माखा
कुनकुर	पु. कुरुर	खिचा
कुनकुल	पु. तातो खरानी	सिमिनउ
कुडकुम	नपुं. कुडकुम	कुडकुम
कुच्चि	पु. पेट, कुषि	प्वाः
कुच्चित्त	बि. कुत्सित, निन्दित	घच्यायापुगु, मभिंगु
कुज्भ्रति	क्रि. क्रोधित हुन्छ, रिसाउंछ	तंम्बयेकइ, तं पिकाइ
कुञ्जर	पु. हात्ती	किसि
कुटि	स्त्री. कुटी, भरोपडी	भिखाछे
कुटिल	बि. बाङ्गो, टेढो	बेक्वःगु
कुटुम्ब	नपुं. परिवार, नाताकुटुम्ब	जःखल
कुटुम्बिक	पु. मूली, नाइके	हामा, नायो
कुडुमल	पु. कोपिला	मुखू
कुणप	पु. लाश, सिनु	सी, सिक
कुणाल	पु. कोइली, कोकिल	कोकाय्चा भंग

कुण्ठ	बि. भुत्ते, नलाग्ने	मज्जवःगु, धार मदुगु
कुण्ठेति	क्रि. कुण्ठित हुन्छ, खुम्चिन्छ	कुनी, कयकुनी
कुण्डल	नपुं. कुण्डल, कानमा लगाउने गहना	न्हाय्पनय सुइगु तिसा
कुतूहल	नपुं. कौतूहल, उत्तेजना	अजू चायेगु
कुतो	क्रि.बि. कहाँबाट	गनं
कुत्थ	क्रि.बि. कहाँ, कुत्र	गनं, गनथाय्
कुदस्सु	अ. कहिले	गबले
कुदाल	पु. कोदाली	कू
कुन्त	पु. भाला, बर्छा, पंक्षीविशेष	खोना ल्वाभः, छताजि भंगः
कुन्तल	पु. केश-पाश, चुल्ठो	सँ, संपः (प्वः)
कुपथ	पु. कुमार्ग	कुलं
कुपित	बि. रिसाएको	तम्बःम्ह
कुपुरिस	पु. दुष्ट मानिस	मभिम्ह मनु, दोकाहा
कुप्प	बि. चञ्चल, अस्थिर	चन्ता लाःम्ह, चंचलम्ह
कुप्पति	क्रि. क्रोधित हुन्छ, रिसाउँछ	तंचाइ
कुब्बति	क्रि. गर्छ	याइ
कुब्बमान, कुब्बन्त	बि. गर्दै, गर्दागर्दै	यानाच्चव्वं, यानाच्च्वंम्ह
कुब्बित्वा	पू.क्रि. गरेर	याना
कुमति	स्त्री. मिथ्या दृष्टि, गलत हेराइ	मखु कथं खनीगु
कुमार	पु. विवाह नभएको केटो	मिजंमचा
कुमारी (रिका)	स्त्री. कन्या केटी	मिसामचा, कुमारी

कुमुद	नपुं. कुमुद, कुमुदिनी, नीलकमल	उपवःस्वां
कुम्भ	पु. घडा	घः
कुम्भकार	पु. कुम्हाले	कुमाः
कुम्भसाला	स्त्री. भीडा बनाउने ठाउँ	चाभारा दयेकेगु ज्यासः
कुम्म	पु. कछुवा, कूर्म	काउले
कुल	नपुं. कुल, पुख्यौली, परिवार, जाति	कुल, पुरखा, कवः
कुलाल	पु. कुम्भकार, कुम्हाले	कुमाः
कुलिस	नपुं. बज्र, गदा	बज्र
कुलीन	बि. उच्चकुलको	तःधंगु कुलयाम्ह, घरानियो
कुस	पु. कुश	नवयखः घीय्
कुसल	नपुं. कुशल, असल काम बि. असल	भिंज्या, भिं, निं
कुसुम	नपुं. फूल	स्वां
कुसुल	पु. धान्यागार, भकारी, धनसार	वाकूं, भखारि
कुह, कुहक	पु. ठग	ठग, न्वाइम्ह
कुहेति	क्रि. ठगछ	न्वाइ
कूट	बि. मिथ्या पु., नपुं. उंचाइ, शिखर, टुप्पा	मखुगु, तजाःगु, च्वका, त्वापः
केतु	पु. पताका	घ्वाय्
केलि	स्त्री. क्रीडा, खेल	म्हितेगु
केश	पु. केश, रौं, कपाल	सं
कोकिल	पु. कोयली	नवकाय्चा, नवकाय् भंगः
कोचि	अ. कोही	सुं

कोटि	स्त्री. शिखर, करोड	चवका, क्वःति
कोट्ठ	पु. कोठा	क्वथा
कोट्ठागार	पु. धनसार	वाक्
कोट्ठागार, कोट्ठागारिका	पु.,स्त्री. भण्डारे, भण्डारिनी	धुकू पिवाः, धुकू मिसा
कोण	पु. कुना	कुं
कोतूहल	नपुं. कौतूहल, उत्तेजना, जिज्ञासा	अजू, अजुगति
कोघ	पु. रीस, क्रोध	तं
कोघन	बि. मनस्थिति बिग्रेको मन	थातयमलाःगु चित्त

ख

खजति	क्रि. लंगडाउछ	खू काइ, खुत्याकाइ
खण	पु. क्षण, अवसर	पलख
खणति	क्रि. खन्छ	म्हुइ
खणातीत	बि. अवसरबाट चुकेको मौका	तो पयूगु (म्ह)
खणिक	बि. क्षणिक	पलखयागु
खण्डेति	क्रि. टुक्रा, टुक्रा पार्छ	कुचाथली
खत	बि. खोदेको, घायल, घाइते	म्हुयातःतु, पालातःगु, घाःपाःनःम्ह
खन्ति	स्त्री. क्षान्ति, सहनशीलता	सहलयेगु, सह यायेगु
खम	बि. क्षमा, क्षमाशील	सह याय्फुम्ह
खमति	क्रि. क्षमा गर्छ, माफी दिन्छ	क्षमा याइ
खमापेति	क्रि. क्षमा माग्छ	क्षमा पवनी
खय	पु. क्षय, नाश	क्षय स्यनीगु
खर	बि. कठोर, सानो	मभिम्ह, छाःगु
खल	नपुं. खल, दुष्ट पुरुष, खलियान	बुंया खः, मभिम्ह मनु
खलति	क्रि. खलित हुन्छ, बिराउछ	दनी, ब्वज्वइ
खलु	अ. वास्तवमा	घात्थें
खल्लाट	बि. खल्वाट	खयद्यं, सँ मदुगु छयं
खादति	क्रि. खान्छ	नइ
खादापेति	क्रि. खुवाउछ	नकइ
खायति	क्रि. प्रतीत हुन्छ, जस्तो देखिन्छ	थें च्वनी, थें खने दइ

खालेति	क्रि. धुन्छ, कुल्ला गर्छ	हिइ, म्हुतु चवली
खिपति	क्रि. पयाक्छ, फैलाउँछ	वांछ्खुवइ, चकंकइ, न्यंकइ
खिप्प	बि. चौडै, शीघ्र	याकनं
खिल	नपुं. कठोरता	छाःपहः
खीयति	क्रि. क्षय हुन्छ, नष्ट हुन्छ	स्यनी
खीर	नपुं. खीर, दूध	दुरु
खील	पु. कीलो	की
खुंसेति	क्रि. गाली गर्छ	ब्वःबिइ
खुज्ज	बि. कुप्रो	धुसि
खुदा	स्त्री. क्षुधा, भूख	पित्या
खुप्पिपासा	स्त्री. क्षुत्पिपासा, भोकप्यास	पित्या-प्याःचाः
खुभति	क्रि. क्षुब्ध हुन्छ, भोक्किन्छ	लागि चाइ
खुर	नपुं. खुर, छुरा	तुति-ख्वः, ख्यःचा
खेत	नपुं. क्षेत्र, खेत	बुँ
खेताजीव	पु. किसान	बुंज्यामि
खेद	पु अफसोच, खेद, अपसोच	दुःख तायेगु
खेप	पु. फेंकने, क्षेपण	वी छोयेगु
खेपक	पु. धनुर्धारी, हान्ने, क्षेपक	कयेकीम्ह, धनुर्धारी
खेपेति	क्रि. समय खेर फाल्छ, बिताउँछ, निशाना लगाउँछ, हान्छ	न्हिछ्खाइ, ताक याइ, कय्कइ
खेम	बि. क्षेम, शान्ति	कुशल, शान्ति
खेल	पु. थूक	ई (म्हुतुइ वइगु)

खेलमल्लक

खो, खलु

खोभ

ख्यात

पु. थुकदान

अ. वास्तवमा

पु. क्षोभ, व्याकुलता

बि. प्रसिद्ध

खइथल

धात्ये

मनय् खं लहाइगु

नांजाःम्ह

३

गु

गगन	नपुं. आकाश	आल, सर्ग
गगगरायति	क्रि. गर्जन्ध्र	तसकं हाली
गच्छति	क्रि. जान्ध्र	वनी
गज	पु. हात्ती	किसि
गज्जति	क्रि. गर्जना गर्ध्र, गर्जन्ध्र	तःसः पिकाइ, न न्याइ
गण	पु. समूह, दल, संघ	पुचः
गणक	पु. हिसाब किताब राख्ने	ल्याःचाः तइम्ह
गणना	स्त्री. संख्या	ल्या
गण्हाति	क्रि. ग्रहण गर्ध्र, लिन्ध्र	काइ, ज्वनी
गण्हापेति	क्रि. ग्रहण गराउंछ, लिन लगाउंछ	कायेकइ, ज्वंकइ
गति	स्त्री. गति, हिंडाइ, स्थिति	वनेगु, अवस्था
गतिमन्तु	बि. होशियार (व्यक्ति)	चन्तालाःम्ह
गत	नपुं. गात्र, शरीर	म्ह
गदति	क्रि. बोल्ध्र	नंवाइ
गन्ध	पु. ग्रन्थ, गांठो	सफू, गथि
गन्धति	क्रि. गांठो पार्ध्र	गथि चिइ
गन्धेति	क्रि. गांठो पार्न लाउंछ	गथि चिकइ
गन्ध	पु. बासना	नं, बास
गन्धब्ब	पु. गन्धर्ब, संगीतकार	गन्धर्ब
गन्धिक, गन्धी	बि. सुगन्धित	नस्वाःगु, नस्वाःम्ह

गब्ध	पु. भित्री भाग, गर्भ, पाठेघर	मचाछें
गब्धर	नपुं. गह्वर, गुफा	पाको
गमनीय	बि. जान योग्य	वने बहःगु
गमिक	बि. यात्रामा जाने पु. यात्री	वनीम्ह, लंजुवाः
गमेति	क्रि. पठाउँछ, बुझ्छ	छूवइ, थुइ
गम्भीर, गाभीर	बि. गहिरो	गाःवंगु, दुग्यंगु
गय्हति	क्रि. ग्रहण गर्छ	ज्वनी, काइ
गरहति	क्रि. दोष लाउँछ, निन्दा गर्छ	दपं बिइ, न्वथि थुनी
गल	पु. गला	कथु
गलति	क्रि. बहन्छ, तप्कन्छ	न्हयाइ, नाइ, तिकिननि
गव	पु. वृषभ, गोरु	थुसा, द्हहंचा
गवि	पु. हव्य सामग्री	जज्ञ ज्वलं
गवेसक, गवेसी	बि. खोज्ने, अन्वेषक	मालिम्ह
गवेसति	क्रि. खोज्छ	माली
गवेसन, गवेसना	नपुं, स्त्री. खोजी, अनुसन्धान	मालेगु ज्या
गह	पु. ग्रह (मंगल आदि), नपुं. गृह, घर	ग्रह, छें
गहन	नपुं. बाक्लोपन बि. गहिरो, घना	ड्वातुगु, गाःवंगु
गहित	बि. गृहीत, लिइएको, समातिइएको	काःगु
गान	नपुं. गाना, गीत	मे
गाम	पु. गाउँ	गां
गामी	बि. जाने	वनीम्ह

गायति	क्रि. गाउँछ	मे हाली
गाह	पु. दृष्टि, हेराइ, मत, पकड	दृष्टि, बिचार
गाहति	क्रि. डुब्छ, भित्र जान्छ	दुबिइ, दुहावनी
गाहापेति	क्रि. ग्रहण गराउँछ, लिन लाउँछ	ज्वंके बिइ, ज्वंकइ
गाही	बि. लिने, ग्राही	काइम्ह
गाहेति	क्रि. ग्रहण गराउँछ	ज्वंकइ
गिज्म	पु. गीढ	मसंभिगः
गिज्मति	क्रि. लोभ गर्छ	ल्वःवंकइ
गिनि	पु. अग्नि, आगो	भि
गिम्हान	पु. ग्रीष्म ऋतु	ग्रीष्म ऋतु
गिम्हिक	बि. ग्रीष्म सम्बन्धी	ग्रीष्म सम्बन्धी
गिरा	स्त्री. वाणी	न्वसु, न्वचु
गिरि	पु. पर्वत	गु
गिलति	क्रि. निल्छ	घुतुकइ, घुतिनी
गिलान	बि. रोगी, बिरामी	ल्वगि
गिलायति	क्रि. रोग हुन्छ, दुब्छ	ल्वगि जुइ, उसाय् मदइ, स्याइ
गीत	नपुं. गीत	मे
गीवा	स्त्री. गर्दन, घाटी, ग्रीवा	ककु, गःपः, ग्रीवा
गुब्जा	स्त्री. रत्ती, लाल, जडीबुटी विशेष	लाल, खयरुलि, छगू जडीबुटी मा
गुण	पु. सदगुण वा दुर्गुण	गुण
गुण्ठक	स्त्री. घागोको गोला	सुंका ग्वारा

गुण्ठेति	क्रि. बेर्छ, लपेट्छ	तुली
गुत्त	स्त्री. संरक्षण	रक्षा यायेगु
गुत्ति	पु. संरक्षक, अभिभावक	रक्षा याइम्ह
गुरु	पु. शिक्षक बि. गहृङ्गो, श्रद्धेय	गुरु, भ्यातुगु, हनेबहःम्ह
गुना	स्त्री. गुफा	पाको
गुह्य	बि. रहस्य, लुकाउन लायक	सुचुके बहगु
गूय, गोमय	नपुं. गोबर	सौ
गूहति	क्रि. लुकाउछ	सुचुकइ
गेण्डुक, गोलक	पु. भकुण्डो	भकुंग्वारा
गेरूक	नपुं. गेरु रङ्ग	गेरु रङ्ग
गेह	पु. घर	छें
गो	पु., स्त्री. गाई, साढे	सा, व्हं
गोण	पु. साढे, बृषभ	थुसा, व्हं
गोघूम	पु. गहुँ	व्छ
गोपेति	क्रि. रक्षा गर्छ	रक्षा याइ
गोमिक, गोमी	बि. पशुहरूको मालिक	पशुतइ थुवाः

घ

घंसति, घसेति

घच्चा

घट

घटक

घटति

घटना

घटा

घटिका

घटेति, घटति

घट्टेति

घन

घनसार

घम्म

घम्मजल

घर

घराजिर

घरावास

घसति

घाण

घाण विज्ञान

क्रि. रगड्छ

स्त्री. बिनाश

पु. घडा

पु., नपु. सानो भाँडो

क्रि. प्रयास गर्छ

स्त्री. घटना, मेल

स्त्री. भीड, बादल

स्त्री. सुराही

क्रि. प्रयत्न गर्छ, जोड्छ

क्रि. रुष्ट पार्छ, चोट पुऱ्याउँछ,
हिकार्जुँछ

बि. बाक्लो, स्थूल

पु. कपूर

पु. उष्णता, घाम, गर्मी मौसम

नपु. पसीना

नपु. गृह, निवास, घर

नपु. घर आंगन

पु. गृहस्थी जीवन

क्रि. उपभोग गर्छ, खान्छ

नपु. नाक, घ्राण

नपु. घ्राणेन्द्रियद्वारा हुने ज्ञान

चुली

नाश

घः, लः थल

चिग्वःगु थल, घःचा

कुतः याइ

घटना, मिले जूवइगु

हुल, मोमो, सुपाय्

गोंप

कुतःयाइ, स्वाइ

घाःपाःयाइ, तं चायेकइ

तःधंगु, ड्वातुगु

कपू

लुमुजः, निभाः, ताल्ला

चःति

छे

चुक, ननि

गृहस्थी जीवन

भोगय् याइ, नइ

न्हाय्

नतुना, न्हासं याइगु ज्या

घात	पु. हत्या	स्यायेगु, पालेगु
घातक, घाती	पु. हत्यारा, लुटेरा	हत्या याइम्ह, लाका काइम्ह
घातापेति	क्रि. लुटाउंछ, हत्या गराउंछ	लुटय् याकइ, स्याकइ
घातेति	क्रि. हत्या गर्छ	स्याइ
घायति	क्रि. सुंछ्छ	नतुनी
घास	पु. घांस	घाय्
घोर	बि. भयानक	ग्यानापुगु
घोस	पु. घोषणा शब्द, ठूलो आवाज	घो सः
घोसापेति	क्रि. घोषणा गराउंछ	नाय्खिं च्वय्के बिइ
घोसेति	क्रि. घोषणा गर्छ, ठूलो स्वरले कराउंछ	न्यंकइ, तःसलं न वाइ

च

च

चकित

चकोर

चक्क

चक्छु

चक्छुक

चच्चर

चजति

चञ्चल

चटक

चतु

चतुत्य

चतुर

चत्त

चन, चनं

चन्द्र

चन्दन

चमर

चम्म

चय

अ. र, अब

बि. छक्क परेको

पु. च्याखुरा

नपुं. चक्र, चक्का, पाङ्ग्रा

नपुं. आखा, चक्षु

बि. आखा भएको

नपुं. चौबाटो, आंगन

क्रि. त्याग गर्छ

बि. चञ्चल, अस्थिर

पु. चरा, भंगेरा

बि. चार

स्त्री. चौथो, चतुर्थ

बि. चलाख, होशीयार

बि. त्यक्त, त्यागिएको

अ. कदाचन, कहिलेकाही

पु. चन्द्र, चन्द्रमा

पु. चन्दन वृक्ष नपुं. चन्दनको काठ

पु. चामर

नपुं. चर्म, छाला

पु. सङ्ग्रह

व, अले

अजू चा:म्ह

मिभंग

घ:चा:

मिखा

मिखा दुम्ह

पेकाल, दुवा:, चुक

त्वतइ

चञ्चलम्ह, च्वापुका:

भंग:., चखुवा

प्यंगू

प्यंम्हम्ह, प्यंगू

चखम्ह

त्व:तूगु, त्व:तात:म्ह

गबलेंगबलें

तिमिला

चन्दन, सिन्ह: चुलेगु सिं

च्वाम्व:

छेंगू

मुना

चर, चरक	पु. घुम्ने, फिर्ने, जासूस	हिलाचवनीम्ह, गुप्ती
चरण	मपुं. पाउ, पैताला	पालि (तुतिया)
चराचर	नपुं. चलाचल वस्तु	सनीगु व मसनीगु वस्तु
चरापेति	क्रि. चलाउछ	संकइ
चरति	क्रि. हिंडछ, फिछ, आचरण गर्छ	जुइ, हिली, हनी
चरित	नपुं. जीवन चरित्र	जीवनी
चरिया	स्त्री. आचरण, चरित्र	घर्चा यायेगु
चरु	पु. हविष्य, यज्ञको द्रव्य	जज्ञ ज्वलं
चलति	क्रि. चलछ, काम्छ	सनी, खाइ
चवति	क्रि. गिछ, खसछ, एक जुनीबाट अर्को जुनीमा सछ	कुतुंबनी, जुनी हिली
चाग	पु. त्याग	तोतेगु
चांगी	पु. त्यागी	तोतुम्ह, त्याग या:म्ह
चातुरिय	नपुं. चतुऱ्याई	घन्तापहः, चख
चाप	पु. धनुष	धनु
चारिक	स्त्री. यात्रा	वनेगु ज्या
चारु	बि. सुन्दर	बालाम्ह
चारेति	क्रि. चलाउछ	संकइ (इन्द्रिययात ब्वाकि)
चाल	पु. आघात, चाल	धक्का, चिन्ता
चालेति	क्रि. चलाउछ	संकइ
चावेति	क्रि. खसाल्छ, गिराउछ, हटाउछ	कुर्कइ, बवफाइ, चीकइ
चि, कोचि	अ. कोही	सुं

।चन्ह	नपु. ।चन्ह	।च
चिति	स्त्री. थुप्रो	दं
चित्त	नपुं. मन, हृदय, चित्त, चित्र	नुराः, चित्त, क्पिपा
चिनाति	क्रि. थुपाछं, जम्मा पाछं	दंचिनी, मुनी
चिन्तक	बि. बिचारक, सोच्ने	बिचाःयाइम्ह
चिन्तेति	क्रि. सोच्छ	मनं तुनी
चिर	बि. धेरैबेरसम्म, टिक्ने, बस्ने	ताउत च्वनीगु (म्ह), तुइगु
चिरस्सं	क्रि.बि. धेरैबेर, अन्तमा	ताउत, लिपा
चिराय	क्रि.बि. चिरकालको लागि	ताबयतयात, ताउत
चिरायति	क्रि. बिलम्ब गर्छं, ढिलो गर्छं	लिबाकइ
चिरेन	क्रि.बि. धेरैबेरपछि	ताउत लिपा
चीर, चीरक	नपुं. बोक्रा, बोक्राको कपडा	ख्वला, सिमा ख्वलाया बसः
चीवर	नपुं. बौद्ध भिक्षुको काषाय वस्त्र	चीवर
चीवरवंस	पु. चीवर टाग्ने डोरी वा बाँस	अयगुई
घुण्ण	नपुं. चूर्ण, धूलो	चुं
घुण्णेति	क्रि. धूलो पाछं	चुंयली
चुत	बि. च्युत, खसेको, गिरेको	क्वदुंगु
चुबुक	नपुं. चिउडो	मनघा
चुम्बति	क्रि. म्वाइ खान्छ	चुपा नइ
चुल्ल	बि. स्यानो	चिधंगु
चुन्ली	स्त्री. चुलो	भुतू

चूचुक	नपुं. दूधको मुन्टो	दुरुपीचा
चूला	स्त्री. भालेको सिरु, चुल्ठो	संपः, र्वंगः चिली
चूलिका	स्त्री. कपालको भुम्पा	संपुइ, सयां भुम्पा
चे	अ. यति, यदि	धाःसा
चेट	पु. सेवक	च्यो
चेटिका	स्त्री. सेविका	चेटी, भ्वातिं
चेत	पु., नपुं. चित्त	चित्त
चेतना	स्त्री. इरादा, नियत	चेतना
चेतयति, चेतोति	क्रि. बिचार गर्छ	मनं तुनी, बिचाःयाइ
चेतस	बि. मन	मन
चेतसिक	बि. चित्तसम्बन्धी	चित्तसम्बन्धी
चेतापेति	क्रि. अदलबदल गर्छ, साटासाट गर्छ	हिलाबुला याइ
चेतिय	नपुं. चैत्य	चीबाहा
चेल, चोल	नपुं., पु. वस्त्र	वसः
चेल-बितान	नपुं. चंदुवा	इलां
चोदेति	क्रि. दोषारोपणलाई उकास्छ, भड्काउँछ	ग्वाकइ, ब्वनिइ
चोपन	नपुं. चलाइ, चलाउनु	संकेगु
चोर	पु. चोर	खुं
चोरिका	स्त्री. चोरी, चोनी	खुंज्या, खुनि
चोल	पु. वस्त्र, कपडा	कापः, वसः
चोलक	नपुं. थाङ्गो कपडा	भ्वाथःकापः

छु

छ

छक

छकन

छक्कल

छक्कलक

छट्ट

छट्टी

छट्टापेति

छट्टेति

छण

छत्त

छत्त-मंगल

छद

छदन

छघा, छढा

छन्द

छन्दक

छन्दागति

छप्पद

छम्भति

बि. छ (अड्ड)

नपुं. विष्ठा

नपुं. पशुको लिंड

पु. बोका

पु. ख्याक, बोका

बि. छैठौं

स्त्री. षष्ठी विभक्ति

क्रि. पर्याक्न लाउंछ

क्रि. पर्याक्छ, अस्वीकार गर्छ

पु. उत्सव, चाड

नपुं. छाता पु. छात्र

नपुं. छाता चढाउने उत्सव

पु. ढाक्ने कपडा

नपुं. छत, ढकनी

क्रि.बि. छ प्रकारले

पु. इच्छा, कामना, वृत्त, छन्द

नपुं. मत, चन्दा, सारथी

स्त्री. पक्षपात

पु. षट्पदी, माहुरी

क्रि. डरले कक्ष्याग्रिन्छ

खु (ल्याः)

खि

पशुया खि

दुगु

ख्याः, दुगु

खुगुगु, खुम्हम्ह

षष्ठी विभक्ति

वाकड, वांछ्वयकड, त्याग याकि

वाइ, अस्वीकार याइ

नखः-चखः

कुसा, बिद्यार्थी

कुसा छाइगु उत्सव

भुंसा कापत

पौ, त्वपुइगु

खुकथं

मन्तुना, छन्द

ल्हापं, चन्दा, सलच्च्यः

पक्षपात, पं लियेगु

कस्तिहा

कयकुनी, ग्याना छग्वारा चिनी

छव	पु. लाश, शव	सिक
छवकुटिका	स्त्री. शमशान, लाश राखिने ठाउँ	दिप
छवदाहक	पु. लाश जलाउने	रवं
छवि	स्त्री. छालाको रङ्ग	छेंगूया उन
छलङ्ग	बि. छ वटा अङ्ग भएको, षडङ्ग	खुगु अङ्ग दुगु
छलभिन्वा	स्त्री. षडभिज्ञा, छ प्रकारको दिव्य ज्ञान	खुता च्वन्ह्याःगु ज्ञान
छा	स्त्री. भोकप्यास	पित्याःप्याःचा
छात	बि. भोको	पित्याःम्ह
छातक	नपुं. अनिकाल, भूख	असह ई, अनिकाल, पित्याः
छादेति	क्रि. ढाक्छ	त्वपुइ
छाप, छापक	पु. छाउरो, पशुको बच्चा	पशुया मचा
छाया	स्त्री. छाया	किपालु
छारिका	स्त्री. खरानी	नउ
छाह	नपुं. छ दिन	खुन्ह
छि	नि. निश्चयार्थ, हा, अ	मखा, मखाति, अ
छिग्गल, छिइ	नपुं. छिद्र, प्वाल	प्वाः, सुराक
छिज्जति	क्रि. काटिन्छ, टुक्राइन्छ, छुट्टिन्छ	त्वाःल्हाइ, कू थलि
छिइ	नपुं. छिद्र, धाजो, सुराक	प्वाः, चिबिइगु
छिइ-गवेसी	बि. दोष खोज्ने	दं मालीम्ह
छिन्दति	क्रि. काट्छ, छुट्ट्याउँछ, नाश गर्छ	पालि, त्वाःल्हाइ
छुद	बि. क्षुब्ध, उत्तेजित	उत्तेजित जूम्ह, वां छवयातःगु

छुपति

छुरिका

छेक

छेकता

छेतव्व

छेतु

छेत्वा, छेत्वान

छेद, छेदन

छेदापेति

छेप्पा

क्रि. छुन्छ, स्पर्श गच्छ

स्त्री. छुरा

बि. चलाख, जान्नेसुन्ने

स्त्री. दक्षता, चलाकी

बि. काटन लायक, काटन योग्य

पु. काटने व्यक्ति

पू.क्रि. काटेर

पु.नपुं. काटने काम

क्रि. काटन लगाउछ

स्त्री. पुच्छर

थिइ

छलं

चंखम्म

सःसिउ पहः

त्वल्हाय् बहःगु, पाले ज्यूगु

त्वा ल्हाइम्म

त्वा ल्हानाः, पालाः

त्वा ल्हायेगु ज्या

त्वा ल्हाकइ, पायेकइ

न्हिपं

Dhamma.Digital

ज

जगति, जगती	स्त्री. पृथ्वी	पृथ्वी
जगति	क्रि. हेरचाह गर्छ, पोषण गर्छ, जागा रहन्छ	बिचा:संचा:याइ, न्हयलं चायेका चवनी
जग्घति	क्रि. हैस्ती उडाउँछ, ठट्टा गर्छ	हिस्याइ
जङ्गम	बि. चल (सम्पत्ति)	उखेथुखे ल्हययेजिउगु (वस्तु)
जङ्गल	नपुं. जंगल, मरुभूमि	गुं, ल:मदुगु थाय्
जङ्घमग्ग	पु. गोरेटो, हिंडने पेटी	चीबालागु लं, न्यासि वनेगु लं
जङ्घा	स्त्री. जीघ	खम्पा
जङ्घेय्य	नपुं. गम्घा	हिंसा
जच्च	बि. जन्मसम्बन्धी	जन्मसम्बन्धी
जटा	स्त्री. जटा, गुजुल्टो	जं (सैया)
जटित	बि. अल्झेको	तक्यंगु
जटी, जटिल	पु. जटाधारी तपस्वी	जटा दुम्ह तपस्वी
जठर	पु.,नपुं. पेट	प्वा:
जण्णु, जण्हु, जाणु	पु.,नपुं. घुंडा	पुलि
जतु	नपुं. लाहा	भउ
जन	पु. मानिस	मनू
जनक	पु. बाबु, पिता	बौ
जनन	नपुं. उत्पत्ति	बुइगु, उत्पन्न जुइगु
जननी	स्त्री. जन्माउने, आमा	मी, बुइकू म्ह
जनेति	क्रि. जन्माउँछ, ब्याउँछ	बुइकइ, धवकइ

जन्तु	पु. जीव जन्तु	पशु
जपति	क्रि. जपछ	जप याइ
जपा	स्त्री. जपापुष्प	जपाकुसुम
जप्पा, जप्पना	स्त्री. लोभ, स्वार्थी कुरा	लालच, स्वार्थ सिद्ध यायेगु खं
जम्बुक	पु. स्याल	ध्वं
जम्भति	क्रि. हाई गर्छ	वांका:तइ
जयति	क्रि. जित्छ	त्याइ
जया	स्त्री. पत्नी	कला:
जर	पु. जरो बि. बूढा	ज्वर, बुढा, ज्याथ
जरता, जरा	स्त्री. बुढौती	ज्याथसु
जल	नपुं. पानी	ल:
जलाघार	पु. पानी पोखरी	पुखू
जलाबु	पु. गर्भाशय	मचा छें
जलासय	पु. तलाउ	पुखू
जलूका	स्त्री. जुका	प्या
जवति	क्रि. दौडन्छ	ब्वाइ
जवनिका	स्त्री. पर्दा	भ्या:काप:, धकिं
जहति	क्रि. छोड्छ, त्याग्छ	तोतइ
जागर	बि. जागा रहने	मघंसे च्वनिम्ह
जागरण	नपुं. जागा रहनु	मघंसे च्वनेगु
जागरति	क्रि. जागा रहन्छ, पालो बस्छ	पा: च्वनी

जात	वि. उत्पन्न नपुं. किसिम	दयावः गु, ताजि
जातक	नपुं. जन्मकथा	बुद्धया जन्मया बाखं
जाति	स्त्री. जन्म, पुनर्जन्म, जाति	जन्म, पुनर्जन्म, जाति
जातिफल	नपुं. जाइफल	जिपवः
जातु	म. निश्चयनै	घातयें
जानाति	क्रि. जान्छ	सिइ, धुइ
जानापेति	क्रि. जान्न लाउछ	सीके बिइ
जामातु	पु. जुवाई	जिलाजं
जायति	क्रि. उत्पन्न हुन्छ, पैदा हुन्छ	दया बइ, दइ
जार	पु. उपपति, जार	लेवः
जारी	स्त्री. उपपत्नी	लेवःसिं
जाल	नपुं. जालो	जाः
जालति, जालेति	क्रि. जलाउछ	च्याकइ, छ्वय्कइ, उइ
जिगिसति	क्रि. इच्छा गर्छ	मंतुइ
जिगुच्छति	क्रि. घृणा गर्छ	घच्चाइ
जिघच्छ	स्त्री. भोक	पित्याः
जिन	पु. बुद्ध, तीर्थङ्कर, विजेता वि. दूषित नहुने	मस्यनिम्ह, बुद्ध, त्याकूमह
जिनाति	क्रि. जित्छ	त्याइ
जिन्हा	स्त्री. जिभो	मे
जीमूत	पु. बादल	सुपीय्
जीयति, जीरति	क्रि. पुरानो हुन्छ, बुढोती लाग्छ	पुलां जुइ, बुढा जुइ

जीवक	पु. जिउंदो व्यक्ति, बुद्धकालीन बैद्य	म्वानाच्चवंह, बुद्धकालीन बैद्य
जीवति	क्रि. बीच्छ, जिउंछ	म्वाइ
जीविका	स्त्री. रोजगार	लजगा:
जुण्हा	स्त्री. चन्द्रमा, जुनेली रात	तिमिला, तिमिलाया चा:
जुति	स्त्री. घुति, चमक	जति, ज:
जुहति	क्रि. आहुति दिन्छ	जज्ञ यायी
जुहन	नपुं. यज्ञ, होम गर्ने	होम यायेगु
जुहित्वा	क्रि.बि. होम गरेर	होम याना
जूत	स्त्री. घुत, जुवा	जू
जेतब्ब, जेय्य	बि. जित्त योग्य	त्याके बह:गु
जेति	क्रि. जित्छ	त्याकइ
जोतक	बि. द्योतक, प्रष्ट देखिने गरिदिने	खने दयेका बीम्ह
जोतति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ, जोति
जोतन	नपुं. चमक, व्याख्या	थीगु, थुइका बीगु
जोति	स्त्री. प्रकाश, ज्योति नपुं. तारा पु. आगो	जति, नगु मि
जोतेति	क्रि. चम्काउंछ, प्रकाशित गर्छ	थिकइ, ज: वयेकि
ज्या	स्त्री. धनुषको डोरी, तीदो	धनुयां खिप:, लिगवल (लिगव:)

भ

भङ्गकरी	स्त्री. भङ्गकट, टण्टा	घाघः
भक्त	पु. माछा	न्या
भजन, भजन	नपुं. ध्यान	ध्यान
भजनिक	बि. ध्यानी, ध्यान-सम्बन्धी	ध्यानय् च्वंम्ह
भजपक	पु. आगो लगाउने	मि न्वयेकीम्ह, मि च्याकीम्ह
भजपन	नपुं. आगो लगाउनु	मि च्याकेगु
भजपियति	क्रि. जलाइन्छ	च्याकी
भजपेति	क्रि. जलाउँछ	च्याकइ
भजयक	पु. ध्यानी	ध्यान यानाच्च्वंम्ह
भजयति	क्रि. ध्यान लगाउँछ, आगो सल्काउँछ, लगाउँछ	ध्यान याइ, मि न्वय्कइ, मिं नकइ

ट

टन्क

पु. छिनु

छल

टीका

स्त्री. व्याख्या

थुइका बीरु

ठ

ठत्वा

पू.क्रि. उभिएर

दना

ठपन

नपुं. स्थापना गर्नु

थापना यायेगु

ठपापेति

क्रि. स्थापित गराउछ

थापंकी

ठपेति

क्रि. राब्छ, निश्चित गर्छ

तइ, भवःछिइ

ठान

नपुं. स्थान, कारण

थाय, हुनि

ठानीय

नपुं. स्थानीय, स्थान दिन लायक

थाय बी बहःम्ह

ठापक

बि. स्थापक, स्थापित गर्ने

थापनिम्ह, थापं याइम्ह

Dhamma.Digital

ड

डसति

क्रि. डस्छ

न्याइ, तिइ

डसन

नपुं. डस्तु

न्याइगु

डह्यति

क्रि. जलाइन्छ

छ्वयकी

डीयन

नपुं. उडनु

ब्वयेगु

डेति

क्रि. उडछ

ब्वइ

तु

तनक	नपुं. मही पु. तर्क	बिचार
तनकर	बि. कर्ता पु. तस्कर, चोर	याःम्ह, खुं
तनकसिला	स्त्री. तक्षशिला, बिद्या अध्ययन केन्द्र	तक्षशिला
तनिकक, तनकी	पु. तार्किक	तर्क याइम्ह
तनकेति	क्रि. तर्क गर्छ	तर्क याइ, कुली
तग्घ	अ. यथार्थ रूपमा	धात्ये
तच्छक	पु. कर्मी, बोसी	कःमि, सिं छाइम्ह
तच्छति, तच्छेति	क्रि. ताछ्छ	सिं छाइ
तच्छन	नपुं. ताच्छनु	सिं छायेगु
तच्छनी	स्त्री. बसिला	बसिला
तज्जना	स्त्री. धम्की, तर्जन	ख्याच्चः
तज्जनीय	बि. दोष, निन्दा गर्न योग्य	द्वपं बिये, निन्दा याये बहःम्ह
तज्जेति	क्रि. तर्साउंछ	ख्याइ
तण्डुल	नपुं. चामल	जाकि
तण्हा	स्त्री. तृष्णा	गयःपह
तण्हीयति	क्रि. तृष्णा गर्छ	लालाचिचि जुइ
ततो	अ. त्यसपछि, त्यहीबाट, त्यसैले	अनं, अयजूगुलिं, अनलि
ततोपरं	अ. त्यसपछि	अनलि
तत्त	नपुं. तत्व बि. तातिएको, तप्त	तत्व, क्वाःगु
तत्थ	क्रि.बि. उही	अन

तय	बि. तथ्य नपुं. सत्य	सत्य
तथा	क्रि.बि. त्यसरी	अथे
तदत्थं	अ. त्यस उद्देश्यको लागि	उकिया निंति
तदा	अ. त्यस बेला	उबले
तनय, तनुज	पु. पुत्र, सन्तान	पुता, काय्
तनु	बि. पातलो, दुब्लो स्त्री., नपुं. शरीर	सालु, गंसिम्ह, म्ह
तनुत्त, तनुत्ता	नपुं., स्त्री. दुब्लो पातलो हुनुको भाव	सालुसु, गंसिपहः
तनोति	क्रि. फैलाउँछ	चकंकइ
तन्त, तन्तु	नपुं. धागो	सुका
तन्ति	स्त्री. पङ्क्ति, परम्परा, पवित्र ग्रन्थ	भ्व, वीणाया तार
तन्दिता	बि. थाकेको, सुस्त	न्यःम्ह, यागला, ज्या मयाइम्ह
तप	पु., नपुं. तपस्या	तपस्या
तपति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
तपन	नपुं. चमक	थीगु
तपनीय	बि. सन्ताप, पछुतो गराउने	पस्ताय् चायकीगु
तप्पण	नपुं. सन्तुष्टि	लुधनीगु
तप्पति	क्रि. जल्छ, चम्कन्छ	च्याइ, थिइ
तप्पेति	क्रि. सन्तुष्ट हुन्छ	लुधनी
तप्पेतु	पु. सन्तुष्ट हुने (व्यक्ति)	लुधनीम्ह (व्यक्ति)
तम	पु., नपुं. अन्धकार, अज्ञान बि. सर्वाधिक	खिउं, दक्वसिबय् अप्पो
तम्ब	नपुं. तामा बि. ताम्रवर्ण	सीजः, सीजःउन

तम्बचूल	पु. भाले कुखुरा	रवंगः
तर	बि. दुइमा बढी	निगूलि आपा
तरण	नपुं. तैरेर पार गर्नु	लाल कया पुला बनेगु
तरणी	स्त्री. डुङ्गा	नांचा, डुङ्गा
तरति	क्रि. तैर्छ, पार हुन्छ	लालकाइ
तरी	स्त्री. नाउ, डुङ्गा	नांचा, डुङ्गा
तरु	पु. रूख	मा, सिमा
तरुण, तलुण	बि. नौजवान	ल्याय्मह
तल	नपुं. तलको, समथल, तलुवा	ब्वय्यागु थाय्, सम्मगु थाय्
तलाक	नपुं. तलाउ	पुखू
तस	बि. चञ्चल, अस्थिर	मन थातं मच्चंमह
तसति	क्रि. काँप्य, भयभीत हुन्छ, प्यास लाग्छ	खाइ, सातु बनी, प्याय् चाइ
तसित	बि. वस्त, डराएको	ग्यामह
ताण	नपुं. त्राण, शरण, छुटकारा	रक्षा
तापस	पु. तपस्वी	तपस्या याःमह
तापेति	क्रि. तातो पाछ, तताउछ	बवाकइ
तायति	क्रि. रक्षा गर्छ	रक्षा याइ
तायन	नपुं. संरक्षण, बचाउ	रक्षा
तार	पु. ज्यादै तीखो आवाज	तिसः
तारक, तारा	स्त्री. तारा	नगु
तारेति	क्रि. तार्छ	छिकइ (खुसि)

तारेत्	पु. तर्नालाई सहायक, रक्षक	रक्षा याइम्ह
ताल	पु. साँचो, एक किसिमको बाजा, सङ्गीत ताल	ताःचा, छता बाज
तालन	नपुं. ताडन, पिट्नु	सास्ति यायेगु
तालु	पु. तालु	थक्व
तालेति	क्रि. ताडना दिन्छ	सास्ति याइ
ताव	अ. तबसम्म	अबलय्तक
तावकालिक	बि. अस्थायी, तात्कालिक	अस्थायी
तावतक	बि. यति बेरसम्म, यतिसम्म	अबलय्तक, थुलितक
तास	पु. त्रास	र्याचवः
तासेति	क्रि. त्रास दिन्छ	ख्याइ
तिसति, तिसा	स्त्री. तीस	सुइ (३०) या ल्याः
ति	बि. तीन	स्व, स्वं
तिक	नपुं. तेस्रो	स्वंगूगु
तिकिच्छक	पु. चिकित्सक	वासःयाइम्ह
तिकिच्छति	पु. चिकित्सा गर्छ	वासः याइ
तिकिच्छा	स्त्री. चिकित्सा	वास यायेगु
तिन्ख	बि. तीखो	च्वामु
तिट्ठति	क्रि. रहन्छ, बस्छ	दइ, च्वनी
तिण	नपुं. घास, तृण	घाय्
तिणहारक	पु. घासी	घाय् मीम्ह
तिणागार	नपुं. सानो कुटी	भिखा (घासं दनातःगु)

तितित्त्विति	क्रि. सहन्द्र	सह याइ
तितित्त्वि	स्त्री. सहनशीलता	सह यायेगु स्वभाव
तित्तक	बि. तीतो	खायु
तित्ति	स्त्री. तृप्ति	फुधति, फुधंसु
तित्तिर	पु. तित्रा	मिभंग
तित्थ	नपुं. तीर्थ	तीर्थ
तित्थि	स्त्री. तिथि	तिथि
तिपुस	नपुं. फर्सी	फसि
तिप्प, तिब्ब	बि. तीखो	च्वामु
तिमिर	नपुं. अँध्यारो	खिउं
तिमिसिका	स्त्री. ज्यादै अँध्यारो रात	काथें खिउंगु चा
तियामा	स्त्री. रात, रात्रि	चा
तिरस्वार, तिरोक्कार	पु. अपमान, तिरस्कार	अमां
तिरियं	क्रि.बि. बाङ्गो, टेढो	बेक्कय्क
तिरो	अ. बाहिर, पारि	पिने
तिरोकरणी	स्त्री. पर्दा	भ्याःकापः, धकिं, ख्याःत्वपुइगु कापः
तिरोघान	नपुं. पर्दा, ढकनी	पुसा
तिरोभाव	पु. अलप, अन्तर्धान हुनु	लुकुबिये
तिल	नपुं. तिल	हाम्वः
तिलपिन्नाक	नपुं. पीना	खौ
तिलिगिक	बि. तीनै लिङ्गमा पर्ने, त्रिलिङ्गिक	स्वंगुलिं लिङ्गय् दुथ्याःगु

तिलिच्छ	पु. सर्प (विशेष जातको)	वि (छगू जातयाम्ह)
तीरण	नपुं. निर्णय, निश्चय	क्व: छियेगु, क्व: जियेगु
तीरेति	क्रि. निश्चय गर्छ	क्व: छिइ
तुं	अ. नि, तर	खयतला, अयसां
तुइ	बि. ऊँचो, प्रसिद्ध	तजा: गु, तजा: म्ह
तुच्छ	बि. व्यर्थ	ज्याय् खेले मद्दुगु, सित्तिवंगु, क्वह्यंगु
तुण्डक	नपुं. चुच्चो	त्वा
तुण्ण	नपुं. सिलाइ	सुज्या
तुण्ण-कम्म	नपुं. सिलाइको काम	सुज्या
तुण्णवाय	पु. सुजीकार, दर्जी	सुज्यामि, सुइका:
तुण्ही	अ. चूप	सुम्क
तुण्हीभाव	पु. मौन, तूष्णीभाव	सुम्क, उकु च्वनेगु भाव
तुण्हीयति	क्रि. चुप हुन्छ	न्वचिइ, नमवाइ
तुदति	क्रि. घोच्छ	सुइ, न्वइ (कथं), थुइ
तुदन	नपुं. घोचाइ	(कथं) सुइगु
तुमुल	बि. विशाल	भराय्
तुम्ब, तुम्बी	पु., नपुं. तुम्बा	तुबि
तुरग	पु. घोडा	सल
तुरति	क्रि. चाँडो गर्छ	हथाय् चाइ
तुरितं	क्रि. बि. चाँडे	याकनं
तुरिय	नपुं. तूर्य	पंयहा, काहा:

तुलेति	क्रि. तौलन्छु	लनी
तुल्ल, तुल्य	बि. तौलन सकिने, समान	लने ज्यूगु, उथें
तुवं, त्वं	स. तिमी	छ, छि
तुस्सति	क्रि. सन्तुष्ट हुन्छ	लुघनी
तुस्सना	स्त्री. सन्तोष	सन्तोष
तुहिन	नपुं. शीत	खसु, सुति
तूण, तूणीर	पु. तरकश	बलाथू
तूल	नपुं. कपास	कपाय्
तुलिका	स्त्री. कलाकारको कूचि	पुंया तुलिका, धंसा, प्वी (चवसा)
तेज	पु., नपुं. तातोपन, उज्यालो	बवा:सु, जति
तेजन	नपुं. तीर, बाण	बला
तेजवन्तु	बि. तेजयुक्त, तेजिलो	जतिदुगु, थीगु
तेजित	बि. तेजिलो गरिएको	थीकात:गु
तेजेति	क्रि. ताप उत्पन्न गर्छ	बवा:ज: पिकाइ
तेन	अ. यसकारण	थुकिं
तेमन	नपुं. भिजिनु, गिलो हुनु	प्याइगु, नाइगु, महांबुइगु
तेमियति	क्रि. भिज्छ, गिलो हुन्छ	प्याइ, महांबुइ
तेरस, तेलस	बि. तेइ	भिस्त्वं, संस्व
तेल	नपुं. तेल	चिकं
तेलिक	पु. तेली	साय्मी
तोमर	पु., नपुं. भाला	भिदिपा

तोय	नपुं. पानी	लः (लख)
तोरण	नपुं. तोरण, ढोकामाथि वा भित्तामा सिङ्गारिएको (कपडा, काठ, धातु) वस्तु	(धवाका फुसं छायापातइगु) तोलं
तोस, तोसना	पुं, स्त्री. सन्तोष	लुधनीगु
तोसापेति	क्रि. सन्तुष्ट गछं	लुधंकी
तोसेति	क्रि. सन्तोष दिन्छ	लुधंका विइ
त्यादो	वि. धेरै, अनेक	यक्व

थु

थकन	नपुं. विको बन्द गर्नु	पुसा तियेगु
थकित	बि. बन्द गरिएको	तिनातःगु
थकेति	क्रि. बन्द गर्छ	त्वपुइ
थकेत्वा	क्रि.बि. बन्द गरेर	तिना
थण्डिल	नपुं. साहो जमीन	छाःगु बं
थड	बि. कठोर	छागु
थन	नपुं. स्तन	दुह प्वः
थनगग	नपुं. चुचुक, दूधको मुन्टो	दुहपिचा, दुहपिपीचा
थनप	पु. स्तनपायी, दूधेबालक	ह्याउमचा
थनयति, थनेति	क्रि. गर्जन्छ	तःसयुकी
थनित	नपुं. गर्जन बि. गर्जेको	तःसकं हालेगु, सःवइगु, तःसकं हाःम्ह,
थनेत्वा	क्रि.बि. गर्जेर, गर्जै	तःसलं हाहा
थपति	पु. कर्मी	कःमि, सिं छाइम्ह
थबक	पु. गुच्छा	ध्वाकः
थम्भ	पु. खम्बा, थाम	थी
थरु	पु. तलवारको बिड, मूठ	तरवारया चु
थल	नपुं. भूमि, स्थल	जमिन
थव	पु. प्रशंसा, स्तव	स्तुति
थवति	क्रि. प्रशंसा गर्छ	च्वछाइ
थविका	स्त्री. भोला, थैली	भिरुचा

थाम	पु. सामर्थ्य	शक्ति
थामवन्तु	बि. सामर्थ्यवान्	शक्तिशाली
थाल	पु., नपुं. थाल	देयमा, भु
थाली	स्त्री. थाली	देयमा, भु
थावर	बि. स्थिर, अचल	कुप्प
थिर	बि. दृढ, टिकने, स्थिर	क्वातु, तातुइगु
थी	स्त्री. स्त्री	मिसा
थीन	नपुं. आलस्य, चलाउन कठिन वा नसकिनु	सन्के थाकूगु
थी-रज	पु., नपुं. स्त्रीहरूको मासिक धर्म, रजस्वला	मिसापिने थीमत्य ज्वीगु
थुति	स्त्री. स्तुति	तुतः, तारीफ
थुनाति	क्रि. कन्छ	उं हाली, उसि चाइ
थुनि	पु. क्रि. कन्दै	उं उं हाला
थुल्ल, थूल	बि. स्थूल, विशाल	भरायधंगु
थुस	पु. भूस	म्व
थुसगिग	पु. भूसको आगो	बुलुमि
थुसपच्छि	स्त्री. भूस ठेसेको चरा, भूस राख्ने डालो, टोकरी	म्वज्याना भंगः, म्व तयेगु थल
थूण	पु. मौलो, वधस्थल	हिफः
थूप	पु. स्तूप	थू
थेत	बि. विश्वसनीय	पास्यायत्यःमह
थेन, थेनक	पु. चोर, स्तेन	खु

थेनित	बि. चोरिएको	खूगु
थेनेति	क्रि. चोर्छ	खुइ
थेनेत्वा	पू.क्रि. चोरेर	खुया
थेनेन्त	पू.क्रि. चोर्दाचोर्दै	खुखु
थेय्य	नपुं. चोरी	खुइगु, खुज्या
थेय्य-चित्त	नपुं. चोर्ने बिचार	खुइगु मंतुना
थेय्य-संवासक	बि. भिक्षुको चीवर लगाउने, नक्कली भिक्षु	भिक्षु थें चीवर पुना, भिक्षुपिनाप च्वनिम्ह
थेर	पु. ज्येष्ठ भिक्षु, स्थविर	थकालिम्ह
थेरवाद	पु. स्थविरवाद	स्थविरवाद
थेरी	स्त्री. ज्येष्ठ भिक्षुणी, स्थविरा	थकालिम्ह भिक्षुणी
थेव	पु. थोपा	तिकि, फुति
थोक	बि. थोरै	भचा, भतिचा
थोकं थोकं	क्रि.बि. अलि अलि	भति भति
थोमन	नपुं. स्तुति, प्रशंसा	तारीफ
थोमेति	क्रि. स्तुति गर्छ	तुतः ब्वनी, च्वछाइ

दु

दक

नपुं. पानी

ल

दन्ध

बि. दक्ष, योग्य, सिपालु

गोसुं ग्यम्ह, सुयांलाःम्ह

दन्धक

बि. देखने

स्वकुमि, स्वःमि

दन्धता

स्त्री. दक्षता

दक्षता

दन्धति

क्रि. देख्छ, हेर्छ

खनी, स्वई

दन्धिणायन

पु. सूर्यको दक्षिणायन

कर्कट रेखां मकर रेखातक
वनीगु सूर्योया गति

दन्धिणेष्य

बि. दक्षिणा दिन लायक

दछिना बीबहम्ह

दन्धी

पु. देख्ने, अनुभव गर्ने

स्वःम्ह, वाः चाम्ह

दट्ठ

बि. पिटिएको, डसिएको

कसाफःम्ह, नःम्ह, सर्प आदि तसें
न्याःगु, न्हिपनं, त्वाथं त्यूगु भाव

दट्ठट्ठान

नपुं. पिटिएको, डसिएको ठाउँ

कसायाःगु थाय, न्याःगु, त्यूगु थाय्

दट्ठभाव

पु. पिटिनाको, डसिनाको भाव

कसानःगुया भाव, न्याःगु भाव,
त्यूगु भाव

दड्ढ

बि. जलेको

स्वःगु

दण्ड

पु. लठी, संजाय,

कथि, द्वपं (बं) (पुलेगु)

दण्डक

नपुं. छडी, सिष्किनो, बिंड

कथि, चिपुगु स्याउला कच्चा, ज्वंसा

दण्डनीय

बि. संजाय दिन लायक

द्वपं बीबहम्ह, दण्ड बीमाम्ह

दण्डित

बि. संजाय भोगेको

द्वपंफःम्ह, दण्ड फःम्ह

दत्त

बि. दिइएको, दिएको

बिउगु

दत्ति

स्त्री. सानु थाली

देमा, भुचा

दत्तु

पु. मूर्ख, गोल्ड्योग्रो

ग्वलय्ज्यः

दत्ता	पू.क्रि. दिएर	बिया
ददाति	क्रि. दिन्छ	बिइ
ददु	स्त्री. दाद	सिनाय्कइ
ददुर	पु. भ्यागुतो	ब्यां
ददुल	नपुं. स्पंज भै नरम, एक किसिमको चामल	स्पंजथें नायूगु, छगू प्रकारया जाकि
दधि	नपुं. दही	घउ (धलि)
दन्त	नपुं. दांत	वा
दन्तसठ	पु. निबुवाको बोट, निबुवाको फल	लेबु मा, लेबुया सि
दन्ध	बि. ढीलो, मूर्ख	प्यानु
दनु	पु. दानवमाता	दानवमाता
दप्प	पु. घमण्ड, दर्प	घमण्ड
दप्पण	नपुं. ऐना, दर्पण	न्हाय्कं
दप्पित	बि. अभिमानी, अहङ्कारी	जिंका धाइम्ह
दब्ब	बि. बुद्धिमान् नपुं. धन, पदार्थ, द्रव्य, टिम्बा	योग्य, धन, वस्तु
दब्बी	स्त्री. घम्चा, डाडु	सुमिचा, थुमाचा, धबो
दब्ब	पु. कुश	न्वय्खःघाय्
दमन	नपुं. संयम, सधाइ, तालिम	भाय् सियेकेगु
दमेति	क्रि. सधाउँछ, संयमित तुल्याउँछ	तालिम याइ, सालय् हइ
दम्पति	पु. पति-पत्नी	त्यपु, निम्हतिपु
दम्म	बि. दमित वा प्रशिक्षित गर्न योग्य	सालय् हय् बहम्ह, प्रशिक्षित याये बहम्ह

दया	स्त्री. करुणा	करुणा
दयालु	बि. दया गर्ने	दया याइम्ह, दुम्ह
दयित	बि. दया पात्र	दया-पात्र
दयितव्व	बि. दया गर्न लायक	दया याये बहम्ह
दयिता	स्त्री. स्वास्नी मान्छे	मिसा
दर, दरय	पु. दुःख, कष्ट	चिन्ता
दल	नपुं. पात	हः, हल
दलिद्द	बि. दरिद्र, गरीब	छुं मदुम्ह
दल्ह	बि. दृढ क्रि.बि. दृढतापूर्वक	क्वातु, क्वातुक
दव	पु. खेल, गरमी, आगो	कासा, मि
दवकम्प्यता	स्त्री. ब्यालठट्टा गर्ने रुचि	ब्यालिन्हिलि याय्गु रुचि
दवधु	नपुं. जलन	च्यासु, च्याःगुया भाव
दवदाह	पु. जंगलि, आगो	गुमि
दस	बि. दस, देख्ने	भि, खम्ह
दसक	नपुं. दशाब्द, दशक	भि दंया अवधि
दसघा	क्रि.बि. दस प्रकारले	भिकयं
दसबल	बि. दस शक्ति भएको, बुद्ध	भिगू बल, भिताबल दुम्ह, बुद्ध
दसन	नपुं. दांत	वा
दसनच्छद	पु. ओठ	म्हुतुसि
दसा	स्त्री. अवस्था, किनार	सि, दशा
दस्सति	क्रि. देखा पर्छ	खने दई

दस्सन	नपु. दर्शन, दृष्टि	अन्तर्दृष्टि
दस्सु	पु. डाकू	दाखुं
दस्सेति	क्रि. देखाउंछ	केनी, ब्वइ
दह	पु. दह	दह
दहति	क्रि. जलाउंछ	च्याकइ, छुइ
दहन	नपुं. जलन पु. आगो	च्याइगु, मि
दहर	बि. तरुण पु. लडका	ल्याय्म्ह, मिजंमचा
दहरा	स्त्री. तरुणी, लडकी	ल्यासे, मिसामचा
दाडिम, दालिम	नपुं. अनार	घालय्
दातु	पु. दिने	बीम्ह
दातुं	दिनलाई	बीत
दान	नपुं. दान	दान
दानव	पु. राक्षस	लाखय्
दानि, इदानि	क्रि.बि. अब	आ:
दापन	नपुं. दिलाउनु	बीकेगु
दापेति	क्रि. दिलाउंछ	बीकइ, लःल्हाकइ
दापेतु	पु. दिलाउने	बीकीम्ह
दाम्बि	स्त्री. हलेदो (सुकेको)	हलु (ख), कय् हलू
दाम	पु. माला, डोरी	खिपः, सिखः
दाय	पु. जंगल, भेट, उपहार	गुं, देछा
दायक	पु. दाता	दाता

दायज्ज	नपुं. उत्तराधिकार वि. उत्तराधिकारी	हक, हकवाला
दायति	क्रि. काट्छ	लइ (वा, घाय्)
दायन	नपुं. (बाली, घास) काटनु	(वा, घाय) लय्गु
दायाद	पु. उत्तराधिकार	उत्तराधिकार
दायादक	बि. उत्तराधिकारी	उत्तराधिकारी
दायिका	स्त्री. दिने महिला	बीम्ह मिसा
दायी	बि. दिने	बीम्ह
दार	पु. स्वास्ती	कला:
दारक	पु. लडका	मिजंमचा
दारा	स्त्री. स्वास्ती	कला:
दारिका	स्त्री. लडकी	मिसामचा
दारित	बि. च्यातिएको., फारिएको	फायात:गु, खुयात:गु
दारु	नपुं. दाउरा	सिं
दारुण	बि. कठोर	ग्यानापु
दास्संघात	पुं. काठे नाउ	सिया नाचा
दारेति, दालेति	क्रि. च्यात्छ, फाड्छ	फाइ, खुइ
दावगिग	पु. दावानल	गुमि
दास	पु. नोकर	च्य:(चेल)
दासत्त	नपुं. दासभाव, दासत्व	दासभाव
दासित्त	नपुं. दासीभाव, दासित्व	दासीभाव
दासी	स्त्री. दासी, कमारी	भ्वातिं

दिनखति	क्रि. देख्छ, दीक्षा ग्रहण गर्छ	खनी, देखा काइ, भिक्षु जुइ
दिनखा	स्त्री. दीक्षा	दीक्षा
दिगम्बर	पु. नगन साधु	नांगा बाबाजि
दिगुण	बि. दोबर, डबल	दुगं
दिगिघका	स्त्री. खाल्डो	गाः
दिज, द्विज	पु. ब्राह्मण, चरा	बर्मू, भंगः
दिट्ठ	बि. देखिएको नपुं. दृश्य	खंगु, स्वसा
दिट्ठधम्मिक	बि. मर्त्यलोकसंग सम्बन्धित	ध्व हे लोकलिसे स्वापू दुगु
दिट्ठनुगति	स्त्री. दृष्टको अनुकरण	खंगुया स्वलाः, खंगुया भाय् सुलेगु
दिट्ठक	बि. कुनै मत मान्ने	गुगुं मत नालीमह
दित्त	बि. दीप्त, चम्केको	थीगु
दित्ति	स्त्री. प्रकाश	तुयुजः
दिन	नपुं. दिन	न्हि
दिनकर, दिनपति	पु. सूर्य	सूर्घोः
दिनच्चय	पु. सन्ध्या	सनिल, न्हियागु अन्त
दिन्दिभ	पु. हुटिट्याउं	हुटिट्याउं
दिन्न	बि. दिइएको	बिउगु
दिन्नक, दत्तक	पु. दिइएको वस्तु, दत्तक पुत्र	ब्यूगु वस्तु, थ्याकामचा
दिन्नादायी	बि. दिएको लिन	बिक्व (जक) काइमह, बिउगु काइमह
दिपद	पु. हुई खुट्टाले टेक्ने, द्विपद	निपाचू मह
दिपदिन्द, दिपदुत्तम	पु. तथागत बुद्ध, द्विपदहरूमा श्रेष्ठ	निपाचूपिलय् उत्तममह, द्विपदीन्द्र

दिप्पति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
दिब्ब	वि. दिव्य, स्वर्गिक	सुखावति
दिव्वचम्भुक	वि. दिव्य चक्षु भएको	नाकं हे तेय्लाःम्ह, यानंखंम्ह, दिव्य चक्षु दुम्ह
दिव	पु. दिव्यलोक	दिव्यलोक
दिवस	पु. दिन	न्हि
दिवसकर, दिवाकर	पु. सूर्य	सूर्धो
दिवा	अ. दिन, दिनमा	न्हि, न्हिनय्
दिवास्वप्न	नपुं. हुनै नसक्ने कल्पना	दना म्हंग्स
दिस	पु. शत्रु	बयलि
दिसा	स्त्री. दिशा	उखे, थुखे
दिस्सति	क्रि. देखिन्छ, लाग्छ, प्रतीत हुन्छ	खनेदु, ताइ
दिस्सन्त, दिस्समान	बि. देखिने	खनेदुम्ह (गु)
दीघ	बि. लामो, दीर्घ	तहाः
दीघत्त, दीघता	नपुं. लमाइ	हाकः
दीघदस्सी	बि. दीर्घदर्शी	लिग्या दुम्ह, दृष्टि ताहाम्ह
दीप	पु. बत्ती, द्वीप	मत, टापु
दीपिका	स्त्री. मशाल, व्याख्या	मूस्याः, चिलाख, व्याख्यान
दीपिनी	स्त्री. पोथी चितुवा	मा तितार्धु (तिथु)
दीपेति	क्रि. प्रकाशित गर्छ	जः थनी, चक्कंकी
दुक	नपुं. जोडा	ज्वः
दुकुल	नपुं. असल कपडा	तःजिगु कापः

दुम्कट	बि. दुष्कृत नपुं. अकुशल कर्म	मभिंगु, मभिंज्या
दुम्कर	बि. दुष्कर, कठिन	याप् थाकुगु
दुम्ख	नपुं. दुःख बि. अप्रिय, कष्ट दिने	कष्ट, मयःगु, कसाःबीगु
दुम्खविपाक	बि. जसको फल दुःख हुन्छ	गुकिया लिचवः दुःख जुइ
दुम्खापन	नपुं. कष्ट दिनु	घाःपाः यायेगु
दुम्खित, दुम्खी	बि. दुःखी, अप्रसन्न	लय मताःम्ह, चितासू मदुम्ह
दुम्खीयति	क्रि. दुःखी हुन्छ	दुःखी जुइ
दुग्ग	नपुं. दुर्ग, किल्ला	क्वाः (थ)
दुग्गत	बि. दरिद्र, दुर्गति प्राप्त	गतिमलाःम्ह
दुग्गन्ध	पु. दुर्गन्ध बि. दुर्गन्ध भएको	नवः, नवःगु
दुग्गम	बि. जान नसकिने, गाढो	वने मफइगु, थाकुगु
दुच्चज	बि. दुस्त्यज्य, त्याग्न गाढो	त्वःते थाकुगु
दुच्चरित	नपुं. दुश्चरित, दुराचरण	क्वपुंगु बानी
दुजिहव	पु. सर्प	बि
दुज्जह	बि. छोड्न गाढो	त्वःते थाकुगु
दुज्जीवित	नपुं. मिथ्या जीविका	मभिंगु लजगा
दुट्ठ	बि. दुष्ट	दुष्ट
दुट्ठुल्ल	नपुं. फोहरी कुरा, दोष बि. घटिया	पवरि खं, ढं, क्वह्यंगु
दुत्तप्यय	बि. सन्तुष्ट पार्न गाढो	लुधंके थाकुगु (म्ह)
दुतिय	बि. दोस्रो	निम्हम्ह, नि गूगु
दुतियक	बि. साथी	पासा

दुतिया	स्त्री. पत्नी, द्वितिया विभक्ति (व्याकरण)	कलाः, कर्मकारक (व्याकरण)
दुतियिका	स्त्री. पत्नी	कला
दुत्तर	बि. दुस्तर, तर्न गाढो	छी थाकुगु
दुद्दम	बि. दमन गर्न गाढो	सालय् हय् थाकुम्ह, कजय् याये थाकुम्ह
दुद्दसा	स्त्री. दुर्दशा	दुर्दशा
दुदिदन	नपुं. दुर्दिन	खिउंगु निह, मभिगु निह
दुद्ध	नपुं. दूध बि. दुहेको	दुरु, न्ह्यानातःगु
दुन्दुभि	स्त्री ढोल	धाः (बाजं)
दुन्नामक	नपुं. अलकाई	अलःकई
दुन्निग्गह	बि. काबूमा लिन गाढो	सालय् हय् थाकुम्ह, कजय्याये थाकुम्ह
दुपट्ट	बि. दोबरी, दुई तह भएको	निबःदुगु
दुफस्स	पु. अप्रिय स्पर्श, सिस्तु	मयःगु थिसा, न्हायकं (घाय)
दुव्वच	बि. अटेरी नपुं. फोहर, गुहु	धया खं मन्येम्ह, फोहर, खि
दुव्वा	स्त्री. दुबो	सितु
दुव्वक, दुव्वी	बि. बिश्वासघाती	बिश्वासघात याइम्ह
दुव्वति	क्रि. बिश्वासघात गर्छं, षड्यन्त्र गर्छं	भूवाकलय् थुनी, स्यंकेत मसीक ग्वइ
दुव्वन	नपुं. बिश्वासघात	बिश्वासघात
दुव्वासित	नपुं. अपशब्द	अपशब्द
दुभिन्ख	नपुं. अकाल, अनिकाल	असह, दुर्भिक्ष
दुम	पु. रूख, हुम	सिमा

दुभिन्द, दुमुत्तम	पु. बोधिवृक्ष, रूखहरूमा श्रेष्ठ	वृक्षराज
दुमुपल	पु. पहेंलो फूल फूलने बिरुवा	म्हासुगु स्वां व्हइगु स्वांमा (विशेष)
दुम्मती	पु. बुद्धि बिग्रेको मान्छे, दुर्मति	बुद्धि स्यंम्ह मनु
दुम्मन	बि. अप्रशन्न, दुःखी	लयमताःम्ह, खिउंखवाः
दुम्मेघ	बि. बुद्धि बिग्रेको	बुद्धि स्यंम्ह
दुरम्ब	बि. संरक्षण गर्न गाढो	रक्षा याये थाकुगु
दुरासाद	बि. नजीक पुगन गाढो	नापज्याय्, सतिके थाकुम्ह, नापलाये थाकुम्ह
दुरित	नपुं. पाप	कुकर्म
दुस्त	बि. नराम्ररी भनिएको नपुं. खराब कुरा	बांमलाक, मभिक घाःगु, मजु, मभिगु खं, शब्द
दुल्लढ	बि. मुशिकलले पाइएको, दुर्लब्ध	थाकुक दुगु
दुल्लभ	बि. पाउन गाढो, दुर्लभ	लुइकी, दयेके थाकुगु
दुवञ्चिक	बि. दुई अङ्ग भएको	निगू अङ्ग दुम्ह (गु)
दुविघ	बि. दुई प्रकारको	निताजि
दुवे	नपुं. दुई	नि, नछि
दुस्स	नपुं. कपडा	कापः
दुस्सति	क्रि. द्वेष गर्छं, क्रोधित हुन्छ	महिये, तंम्बये
दुहति	क्रि. दुहन्छ	न्हयाइ
दुहितु	स्त्री. छोरी	म्हयाय्
दूत	पु. सन्देश-वाहक	जूजं (न)
दूती	स्त्री. सन्देशवाहिका	जूजंनी

दूर	नपुं. फासला बि. टाढा	तापा:गु, तापा:
दूसेति	क्रि. दूषित गर्छ, नराम्रो व्यवहार गर्छ	दूसित याइ, बेहनी
दूहन	नपुं. लूटनु, दुहुनु	लाकाकाये, न्ह्याये (दुरु)
देइडभ	पु. जल सर्प	लखबि
देण्डिम	पु. नगरा	नगरा
देति	क्रि. दिन्छ	बिइ
देव, देवता	पु. देवता, आकाश	द्यः
देवयान	नपुं. स्वर्गमार्ग, हवाईजहाज	फयखः (त)
देवर	पु. देवर	किजाभत
देवलोक	पु. स्वर्गलोक	स्वर्गलोक
देवा	पु. मानिस भन्दा अलि उठेको, स्तरको प्राणी	द्यः, मनुसिवय् भच्चा तः जिम्ह
देविसि	पु. दिव्यऋषि	दिव्यऋषि
देवी	स्त्री. देवी	देवी
देस	पु. देश, प्रदेश	देश, प्रदेश
देसेति	क्रि. उपदेश दिन्छ	उपदेश बिइ
देह	पु., नपुं. शरीर	म्ह
दोणी, दोणिका	स्त्री. कोक्रो, द्रोणी	क्वयः
दोलायति	क्रि. भुलाउछ	यातागाय्कइ
दोवारिक	पु. द्वारपाल	धवाखापिवाः (ल)
दोस	पु. द्वेष, दोष, क्रोध	तं, द्वपं
दोहक	पु., नपुं. दुहुने मान्छे, गबुवा, बुङ्गो	न्ह्याइम्ह, कं (न)

दोहल, दोहद	पु. गभिणीको प्रवल इच्छा	नयेचा: (ल)
दोहलिनी	स्त्री. दोहद इच्छा भएकी स्त्री	नयेचा:म्ह मिसा
दोही	बि. दुहुने, द्रोही	न्ह्याइम्ह, नलभु, द्रोही
द्रव	पु. रस	ति
द्व	सं. दुई	नि
द्वन्द	नपुं. जोडा	ज्व: (ल), द्वन्द समास
द्वय	नपुं. दुई	नि
द्वार	नपुं. ढोका	ध्वाखा, लोखा
द्वारकवाट	नपुं. खापा	खापा
द्वारगाम	पु. नगरद्वार बाहिरको गाउँ	पिदेय्
द्वार बाहा	स्त्री. ढोकाको खम्बा	लोखाया थां
द्वि	बि. दुई	नि
द्विक	नपुं. दुईको जोडी	छज्व:
द्विगुण	बि. दुगुना	दुगं
द्विप, द्विरद	पु. हात्ती	किसि
द्वीह	नपुं. दुई दिन	निन्हु
द्वीहं	क्रि.बि. दुई दिनमा	निन्हुं
द्वे	सं. दुई	नि
द्वेघा	क्रि.बि. दुई किसिमले	निताजिक, निकथं
द्वेलहक	नपुं. सन्देह	सन्देह
द्वेवाचिक	बि. दुई शब्द मात्रै दोहन्याउने	निगु खंगव: देदे तनीम्ह

ध

धंक	पु. काग	क्व: (ख)
धज	पु. ध्वजा	पता: (ल)
धजालु	बि. ध्वजाले सजाइएको	ध्वाय् ब्वय्का त:गु
धजिनी	स्त्री. सेना	सेना
धञ्ज	नपुं. अन्न बि. धन्य	भाग्यमानी
धत	बि. धृत, धारण गरिएको, सम्भ्रमेको	लानात:गु, ज्वनात:गु, लुमंगु
धन	नपुं. धन	धन
धनतियक	बि. धनको इच्छा गर्ने	दां प्वय्
धनलोल	बि. धनको लोभी	दां प्वय्
धनायति	क्रि. धन सम्भ्रन्ध, धनको संङ्केत गर्छ	धन लुमंकइ
धनिक	पु. ऋण दिने	त्यासा बीम्ह
धनित	नपुं. आवाज बि. आवाज गरिएको	सः, सपत, स: व:गु, बीगु
धनु	नपुं. धनुष	धनुष
धनुक	नपुं. सानो धनुष	चीधंगु धनुष
धन्त	बि. फुकेको, फुकिराखेको	पुया त:गु
धम, धमक	बि. बजाउने	थाइम्ह, न्यायकीम्ह
धमनि	स्त्री. नसा	हिनु (लि)
धमायेति	क्रि. बजाउन लगाउँछ	थाकइ, थाकेबिइ
धमेति	क्रि. बजाउँछ	थाइ
धम्म	पु. धर्म, सिद्धान्त, स्वभाव, सदाचार	धर्म, सिद्धान्त, स्वभाव, सदाचार

धम्मगुत्त	बि. धर्मद्वारा रक्षा गरिएको	धर्म रक्षा यानातःगु
धम्म देसना	स्त्री. धर्मको उपदेश	धर्मया उजं
धम्मनी	पु. गृहसर्प	भुवाः (ल)
धम्मवादी	बि. धर्म अनुसार बोल्ने	धर्म नवाइम्ह
धरति	क्रि. धारणा गर्छ	ज्वनी
धरा	स्त्री. भूमि, पृथ्वी	बंग्वारा
धवल	बि. श्वेत पु. सेतो रङ्ग	तुयु, तुयु ऊन
धाति	स्त्री. धाई	दुरु मां
धातु	स्त्री. पवित्र अस्थि	पवित्र अस्थि
धारेति	क्रि. धारण गर्छ	ज्वनी, कुबिइ
धावति	क्रि. दौडन्छ	ब्वाइ
धि	अ. धिक्कार	धिक्कार
धिक्कत	बि. घृणित	घचायापुगु
धिति	स्त्री. धैर्य, धृति	धैर्य
धी	स्त्री. बुद्धि	बुद्धि
धीतलिका	स्त्री. पुतली	कतांमरि
धीतु	स्त्री. छोरी, बेटी	म्हयाय्मचा
धीर	बि. बुद्धिमान्	बुद्धिमान्
धीवर	पु. माझी	प्वः, न्यालाइम्ह
धुत्त, धुत्तक	पु. छट्ट, धूर्त मानिस	बदमाशम्ह मनु
धुनाति	क्रि. चलाउँछ	संकइ

धुपित
धेनुप
घांत
धोन
घोरह्य
धोवति
धोवन
धोवितब्ब

वि. तत्राएको
पु. बाछो (दूध पिउने)
वि. धोएको
वि. बुद्धिमान्
वि. भारी बोक्न सक्ने
क्रि. धुन्छ
नपुं. धुनु, धुलाइ
धुनु पर्ने, धुन हुने

क्वाकातःगु
साचा, थुसा
सिलाःतःगु
बुद्धिमान्
क्वबुइफुम्ह
हिइ, सिली
हियेगु, सिलुगु, चायेगु
हीमाःगु, हीलोगु

नु

न	अ. हैन	मखु
नकुल	पु. न्याउरी	नवःचा
नक्क	पु. कछुवा	काउले, कापले
नक्खत्त	नपुं. नक्षत्र	नक्षत्र
नक्खत्तराज	चन्द्रमा	चन्द्रमा
नख	पु., नपुं. नड	लुसि
नखी	बि. नड भएको	लुसि दुम्ह
नग	पु. पर्वत	गुं
नगर	नपुं. शहर	शहर
नगरवासी	पु. नागरिक, शहरिया	नागरिक, शहरिया
नग्ग	बि. नग्न	नाङ्गा
नगिगय	नपुं. नाङ्गोपन, नग्नता	नाङ्गापह
नङ्गाल	नपुं. हलो	वासा
नङ्गुट्ठ	नपुं. पुच्छर	न्हिपं
नचिरस्सं	क्रि.बि. तुरुन्तै	उघिमय
नच्च	नपुं. नृत्य	प्याखं
नच्चक	पु. नर्तक, नटुवा	प्याखं-म्बः
नच्चट्ठान	नपुं. नाट्यगृह	प्याखंदबु
नच्चति	क्रि. नाच्छ	प्याखं हुली
नच्चन	नपुं. नाच, नाचु	प्याखं, प्याखं हुलेगु

नट, नटक,
नट्टक, नत्तक

नट्ट, नत्त, नत्तन

नत

नति

नत्तकी

नत्तु

नत्थि

नत्थिकदिट्ठि

नत्थिकवादी

नत्थिता

नत्थि भाव

नत्थु

नत्थुकम्म

नदति

नदन

नदी

नढ

नद्धि

नन्द

नन्दक

पु. नृत्यकार, नर्तक, नटुवा

पु. नृत्य, नाटक

बि. भुकेको

स्त्री. नम्रता

स्त्री. नर्तकी

पु. नाति

छैन

नपुं. नास्तिकमत

पु. नास्तिक

स्त्री. नास्तिकता

पु. नहुनाको भाव

स्त्री. नाक

नपुं. नाकको चिकित्सा

क्रि. गर्जन्छ, आवाज गर्छ

नपुं. गर्जन

स्त्री. नदी

बि. बाधिएको

स्त्री. छालाको डोरी

नपुं. कसैलाई राखेको (दिइएको) नाम,
आनन्द

बि. आनन्द दिने

प्याखंम्बः

प्याखं

क्वमिलु, क्वद्धुगु

क्वमिलुपह

प्याखंमिसा, मिसाम्ह प्याखंम्बः

छय्

मदु

नास्तिकमत

नास्तिक

घःख्यापा भाव

मदुगु भाव

न्हाय् (स)

न्हाय्या वासः, न्हाय्या पाखें
याइगु वासः

न्याइ (न), हाली

तसकं हालिगु

खुसी

गथिचिना तःगु

पतः (ल) बाला

छुना नां, आनन्द

आनन्द बीम्ह

नन्दति	क्रि. प्रसन्न हुन्छ	लयताइ
नन्दन	खुशी, प्रसिद्ध इन्द्रको बगैँचा	लयता, केब
नन्दा	दिइएको नाम	छुना नां
नन्दि	स्त्री. खुशियाली, तृष्णा वि. खुशी भएको	लयतासू, तृष्णा, लयताम्ह
नन्धति	क्रि. बेर्छ, बाँध्छ	चिइ, हिनि
नपुंसक	पु. नपुंसक	नपुंसक
नभ	पु., नपुं. आकाश	सर्गः, आल
नमस्कार	पु. नमस्कार	नमस्कार
नमति	क्रि. भुन्छ, ढोन्छ	क्वच्छुइ, अनियाय्
नमस्सति	क्रि. नमस्कार गर्छ	अनियाइ, ज्वज्वलपी
नमुचि	पु. ध्वंसक, मृत्यु	मार
नमो	अ. नमस्कार	नमस्कार
नम्मदा	स्त्री. नर्मदा नदी	नर्मदा नदी
नय	पु. प्रणाली, पद्धति, ठीक निर्णय	रवसाः, खयेक क्वजिउगु
नयति	क्रि. लैजान्छ, बाटो देखाउँछ	यंकइ, लं केनी
नयन	नपुं. आखा, लैजानु	मिखा, यंकेगु
नयनायुध	पु. यमराज, जसको आखा नै हतियार होस्	सुया मिखा हे ल्वाबः ख,
नर	पु. मान्छे	मनु
नरक	नपुं. नरक	नरक
नरदेव	पु. राजा	जुजु

नरवीर	पु. मानिसमा वीर बुद्धलाई दिइएको उपाधि	बुद्धया मेगु नां
नरसीह	पु. नरसिंह (बुद्धको उपाधि)	नरसिंह (बुद्धया उपाधि)
नराघम	पु. अधम, नीच पुरुष	स्वहयंम्ह मनू
नल	पु. निगालो	तिं
नलकार	पु. टोकरी बनाउने	धकि, पिचा दयकिम्ह
नलागार	नपुं. निगालोको भोपडी	तिंयागु बलचा
नलाट	नपुं. निधार	कपा: (ल)
नलिनी	स्त्री. कमल पोखरी	पलेपुखू
नव	बि. नया पु. नौ (९)	न्द, गुं. गुंगू
नवंग	बि. नौ अङ्ग भएको	गुब: दुगु, गुब्बे छबो
नवक	पु. नवागन्तुक, नौजनाको समूह	नकतिनि दुतिउम्ह, गुम्हस्या पुच:
नवनीत (नोनीत)	नपुं. मख्खन	नौनी
नवम	बि. नवौं	गुंगूम्ह (गुंम्हम्ह)
नवमी	स्त्री. नवमी	नवमी
नवुति	स्त्री. नब्बे	गुई (गवी)
नस्सति	क्रि. नष्ट हुन्छ, दब्ध	स्यनी, मदया वनी
नस्सन	नपुं. नाश	नाश
नहात	बि. स्नान गरेको	स्व: लहुम्ह
नहापेति	क्रि. नुहाइ दिन्छ	स्व: लहुकी
नहान, नहायन	पु. स्नान	स्व: लहुयगु
नहायति	क्रि. नुहाउँछ	स्व: लहुइ

नहि	अ. होइन	मखु
नहुत	सं. दश हजार	भि दः
नह्चति	क्रि. बाध्छ	चिइ
नह्यन	नपुं. बन्धन, बाध्नु	चियेगु
नाक	पु. स्वर्ग	स्वर्ग
नाग	पु. सर्प, हात्ती	बि, किसि
नागदीप	श्री लंकाको उत्तरी भागमा नजीकै रहेको एउटा द्वीप, जहाँ भगवान् बुद्धको दोस्रो पटक आगमन भएको थियो (महावंश)	लंकाया उत्तर भागे च्वंगु द्वीप
नागर	बि. शहरिया	सहरयाम्ह
नागरिक	बि. नगरसंग सम्बन्धित	नगरलिसे स्वापू दुम्ह (गु)
नाटक	नपुं. नाटक	नाटक, प्याखं
नाटकित्थि	स्त्री. नृत्य कुमारी	प्याखं लहुइम्ह मिसा
नाथ	पु. जनताको रक्षा गर्ने	संरक्षक
नाद	पु. आवाज	सः (ल)
नानता	स्त्री. विविधता	तःता
नानत्त	नपुं. विविधता	तःताजि
नाना	अ. अनेक, भिन्न भिन्न	तःता, थिथी
नाना संवास	बि. भिन्नाभिन्नै रहने	छ्खे छ्खे च्वना च्वपिं
नाभि	स्त्री. नाइटो	तेपुचा
नाम	नपुं. नाउँ, व्यक्तित्वको चैतसिक भाग बि. नाउँको	नां, मनूयाके दुगु दुग्यां, नांम्ह
नामक	बि. नाउँले, नाममात्रको	नामं, नां जकयाम्ह, नां म्ह

नामेति	क्रि. निहुन्याउछ	क्वछुकइ
नायिका	स्त्री. मार्गदर्शिका	हा:मा
नारंग	पु. सुन्तलाको बोट	सन्तलासि मा
नाराच	पु. फलामे छड	नंकथि
नारी	स्त्री. स्वास्नीमान्छे	मिसा
नालं	अ. अपर्याप्त, प्रतिकूल	भचा:, मगा:, अ:ख:
नाल, नालिका	पु.,स्त्री. नाली	नलि
नालिकेर	पु. नरिवल बोट नपुं. नरिवल	नैक्या:मा, नैक्या
नालिपट्ट	पु. टोपी	तपुलि
नावा	स्त्री. जहाज	ल:ख:, नांचा
नाविक	पु. माफ्नी	माफ्नी
नाविकी	स्त्री. माफ्नीनी	माफ्नीनी
नावुतिक	बि. नब्बे बर्षको	गुइदं दुम्ह
नास	पु. नाश	नाश
नासा, नासिका	स्त्री. नाक	न्हाय्
नासेति	क्रि. नष्ट गर्छ, मार्छ	सेंकी, स्याइ
नि	पु. नभएको, रहित	मदुगु
निकट	नपुं. छिमेक बि. नजिक	ज:ला ख:ला (थाय्), सत्तिक
निकटि (ति)	स्त्री. ठगी	क्वाइगु
निकन्तति	क्रि. काट्छ	त्वा:ल्हाइ
निकर	पु. समूह	ध्व:, पुच:(ल)

निकस	पु. कसौटी	कसि
निकामना	स्त्री. इच्छा	इच्छा
निकामेति	क्रि. इच्छा गर्छ	मंतुनी
निकाय	पु. सम्प्रदाय	खलः, ध्वः
निकस	पु. छिमेक	जःला खःला (थाय)
निकिट्ठ	बि. निकृष्ट, तल्लो दर्जाको	क्वहयंम्ह
निकुञ्ज	पु., नपुं. लतागृह	गसि छें
निकूजति	क्रि. आवाज गर्छ	हाली
निकेतन	नपुं. भवन	छें
निकण्टक	बि. कौढा नभएको	कंमरुगु, शत्रु मदुगु
निकद्दम	बि. हिलो नभएको	ध्याचः मजुगु
निकाम	बि. कामना नभएको	मंतुना मदुम्ह
निकुञ्जेति	क्रि. पल्टाउँछ, फर्काउँछ (माटो)	पुइकइ
निस्ख	पु. स्वर्ण मुद्रा	लुंम्बहः(ल)
निस्खम	पु. निष्क्रमण, बिदाइ	बायबिसि
निस्खमति	क्रि. बाहिर जान्छ (घरबाट)	पिहांवनी
निस्खामेति	क्रि. निकाला गर्छ	पितिनी
निस्खक	पु. कोषाध्यक्ष	धुकू नायो, दांभरी
निस्खपति	क्रि. एकातिर राख्छ, पन्छाउँछ	छ्खेतइ, चीकइ
निस्खेप	पु. निक्षेप	धरौटी
निस्खेपन	नपुं. धरौटी राख्नु	धरौटी तयेगु

निखणति,-नति	क्रि. खन्छ	पाली, म्हुइ
निखादन	नपुं. छिनो	हं (चा)
निखिल	बि. समस्त	फुक्क, ब्याक्क
निगच्छति	क्रि. अनुभव गर्छ, सहन्छ	अनुभव याइ, सहल्पी
निगति	स्त्री. आचरण	अवस्था
निगम	पु. बजार	जिल्ला
निगल	पु. हात्ती बाँध्ने सिक्री, हात्ती साइलो	किसि चीगु सिखः
निगूहति	क्रि. ढाक्छ, लुकाउँछ	त्वपुइ, सुचुकी
निगूहन	नपुं. लुकाउनु	सुचुकेगु
निगूल्ह	बि. लुकाइएको	सुचुकातःगु
निग्गच्छति	क्रि. बाहिर जान्छ	पिहां बनी
निग्गणहन	नपुं. गाली गर्नु, नियन्त्रण गर्नु	बो बीगु, हक्केगु
निग्गणहाति	क्रि. हप्काउँछ, दोष लाउँछ	द्वंपनी, नियन्त्रण याइ
निग्गम, निग्गमन	पु.,नपुं. बाहिर जानु, प्रस्थान, बिदा हुनु	बायेगु
निग्गह	पु. निग्रह, दोषारोपण	नियन्त्रण, द्वपं
निग्गाहक्क	पु. निग्रह गर्ने	बो बीम्ह, नियन्त्रण याइम्ह
निग्गुम्ब	बि. भ्नाडपात नभएको	बुजःबाजः मदुगु
निग्घातन	नपुं. हत्या	बिनाश
निग्रोध	पु. बट वृक्ष	बरमा
निघंसति	क्रि. घोट्छ	चुली
निघंस, निघंसन	पु.,नपुं. घोटनु	चुलेगु

निघात	पु. मानुं	स्यायेगु
निचय	पु. सङ्ग्रह, बटुलेको धन	मुनातःगु धन
निचित	बि. बटुलिएको	मुनातःगु
निच्चता	स्त्री. नित्यता	नित्यता
निच्चोल	बि. निर्वस्त्र	नङ्गा, पतिनाङ्गा
निच्चरति	क्रि. बाहिर पठाउँछ, जान्छ	पिहां बनी, पिछ्वइ
निच्चरण	नपुं. बाहिर पठाउनु, जानु	पिहां बनेगु, पित छ्वयेगु
निच्चारेति	क्रि. प्रकट गर्छ, बोल्छ	पिब्वइ, नवाइ
निच्चित	बि. बिचारित	बिचा यानातःगु
निच्चिनाति	क्रि. बिचार गर्छ	बिचाः याइ
निज	बि. स्वकीय	थःगु
निज्जट	बि. सुल्भेको	सलःजूगु, ज्यंगु
निज्जर	बि. बुढो नहुने, जरारहित पु. देवता	बुरा मजुइम्ह, ङास मजूगु, थः
निज्जरेति	क्रि. नष्ट गर्छ	सेंकी
निज्जीव	बि. निर्जीव	निर्जीव
निज्मन्न	नपुं. अन्तर्दृष्टि	नुगः मिखा, दुगयां
निज्मन्नयति	क्रि. ध्यान गर्छ, बिचार गर्छ	ध्यान याइ
निट्ठाति	क्रि. समाप्त हुन्छ, गर्छ	सिधय्कइ, सिधइ
निट्ठान	स्त्री., नपुं. अन्त्य, समाप्ति	पू वनीगु, ब्वःजीगु
निट्ठापेति	क्रि. पूरा गराउँछ	पूवंके बिइ
निट्ठुभति	क्रि. थुक्छ	ई फाइ

निट्ठुर	बि. कठोर, क्रूर, निष्पूर	माया मरुम्ह, जनाः, द्वकाः
निट्ठुरिय	नपुं. कठोरता, क्रूरता	जनाःपह, द्वकाःपह
निड्ड	नपुं. गुड, विश्राम स्थल	स्वः, स्वलि
निड्डेति	क्रि. घासपात हटाउंछ	चिलिचालि चीकी
निण्णय	पु. निर्णय	क्वःछिना
नितम्ब	पु. चाक, पर्वतको किनार	प्यंपा, प्यं, पर्वता या सि
नित्तेज	बि. तेजरहित	जःमदुगु, निप्तेज
नित्थरण	नपुं. पार तर्नु, समाप्ति	पुलेगु, क्वःजीगु
नित्थरति	क्रि. पार हुन्छ. तर्छ	छिइ, पुलावनी
नित्थुनाति	क्रि. कराउंछ (दुखेर)	हाली (स्याःगुलिं)
निदस्सन	नपुं. देखाउनु	क्यनेगु
निदस्सेति	क्रि. देखाउंछ	केनी
निदहति	क्रि. खजाना गाड्छ	नसा, धन स्वःथनी
निदान	नपुं. मूलकारण	मूल हा, मूल खं
निद्दय	बि. निर्दय	माया मरुम्ह (गु)
निद्दर	बि. दुःखबाट मुक्त, नडराउने	मग्याम्ह, दुःख मदुम्ह
निद्दा	स्त्री. नीद	न्हयः
निद्दायति	क्रि. सुत्छ	देनी
निद्दायन	नपुं. सुत्नु	घनेगु
निद्दालु	बि. निद्रालु	न्हयःगुलु
निदिदसति	क्रि. निर्देशन गर्छ	लं केनी

निद्देस	पु. विश्लेषणात्मक व्याख्या	ध्वाथुइक कनेगु ज्या, खुइक निकायया छगू अंश
निढन	बि. निर्धन	गरीव
निढमति	क्रि. फुंक्छ, बाहिर निकाल्छ	फुइंफुइं याइ, पितकाइ
निढमन	नपुं. नाली, नहर	धः, लःधः
निढमित्वा	पू.क्रि. फुङ्कार (फुत्कार) गरेर	फुइंफुइं याना
निघन	पु.,नपुं. मृत्यु	सिक
निघान, निधि	नपुं.,पु. लुकाइएको खजाना	सुचुका तःगु सम्पत्ति
निघापेति	क्रि राख्न लाउँछ	तय्की, थुंकी
निघाय	पू.क्रि. राखेर, गाडेर	तयाः, थुना
निघीपति	क्रि. राख्न लाउँछ, गाड्न लगाउँछ	तय्की, थुन्केबिइ
निघेति	क्रि. राख्छ	तइ, धुनी
निन्दति	क्रि. निन्दा गर्छ	हेमाति याइ, ब्वथियुनी
निन्दन, निन्दना	नपुं.,स्त्री. निन्दा	अपमान
निन्न	बि. तल नपुं. तल्लो जग्गा	ब्वय, ब्वथ्याःगु थाय्
निन्नगा	स्त्री. नदी	खुसी
निन्नाद	पु. स्वरमाधुर्य, लय	सलय् दइगु सःया माकु सवाः, लय
निन्नादी	बि. चर्को स्वर भएको	तिसःम्ह
निन्नामेति	क्रि. भुक्छ	ब्वछुइ
निन्निमित्त	नपुं. इच्छा अनुसार	इच्छा अनुसार
निन्नेतु	पु. निर्णय गर्ने	ब्वःछीम्ह
निपक	बि. बुद्धिमान्, दक्ष	बुद्धिमान्

निपच्च	पु.क्रि. भरेर, गिरेर	क्वछुना, क्वहां वया
निपज्ज, निपज्जन्त	पु.क्रि. लेटेर, लेट्दै	गोतुला, गोतुतुं
निपज्जति	क्रि. लेट्छ	लिधनी, ग्वारातुलि
निपठ	पु. पाठ	व्वंज्या
निपतति	खस्छ, भर्छ	क्वहांवइ, क्वव्वाइ
निपाठ	पु. पदनु	व्वनेगु ज्या
निपात	पु. गिर्नु, तैरनु, अव्यय, प्रत्यय (व्याकरण)	क्वव्वाइगु, क्वहांवंगु, तंसा (व्याकरण)
निपातन	नपुं. तल खस्तु	क्वहांवनीगु, कुतुंवनीगु
निपातेति	क्रि. खसाल्छ, भार्छ	क्वफाइ, क्वफाकी
निपान	नपुं. पशुहरूले पानी खाने ठाउँ	पशुतय् लः त्वनीगु थाय्
निपुण	बि. दक्ष, चलाख	जाःम्ह
निप्पक्क	बि. उम्लेको	दासिवःगु
निप्पदेस	बि. सर्व-व्यापक	सकभनं व्याःगु
निप्पपञ्च	बि. भ्रमेला नभएको	पंगः मदुगु, निष्प्रपञ्च
निप्पभ	बि. धमिलो, तेज नभएको	बुलु, निष्प्रभ
निप्पाप	बि. पापरहित, निष्पाप	पाप मदुम्ह
निप्पाव	पु. तिहुन, सुरुवा	कें
निप्पितिक	बि. पिताविहीन	बौमदुम्ह
निप्पीलन	नपुं. पीडा दिनु, दबाउनु, निचोर्नु	दुःख बियेगु, तिसीगु
निप्पीलेति	क्रि. निचोर्छ	तिसिइ
निप्पुरिस	बि. पुरुषविहीन	मिसागाः, मिसापिं मुक्क

निष्फज्जति	क्रि. परिणाम निस्कन्छ, आइपछ	पू वंनी, पूवकी, जू वइ
निष्फज्जन	नपुं. परिणाम, उपलब्धि, प्रभाव	लिच्च:
निष्फत्ति	स्त्री. उपलब्धि	उपलब्धि
निष्फादक	बि. उत्पन्न गर्ने	पिकाइम्ह
निष्फादन	नपुं. उत्पत्ति	उत्पत्ति
निष्फादेति	क्रि. उत्पादन गर्छ	पिकाइ
निष्फोटेति	क्रि. पिच्छ	दाइ, च्वाइ
निबद्ध	बि. नियमित, क्रमिक	कथछि
निबन्धति	क्रि. बाँध्छ, प्रेरित गर्छ	चिइ, कुली
निब्वट्टेति	क्रि. हटाउँछ	चीकइ
निब्वत्तति	क्रि. उत्पन्न हुन्छ, जन्म लिन्छ	लिच्च: पिहां वइ, जन्म काइ, प्रकटं जुइ
निब्वत्तन	नपुं. उत्पत्ति	उत्पत्ति
निब्वत्तापन	नपुं. पुनर्जन्म	पुनर्जन्म
निब्वत्ति	स्त्री. जन्म लिनु, प्रकट हुनु	जन्मं जुये, पिब्वये
निब्वत्तेति	क्रि. उत्पन्न गर्छ	पिकाइ
निब्व्वाति	क्रि. निब्ध, चिसिन्छ,	सि (मत), ख्वाउंइ
निब्व्वान	नपुं. निब्नु (आगो), निर्वाण	सियेगु (मि), निर्वाण
निब्व्वापन	नपुं. निब्नु, शान्त हुनु	सियेगु (मि, मत), शान्त जुयेगु
निब्व्वापेति	क्रि. निभाउँछ	स्याइ
निब्व्वायति	क्रि. निर्वाण प्राप्त हुन्छ	निब्व्वाण लाभ जुइ
निब्व्वाहन	नपुं. हटाउनु बि. निकालिएको	चीकेगु, पितिनातःगु

निब्बिज्जति	क्रि. विरक्त, उदास हुन्छ	उदासीन जुइ
निब्बिसेस	बि. समान	उथें
निब्बुति	स्त्री. शान्ति, सुख	शान्ति, सुख
निब्बुह्यति	क्रि. तैर्छ, उत्रन्छ (पानीमा)	लेहें बुइ
निभा	स्त्री. प्रकाश	जः
निभाति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
निमन्तन	नपुं. निमन्त्रण	ब्वनेगु
निमन्तेति	क्रि. निमन्त्रण दिन्छ	ह्वाइ, ब्वनी
निमित्त	नपुं. चिन्ह, शकुन	चिं, लक्षण
निमिनाति	क्रि. आदानप्रदान गर्छ	कालबिल याइ
निमिसति	क्रि. आखा भिम्काउँछ	मिखा फुतियाइ
निमीलन	नपुं. आखा भिम्काउनु	मिखा तिसिये
निमीलेति	क्रि. आखा चिम्लन्छ	मिखा तिसिइ
निमुज्जति	क्रि. डुबुल्की मार्छ	दुनी (लखय्), दुब्वाइ
निम्ब	पु. नीम	नीह
निम्मथति	क्रि. धूलोपीठो पार्छ	नचुकइ
निम्मथन	नपुं. पिन्ने काम	चू लहुयेगु
निम्मथेति	क्रि. धूलोपीठो पार्छ, दबाउँछ	चू लहुइ
निम्मद्दन	नपुं. मर्दन गर्नु, कच्याककुचुक गर्नु	काचाकुचु याये
निम्मल	बि. निर्मल	निर्मल
निम्मंस	बि. मासु नभएको	ला म्दुगु

निम्माण	नपुं. रचना, कृति	रचना, निर्माण
निम्मातु	पु. रचयिता, निर्माता	रचयिता
निम्मिणाति, निम्मिनाति	क्रि. निर्माण गर्छ	दय्कइ
निम्मित	बि. निर्मित	दय्कातःगु
निम्मोक	पु. कौचुली	बिखू, सर्पया लं
नियत	बि. निश्चित, थीर	थातं च्वंगु
नियति	स्त्री. भाग्य, दैव	भाग्य
नियम	पु. मर्यादा, नियम	मर्यादा
नियमेति	क्रि. नियमित गर्छ	नियमे हंकी
नियाम	पु. नियममा चलाउने, तरिका, व्यवस्था	नियमय् तइगु, नियम दुगु
नियुज्जति	क्रि. काममा लागिपर्छ	ज्याय् रयली
नियोग	पु. आज्ञा	उजं
नियोजन	नपुं. आज्ञा दिनु	उजं दयेके
नियोजेति	क्रि. नियुक्त गर्छ, प्रेरित गर्छ	कुली
निय्यति	क्रि. लगिन्छ	ब्वना यनी, यंकी (कुबिया)
निय्याति	क्रि. बाहिर जान्छ	पिहां वनी
निय्यातेति-देति	क्रि. समर्पित गर्छ, सुम्पन्छ	लःल्हाइ
निय्यान	नपुं. प्रस्थान, बिदाइ	वाय्विसि, पिने वनेगु
निय्यानिक	बि. निर्वाणतिर अग्रसर गर्ने	निर्वाणपाखें न्हेचिकिगु
निय्यास	पु. चोब (रूखको)	ति, थाकुराः
निरं करोति	क्रि. उपेक्षा गर्छ	हेमाति याइ

निरगल	वि. मुक्त, बाधारहित	पंगः मदुगु
निरत	वि. लागि परेको	ज्याय् ग्यःह, लगे जुया च्वंम्ह
निरत्थ (क)	वि. निरर्थक	निरर्थक, ज्याङ्गल मदुगु
निरय	पु. नरक	नरक
निरवसेस	वि. सम्पूर्ण	फुकफाकं
निरसन	वि. निराहार	अवसं
निरातंक	वि. रोगरहित	ल्वय् मदुगु, स्वस्थ
निरासव	वि. आसवरहित	चित्तमैलः मदुगु
निरुञ्जति	क्रि. रोकिन्छ	फुइ, मदया वनी
निरुञ्जन	नपुं. निरोध, रोकिनु	दीगु, मदया वनीगु
निरुति	स्त्री. निरुक्त शास्त्र, भाषा	भाषा शास्त्र
निरोध	पु. पुनरुत्पति नहुनु, उत्पति रोकिनु	हानं उत्पति मजुये
निरोधेति	क्रि. उत्पति रोकिएको हुन्छ	निरोध प्राप्त जुइ
निलय	पु. निवासस्थान	छें, बाय्
निलीयति	क्रि. लुक्छ	सुपिली
निल्लेहक	वि. चाट्ने	फेइम्ह
निवत्तति	क्रि. रोकिन्छ, फर्कन्छ	दिइ, लिहां वइ
निवत्तेति	क्रि. रोक्य, फर्काउँछ	पनी, लित छोइ
निवसति	क्रि. रहन्छ, बास गर्छ	च्वनी, बासं च्वनी
निविसति	क्रि. घुस्छ, बसोबास गर्छ	स्वचाइ, छें याना च्वनी
निवेदेति	क्रि. निवेदन गर्छ, प्रकाशित गर्छ	निवेदन याइ, पिब्बइ

निवेश	पु. प्रवेश, निवासस्थान	धाय्बाय्, स्व चायेगु, दीगु
निवेशन	नपुं. घर, घुस्तु	छें, दुब्बाये
निसर्ग	पु. प्रकृति, निसर्ग, परित्याग	बीगु
निसज्जा	स्त्री. बस्ने ठाउँ, बसाइ	च्वंसा
निसा	स्त्री. रात्री	चा
निसाण	पु. सान लाउने हुइ	च्वल्वहं
निसाद, नेसाद	पु. अनार्य, चोर, डाकू, सात स्वरहरूमा एउटा	खुं-दाखुं, तिसःगु सः, प्राचीन अनार्य जातियाम्ह
निसामेति	क्रि. सुन्छ	नेनि
निसित	बि. तीखो	ज्वःगु
निसीष	पु. मध्यरात्री	सम्बुधा, बाघा
निसीदति	क्रि. बस्छ	फेतुइ, च्वनी
निसीदापेति	क्रि. बसाल्छ, बस्न लाउँछ	फेतुकी
निसूदन	नपुं. हत्या गर्नु	स्याय्गु
निसेघ	पु. रोकथाम	गने, पने
निसेवति	क्रि. संगति गर्छ	बुली
निसेवन	नपुं. संगत, प्रयोग, अभ्यास	संगत, प्रयोग, अभ्यास
निस्सज्ज	नपुं. परित्याग, छाडा गरिदिनु	तोतेगु, तोता बीगु
निस्सज्जति	क्रि. त्यागछ	त्वःती
निस्सद्द	बि. निशब्द	सुसांदंगु, शान्त
निस्सयति	क्रि. आश्रय लिन्छ	बःकाइ
निस्सरण	नपुं. बाहिर जानु, निस्कनु	पिहां बनेगु

निस्साय	अ. उसद्वारा	वयापाखें, उकियापाखें
निस्सारण	नपुं. निकाल्नु	पितिने
निस्सित	बि. भरोसामा बस्ने	भलसाय् च्वनीम्ह
निस्सितक	बि. भरोसा लिने, अनुयायी	भलसा काइम्ह, शिष्य
निहतमान	बि. विनम्र	क्वमिलु
निहनति	क्रि. मार्छ	स्याइ
निहीन	बि. तुच्छ, महत्वहीन	क्वह्यगुं
नीत	बि. लगेको	यंकूगु
नीति	स्त्री. कानून, प्रयोग, अभ्यास, मार्ग-निर्देशन	नियम, प्रयोग, अभ्यास
नीयति	क्रि. लगिन्छ	यनी
नीर	नपुं. पानी	लः (ख)
नील	बि. नीलो	बंघु
नील	नपुं. गुड	भंगःया स्वं
नीलुप्पल	नपुं. नील कमल	उपवःस्वां
नीहत	बि. बाहिर निकालिएको	पिने हयातःगु
नीहरण	नपुं. बाहिर निकाल्नु, लैजानु	हरण याये
नीहरति	क्रि. बाहिर लैजान्छ	पित यंकइ
नुद, नुदक	बि. निकाल्ने	पितिनिम्ह
नुदति	क्रि. टाढा भगाउँछ	तापाक छ्याइ
नुन्न	बि. भगाएको	छ्यानातःम्ह, बिसिका छ्वःम्ह
नूतन	बि. नया	न्ह

नून	अ. निश्चय नै	घात्थें
नूपुर	नपुं. पाउजेब, घुंगुरा	पाउजेब, घंगला
नेक	बि. अनेक	अनेक
नेकतिक	पु.,बि. ठग	ठग
नेति	क्रि. लैजान्छ	यंकइ
नेतु	पु. नेता	नेता
नेत्त	पु. पथ-प्रदर्शक नपुं. आखा, नेत्र	लं केनीम्ह, मिखा
नेत्तिस	पु. तलवार	तलवार
नेत्तिक	पु. कुलो बनाउने	ल.घ: दयेकीम्ह
नेपक्क	नपुं. सूम्बूम्भ	थूसिउ
नेपच्छ	नपुं. बहिराइ	पूसा, ख्वीयसू
नेपुब्ब	नपुं. निपुणता	थूसिउपह
नेभि	स्त्री. पाङ्ग्राको घेरा	घच्चा:या चाक:
नेभित्तिक	पु. ज्योतिषी	ज्योतिषी
नेवासिक	पु. बसोबास गर्ने	बासं च्वनीम्ह
नेसज्जिक	बि. बसिरहने	फेतुना च्वनीम्ह
नो	अ. होइन	मखु, म
नोनीत	नवनीत	नौनी
न्यास	पु. धरौटी, बन्धक	दि
न्हात, नहात	बि. नुहाएको	मो लूम्ह
न्हान, नहान	नपुं. स्नान	मो ल्हुये

पु

प	उ. गति, चारैतिर, उन्नति	न्हेज्या: पेखें, च्वन्हया:गु
पंसु	पु. धूलो	धू (लि)
पंसुकुलिक	बि. भुत्रोबाट बनेको चीवर लाउने	चापालं दय्कात:गु चीवर पुनीम्ह
पकट्ठ	बि. अतिश्रेष्ठ, प्रकृष्ट	अति उत्तमगु (म्ह)
पकृति	स्त्री. प्राकृतिक रूप, प्रकृति	मूल वा प्राकृतिक स्थिति
पकृतिक	बि. प्राकृतिक, प्राकृतिक रूपले	प्राकृतिक रूपं, प्रकृतिं
पकृतिज	पु, नपुं. प्रकृतिबाट उत्पन्न	प्रकृतिं पिहां व:गु
पकम्पना	स्त्री. तर्क, योजना, प्रबन्ध	गवसा:
पकम्पेति	क्रि. विचार गर्छ, योजना, व्यवस्था गर्छ	बिचा:याइ, गवसा:गवइ
पकम्पति	क्रि. कीप्छ	खाइ
पकम्पन	नपुं. कम्पन	(म्ह) खाइगु
पकार	पु. ढंग, तरीका	पह:
पकास	पु. चमक, प्रकाश	व्याख्या
पकासति	क्रि. प्रकट हुन्छ, प्रकाशित हुन्छ	पिलुइ, पिदनी
पकासन	नपुं. प्रकाशन, घोषणा	प्रकाशन, घोषणा
पकासेति	क्रि. प्रकट गर्छ, प्रकाशित गर्छ	पिलुइकी, पिदनी
पकित्तेति	क्रि. प्रशंसा गर्छ	च्वछाइ
पकिरति	क्रि. छर्छ	क्ली
पकुम्पति	क्रि. क्रोधित हुन्छ	तं म्वयेकि
पकुव्वति	क्रि. गर्छ	याइ

पकोप	पु. क्रोध, प्रकोप	तं
पकोपन	नपुं. क्रोधित गर्नु	तं पिकायके
पक्कमति	क्रि. विदा हुन्छ	बाइ, बाया वनी
पक्कमन	नपुं. विदाइ	बाये
पक्खन्दति	क्रि. दौडन्छ	ब्वाइ
पक्खन्दन	नपुं. दौड	ब्वाय् वनेगु
पक्खन्दिका	स्त्री. अतिसार	अतिसार
पक्खलति	क्रि. धुन्छ, सफा पार्छ, लडबडाउँछ	हिइ, यच्चुकी
पक्खिक	वि. पाक्षिक	पाक्षिक
पक्खिक-भत्त	नपुं. पाक्षिक भोजन	पाक्षिक भोजन
पक्खिपति	क्रि. पयाक्छ	वांछवइ
पक्खेपन	नपुं. प्रक्षेपण, फेंक्नु	वां छ्वये
पखुम	नपुं. परेला	मिमि, मिखापुसा
पगब्ध	वि. दुस्साहसी	क्व्वाइम्ह
पगाहति	क्रि. डुबुल्की मार्छ	लखय् दुनी, दुब्वाइ
पगुण	वि. अभ्यस्त, ज्ञानले परिपूर्ण	थूसिउ, ज्ञानं जाःम्ह
पगुम्ब	पु. भाडी	भुजः, ऋवातुगु घायब्ब
पगेव	अ. ज्यादै सबेरै, के भनुं	नाकं न्हेय्याकं, खं न्हानां ब्यागु मखु
परगण्हाति	क्रि. ग्रहण गर्छ	ज्वनी, धारण याइ
परघरति	क्रि. चुहिन्छ	ज्वइ, टिकि टिकि ननी
पड्ड	पु. हिलो	ध्याचः (ल)

पङ्कज	नपुं. कमल	पलेन्वां (न)
पद्म (ल)	बि. लङ्गडा	खू, खुत्यां
पचति	क्रि. पकाउछ	थुइ
पचरति	क्रि. अभ्यास गर्छ	कुतः याइ
पचलायति	क्रि. उँछ	भुकु, न्ह्यसु चाइ, न्ह्यलं व्वाइ (फेतुतुं)
पचायेति	क्रि. पकाउन लाउछ	थुइके बिइ
पचारेति	क्रि. प्रचार गर्छ	प्रचार याइ
पचिनति, -नाति	क्रि. टिप्छ (फूल), बटुल्छ	स्वां ध्वइ, मुनी
पच्चक्ष	बि. प्रत्यक्ष	प्रत्यक्ष
पच्चरघ	बि. नयी, सुन्दर, मूल्यवान्, महङ्गो	बीलाःगु, थिकेगु
पच्चनिक	बि. उल्टो, निषेधात्मक पु. विरोधी, शत्रु	उल्टो, निषेधात्मक, विरोधी, शत्रु
पच्चनुभवति	क्रि. अनुभव गर्छ	ध्वा थुइ, अनुभव याइ
पच्चन्त	पु. सीमा प्रदेश	सिथय् लाःगु देय्, प्रत्यन्त देश
पच्चन्तिम	बि. ज्यादै टाढा रहेको	नाकं तापाःगु
पच्चयिक	बि. विश्वसनीय	पत्याः याय् बहगु
पच्चवेक्षति	क्रि. विवेचना गर्छ	क्ववाली, दुवाली
पच्चवेक्षना	स्त्री. विवेचना, बिचार	दुवाये, क्ववाये
पच्चागच्छति	क्रि. फर्कन्छ, पछि हट्छ	लिहां वनी, लिचिली
पच्चागमन	नपुं. फिर्ती, फर्कनु	लिहां वइगु
पच्चाजायति	क्रि. पुनर्जन्म लिन्छ	मेय्गु जन्म काइ

पञ्चादेस	पु. अस्वीकृति	प्रतिक्षेप यायेगु
पञ्चासिंसति	क्रि. आश गर्छ, पख्छ	आय्पिये, पिये
पञ्चाहरति	क्रि. फिर्ता ल्याउँछ, फर्काउँछ	लित हइ
पञ्चाहार	पु. बहाना, क्षमायाचना	माफी पवने, तोह
पञ्चुगमन	नपुं. स्वागत गर्न जानु	स्वागत या: वनेगु
पञ्चुगच्छति	क्रि. स्वागत गर्न जान्छ	लसकुस या: वनी
पञ्चुट्ठाति	क्रि. सन्मान दर्शाउन उभिन्छ, उपस्थित हुन्छ	सन्मानार्थ दनाचवनी
पञ्चुदठान	नपुं. सन्मानार्थ उभिनु	सन्मानार्थ दनेगु
पञ्चुपकार	पु. उपकारको बदला	ब्वलास्वाये
पञ्चुपट्ठाति	क्रि. उपस्थित हुन्छ, सेवामा रहन्छ	उपस्थित जुइ, सेवाय् चवनी
पञ्चुपट्ठापेति	क्रि. सम्मुख उपस्थित गराउँछ	न्हय्:ने थने हइ
पञ्चुपन्न	बि. बिद्यमान, वर्तमान	आ:दुगु (म्ह)
पञ्चूस	पु. सबैरै, प्रत्यूष	सुथन्हापनं
पञ्चूह	पु. बाधा, रुकावट	पंग: (ल)
पञ्चेक	बि. प्रत्येक, पृथक् पृथक	थी थी
पञ्चेति	क्रि. परिणाममा पुग्छ, प्रत्यक्ष गर्छ	घ्वा थुइ, भलसाय् चवनी
पञ्चोरोहति	क्रि. तल खस्छ, भर्छ	न्वहां वइ
पञ्चोसक्कति	क्रि. पछि हट्छ	लिचिली
पञ्चोसक्कना	स्त्री. पछि हट्नु, पीठ फर्काउनु	लिचियेगु
पञ्चत्तो	अ. पछिल्लिर्बाट	लिउने
पञ्चन्न	बि. ढाकेको	त्वपुयात:गु

पच्छा	अ. पछि, पछि जन्मेको वा उठेको	लिपा
पच्छानुत्पत्ति	क्रि. पछुताउछ	पस्ताय् चाइ
पच्छाया	स्त्री. छाया परेको भाग	किचःलाःगु थाय्
पच्छिन्दति	क्रि. छाँट्छ	छनि
पच्छिम	बि. सबैभन्दा पछिल्लो	दकलय् लिउनेया
पच्छिमक	बि. अन्तिम, सबभन्दा तल्लो स्तरको	दकलय् क्वय्या तयागु
पजप्पति	क्रि. बकबक गर्छ	पारापारा हाली
पजहति	क्रि. छोड्छ, त्याग्छ	त्वःती
पजा	स्त्री. प्राणी	सन्तान
पजानाति	क्रि. राम्ररी जान्छ	घ्वाथुइ
पजायति	क्रि. उत्पन्न हुन्छ, जन्मन्छ	दयावइ, जन्म जुइ
पज्जलति	क्रि. जल्छ	च्याइ
पञ्च	सं. पीच	न्या
पञ्चक	नपुं. पीचको समूह	न्याम्हया समूह
पञ्चघा	अ. पीच किसिमले	न्याकथं
पञ्चालिका	स्त्री. पुतली	कतामरी
पञ्जर	पु.,नपुं. पिंजडा	पंजः (ल)
पञ्जलिक	बि. हात जोडेको (नमस्कार गर्न)	ज्वज्वलपिउगु (ल्हाः)
पञ्ज	बि. प्रज्ञावान् (समासमा)	सःसिउ
पञ्जति	स्त्री. नियम, संज्ञा, घोषणा, प्रज्ञप्ति	नियम, संज्ञा, घोषणा, प्रज्ञप्ति
पञ्जवन्तु	बि. बुद्धिमान्	बुद्धिमान्

पन्ना	स्त्री. प्रज्ञा, अन्तर्दृष्टि	प्रज्ञा, नुगःमिखा
पन्नाण	नपुं. चिन्ह	चिं
पन्नात	बि. प्रकट भएको	पिदंगु, बीलाक खनेदुगु
पन्नापक	बि. नियुक्त गर्ने व्यक्ति	नियुक्त याइम्ह
पन्नापन	नपुं. घोषणा, आसनको व्यवस्था	फेतुइगु आसनया ग्वसाः, प्रज्ञापन
पन्नापेति	क्रि. नियम बनाउछ, घोषणा गर्छ	नियम दय्की, च्वय्की
पन्नायति	क्रि. प्रकट, स्पष्ट हुन्छ	पिदनी, चक्कनी
पन्ह	प्रश्न	न्हेसः (ल)
पट	पु., नपुं. बस्त्र, पहिरन	वसः, पुंसा
पटङ्ग	पु. फट्याङ्गो	त्वाति (छताजि)
पटल	नपुं. आवरण	भुंसा
पटलिका	स्त्री. कार्चोप भरिएको ऊनी तन्ना	ऊनी देलासा
पटह	पु. नगरा	नगरा
पटाक	स्त्री. भण्डा	घ्वाय्
पटि (पति)	उप. बिपरीत, प्रतिकूल अर्थमा आउने उपसर्ग	अःख अर्थय् वइगु उपसर्ग (न्हेतंसा)
पटिकङ्खति	क्रि. इच्छा गर्छ	आय्पिइ
पटिकण्टक	बि. बिरोधी पु. शत्रु	बिरोधी, बइलि
पटिकम्म	नपुं. प्रायश्चित्त, क्षतिपूर्ति	प्रायश्चित्त, क्षतिपूर्ति
पटिकर, पटिकार	बि., पु. प्रतिकार गर्ने, उपचार	ब्वला, वासः
पटिकरोति	क्रि. प्रतिकार गर्छ	प्रतिकार याइ
पटिकस्सति	क्रि. पछि हट्छ, पछाडि तान्छ	लिचिली, लि साली

पटिकुञ्जति	क्रि. भुक्छ, पल्टाउंछ	क्व छुइ, फाता पुइकी
पटिकुञ्जन	नपुं. भुक्नु, पल्टाउनु	क्व छुये, फाटा पुइके
पटिकुञ्जति	क्रि. बदलामा रिसाउंछ	बदलाय् तं केनी
पटिक्कमति	क्रि. पछि हट्छ	लिचिली
पटिक्कमन	नपुं. पछि हट्नु, प्रतिकमण	लिचिले, छखे लिये
पटिक्कोसति	क्रि. दोषारोपण गर्छ, मुख छोड्छ	व्दपं बिइ, म्हुतु वाइ
पटिक्कोसना	स्त्री. बिरोध प्रदर्शन	बिरोध प्रदर्शन
पटिक्खपति	क्रि. इन्कार गर्छ, बिरोध गर्छ	मखू मज्यू धाइ, बिरोध याइ
पटिक्खेप	पु. इन्कार, बिरोध, नकार, प्रतिक्षेप	मखू, मज्यू धाये, बिरोध याये
पटिगच्च	अ. पहिल्यै, अगाडिनै	न्हापा, न्हेव तुं
पटिगूहति	क्रि. लुकाउंछ, पछाडि हटाउंछ	सुचुकइ, ल्यूने चीकइ
पटिगणहन	नपुं. बदलामा स्वीकार, स्वागत	स्वीकार, स्वागत
पटिगणहाति	क्रि. लिन्छ, स्वीकार्छ	काइ, नाली
पटिगह	पु. ग्रहण गर्ने, फिकदानी	काइम्ह, खइ फायेगु थल
पटिगहेतु	पु. स्वीकार्ने, स्वागत गर्ने	लसकुस याइम्ह, काइम्ह
पटिघ	पु. क्रोध, बिरोध	तं
पटिघोस	पु. प्रतिघ्वनि, गुञ्जन	ध्वःसः (ल)
पटिचरति	क्रि. जवाफ दिन टाल्छ	लिसः बीत खं हीकी
पटिचरण	नपुं. कुरा घुमाउनु, जवाफ टाल्नु	खं चाः हीकेगु
पटिचोदन	नपुं. बदलामा दोष लाउनु	व्वलाय् द्वपं बिये
पटिचोदेति	क्रि. बदलामा दोष लाउंछ	द्वपं बिइ (व्वलाय्)

पटिच्च	अ. हेतुले	हुनिं
पटिच्चति	क्रि. स्वीकार, ग्रहण गर्छ	नाली, नाला काइ
पटिच्चन्न, पटिच्चादत	बि. ढाकिएको	त्वपुयातःगु
पटिच्चादेति	क्रि. ढाक्छ, लुकाउँछ	त्वपुइ, सुचुकइ
पटिजगति	क्रि. पालनपोषण गर्छ, रेखदेख गर्ने	सुसाःकुसाःयाइ, लहिइ
पटिजगन	नपुं. पालनपोषण गर्नु	लहिगु, ब्वलंकेगु
पटिजगनक	बि. पालनपोषण गर्ने	लहिम्ह
पटिजानाति	क्रि. स्वीकार्छ, वचन दिन्छ, सहमत हुन्छ	नाली, बचं बिइ, सहमत जुइ
पटिञ्च	बि. बिश्वाश दिलाउने, बहाना गर्ने	तभः, बिश्वाश बीम्ह, त्वह तइम्ह
पटिञ्चा	स्त्री. सहमति, अनुमति, प्रतिज्ञा	सहमति, अनुमति, प्रतिज्ञा
पटिददाति	क्रि. फर्काउँछ	लित बिइ
पटिदस्सेति	क्रि. आफूलाई प्रकट गर्छ	थः थमं पिब्वइ
पटिदान	नपुं. पुरस्कार	सिरपाः
पटिदिस्सति	क्रि. देखाइदिन्छ	केनाबिइ
पटिदेसेति	क्रि. स्वीकार्छ	नाली, कबुले याइ
पटिधावति	क्रि. पछिल्लि तर दौडन्छ, (कसैको) नजिकै दौडन्छ	लिब्वाइ, लिक ब्वाइ
पटिनासिका	स्त्री. बनावटी नाक	ज्याना न्हाय्
पटिनिधि	पु. प्रतिनिधि, प्रतिमूर्ति	प्रतिनिधि, प्रतिमूर्ति
पटिनिवत्तति	क्रि. फर्कन्छ	लिहां वइ, वनी
पटिनेति	क्रि. फर्काएर लैजान्छ	लित यंकइ

पटिपज्जति	क्रि. (कुनै) बाटोमा लाग्छ, बाटो वा तरिका पहिल्याउँछ	लयं वनी, लं वा उपाय लुइकइ
पटिपत्ति	स्त्री. धार्मिक क्रियाकलाप, अभ्यास	धर्मया ज्या, आचरण
पटिपथ	पु. उल्टो बाटो, सामुन्नेको बाटो	बिलं, न्ह्यनेयागु लं
पटिपदा	स्त्री. जीवनको मार्ग, आचरण	जीवनया लं, आचरण
पटिपाटि	स्त्री. क्रम, जीवन क्रम	क्रम, जीवन क्रम
पटिपाटिया	क्रि.बि. क्रमशः	कथहं, कथंछि
पटिपादन	नपुं. प्रतिपादन, सिद्धान्त स्थापना गर्नु	प्रतिपादन, सिद्धान्त स्थापना यायेगु
पटिपादेति	क्रि. व्यवस्था गर्छं, सामान पुन्याउँछ	व्यवस्था याइ, सामान आपूर्ति याइ
पटिपीलन	नपुं. त्रास दिनु, दमन गर्नु, पीडा दिनु	ख्याचः, पीर बिये
पटिपुग्गल	पु. प्रतिस्पर्धी, प्रतिद्वन्दी	प्रतिस्पर्धी, प्रतिद्वन्दी
पटिपुच्छति	क्रि. बदलामा प्रश्न गर्छं	न्हेसलयं न्हेसः तइ
पटिपुच्छा	स्त्री. जवाफमा सोधिएको प्रश्न	न्हेसलयं तःगु न्हेसः
पटिपूजना	स्त्री. आदर, सन्मान देखाउनु	हनाबना क्यनेगु
पटिपूजेति	क्रि. आदर गर्छं	हनी
पटिपेसेति	क्रि. फिर्ता पठाउँछ	लित छ्वइ
पटिबद्ध	बि. बाधिएको, आकर्षित भएको	चिकाच्चवंह, आसक्त जूमह
पटिबल	बि. योग्य, समर्थ	बहम्म, बहल
पटिबाहक	बि. बाधा दिने, हटाउने, बिरोध गर्ने	पंगः तइम्म, पनीम्म
पटिबाहति	क्रि. हटाउँछ	चीकइ

पटिबिम्ब	नपुं. छाया	किचः (ल)
पटिबुज्जमति	क्रि. बुभ्ख	युइ, न्हयलं चाइ
पटिभय	नपुं. भय	ग्याःसु
पटिभाति	क्रि. स्पष्ट हुन्छ, मनमा फुर्छ	घ्वायुइ, मनय लुइ
पटिभाग	नपुं. प्रत्युत्पन्नमति, हाजिर जवाबी	तुरुन्त लिसःबीगु
पटिभागवन्तु	वि. प्रत्युत्पन्नमति भएको	उधिमेतुं लिसः बीफुम्ह
पटिभासति	क्रि. जवाफ दिन्छ	लिसः बिइ
पटिमा	स्त्री. प्रतिमा, सालिक	भ्वाता, मूर्ति
पटिमानेति	क्रि. गौरव गर्छ	हनाबना तइ
पटिलभति	क्रि. प्राप्त गर्छ	प्राप्त याइ
पटिलाभ	पु. प्राप्ति	प्राप्ति
पटिनीयति	क्रि. पछि हट्छ, टाढा रहन्छ	लिचिली
पटिलोम	वि. विरुद्ध	अःखःगु
पटिवचन	नपुं. उत्तर	लिसः (ल)
पटिवत्तन	नपुं. पछिल्लि तर फर्कनु	लिफःस्वये, फस्वये, लिफः स्वइ
पटिवत्तु	पु. विरोधमा, जवाबी भाषण गर्ने	लिसलय न्वचु बीम्ह, विरोधय भाषण याइम्ह
पटिवत्तेति	क्रि. लपेट्छ, पछि हट्छ	लितुली, लिचिली
पटिवदति	क्रि. उत्तर दिन्छ, विरुद्धमा बोल्छ	लिसः बिइ, चकनाय, विरुद्धय नवाइ
पटिवसति	क्रि. निवास गर्छ, रहन्छ	वासं च्वनी, च्वनी
पटिवाद	पु. प्रतिवाद, खण्डन	प्रतिवाद, खण्डन
पटिविज्जमति	क्रि. प्रवेश गर्छ, सम्भन्छ	दुहां वनी, युइकी

पटिविरत	पू.क्रि. रोकिएर (केही गर्नुबाट), विमुख भएर	लिचिला, फहिला
पटिविरूहति	क्रि. फेरि टुसाउँछ	हाकनं चुलि वइ
पटिविस्सक	पु. छिमेकी	जःलाखःला
पटिवेदेति	क्रि. थाहा दिन्छ, ज्ञात गराउँछ	सुचनी, सीके बिइ
पटिसंकरण, पटिसंस्वार	नपुं.,पु. प्रतिसंस्कार, मर्मत, प्रतिसंस्करण	हानं दयेकिगु, ल्हवने
पटिसंकरोति	क्रि. सुघाउँछ, मरम्मत गर्छ	भिकइ, ल्हवनी
पटिसंथार	पु. मैत्रीपूर्ण स्वागत	लुमुगु लसकुस
पटिसंदहति	क्रि. पुनर्मिलन हुन्छ	लिक्कनी
पटिसंघातु	पु. मेल गराइ दिने व्यक्ति	मिलय् यानाबीम्ह
पटिसंघान	नपुं. पुनर्मिलन	पुनर्मिलन
पटिसंवेदेति	क्रि. सहन गर्छ, अनुभव गर्छ	सह याइ, अनुभव याइ
पटिसंहरण, पटिसंहार	नपुं. खुम्चनु, त्यागनु	कयकुने, त्वःते
पटिसंहरति	क्रि. खुम्चन्छ, त्यागछ	कयकुनी, त्वःती
पटिसल्लान	नपुं. एकान्त जीवन	एकान्त जीवन
पटिसल्लीयति	क्रि. एकान्त जीवन यापन गर्छ, योगाभ्यास गर्छ	याकःचा चवनी, योग याइ
पटिसेघ	पु. निषेध, इन्कार	मखु, मज्यु धाये
पटिसेघन	नपु. निषेध गर्नु, इन्कार गर्नु	गनेगु, मखु, मज्यु धायेगु
पटिसेघेति	क्रि. टाढा हटाउँछ, रोक्छ	तापाकइ, पनी

पटिसेवति	क्रि. अनुकरण गर्छ, प्रयोगमा ल्याउँछ	स्वली, ज्याय् छेली
पटिसेवन	नपुं. अनुकरण, अभ्यास, उपयोग	अनुकरण, अभ्यास, उपयोग
पटिस्सुणाति	क्रि. वचन दिन्छ, सहमत हुन्छ	बचं बिइ, सहमत जुइ
पटिहञ्जति	क्रि. चोट खान्छ	घा:पा: फइ
पटिहत	बि. चोट खाएको	घा:पा: फ:म्ह
पटिहनन	नपुं. विरोध, संघर्ष	विरोध, संघर्ष
पटिहार	पु. ढोका	लुखा
पट्ट	बि. होशीयार, चलाख, सिपालु	होशीयार, चलाख, सिपालु
पटोल	पु. चिचिण्डो	चिचिन्दा
पट्टन	नपुं. नगर (खोलाको छेउ)	देय् (खुसि सिये च्वंगु)
पट्ठपित	बि. स्थापित, थापना गरिएको	पलिस्था यानात:गु
पट्ठाय	अ. आरम्भ गरेर, त्यहीदेखि	छुना:लि, अनंलि
पट्ठपेति	क्रि. स्थापित गर्छ	स्वनी
पठति	क्रि. पढ्छ	व्वनी
पठन	नपुं. पढ्ने काम	व्वने
पठम	बि. पहिलो, प्रथम	न्हापं, न्हापांगु
पठवी	स्त्री. पृथ्वी	बंग्वारा
पण	पु. प्रण, साटफेर पसल	हिलाबुला पस:, कबुल
पणक	पु. एक प्रकारको सुगन्धित काठ, पसले	छता प्रकारया सुगन्धित सिं, पसले
पणति	क्रि. साट्छ	हिली

पणमति	क्रि. भुक्छ, प्रणाम, पूजा गर्छ	क्वछुइ, ज्वज्वलपी, पुज्याइ, प्रणाम याइ
पणामेति	क्रि. भगाउँछ, भुकाउँछ	विसिकी, चकंकी
पणिदहति	क्रि. इच्छा, आकाङ्क्षा गर्छ	आशा याइ, आय् याइ
पणिघान	नपुं. आकाङ्क्षा, दृढ संकल्प	आय् पेगु, क्वातुक क्वछियेगु, पयायेगु
पणिघाय	पू.क्रि. संकल्प गरेर	पयाना:
पणिधि	स्त्री. आकाङ्क्षा, निश्चय	आय् पेगु, निश्चय
पणीत	वि. श्रेष्ठ, प्रणीत	तःजिगु, भिंगु
पणेति	क्रि. दण्डित गर्छ, ठीक बाटोमा लैजान्छ	द्वपंनी, पितिनी, बांलागु लंय् लाकइ
पण्डक	पु. नपुंसक	मैबाबु
पण्डर	वि. सेतो, फिका पहेंलो	तुयु, म्हासुम्हासु धाःगु
पण्डित	वि. बिद्वान्	बिद्वान्
पण्डितक	पु. बनावटी बिद्वान्	सःसिउ छु याइम्ह
पण्डु	वि. पहेंलो	म्हासु
पण्ण (क)	नपुं. पात, चिठी	हः (लि), पौ (पति)
पण्णकुटि	स्त्री. पर्णकुटी	भिखाछें
पण्णरस	सं. पन्ध	भिन्त्या (संन्या)
पण्णास	सं.,स्त्री. पचास	न्ये (न्यासान)
पणिह	पु.,स्त्री. कुर्कुच्चा	ग्वालि
पतङ्ग	पु. पंक्षी, चंगा	भंगः, भुतुमालि
पतति	क्रि. भर्छ	कुतुं वनी, चोदेली

पतनु	बि. ज्यादै दुब्लो, पातलो	सिन्तलि, गंसि
पताका	स्त्री. भण्डा	घ्वाय्
पतापेति	क्रि. तताउछ	स्वाकी
पति	पु. श्रीमान्, पति, लोग्ने, मालिक	भा:त, नाय:
पतिट्ठरुति, पतिट्ठरति	क्रि. प्रतिष्ठित, स्थापित हुन्छ	लिघंसा दइ, घस्वाइ, पलिस्था जुइ
पतिट्ठन	नपुं. स्थापना	यापं, पलिस्था
पतिट्ठपेति	क्रि. प्रतिष्ठित गराउछ	पलिस्था याइ, घस्वाकी, थनी
पतिव	बि. गिरेको, खसेको	कुतुंवम्ह
पतिवित्ठरति	क्रि. खडा हुन्छ	दनी, हाकनं दनी
पतिबोध	पु. जागरण, ज्ञान	थूगु
पतीधि	स्त्री. पश्चिम दिशा	योता
पतोद	पु. गोठाले लट्ठी	ख्या:कथि, सा म्ये ख्यायेगु कथि
पतोदक	नपुं. प्रेरणा बि. प्रेरक	तिव:
पत्त	बि. प्राप्त भएको पु. पात्र नपुं. पात	दुगु, भिक्षापात्र, ह: (ल)
पत्तयविका	स्त्री. भिक्षा पात्र लट्काउने भन्नेला	गुलुपा फइगु म्हिचा
पत्तन, पट्टन	नगर	नगर
पत्तब्ब	बि. पाउन लायक, प्राप्तव्य	दय्मा:गु, प्राप्त याये बह:गु
पत्ति	पु. पैदल सैनिक स्त्री. बोटमा पात भएको खण्ड	न्यासि वनीपिं सैन्य, सिमाया ह:दुगु भाग, प्राप्ति
पत्तुं	बि. पाउनको निम्ति	(थ:त) दय्केया नितिं
पत्य	नापो (धान आदिको भराइ), एकान्तस्थान	दासु, सुंसांदगु थाय्

पत्यट	वि. ज्ञात, बिख्यात, फैलाइएको	मह सिउम्ह, नाजा:मह, चकंकात:गु
पत्ययति	क्रि. इच्छा, प्रार्थना गर्छ	प्रार्थना याइ
पत्यर	पु. दुःखा	ल्वहं
पत्यरति	क्रि. फैलाउंछ	न्यंकइ
पत्यिव	पु. पार्थिव, राजा	जुजु
पत्येति, पत्ययति	क्रि. प्रार्थना, कामना गर्छ	प्रार्थना, कामना याइ
पथ	पु. बाटो	लं
पथावी	पु. पैदल यात्री, पथिक	लंजूवा: (ल)
पथिक	पु. यात्री, यात्रु	लंजूवा: (ल)
पद	नपुं. पाउ, पाइला, पदवी, स्थान	पालि, पला
पदचेतिय	नपुं. पदचिन्ह	पालि ख्वांय्
पदट्ठान	नपुं. निकट कारण	सतिइगु हुनि
पदहति	क्रि. कोशिश गर्छ, सामना गर्छ	कुत:याइ, मुकाबिला याइ
पदालेति	क्रि. चिर्छ, फोर्छ, फटाउंछ	फाइ, प्यपुनी
पदिप्पति	क्रि. देखिन्छ	खनेदइ
पदीप	पु. दियो, प्रदीप	मत
पदीपेति	क्रि. दियो बाल्छ, सम्भ्राउंछ, उज्यालो पार्छ	मत च्याकी, थुइकी
पदीयति	क्रि. दिइन्छ, सुम्पिन्छ	बिइ, ल:ल्हाइ
पदुम्भति	क्रि. षड्यन्त्र गर्छ	मभिकेत ग्व:सा ग्वइ
पदुम, पद्म	नपुं. कमल, नरक बिशेष, एउटा ठूलो संख्या	पलेस्वां, छगू नरक बिशेष, आपा:गु छगू संख्या

पदुस्सति	क्रि. दुष्कर्म गर्छ, भ्रष्ट गर्छ	भज्यंकी, स्यंकी, तं म्वायेकी
पदुसेति	क्रि. प्रदूषण गर्छ, अशुद्ध, भ्रष्ट पार्छ	स्यंकी, अशुद्ध, भ्रष्ट याइ
पदेस	पु. प्रदेश	प्रदेश
पघंसेति	क्रि. आक्रमण गर्छ, लूटपाट गर्छ	हयकाइ, लाकि, लुटय् याइ
पघान	बि. प्रधान, मुख्य नपुं. प्रयत्न	मुख्य, कूतः (ल)
पघानिक	बि. योगाभ्यासमा घोटिने	योगाभ्यासय् दुनिम्ह
पघावति	क्रि. दौडन्छ	ब्वाइ
पघूपेति	क्रि. धुंवी पार्छ, पयौक्छ	कुंयनी
पन	अ. अरु, तर, यसको अतिरिक्त	मेय्, अयसां, ध्वयां अप्वः
पनच्चति	क्रि. नाच्छ	प्याखं हुली
पनस	पु. कटहरको रूख नपुं. कटहर फल	पवंसिमा, पवंसि
पनस्सति	क्रि. नासिन्छ	सेनी, न्हनी
पनाद	पु. धोके स्वर गर्नु	घोंसः वय्के
पनुदति	क्रि. हटाउँछ, धकेल्छ	चीकइ, घ्वाइ
पन्त	बि. दूर, एकान्त	तापाः
पन्ति	स्त्री. पङ्क्ति	भ्वः (ल)
पन्य	पु. सडक	लं
पन्यक, पन्थिक	पु. यात्रु	लंजूवाः (ल)
पन्नग	पु. सर्प	बि
पप	नपुं. पानी	लः (ख)
पपञ्चेति	क्रि. व्याख्या गर्छ, रोकेर ढीलो गर्छ	ध्वाथुइके, पना लिबाका बिइ

पपतति	क्रि. खस्त्र, गिर्छ	कुतुवनी
पपतन	नपुं. खस्नु	कुतुं वनेगु
पपा	स्त्री. कुवा, वपि	बुंगा: (ल)
पपात	पु. भरना	भूवाला, क्वव्वा ल:
पपितामह	पु. बराज्यू	तपाबाज्या
पपुत्त	पु. नाती	छप्
पप्पटक	पु. च्याउ	म्हुकं
पप्फास	नपुं. फोन्सो	स्व
पबुज्झति	क्रि. जागा हुन्छ, सम्भन्छ	थुइ, न्ह्यले चायेकी
पबोघेति	क्रि. जगाउछ, प्रबुढ गर्छ	थुइकाबी, न्ह्यलं चायेकाबी
पबोघन	नपुं. जागरण	जागरण
पब्ब	नपुं. जोनी, गीठो	गउ, सा: (ल)
पब्बजन, पब्बज्जा	नपुं., स्त्री. प्रवजित हुने काम, गृहत्याग	गृहस्थ जीवन त्व:तेगु, प्रव्रज्या
पब्बज्जति	क्रि. प्रवजित हुन्छ	छें त्वती (भिक्षु जुइ)
पब्बत	पु. पर्वत	पर्वत
पब्बतेथ	बि. पर्वते, पर्वतमा बस्ने	गुमि, गुई च्वनीम्ह
पब्बाजन	नपुं. प्रवजित गर्नु, देश निकाला गर्नु	प्रवजित यायेगु, देशं पितिनेगु
पब्बाजेति	क्रि. प्रवजित गर्छ, देश निकाला गर्छ	प्रवजित याइ, देशं पितिनी
पभङ्कर	पु. प्रभाकर, सूर्य	सूर्धो:
पभङ्गु (र)	बि. अनित्य, नाशवान्	नाश जुइगु
पभव	पु. उत्पति, मुहान	लुयावैगु थाय्

पभवति	क्रि. उत्पन्न हुन्छ	उत्पन्न जुइ
पभस्सर	बि. अत्यन्त चमकदार, प्रभास्वर	न्याक्क थीगु
पभा	स्त्री. प्रभा	जः (ल), जति
पभात	बि. चम्केको नपुं. बिहानी, प्रभात	थीगु सुय
पभावेति	क्रि. प्रभावित गर्छ	प्रभावित याइ
पभास	पु. प्रकाश, चमक	जः
पभासति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
पभिज्जति	क्रि. टुक्रा टुक्रा हुन्छ, फुट्छ	कू दली
पभु	पु. स्वामी, प्रभु	स्वामी
पभुति	अ. इत्यादि, प्रभृति	(ततो-पभृति=उबलें नसें)
पभेद	पु. प्रभेद, प्रकार	थी
पमज्जति	क्रि. बेवास्ता गर्छ, बेहोशियार हुन्छ, नशामा हुन्छ	न्ह्योने लाःथे याइ, बेहोसी जुइ
पमज्जना	स्त्री. ढिलाइ, प्रमाद, उपेक्षा	लिबागु
प्रमत्त	बि. प्रमादी, बेवास्ता गर्ने	बेवास्ता याइम्ह
पमदा	स्त्री. स्वास्तीमान्छे	मिसा
पमद्दति	क्रि. मर्दन गर्छ, हराउँछ	व्वव्व स्याइ, बुकी, क्वत्यली
पमद्दन	नपुं. मर्दन गर्नु, दबाउनु	त्यलेगु
पमाण	नपुं. माप, नापो	दसि
पमाणक	बि. नाप्ने	दसिबीम्ह, दापु, दासु काइम्ह
पमाणिक	बि. नापो अनुसार	दापुकथं, दासुकथं
पमाद	पु. लापर्वाही, बेवास्ता, प्रमादी	वायृत्यः पवायृत्यः

पमिणाति	क्रि. नाप्छ, अन्दाज गर्छ	दाइ, अन्दाज याइ
पमुच्छति	क्रि. मूर्च्छित हुन्छ	बनावनी, मूर्च्छा जुइ
पमुञ्चति	क्रि. छोड्छ, मुक्त गर्छ	त्वःती, मुक्त याइ
प्रमुत्त	बि. मुक्त भएको	मुक्त जूम्ह, तोतूम्ह
पमुत्ति	स्त्री. मोक्ष, मुक्ति, छुटकारा	मोक्ष
पमुदित	बि. अतिप्रसन्न	तसकं लयताम्ह
पमुह्यति	क्रि. चकित हुन्छ, मोह हुन्छ	अजू चाइ, भुलय् जुइ
पमोचन	नपुं. मुक्त गर्नु	मुक्त यायेगु
पमोचेति	क्रि. मुक्त गर्छ, मोचन गर्छ	मुक्त याइ
पमोद, पमोदना	पु.,स्त्री. आनन्द, खुशीयाली	लयता, प्रमोद
पमोदेति	क्रि. आनन्दित हुन्छ	लय् ताइ
पमोहन	नपुं. धोखा	धवखा, धवं लाय्
पमोहेति	क्रि. धोखा दिन्छ	धवखा बिइ
पम्पक	पु. माजसुली	माय्बिलि
पम्पटक	पु. छेपारो	महालिकाय्चा
पय	पु.,नपुं. दूध, पानी	दुह, लः (ख)
पयतन	नपुं. प्रयत्न, कोशिश	कुतः
पयाति	क्रि. अगाडि बढ्छ	न्हेज्याइ
पयिरुपासति	क्रि. संगत गर्छ, सेवामा रहन्छ	बुली, सुसालय् चवनी, सुसाइ
पयुञ्जति	क्रि. काममा लगाउँछ	ज्याये खेली
पयुत्तक	बि. चर-पुरुष, जासुस	जासुस

पयोजक	पु. निर्देशक, व्यवस्थापक	छ्वांन्जय्
पयोजेति	क्रि. काममा लगाउँछ	ज्याय् खेली
पयोधर	पु. बादल, स्तन	सुपांय, दुरुपो दुम्ह वा दुरुदुम्ह
परं	क्रि.बि. पछि, तैपनि	लिपा, अय्सां
पर	बि. अर्को, दोस्रो, पछिल्लो	मेम्ह, मेव, लिपायागु
परकम्म, परकम्मन	पु., नपुं. प्रयास, पराक्रम	कुतः, पराक्रम
परकम्मति	क्रि. पराक्रम गर्छ	पराक्रम याइ
परपेस्स	बि. अरूको सेवा गर्ने	कतःयात सुसाः याइम्ह
परम	बि. श्रेष्ठतम	श्रेष्ठतम
परमत्य	पु. परमार्थ	थहयंगु ज्या
परसुवे	अ. पर्सी	कंस
परा	उ. हार, नोक्सान अर्थमा	बुइगु, सेनीगु अर्थय्
पराजियति, पराजीयति	क्रि. हारिन्छ	बुइ
पराजेति	क्रि. हराउँछ	बुकी
पराधीन	बि. अरूको अधीन	कतःया अधीन
पराभवति	क्रि. खस्छ	कुतुंवनी
परामसति	क्रि. स्पर्श गर्छ, समाइ राख्छ	थिइ, ज्वनातइ
परामास	पु. स्पर्श	थिइगु
परि	उ. चारैतिरबाट, सबै किसिमले	पेखें, फुक्ककथं
परिकड्ढति	क्रि. खिँच्छ	साली
परिकथा	स्त्री. व्याख्या, भूमिका	न्हेखं

परिकन्तति	क्रि. टुक्याउंछ	त्वा:थली
परिकप्पेति	क्रि. इच्छा गर्छ, सार निकाल्छ	मंतुने, सार पिकाइ, कल्पना याइ
परिकस्सति	क्रि. खिच्छ	साली
परिकिण्ण	पू.क्रि. छरिएको, घेरिएको	ह्वलात:गु
परिकित्तेति	क्रि. व्याख्या गर्छ	व्याख्यान याये
परिकिरति	क्रि. घेर्छ, छर्छ	क्ली
परिकिलिस्सति	क्रि. दाग लाग्छ, मैलिन्छ	च्यात:थाइ, हाकुइ
परिकिलिस्सन	नपुं. दाग, मैल	च्यात:
परिकुप्पति	क्रि. उत्तेजित हुन्छ	तं चाइ, जोश पिकाइ
परिकोपेति	क्रि. उत्तेजित पार्छ	तं चाय्की, पिकाय्की
परिक्रमन	नपुं. परिक्रमा	चा:हुलेगु
परिक्खण, परिक्खा	नपुं, स्त्री. परीक्षण, परीक्षा	परीक्षण, परीक्षा
परिक्खति	क्रि. हेरबिचार गर्छ, जाँच्छ	बिचा:याइ, स्वइ
परिक्खपति	क्रि. घेर्छ,	भुनी, चाकलय् दुने लाकी
परिक्खपायेति	क्रि. घेर्न लाउंछ	भुंकी, चाकलय् दुने लाकेबी
परिक्खेप	पु. घेरा, परिधि	घेरा, परिधि
परिक्खणति	क्रि. चारैतिर खन्छ	च: म्हुइ
परिक्खा	स्त्री. खाई	खा: (ल), किल्लाया छचा:खेंर दयेकात:गु पुखु
परिगण्हाति	क्रि. परीक्षा गर्छ, अन्वेषण गर्छ	जाँच याइ
परिगलति	क्रि. निन्छ	घुतुकी
परिगलित	पू.क्रि. निलिएको	मन्हय:से घुतुकूगु

परिगूहति	क्रि. लुकाउंछ	त्वपइ, सुचुकी
परिचय	पु. परिचय	महसीके
परिचरति	क्रि. घुमफिर गछ्छ, हेरबिचार गछ्छ	चा: हुली, बिचा: याइ
परिचारणा	स्त्री. हेरबिचार	बिचा:
परिचारिका	स्त्री. हेरबिचार गर्ने स्त्री	बिचा: याइमह मिसा
परिचारेति	क्रि. सेवा गछ्छ	सुसा: याइ
परिचुम्बति	क्रि. चुम्छ	चु प्याइ, चुप्पा नइ
परिच्च	पू.क्रि. सम्भेर, बुभेर	सीकं, चायकं
परिच्चजति	क्रि. त्यागछ	त्व:ती
परिच्चजन, परिच्चाग	नपुं,पु. परित्याग	भिन्नकं तोती
परिच्चन्न	पू.क्रि. लुकेको	सुलाच्वंगु (मह)
परिच्चादना	स्त्री. खास्टो	गा
परिच्चिन्दति	क्रि. सीमित, बिभक्त गछ्छ	प: खुइ, व्वति, व्वथली
परिच्चिन्न	पू.क्रि. बिभाजित, परिभाषित, चिन्ह लगाइएको	बिभाजित, परिभाषित, चिन्ह तयात:गु
परिच्छेद	पु. सर्ग, अध्याय	किच:, घा
परिजन	पु. अनुयायी गण	थ: छ्चालं च्वनीमह
परिजानना	स्त्री. ज्ञान, परिचय	ज्ञान, परिचय
परिब्बा	स्त्री. स्थिर ज्ञान	ध्वाथुसु
परिडह्यति	क्रि. जल्छ	छ्वइ, च्याइ
परिडह्यन	नपुं. जलन, बल्लु	च्याइगु, छ्वइगु
परिणामेति	क्रि. परिवर्तित हुन्छ	हिली, सुयागुं ज्याय् प्रयुक्त जुइ

परिणायक	पु. मार्ग-दर्शक	लं केनीम्ह, सल्हा बीम्ह
परिणायिका	स्त्री. नेत्री, अन्तर्दृष्टि	नुगः मिखा, मिसाम्ह नेता
परिणाह	पु. परिधि	हाकः, ब्या, चाकः
परितस्सति	क्रि. उत्तेजित हुन्छ, चिन्तित हुन्छ	च्चेच्चे धाइ, चिन्तित जुइ
परितापेति	क्रि. अत्यधिक ताप दिन्छ, त्रास दिन्छ	ख्याइ
परितुलेति	क्रि. तौलन्छ	लनी
परितो	अ. चारैतिरबाट	पेखें
परितोसेति	क्रि. प्रसन्न पाछें	लप ताय्की, सन्तोष बिइ
परिदहति	क्रि. पहिरन्छ	फिइ
परिदीपन	नपुं. व्याख्या, उदाहरण	व्याख्या, उदाहरण
परिदीपेति	क्रि. स्पष्ट, प्रकाशित गर्छ	यचुकी, जति लाकी
परिदेव, परिदेवना	पु., स्त्री. रुनु, बिलौना, बिलाप	खवयेगु
परिघंसक	बि. ध्वंस गर्ने	भर्जेकीम्ह
परिघावति	क्रि. यताउति दौडन्छ	थुखे, उखे ब्वाइ
परिधि	पु. सूर्य-मण्डल	सूर्य-मण्डल
परिघोवति	क्रि. राम्ररी हुन्छ, पखाल्छ	बालाक हिइ, चाइ
परिनित्यान	नपुं. परिसमाप्ति	बिसजं, लिपायागु चो
परिनिब्बाति	क्रि. परिनिर्वाण प्राप्त गर्छ	निर्वाण जुइ
परिनिब्बान	नपुं. जन्म-मरणको सम्बन्धबाट मुक्ति	सी बुइया सम्बन्धं मुक्ति, अर्हत्या मृत्यु
परिपतति	क्रि. खस्र्छ, गिर्छ, बिनाशतिर जान्छ	कुतुं वनी, बिनाशापाखे न्हेज्याई

परिपाक, परिपाचन	पु.,नपुं. पाकनु, पाको, परिपक्व हुनु	सिउम्ह जुइगु
परिपातेति	क्रि. हमला गर्छ, बिगार्छ	हय काइ, सेंकी, कुकी
परिपालेति	क्रि. पालन, संरक्षण गर्छ	लहि, संरक्षण याइ, ज्वंछुइ
परिपीलेति	क्रि. दबाउँछ, पीडा दिन्छ	कसा: याइ, बव:त्यली
परिपुच्छक	पु. सोधपुछ गर्ने	न्हयस: न्यनिम्ह
परिपुच्छति	क्रि. पुछताछ गर्छ	न्यनेनिने याइ
परिपुच्छा	स्त्री. सोधपुछ, तहकीकात	न्यनेनिने
परिपुष्ण	बि. सम्पूर्ण	दक्व
परिपूरक	बि. पूरा गर्ने	पू वंकिम्ह (गु)
परिपूरति	क्रि. भरिन्छ, पूरा गर्छ	पू वंकी
परिपूरेति	क्रि. पूरा गराउँछ	पूवंके बिइ
परिप्फुट	बि. व्याप्त, भरिएको	जा:गु, बिलिबिलिगु
परिप्सवति	क्रि. काँप्छ, यताउति घुम्छ	(म्ह) खाइ, चा:हिली
परिफन्दति	क्रि. काँप्छ, धुकधुकाउँछ	(म्ह) खाइ, धुकधुकु मिनी
परिब्बजति	क्रि. यताउता घुम्छ	चा:हिली
परिब्बय	पु. छर्च	खर्च
परिब्बाजिका	स्त्री. परिब्राजिका	परिब्राजिका
परिब्भमति	क्रि. भौतारिन्छ	लुकुथुकु जुइ
परिब्भमेति	क्रि. (रिङ्गटाले) फनफन घुमाउँछ, परिभ्रमण गराउँछ	चा:हिकइ
परिभट्ठ	बि. पतित, परिभ्रष्ट	कुतुवंगु, भिन्नकं भज्यंगु
परिभव	पु. हँला, घृणा	हेमाति

परिभवति	क्रि. हेंला, घृणा गर्छ	हेमाति याइ
परिभास, परिभासन	पु., नपुं. गाली, दोषारोपण, निन्दा	द्वपं बिइगु
परिभिन्न	बि. भाँचिएको, फुटेको, चर्किएको, प्रतिकूल भएको	तज्यागु, संगु बाःगु
परिभुञ्जति	क्रि. खान्छ, भोग गर्छ	नइ
परिभोग	पु. भोग गर्ने सामग्री, उपभोग	भोग यायेगु, भोग यायेगु सामग्री
परिभोगचेतिय	नपुं. तथागतले उपयोग गरेको पवित्र वस्तु	तथागतं छेला बिज्याःगु, तःजिगु वस्तु .
परिभोजनीय	बि. उपभोग गर्न योग्य	उपभोग याये बहःगु
परिमञ्जति	क्रि. घोट्छ, पुछ्छ, दाब्छ	चुली, (म्ह, तुति) तिइकि, हुइ
परिमाण	नपुं. नाप	दासु
परिमित	बि. नापेको, सीमित	दाना तःगु
परिमुखं	क्रि. बि. सामुन्ने	न्ह्योने
परिमुञ्चति	क्रि. मुक्त हुन्छ, बच्छ	मुक्त जुइ
परिमुञ्चन	नपुं. मुक्ति, छुटकारा	मुक्ति
परिमोचेति	क्रि. मुक्त गर्छ	मुक्त याइ
परियत्ति	स्त्री. (बुद्ध) धर्म ग्रन्थ (सम्भन्तु), त्रिपिटक, धर्म ग्रन्थको अध्ययनबाट भएको उपलब्धि	धर्म ग्रन्थया लुमन्ति, त्रिपिटक, त्रिपिटकया अध्ययनं दइगु लबः
परियन्त	पु. आखिरी सीमा	दिपु, दिशा
परियन्तिक	बि. सीमाबद्ध	सिंचिउगु, अन्त्यगु
परियाति	क्रि. चारैतिर घुम्छ	चाःहिली

परियादाति	क्रि. रित्याउंछ, धेरै मात्रामा ग्रहण गर्छ	प्वंकी, अप्पो उपभोग याइ
परियादियति	क्रि. काबूमा लिन्छ, रित्याउंन लगाउंछ	प्वंके बिइ, बशय् काइ
परियापुणाति	क्रि. राम्ररी अध्ययन गर्छ	क्वतासे ब्वनी
परियापुणान	नपुं. अध्ययन, ज्ञानोपार्जन	अध्ययन, ज्ञानोपार्जन
परियापुत्त	बि. धाहा भएको, कण्ठस्थ पारिएको	स्यूगु, कण्ठ यानातःगु
परियाय	पु. क्रम, गुण, तरीका	कथं हंगु
परियाहनति	क्रि. चोट लाउंछ, ठक्कर खान्छ	घाःया इ
परियेदुठि	स्त्री. खोज, सोधपुछ	मालेगु
परियेसति	क्रि. खोज्छ	माली
परियोगाहति	क्रि. डुबुल्की मार्छ, गहिराइ नाप्छ	क्वथ्यंक लुकु बिइ
परियोगाहन	नपुं. डुबुल्की, पिंघसम्म पुगनु	लुकु बियेगु, दुवालेगु
परियोदपन, परियोदपना	नपुं.,स्त्री. शुद्धि, सफाइ	नीसी
परियोदपेति	क्रि. शुद्ध गर्छ, सफा गर्छ	नीसी याइ, सुचुकुचु याइ
परियोनन्वति	क्रि. बाँध्छ, ढाक्छ	चिइ, त्वपुइ, भुनि
परियोनन्वन, परियोनाह	नपुं.,पु. ढाक्नु	भुनेगु, त्वपुयेगु
परियोसान	नपुं. समाप्ति	सिघःगु
परियोसापेति	क्रि. बिसर्जन, समाप्त गर्छ	सिघय्की, क्वचायेकि
परिरक्खति	क्रि. रक्षा, संरक्षण गर्छ	रक्षा याइ
परिवज्जन	नपुं. छल्नु, हटाउनु, पन्छाउनु	चीकेगु

परिवज्जेति	क्रि. टाढा राख्छ, पन्छाउँछ	तापाक तइ, चीकइ
परिवत्तति	क्रि. फन्का मार्छ, लोटपोट गर्छ	चाःहुली, तुली
परिवत्तन	नपुं. परिवर्तन, अनुवाद, फनफन घुम्नु	परिवर्तन, अनुवाद
परिवत्तेति	क्रि. घुमाउँछ, उल्था गर्छ, पल्टाउँछ	भाय् पुइकी
परिवसति	क्रि. नजीक, रेखदेखमा बस्छ	नाप ज्याइ, लक्य् च्वनी
परिवुत	बि. घेरिएको, परिवृत्त	भुंगु, चाःहुयेका च्वंगु
परिवेण	नपुं. भिक्षुहरूको तालिम केन्द्र	भिक्षुपिनि ब्वनेगु थाय्, निवास
परिवेसक	बि. भोजन पस्कने	जा ताइम्ह
परिवेसना	स्त्री. भोजन पस्कने काम	जा ताय्गु ज्या
परिस, सा	नपुं.,स्त्री. समिति, परिषद	मुंज्या
परिसक्कति	क्रि. कोशिश गर्छ, सहन गर्छ	कुतःयाइ
परिसङ्कति	क्रि. सन्देह गर्छ	संखा याइ
परिसप्पति	क्रि. बामे सछ्छ	ल्हेइ
परिसप्पना	स्त्री. बामे सराइ, कोप्नु, हिचकिचाउनु, शङ्का	ल्हेयेगु, खायेगु
परिसमन्ततो	अ. चारैतिरबाट	पेखें (र)
परिसहति	क्रि. जित्छ	त्याकी
परिसहन	नपुं. जित, वश	कब्जा, काबू
परिसिंचति	क्रि. सर्वत्र छर्छ	चःक्ली
परिसुज्झति	क्रि. परिशुद्ध हुन्छ	नीसी जुइ
परिसुद्ध	बि. सफा, शुद्ध	यचु, नी

परिसुद्धि	स्त्री. शुद्धि, सफाइ, पवित्रता	येचुसु, नीसु
परिसुस्सति	क्रि. सुक्ख	गनी
परिसुस्सन	नपुं. राम्मरी सुक्खु	पूर्वक गनीगु
परिसेदेति	क्रि. बाफले तताउंछ, ओथारो बस्ख, बच्चा कोरल्छ, बफाउंछ	हाइ, खेंचं मचा ध्वकी
परिसोघति	क्रि. शुद्ध गर्छ, सफा गर्छ	नी याइ
परिसोघन	नपुं. शुद्धि, सफाइ	नीसी
परिसोसेति	क्रि. सुकाउंछ	गंकी
परिसस्सजति	क्रि अंगालो हाल्छ	घयपुइ
परिस्सजन	नपुं. अंगालो हाल्नु, अङ्कमाल गर्नु	घय पुयेगु
परिस्सम	पु. परिश्रम	कुतः
परिस्सय	पु. खतरा, परेशानी	खतरा
परिस्सावन	नपुं. पानी छान्ने साधन, फिल्टर	लः यंकेगु जोलं
परिस्सावेति	क्रि. पानी छान्छ	लः यंकी
परिहरण, परिहरणा	नपुं., स्त्री. लैजाने काम, राख्नु, संरक्षण	यंकेगु ज्या, तयेगु, संरक्षण
परिहरति	क्रि. संभाल्छ	ज्वंछुइ
परिहसति	क्रि. गिज्याउंछ	हिस्स्याइ
परिहानि	स्त्री. हानि	नाश
परिहानिय	बि. हानिकर	हानिकर
परिहापेति	क्रि. तल भर्छ, उपेक्षा गर्छ	क्वह्यनि, अवनति जुइ
परिहायति	क्रि. घट्छ, नोक्सान हुन्छ	महो जुइ, क्वही वनी

परिहार	पु. संरक्षण	संरक्षण
परिहारक	बि. संरक्षक, पहरेदार	पहरा बिया च्वंम्ह, संरक्षण याना च्वंम्ह
परिहास	पु. हंसीठट्टा, उपहास	ख्याः, हिस्यायेगु
परुपक्कम	पु. शत्रुको आक्रमण	दुदाः, शत्रुया आक्रमण
परो	अ. मरणान्तर, माथि	लिपा, च्वे, सी धुंका, न्ह्योने
परोक्ख	बि. आखाले नदेखेको, परोक्ष	मिखी मखंगु, ल्युने
परोक्खे	अ. परोक्षमा	मिखी मखुंगु थासय्, परोक्षय्, छवा ल्युने
परोदति	क्रि. रुन्छ	खवइ
परोदन	नपुं. बिलौना, रोदन	बिलौना, रोदन
परोसत	बि. सयभन्दा माथि	सच्छिं च्वे, मयाक
परोसहस्स	बि. हजारभन्दा माथि	व्दछिं च्वे, मयाक
पलण्डु (क)	पु. प्याज	प्याज
पलपति	क्रि. बकवास, बकबक गर्छ	पारापारा हाली
पलय	पु. प्रलय	जलः, कल्प नाश ज्वीगु
पलवड्ग	पु. डेडु बीदर	भुतिमाकः
पलात	बि. भागेको	बिसिवंम्ह
पलाप	पु. भूस, बकवास, प्रलाप	म्ब
पलापी	पु. प्रलाप गर्ने	प्रलाप याइम्ह
पलापेति	क्रि. भगाउंछ, बकवास गर्छ	बिसिकि, बकवास याइ
पलायति	क्रि. भाग्छ, बचिहाल्छ	बिसिवनी, बचय् जुइ

पलायन	नपुं. भाग्ने काम	बिसिं वनेगु ज्या
पलाल	नपुं. पराल	सु
पलास	पु., नपुं. पात, हरियाली, द्वेष	हः (ल), वार्उगु, ईर्ष्या
पलासाद	पु. गौडा बि. पातपतिङ्गर खाने	गंयुडा
पलिगुण्ठेति	क्रि. अल्भाउंछ, ढाक्छ	तकेनी, त्वपुइ, भुनि
पलिघ	पु. आगलो, रुकावट	खगः, पंगः (ल)
पलिप	पु. धाप, दलदल	ध्वपः
पलिपन्न	बि. डुबेको, खसेको	दुंम्ह, कुतुं वंगु (म्ह)
पलिबुज्झति	क्रि. प्रमादित, बाधित हुन्छ, मैलो हुन्छ	प्रमाद याइ, फोहर जुइ, पनी
पलिबुज्झन	नपुं. मैलो हुनु	हाकुइगु
पलोभन	नपुं. लालच, प्रलोभन	लालाचिचि
पलोभेति	क्रि. लोभ देखाउंछ	लोभ केनी
पलिवेठन	नपुं. घेर्ने, लपेट्ने काम	भुनेगु, छचाःले कुनेगु ज्या
पलिवेठेति	क्रि. लपेट्छ, घेर्छ	हिनि
पल्लङ्क	पु. पलङ्क बि. पलेटी मारेर बसेको	मुलपतिं ध्यानाः च्वंम्ह
पल्लल	नपुं. सानो तलाउ	पुखुचा
पल्लव	पु. कोपिला	मुखु
पवड्ढति	क्रि. अभिबुद्ध हुन्छ, बढ्छ	अप्वइ, तः धिक जुइ
पवड्ढन	नपुं. बृद्धि, अभिबृद्धि	बृद्धि, अभिबृद्धि
पवत्त	बि. खसेको, चालू रहेको नपुं. चालू रहेको वस्तु, भवचक्र, जन्ममरणको चक्कर	कुतुं वंगु, सनाः च्वंगु

पवत्तति	क्रि. चालू रहन्छ, बिद्यमान रहन्छ	चालू जुयाच्चनी, दया च्वनी
पवत्तन	नपुं. अस्तित्व, चालू रहनु	दया च्वनिगु, न्ह्याकेगु
पवत्ति	स्त्री. प्रवृत्ति, घटना	प्रवृत्ति, भाका
पवत्तेति	क्रि. चालू गर्छ	खेली
पवत्तेतु	पु. चालू गर्ने	चालू याइम्ह
पवन	नपुं. हावा, पहाडको किनारा, ठूलो बन	फय्
पवसति	क्रि. प्रवासमा रहन्छ	मेगु देशय् च्वनी
पवस्सति	क्रि. बर्सन्छ	वा वइ
पवस्सन	नपुं. बर्षा	बर्षा
पवात	नपुं. हावा लाग्ने ठाउँ	फय् यक्कव वइगु थाय्
पवाति	क्रि. सुगन्ध फैलिन्छ, हावा चल्छ	नस्वाना वइ, फय् सनी
पवायति	क्रि. हावा चल्छ, सुगन्ध फैलाउँछ	फय् सनी, नस्वाकी
पवारणा	स्त्री. निमन्त्रण, बर्षावासपछि गरिने धार्मिक संस्कार	ब्बना, बर्षावास लिपा याइगु, छगू धार्मिक संस्कार
पवारेति	क्रि. निमन्त्रणा दिन्छ, पवारणा गर्छ	ब्बनी, बर्षावास सिधय्वं याइगु समारोह
पवाल	पु. मुगा, कोपिला	प्रवाल, भिम्पु
पवाह	पु. प्रवाह	न्ह्यायेगु
पवाहेति	क्रि. प्रवाहित गर्छ, बगाउँछ	प्रवाहित याइ, न्ह्याकइ
पविज्भ्रति	क्रि. फेक्छ, छेड्छ, प्वाल पाछ	तिइ, व्हखनी, कयेकि
पविवित्त	बि. एकान्त स्थानमा रहेको, छुटाइएको, अलगिएको	याकः चाम्ह

पवुच्चति	क्रि. कहलाइन्छ, भनिन्छ	घायेकि
पवेदन	नपुं. घोषणा, जानकारी	घोषणा, जानकारी
पवेदेति	क्रि. घोषणा गर्छ, प्रकट गर्छ	सीकेबिइ
पवेघति	क्रि. कौप्य, डराउँछ	खाइ, ग्याइ
पवेस, पवेसन	पु., नपुं. प्रवेश	प्रवेश
पवेसेति	क्रि. भित्र्याउँछ, परिचय गराउँछ	दुतिनी, म्हसिकेबिइ
पसंग	पु. प्रसङ्ग	प्रसङ्ग
पसट	बि. फैलिएको	नेनावंगु
पसत्थ	बि. प्रशस्त, ज्यादै	यक्व, गाक्क
पसन्न	बि. प्रसन्न	प्रसन्न
पसव	पु. प्रसव, सन्तान, पैदा हुनु	मचा ब्वीगु (जन्म ज्वीगु)
पसवति	क्रि. सन्तान उत्पन्न गर्छ	बुडकि
पसहति	क्रि. बल प्रयोग गर्छ, दबाउँछ	क्वत्पलि
पसहन	नपुं. अधीनता, अधिकारमा लिने काम, काबूमा राख्ने काम	अधिकारय् तयेगु ज्या
पसाख	नपुं. टोड्का	सिमाप्व: (ल), सिमा कचा पिहांवेगु थाय्
पसाखा	स्त्री. शाखा, प्रशाखा	कचामचा
पसाद	पु. प्रसन्नता	लय्ता
पसादनिय	बि. विश्वासोत्पादक	तभः, विश्वास थनाहइगु
पसादेति	क्रि. प्रसन्न पार्छ, पवित्र गर्छ, श्रद्धावान् बनाउँछ	लय्तायकी, नी याइ, श्रद्धा दयेका बिइ
पसाघन	नपुं. गहना, सजावट	तिसा, छायापा

पसाधेति	क्रि. सिंगार्छ, गहना लगाउछ, सजाउछ	तिसा तिड, छायापी
पसारण	नपुं. प्रसारण	प्रसारण
पसारेति	क्रि. फैलाउछ	नेकी
पसासति	क्रि. शिक्षा दिन्छ, प्रशासन चलाउछ	सेनेकने याइ, प्रशासन याइ
पसिति	स्त्री. बन्धन	बन्धन
पसिद	बि. प्रसिद	प्रसिद
पसिब्वक	पु. (रुपियीको) थैली, पोको	(दा) मिहचा, प्वः
पसीदति	क्रि. प्रसन्न हुन्छ, श्रद्धावान् बन्छ	लयताइ, श्रद्धा दुम्ह, जुइ
पसीदन	नपुं. श्रद्धा, प्रसन्नता	श्रद्धा, प्रसन्नता
पसु	पु. चौपाया, पशु	पेपांचू
पसूत	बि. उत्पन्न भएको	पिदंगु, पिहांवःगु, बूगु (म्ह)
पसूति	स्त्री. प्रसूति, जन्म	बुसा
पसूतिका	स्त्री. भर्खरै बच्चा जन्माएकी आमा	नकतिनि मचाबूम्ह मिसा
पसूतिगार	नपुं. प्रसूतिका गृह	मचा ब्वीकीगु थाय्
पस्स	पु., नपुं. पार्श्व	पार्श्व
पस्सति	क्रि. देख्छ	खनी
पस्सद	बि. शान्त	शान्त
पस्सदि	स्त्री. शान्ति, गाम्भीर्य	शान्ति
पस्सम्भति	क्रि. शान्त हुन्छ	शान्त जुइ
पसम्भना	स्त्री. शान्ति, शमन	शान्ति
पसम्भेति	क्रि. शान्त गर्छ, शमन गर्छ	शान्त याइ

पस्ससति	क्रि. सास बाहिर पठाउछ, प्रशवास प्रक्रिया गर्छ	सास: ल्हाइ, सास: पित छोइ
पस्साव	पु. पेशाव, प्रस्राव	च्व
पस्सास	पु. प्रशवास, स्वास	सास: (पिछोयेगु)
पस्सासी	पु. स्वास बाहिर पठाउने	सास: पिछोइम्ह
पहट	बि. चोट खाएको	घा:पा:न:म्ह
पहरण	नपुं. प्रहार गर्नु, शस्त्र	च्वाये, दाये, ज्वंसा
पहरति	क्रि. पिट्छ, प्रहार गर्छ	च्वाइ
पहाण (न)	नपुं. हटाउनु, छोड्नु	चीके, त्व:ते, परित्याग
पहाय	पू.क्रि. छोडेर .	त्व:ता:, परित्याग याना
पहार	पु. प्रहार	प्रहार
पहास	पु. ठूलो खुशीयाली, मनोरञ्जन	लस्ता
पहासेति	क्रि. हसाउछ, खुशी पाछ	न्हिकि, लय् तायेकि
पहिणति	क्रि. पठाउछ	छ्वइ
पहिणन	नपुं. पठाउने काम	छ्वयेगु ज्या
पहीयति	क्रि. बित्छ, त्यागिन्छ, प्रहीण हुन्छ	रहित जुइ, परित्यक्त जुइ
पहू	बि. योग्य	बह:
पहूत	बि. ज्यादै, प्रशस्त	यक्व, गान्क
पहेणक	नपुं. चढाउन लायक नजराना	देछाय् बहगु, देछा
पहोति	क्रि. समर्थ हुन्छ, पुग्दो हुन्छ	बहल जुई, पाय्छि जुइ
पहोनक	बि. पर्याप्त	गान्क
पाक	पु. पकाउनु, पाकेको वस्तु	बुकेगु, बूगु नयेगु वस्तु

पाकतिक	बि. प्राकृतिक	प्राकृतिक
पाकार	पु. प्राकार, पर्खाल	प:खा: (ल)
पाचक	बि. पकाउने	थुइम्ह, बुकीम्ह
पाचन	नपुं. पकाउनु	थुये, बुके
पाचरिय	पु. प्राचार्य	प्राचार्य
पाचापेति	क्रि. पकाउन लाउँछ	थुइके बिइ
पाचिका	स्त्री. पकाउने	थुइम्ह, जाथुमिसा, सुवाल मिसा
पाटल	बि. गुलाबी	हेंग्ले, ह्येह्ये धा:गु
पाटव	बि. पटुभाव	चलाख पह:
पाटिकंड्डी	बि. आशा गर्ने	आस याइम्ह
पाटिकम्म, फाटिकम्म	नपुं. मरम्मत	ल्ह्वनेगु ज्या
पाटिका	स्त्री. अर्धगोलाकार, चान्द्र प्रस्तर	बाचा:तूगु तिमिला कियात:गु लोहं
पाटिकूल्य	नपुं. प्रतिकूलता	मद्धि पह, मयपुसे च्वंगु
पाटिपद	पु. प्रतिपद, चान्द्रमासको शुक्ल पक्षको पहिलो दिन, परेवा	प्रतिपद चान्द्रमासया शुक्ल पक्षया न्हापागु न्हि
पाटिभोग	पु. जिम्मेदार, जमानी	जिम्मेदार, जमानी
पाटियेक्क, पाटेक्क	बि. पृथक् पृथक्, एकलैएकलै	ब्यागलं
पाठक	बि. पाठ गर्ने	पाथ् याइम्ह
पाण	पु. प्राण, जीवन	सास:, प्राणी
पाणक	पु. कीरा	की, की दुगु
पाणि	पु. हात	ल्हा: (त)
पाणिग्गह	पु. विवाह, पाणिग्रहण	इहिपा:

पातन	नपुं. खसाल्नु, फेक्नु	कुर्केगु, वा छूवयेगु
पातब्ब	बि. पिउन योग्य	त्वने बहगु
पातरास	पु. नास्ता (बिहानको)	कउला
पाति	स्त्री. पात्र, थाल क्रि. रक्षा गर्छ	रक्षा याइ
पाती	बि. फेक्ने व्यक्ति, हान्ने व्यक्ति	वांछ्वइम्ह मन्नु, कय्कीम्ह (समासय् वइगु)
पातुं	नि. पिउनलाई	त्वनेत
पातु	पु. सामुन्ने	खनेदुगु, न्ह्यःने
पातुकरोति	क्रि. प्रकट गर्छ	न्ह्यःव्वइ
पातुभाव	पु. प्रादुर्भाव, प्रकट हुनु	खनेदःवये
पातेति	क्रि. खसाल्छ, पर्याक्छ, हत्या गर्छ	कुर्की, वांछ्वइ, स्याइ
पातो	अ. प्रातःकाल	सुथ न्हापनं
पाथेय्य	नपुं. सामल	सामा
पाद	पु. पाउ, कविताको चार पङ्क्तिमध्ये एक	तुति, श्लोकया छ भ्वः
पादक	बि. जग, आधार भएको	लिधंसा दुगु
पादप	पु. वृक्ष	सिमा
पादुका	स्त्री. खराउ	क्वापाः लाकां
पान (क)	नपुं. पेय पदार्थ	त्वनेगु वस्तु (त्वंसा)
पानागार	नपुं. भट्टी	सुलिं (म)
पानीय	नपुं. पानी, पेय पदार्थ	लः (ख)
पाप	नपुं. अकुशल कर्म बि. खराब	क्वपुंज्या, मभिं, क्वह्यं

पापक	बि. पापी	पापी
पापणिक	पु. पसले	पसल्या
पापिका	स्त्री. पापिनी	पापिनी
पापित	बि. पाप गर्ने, प्राप्त भएको, पुगेको	पापयाःम्ह (याइम्ह), ध्यंगु, प्राप्त जूगु
पापिमन्तु	बि. पाप गर्ने	पापयाःम्ह
पापुणन	नपुं. प्राप्ति, पहुँच	ध्यंगुया भाव, ध्यसु
पापुणाति	क्रि. पुग्छ	ध्यनी
पापुरण	नपुं. ओढ्ने	गा
पापुरति	क्रि. ओढ्छ	न्यइ
पापेति	क्रि. पुन्याउँछ, प्राप्त गराउँछ	ध्यंकइ, प्राप्त याकइ
पामइ	नपुं. छातीमा बाँध्ने पट्टी, कमरबन्दी	छातीइ तीइगु पट्टी, कमरबन्दी
पायक	बि. चुस्ने, पिउने	चुप्याइम्ह, त्वनीम्ह
पायाति	क्रि. हिंडिदिन्छ	बनाछवइ
पायास	पु. खीर	खीर
पायी	पु. पिउने	त्वनीम्ह
पायेति	क्रि. चुसाउँछ, पिलाउँछ	चुचुप्याकी, त्वंकी
पायेन	अ. प्रायः	प्रायः
पार	नपुं. नदीको तट, पल्लो किनार	खुसिया मेगु सि, थां
पारगु, पारइत, पारपत्त	बि. पारि पुगेको	पारिइ ध्यंम्ह
पारद	पु. पारो	पालाः (ख)

पारमिता, पारमी	स्त्री. गुणहरूको पराकाष्ठा	गुण्य च्वन्हयाःगु पहः
पारलोकिक	बि. परलोकसम्बन्धी	मेमेगु लोकया
पारापत,पारावत	पु. परेवा	बंखु
पारायण, पारायन	नपुं. अन्तिम, प्रधान उद्देश्य	अन्तिम, मू उद्देश्य
पारिचरिया	स्त्री. सेवाशुश्रूषा	सुसाःकुसाः (ल)
पारिम	बि. उताको, अगाडिको	उखे, न्हयःने यागु, च्वंगु
पारिसुद्धि	स्त्री. पवित्रता, शुद्धि	नीसी
पारुपति	क्रि. ओद्ध, लाउंछ	न्यइ, फिइ
पारुपन	नपुं. वस्त्र, चीवर	लं
पाल (क)	पु. पालक, संरक्षक	लहिम्ह
पालन	नपुं. संरक्षण	लहिगु ज्या
पालना	स्त्री. सुरक्षा	सुरक्षा
पालेति	क्रि. पालन गर्छ	लहि
पावक	पु. अग्नि, आगो	मि
पावार	पु. एकसरो खास्टो, अलखा	न्यसा, चागा
पावारिक	बि. खास्टो बेच्ने	चागा मीम्ह
पावुस	नपुं. वर्षा ऋतु, माछा विशेष	वर्षा ऋतु
पासण्ड	नपुं. पाखण्ड, मिथ्यादृष्टि, अपधर्म	वामलाःगु स्वसा, क्वहयं यायेगु
पासाण	पु. पत्थर	ल्वहं, पाषाण
पासाद	पु. दरबार, महल, प्रासाद	लायकू
पाहुण	पु. अतिथि नपुं. अतिथि सत्कार	पाहां, पाहां यायेगु

पाहुणेय्य	वि. सत्कार गर्न लायक	पाहां याये बहम्ह
पाहेति	क्रि. पठाउन लगाउछ, भिजाउछ	प्याकी, पवइ, छुवके बिइ
पि	अ. अपि, पनि	नं
पिक	पु. कोयल, कोइली	क्वकाय्चा भंगः (ल)
पिङ्गल	बि. ताम्रवर्ण	सीजः या उन (रङ्ग)
पिचु	नपुं. कपास	कपाय्
पिच्छ	नपुं. मुजुरको पछिल्लो प्वाख	म्हय्खापा
पिच्छिल	बि. चिप्लो	चुलु
पिञ्ज	नपुं. पुच्छर	न्हिपं (न)
पिञ्जर	बि. रातो	हयाउं
पिटक	नपुं. टोकरी, पिचा, पालि पिटकमध्ये एउटा	स्वंगु पिटकय् छगू (सूत्र, विनय व अभिधम्म)
पिट्ठ	नपुं. पीठ, पिठ्यू	जनुफाः (त), छुचूं
पिट्ठी	स्त्री. पीठ, पिठ्यू	जनुफाः
पिण्ड	पु. पिण्ड, आहार	ग्बारा, नसा-पेय्
पिण्डक	पु., नपुं. भिक्षामा प्राप्त भोजन	भिक्षाय् दुगु भोजन (नसा)
पिण्डाय	(चतुर्थी विभक्ति) भिक्षाटनको निम्ति	भिक्षा पवनेया लागि
पिण्डि	स्त्री. गुच्छा	ध्वाकः (ल)
पिण्डेति	क्रि. पिण्ड बनाउछ	ग्बारा चिनी
पिण्डोल्य	नपुं. भिक्षाटन	भिक्षाटन
पितामह	पु. बाजे	बाज्या (बौया बौ)
पितिक	बि. बाबु भएको, पितृक	बा दुम्ह

पितृ	पु. पिता, बा	वा, अबु
पितृच्छा	स्त्री. फुपु	निनि
पित्त	पु. पित्त	पित्त
पिथीयति	क्रि. थुनिएर, लुकेर बसेको हुन्छ	कुंका, सुला च्वनी
पिदहति	क्रि. बन्द गर्छ, छोप्छ	तिइ, त्वपुइ
पिदहन	नपुं. बन्द गर्नु	तियेगु, त्वपुइगु
पिघान	नपुं. बिको, छोप्ने साधन	पुसा, तो पुयेगु ज्वलं
पिनास	पु. पिनास	पिनास
पिपासा	स्त्री. प्यास	प्याय्चा:
पिपासित	बि. प्यास लागेको	प्याय्चा:म्ह
पिपिल्लिका, पिपिलिका	स्त्री. कमिला	इमू
पिप्फलक	नपुं. कैची	कैची
पिप्फल्ली	स्त्री. पिपला	पिपी
पिबति, पिबति	क्रि. पिउंछ	त्वनी
पिय	बि. प्रिय पु. पति नपुं. प्यारो वस्तु	प्रिय, भा:त, य:गु वस्तु
पियदस्सन	बि. प्रियदर्शन	स्वय् ययापुगु
पियरुप	नपुं. लोभ लागदो रूप	स्वय्थें च्वंगु ङवा: (ल)
पिया	स्त्री. पत्नी	कला: (त)
पियायति	क्रि. प्रेम गर्छ	मतिना याइ
पिलम्ब	पु. अन्जीरको रूख नपुं. अन्जीर	य:मरिमा, य:मरि (सि)
पिलम्बति	क्रि. सजिन्छ, सजाउंछ	बालाइ, बालाकी

पिलन्धन	नपुं. गहना, शृङ्गार	तिसा, छायापा
पिलवति, प्लवति	क्रि. उत्रन्ध	लेहुं पुइ
पिलोतिका	स्त्री. भुम्रो, भुत्रो	भ्वाथः
पिल्लक	पु. बच्चो (कुकुर आदि जनावरको)	मचा (पशुया)
पिवन	नपुं. पिउनु	त्वने
पिसति, पिसति	क्रि. पिंछ्छ, पिस्छ	म्यलि, निइ
पिसन	नपुं. पिंघु	म्यलेगु, निरगु
पिसाच (क)	पु. भूत, पिसाच	भूत, पिसाच
पिसित	नपुं. मासु	ला
पिसुण	नपुं. चुगली	च्छनाखं
पिसुणावाचा	स्त्री. चुगलीखोरी	छवनाखं, छवखं: वायेगु
पिसुणिक, पेसुणिक	स्त्री. निन्दक	च्छंखं वाइम्ह
पिहक	नपुं. प्लीहा, फियो	अंपि
पिहयति	क्रि. इच्छा गर्छ, कोशिश गर्छ	येय्की
पिहायना	स्त्री. इच्छा, प्यार, प्रीति	इच्छा, मतिना
पिहालु	बि. ईर्ष्यालु, लोभी	ईर्ष्यालु, लोभी
पीठ (क)	नपुं. आसन	चवंसा
पीठिका	स्त्री. आसन	चवंसा
पीण	बि. मोटो, सुनिएको	ल्हों, मनावःगु
पीणोति	क्रि. प्रसन्न, सन्तुष्ट पाछ	लय् तायकी, लुधंकी
पीत	बि. पिएको, पहेंलो	त्वंगु, म्हासुगु

पीतन	नपुं. पहेंलो रङ्ग	म्हासु उन (रङ्ग)
पीति	स्त्री. प्रीति, प्रसन्नता, आनन्द	लयता, आनन्द
पीलक	बि. पीडा दिने नपुं. खटिरा	दुःख बीम्ह, कइ
पीलन	नपुं. पीडित गर्नु	दुःख, कसा: बियेगु
पीला	स्त्री. पीडा	दुःख, कसा:
पीलेति	क्रि. पीडित गर्छु	कसा: बिइ
पुग्गल	पु. व्यक्ति, पुद्गल	मनु
पुग्गलिक	बि. व्यक्तिगत	व्यक्तिसम्बन्धी
पुद्दख, पोद्दख	नपुं. तीरको प्वाँख भएको भाग	बला-पा
पुद्दव	पु. श्रेष्ठ पुरुष	तघंम्ह मनु
पुच्चण्ड	नपुं. सडेको फुल	दो खें
पुच्च	नपुं. पुच्छर	न्हिपं
पुच्चक	पु. प्रश्नकर्ता	न्हयस: न्यनीम्ह
पुच्चति	क्रि. प्रश्न गर्छु	नेनी, न्हयस: याइ
पुच्चन	नपुं. सोध्ने, प्रश्न गर्ने काम	नेनेगु ज्या
पुच्चा	स्त्री. प्रश्न	न्हयस:
पुज्ज	बि. पूज्य	पुज्याय् बहम्ह
पुञ्जति	क्रि. पुच्छ, सफा गर्छु	यच्चु, पिच्चु याइ
पुञ्जन	नपुं. पुछ्ने भुम्भो	हुसा
पुञ्ज	पु. थुप्रो	व्दं
पुञ्जकत्त	बि. थुपारिएको	व्दं धिनात:गु

पुन्न	नपुं. पुण्य	पुण्य
पुन्नवन्तु	पु. पुण्यवान्	पुण्यवान्
पुट (क)	पु., नपुं. टपरी, दुनु	दुनाचा
पुणाति	क्रि. शुद्ध, सफा गर्छ	नी याइ, सुचुकी
पुण्डरीक	नपुं. श्वेत कमल	तुयुगु पलेस्वां
पुष्ण	बि. भरिएको, पूर्ण	जा:गु, दंगु, पूवंगु
पुत्त	पु. छोरो, पुत्र	पुता, काय्
पुत्तक	पु. सानु छोरो	चिकिधिकम्ह काय्
पुत्तिय (म)	बि. छोरो भएको	पुतादुम्ह, काय् दुम्ह
पुथु	अ. पृथक्, छुट्टाछुट्टै, अलग अलग	अलग अलग
पुथुल	बि. पृथुल, विशाल	तब्ब्या
पुथुवी	स्त्री. पृथ्वी	बंग्वारा
पुन	अ. फेरि	हानं
पुनदिवस	पु. भोलि	कन्हय् (स)
पुनप्पुनं	अ. फेरिफेरि	हानंहानं
पुनाति	क्रि. शुद्ध, सफा गर्छ	नी याइ, सुचुकी
पुनेति	क्रि. फेरि आउँछ	हानं वइ
पुन्नाग	पु. जाइफलको रूख	जिफव: (ल) मा
पुप्फ	नपुं. पुष्प, फूल, मासिक धर्म (स्त्रीको)	स्वां (न), (मिसाया) थीमज्यू जुइगु
पुप्फति	क्रि. फुल्छ	क्इ
पुब्ब	पु. पीप बि. पहिलेको, अगाडिको पूर्व दिशाको, पूर्वमा	न्हि, न्हापांगु, न्हापायागु

पुब्बण्ह

पुब्बन्न

पुब्बा

पोसन

पोसेति

प्लव

प्लवङ्गम

पु. पूर्वान्ह

नपुं. चामल, गहुँ आदि
सात प्रकारको अन्न

स्त्री. पूर्व

नपुं. पालनपोषण, हुर्काउनु

क्रि. पोस्त्र, पोषण गर्छ

पु. उत्रनु, सानोडुङ्गा

पु. बानर

बान्हिन्ह्यः

जाकिजिकि न्हय्ता अन्न

वंता

लहिगु, ब्वलंकेगु

ब्वलंकी

लेहेंबुये

माकः (ल)

फ

फगगु	पु. निराहारको बेला	अवसंया ई (ल)
फण	पु. सांपको फण	सर्पया फन
फन्दति	क्रि. कौण्ड, धड्कण्ड	खाइ, धुकुमिनी
फन्दन	नपुं. डोलिनु, स्पन्दन	सनिगु
फरति	क्रि. व्याप्त हुन्छ, भरिन्छ	नेनी, जाइ, पू वनी
फरसु	पु. बन्चरो, परशु	पा
फरुष	बि. रूखो, कडा	छाःगु
फल	नपुं. फल, परिणाम	सि, लिचवः
फलति	क्रि. फलछ	सइ
फलत्थिक	बि. फलार्थी	फलया इच्छा याइम्ह
फलवन्तु	बि. फलदायी	खेंय ध्वःगु
फलासव	पु. फलको आसव	सिवाति
फलाहार	नपुं. फलफूल मात्र खानु	सिसा जक नयगु
फली	पु. फल लागेको वृक्ष	सि सःगु सिमा
फलु	नपुं. औख्लो, गौठो	गउ, मिखा
फस्स	पु. स्पर्श	थिगु
फस्सेति	क्रि. स्पर्श गर्छ	थिइ, प्राप्त याइ
फाल	पु. हलोको फाली	फाली
फालेति	क्रि. भीच्छ, फाइछ	फाइ, कुचाकुचा याइ
फासु	पु. आराम, सजिलोपन बि. आरामदायी	याउंगु पह, अः पुगु

फासुक	बि. सुखद, सुविधाजनक	याउंगु, न्ह्याइपुरगु, छिंगु
फासुका, फासुलिका	स्त्री. करङ्ग, पाखो	बपि
फिय	नपुं. पन्युं, बहना	चतं (न)
फीत	बि. समृद्ध	दुधंगु, तःमि
फुल्ल, फुल्लित	बि. राम्ररी फुलेको	चक्कक कःगु
फुसति	क्रि. छुन्छ, पुगछ	थिइ, थेनी
फुसन, फुसना	नपुं. छुनु, स्पर्श गर्नु	थियेगु
फुसीयति	क्रि. छोइन्छ, छोइएको हुन्छ	थिउगु जुइ
फुस्स	पु. पुस, पुष्य नक्षत्र नपुं. शकुन, शुभ मुहूर्त, फूल बि. शुभ लक्षणको, राम्रो साइतको	प्वहेला, स्वां
फेगु	नपुं. छाल	लबु
फेण	नपुं. फिज	पीजा, व्याइंव्याइं वइगु
फेणिल	पु. रिट्टा, रिट्टाको स्ख	हःथं, हःथंमा
फोट (क)	नपुं. खटिरा	कै, पोः, पवंगा
फोट्टब्ब	नपुं. स्पर्शको बिषय, स्पर्श, सम्पर्क	थीफुगु वस्तु

ब

बक	पु. बकुला	ब्वह
बज्जभ्रति	क्रि. बौधन लाउंछ, पकाउंछ	चिकेबिइ, ज्वंकेबिइ
बत्तिसंति	स्त्री. बत्तीस	सुइनि
बदर	नपुं. बयर	बयलि, बयलसि
बदरा	स्त्री. कपास	कपाय्
बदरी	स्त्री. बयरको रख	बयलिमा, बयलसिमा
बधिर	बि. बहिरो	ख्वाय्
बन्ध, बन्धन	पु., नपुं. बन्धन, आसक्ति, नेल	नेवः, चिसा
बन्धति	क्रि. बौध्छ	चिइ
बन्धनागार	नपुं. जेल	खुंगः (ल), कुनेगु थाय्
बन्धनागारिक	पु. कैदी	कैदी
बन्धव	पु. नातादार	थःथिति
बन्धापेति	क्रि. बौधन लाउंछ	चिकेबिइ
बन्धु	पु. बान्धव	फुकी, थःथिति
बप्प	पु. आसु	ख्वाबि
बब्बु (क)	पु. बिरालो	भउ (भति)
बरिह	नपुं. मुजुरको प्वांख	महय्खापा, ल्युनेच्वंगु (न्हिपं) पा
बरिहिस	नपुं. कुश	क्वय्खः घाय् (स)
बल	नपुं. शक्ति, सैनिक शक्ति	बल
बलक्कार	पु. जबर्दस्ती, बलात्कार	जबर्दस्ती

बलाका	स्त्री. सारस	सलांभंगः, संलांत्याभंगः (ल)
बलि	पु. बलि, मालपोत	बउ, बलि, पोता
बलिस	पु. बल्सी	बःसुं (न)
बहल	बि. बाक्लो, गहिरो	छ्वातु, तजाः
बहलत्त	पु. बाक्लोपन, गहिराइ	छ्वातुपह, तजाःसु
बहि	अ. बाहिर, बाहिरको	पिने, पिनेया
बहिदा	अ. बाहिर	पिने
बहिनगर	नपुं. कौठ	पिदेय् (स)
बहु (क)	बि. धेरै, अनेक	यक्व
बहुल	बि. विपुल	भराय, यक्व
बहुलता	स्त्री. विपुलता	भराय्धयाभाव, आपाःदुगु
बहुलीकरोति	क्रि. बढाउंछ	अप्वय्की, तःधंकी
बहुसो	क्रि.बि. धेरैजसो	अप्वःधें, आपाःधें
बाण	पु. बाण	बला
बाणधि	पु. ठोको	बलायू (लि)
बाघति	क्रि. बाघक हुन्छ	पंगः जुइ
बाघेति	क्रि. बाघा, अड्चन दिन्छ	पनी, गनी
बारस	बि. बाइ	भिनि, सन्नि
बाल	बि. कम उमेरको पु. बच्चा, मूर्ख	क्वजि, मचा, मथूम्ह, जां मदुम्ह
बालक	पु. बच्चा	मचा
बाला	स्त्री. लडकी	मिसामचा

बालिका	स्त्री. बाला	मिसामचा
बालिसिक	पु. माभी	प्वः, न्या लाइम्ह
बाल्य	नपुं. बचपन, मूर्खता	मचासू
बाल्ह	बि. बलियो	बल्लाः
बाल्हं	क्रि.बि. बलियो गरी	बल्लाक
बावीसति	स्त्री. बाइस	नीनि, नीनछि
बाहा	स्त्री. पाखुरा	लप्पा
बाहुज	पु. क्षत्रिय	क्षत्री, थकू (लि)
बाहुजञ्ज	बि. सार्वजनिक	मंकाः
बाहुल्ल	नपुं. प्रचुरता	यन्वया भाव
बाहेति	क्रि. टाढा राख्छ	तापाकी
बिदल	नपुं. बांस, फोरिएको केराउ	पं
बिन्दु	नपुं. थोपा	फुति
बिम्ब	नपुं. छोया	किपा
बिम्बोहन	नपुं. तकिया	फुंगः
बिल	नपुं. प्वाल	प्वाः (ल)
बिलसो	क्रि.बि. प्यक् प्यक्, बिस्तार, ढिलो गरेर	थी थी, व्वतिव्वति थला
बिलार	पु. बिरालो	भउ (भति)
बिलारभस्ता	स्त्री. खलीती	भउ (भगु, भौ)
बिलाली	स्त्री. बिराली	माभउ
बिल्ल	पु. बेल	व्या

बीज	पु. बिउ	पुसा
बीभच्च	बि. डरलाग्दो, बीभत्स	ग्यानापुगु
बुज्झति	क्रि. जान्छ, बुभ्छ	सिइ, थुइ
बुद्ध	बि. बूढ	ज्याथ
बुद्ध	पु. बुद्धत्व पदको लाभी, सम्पूर्ण ज्ञानको प्रतीक	बुद्धत्व पद काइम्ह, फुक्क कथंया ज्ञानया छुंमा
बुद्धि	स्त्री. प्रज्ञा	प्रज्ञा
बुद्धिमन्तु, बुद्धिसम्पन्न	बि. प्रज्ञावान्	प्रज्ञावान्
बुध	पु. बुद्धिमान्, बुध ग्रह	सःसिउम्ह, बुध (ग्रह)
बुन्द	पु. जरा	हा, रवं
बुब्बुल (क)	पानीको फोका	लःपवं
बुभुस्खति	क्रि. भोकाउँछ	पित्याइ
बेलुव	पु. बेलको रूख	ब्याःमा
बोज्झइ	नपुं. बोधि प्राप्तिको निम्ति सहायक गुण	बोधि प्राप्तियात मदयेक मगाःगु गुन
बोधेति	क्रि. बिउँभाउँछ, ज्ञान दिलाउँछ	सीके, थुइके बिइ
बोन्दि	पु. शरीर	म्ह
ब्यग्घ	पु. व्याघ्र, बाघ	धुं
ब्यञ्जन	नपुं. व्यञ्जन (व्याकरण) , परिकार	बाआखः, घासा
ब्यय	नपुं. खर्च	खर्च
ब्यापाद	पु. क्रोध, वैमनस्य	तं, महिता
ब्याम	पु. नापो, माप (सामुद्रिक)	दापु

ब्यामप्पभा
ब्यूह
ब्रम्ह
ब्रहन्त
ब्राम्हण
बूति
ब्रूहेति

स्त्री. बुद्धको शरीर वरिपरिको प्रभा
पु. सेनाको रचना पढति
पु. ब्रम्हा, आत्मज्ञान बि. उत्तम
बि. विशाल
पु. ब्राम्हण
क्रि. बोल्छ
क्रि. बढाउँछ, बृद्धि गर्छ

बुद्धया शरीरया उखेयुखेया जः
सेना रचना याय्गु पढति
च्वन्ह्याः
भराय्
बर्मू
न वाइ
अप्पयेकी

भु

भक्ख	बि. खानयोग्य, भक्ष्य नपुं. भोजन	नये जिउगु, नसा
भक्खक	पु. खाने (व्यक्ति)	नइम्ह, भक्षक
भक्खति, भक्खेति	क्रि. खान्छ	नइ
भग	नपुं. भाग्य, योनि (स्त्री)	भाग्य, च्वफाय्गु इन्द्रिय (मिसातय्गु)
भगन्दल	स्त्री. भगन्दर रोग	भगन्दर ल्वय्
भगवन्तु	बि. भाग्यवान् पु. भगवान् (बुद्ध)	भाग्यवान्, भगवान् (बुद्ध)
भगिनी	स्त्री. बहिनी	केहे
भग्ग, भग्ग	बि. भाँचिएको, बिग्रेको	त्वःधूगु, स्यंगु
भग्नावसेस	नपुं. भग्नावशेष	ल्यंपु, स्यंगुया ल्यंपुत्थं
भङ्ग	पु. टुटनु नपुं. विलयन, सनपाट	त्वादले, न्हनावने
भङ्गानुपस्सना	स्त्री. बस्तुको बिनाशको सम्बन्धमा अन्तर्दृष्टि	बस्तु न्हनावनी बलय्यागु दुग्गा
भच्च	पु. नोकर बि. पालिएको, पोसिएको, भृत्य	च्यः (चेल), लहिनातःम्ह
भजति	क्रि. सङ्गत गर्छ, भज्छ	बुली, भजन याइ
भज्जति	क्रि. सेक्छ	मी पनी, छुइ
भञ्जति	क्रि. तोड्छ, बिगार्छ	त्वाःथली, स्यंकी
भट	पु. सिपाही	माहां
भणति	क्रि. भन्छ, बोल्छ	धाइ, न वाइ
भणे	अ. आफूभन्दा मुनिकालाइ गरिने सम्बोधन विशेष	थःसिंके चिकिधपिन्त याइगु सम्बोधन

भण्ड (क)	नपुं. सामान	ज्वलं
भण्डागार	नपुं. भण्डार	कू (कुथि), धुकू
भण्डागारिक	पु. भण्डारे, कोषाध्यक्ष	भनी, धुकुपिवा: (ल)
भण्डति, भण्डेति	क्रि. भण्डा गछं	लवापु थंइ
भण्डन	नपुं. भण्डा	लवापु
भण्डिका	स्त्री. मुठा, पोको	प्व:
भण्डु	पु. कपाल खौरेको मानिस	सं खानात:म्ह मनु
भत	बि. पालिएको पु. नोकर, भृत्य	च्य:
भतक	पु. कुली, नोकर	ज्यालाज्यामि
भति	स्त्री. मजदूरी	ज्याला
भत्त	नपुं. भात	जा
भत्तगा	नपुं. भोजनालय	भोजनालय
भत्त-विस्सग्ग	पु. भोजन पस्कनु	भोजन तायेगु
भत्ति	स्त्री. भक्ति	भक्ति
भत्तिक, भत्तिमन्तु	बि. भक्त	भक्त
भत्तु	पु. भर्तु, पति	भा:त
भदन्त	बि. गौरवपूर्ण, पूज्य	हनेमा:म्ह, पूज्याय् बहम्ह
भद्द, भद्र	बि. शुभ सुहूर्तगु	भिंगु साइतगु
भद्दक	नपुं. भाग्यसम्पन्नता, असल बस्तु बि. भाग्यसम्पन्न	भिंगु
भद्दकच्चाना	स्त्री. यशोधरा, राहुलमाताको अर्को एउटा नाउँ	यशोधरा

भद्दमुख	बि. अनुहार राम्रो (सम्बोधनको शिष्ट रूप)	बांलाःम्ह
भद्दा, भदिदका	स्त्री. शिष्ट स्त्री	शिष्ट मिसा
भन्त	बि. भ्रान्त, भ्रमित	भ्रान्त
भन्ते	पु. भदन्तको सम्बोधन रूप	भदन्तया सम्बोधन रूप
भब्ब	बि. ऊँचो, भव्य	तःजिगु
भब्बता	स्त्री. ऊँचोपन	तःजिसु
भम	पु. घुम्ने चीज	चाहिलिगु बस्तु
भमति	क्रि. घुम्छ	हिली
भमर	पु. मौरी	भमः, भम्ब (भमल)
भमरिका	स्त्री. घुमिरहेको लट्टू	लत्तु
भमु, भमुका	स्त्री. आखीभौ	मिखाफुसि
भय	नपुं. डर	ग्याना
भयङ्कर	बि. भयानक	ग्यानापु
भय दस्सावी, दस्सी	बि. डर मान्ने, खतरा आउन लागेको बुझ्ने	ग्याःभायदुम्ह, धुम्ह
भर	बि. (समासमा) पोषण गर्ने	स्वइम्ह
भरिया	स्त्री. भार्या, पत्नी	कलाः (त)
भव	पु. अस्तित्व, संसार	दुसु, संसार
भवग्ग	पु. अस्तित्वको वा संसारको उच्चतम शिखर	संसारया दकसिबे तधंगु शिखर
भवङ्ग	नपुं. अचेतन	धंनुगः (ल)
भवचक्क	नपुं. भवचक्र, प्रपञ्च	भवचक्र

भवति	क्रि. हुन्छ	जुइ
भवन	नपुं. हुनु, भवन, घर	छें
भस्ता	स्त्री. खलीती	भउ (मि पुइगु)
भस्म	नपुं. खरानी	नउ, नलि
भस्स	नपुं. बेकारको कुराकानी	खेंय् मध्वःगु खं
भस्सति	क्रि. खस्छ, भासिन्छ	कुतुवनी, दुनी
भस्सर	बि. प्रकाशमान	थीगु
भा	स्त्री. प्रकाशको चमक	प्रकाशया जः
भाग	पु. भाग	व्वति
भागदेय्य, भागधेय्य	नपुं. भाग्य	भागे
भागवन्तु	बि. हिस्सेदार, साभ्नीदार	व्वति काइम्ह, ध्याःम्ह
भागसो	क्रि. बि. भागजनुसार	भागथद्धि
भागिनेय्य	पु. भानिज	भिनामचा, भिंचा
भागिनेय्या	स्त्री. भाञ्जी	भिनामचा, भिंचा मय्जु
भागी	बि. हिस्सेदार	व्वति काइम्ह, ध्याःम्ह
भाजक, भाजेतु	पु. बीडने व्यक्ति, गणितमा भाग लिने सङ्ख्या	इनिम्ह मनू
भाजन	नपुं. बीडफाँड, भाँडो	इनेगु थल
भाजेति	क्रि. बीड्छ	इनी
भाणक	पु. पाठ गर्ने (धर्म ग्रन्थको), ठूलो घैटो	पाथ् याइम्ह
भाणी	बि. बोल्ने, धर्म ग्रन्थ पाठ गर्ने	न वाइम्ह

भाति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
भानु	पु. प्रकाश, सूर्य	ज: (ति), सुज:थ
भानुमन्तु	बि. प्रकाशमान पु. सूर्य	धीगु
भायति	क्रि. डराउँछ	ग्याइ
भायापेति	क्रि. तर्साउँछ	ख्याइ
भार	पु. बोभ्र, अभिभारा	कु, भाला
भारिय	बि. गद्दौ, गद्दुङ्गो, गम्भीर, भारी भएको	भ्यातुगु
भाव	पु. स्वभाव, हुनु	पहः, दइगु भाव
भावना	स्त्री. मनको भाव, योगाभ्यास	नुग:खं, योगय् दुनेगु
भावनामय	बि. भावनायुक्त	भावना दुगु, भावनां जा:गु
भावना बिघ्नान	नपुं. योगाभ्यासको पद्धति	योगाभ्यासया गोसाः, वा प्रक्रिया
भावनीय	बि. अभ्यास गर्न योग्य	कुत:याय् बह:गु, सम्मानयाये बहगु
भावी	बि. हुन लागेको, अनिवार्य	जुइ त्यंगु
भावेति	क्रि. बढाउँछ, विकसित गर्छ, अभ्यास गर्छ	कुत: याइ
भासति	क्रि. बोल्छ, चम्कन्छ	न वाइ, थिइ
भासन	नपुं. भाषण	भाषण
भासन्तर	नपुं. अर्को भाषा	मेमेगु भाय्
भासी, भासितु	पु. बोल्ने, भन्ने व्यक्ति	न वाइम्ह
भासुर	बि. चमकदार	धीगु
भिसन, भिसनक	बि. भयानक, डरलाग्दो, भीषण	ग्यानापु

भिक्खक	पु. माग्ने, भीखमङ्गा	पवनीम्ह
भिक्खति	क्रि. भीख माग्छ, भिक्षा माग्छ	पवनी
भिक्खा	स्त्री. भिक्षा	भिक्षा
भिक्खु	पु. बौद्ध भिक्षु	बौद्ध भिक्षु
भिक्खुनी	स्त्री. बौद्ध भिक्षुणी	बौद्ध भिक्षुणी
भिङ्ग	पु. छावा	किसिचा
भिज्जति	क्रि. भीचिन्छ, विधिन्छ	त्व:थुली
भिज्जन	नपुं. (आफै) भीचिने काम	त्व:धुइगु ज्या
भित्ति	स्त्री. भित्ता	अंग: (ल)
भिन्दति	क्रि. तोड्छ, चिर्छ, अलग अलग पाछै	कुचा थली
भिन्दन	नपुं. भीच्नु, चिर्नु, छुट्याउनु	त्व:थुलेगु
भिय्यो, भिय्योसो	अ. अत्यधिक	नाकं, अप्व:
भिस	नपुं. कमलको डोठ	पलेदं (न)
भिसक्क	पु. चिकित्सक	भिषक्, वास: याइम्ह
भिसि	स्त्री. अडेस, गद्दा, बालिष्ट	लिघंसा
भीत	वि. डराएको	ग्या:म्ह
भीति	स्त्री. भय	ग्या:भायसु
भीम, भीसन	वि. भयानक, भीषण	ग्यानापु
भीयो	वि. धेरै	यन्व
भीरु (क)	वि. डरछेरुवा	ग्याफरा
भुंक्करोति	क्रि. भुन्छ	उइ

भुंकार, भुन्कार	पु. भुकाइ, भुक्ने काम	उयेगु
भुन्करण	नपुं. भुक्नु, भुकाइ	उये, उःसः (ल)
भुज	पु. हात	ल्हाः (त)
भुजग, भुजङ्ग (म)	पु. सर्प	बि
भुजिस्स	पु. स्वतन्त्र मानिस	स्वतन्त्रम्ह मनु
भुञ्जक	पु. खाने, भोग्ने व्यक्ति	नइम्ह, भोग याइम्ह
भुञ्जति	क्रि. खान्छ	नइ
भुञ्जन	नपुं. खानु, खानेकाम	नयेगु
भुवन	नपुं. संसार	संसार
भुसं	क्रि.बि. धेरैजसो	अप्बःधे
भुस	नपुं. भूस बि. धेरै	म्ब, यक्व
भुस्सति	क्रि. भुक्छ	उइ
भू	स्त्री. पृथ्वी	बंग्वारा
भूत	बि. भएको, उत्पन्न भएको नपुं. भूतप्रेत, प्राणी तत्व	जूगु, उत्पन्न जूगु, जीवन तत्व
भूतवादी	बि. सत्यवादी	सत्यवादी
भूतिक	बि. भौतिक	भौतिक
भूघर	पु. पहाड	गुं
भूमुज	पु. भूपति	जुजु
भूम	पु. भूमि	बं
भूमक	बि. तला भएको घर	तं दुगु छें
भूमि	स्त्री. पृथ्वी	बंग्वारा

भूमिकम्पा	स्त्री. भुईचालो	भुखाय
भूमिगत	बि. पृथ्वीस्थित, लुकेको	बंय च्वंगु, सुलाच्वंगु
भूरि	स्त्री. प्रज्ञा बि. विपुल्ल	प्रज्ञा, भराय, तःधंगु
भूरिपञ्च	बि. अत्यन्त प्रज्ञावान्	नाकं सःसिउम्ह, ज्ञां दुम्ह, भूरिमेध
भूसन	नपुं. भूषण, गहना	तिसा
भूसा	स्त्री. भूषा, सजावट	छाय्पाः
भूसापेति	क्रि. सजाउन लाउँछ	समाःयाकी, छाय्पाकी
भूसेति	क्रि. सजाउँछ	छाय्पी
भेक	पु. भ्यागुतो	ब्यांचा
भेज्ज	बि. नाजुक, सजिलैसंग फुट्ने, बिग्रिने नपुं. टुट्नु, फुट्नु	त्वःधुले, तज्याये
भेण्डु (क)	पु. भकुण्डो	भकुंगवारा
भेत्तु	पु. तोड्ने व्यक्ति	त्वथुलीम्ह
भेद	पु. मेलको अभाव, अन्तर	मेल मदुगु भाव
भेदक	बि. मेल, एकता तोड्ने	एकता स्पंकीम्ह, ब्यागःसिं
भेदकर	बि. भेद पैदा गर्ने	ब्यागःसिं
भेदति, भेदेति	क्रि. तोड्छ	तछ्याइ
भेरण्ड	पु. स्याल	ध्वंचा
भेरण्डक	नपुं. स्याल कराएको आवाज, हुइया	ध्वं हाःगु सः, तीहू
भेरव	बि. भैरव, भयानक	ग्यानापु
भेरि	स्त्री. ढोल	बाजं (न)
भेसज्ज	नपुं. औषधी	वासः (ल)

भो	अ. सम्बोधन	सम्बोधन
भोग	पु. धन, सम्पत्ति, भोग गर्नु	भोग यायेगु
भोगी	पु. सर्प, धनी मान्छे बि. भोगने (समासमा)	बि, धेबा दुम्ह, भोग याइम्ह
भोगग	बि. भोग्य	भोग्य
भोजक	पु. खुवाउने, कर उठाउने	नकीम्ह, कर म्हइम्ह
भोजन	नपुं. खाद्य सामग्री	नसा
भोजनीय	बि. खान योग्य	नय् जिउगु
भोजापेति	क्रि. खुवाउछ	नकी
भोजेति	क्रि. खुवाउछ	नकी
भोज्ज	नपुं. खान योग्य वस्तु बि. खान योग्य	नय् जिउगु नसा, भोज्य नय् जिउगु
भोति	अ. (सम्बोधन) महाशया क्रि. भवति (सं.) हुन्छ, छ	(सम्बोधन) महाशया, दु, जू
भोत्तब्ब	बि. भोज्य, खान योग्य, भोक्तव्य	नय् जिउगु
भोत्तुं	खानलाई	नय्त
भोवादी	पु. ब्राह्मण	ब्राह्मण

मु

मंस	नपुं. मासु	ला
मंसचन्धु	नपुं. भौतिक आखा	लायागु मिखा, दिव्यचक्षु मखुगु
मंसपेसि	स्त्री. मांसपेशी	लाग्बारा, लाभी
मकचि	पु. तादो, धनुषको डोरी	लिंगवः, लिसा खिपः (त), धनुषया खिपःयागु नालु
मकर	पु. मकर	मकर
मकरन्द	पु. पुष्प-पराग	स्वापु (पुसा)
मकस	पु. लामखुट्टे	चलः, पत्ति
मकसबारण	नपुं. भूल	पतिपुसा, मुसिकवः
मकुट	पु., नपुं. मुकुट, ताज	मुखः
मकुल	नपुं. कोपिला	मुखू
मक्कट	पु. बाँदर	माकः (ल)
मक्कटक	पु. माकुरो	माकः चा
मक्कटकसुत्त	नपुं. माकुराको जाल	माकः चिया जाल
मक्कटी	स्त्री. बाँदनी	मांमाकः (ल), माकः नी
मक्ख	पु. अरुको गुणको मोल घटाउनु	कतः या गुण न्वपाले
मन्निखका	स्त्री. भिङ्गा	भुजिं (न)
मन्धी	पु. अरुको गुणको मोल घटाउने	कतः या गुण न्वपालीम्ह
मन्खेति	क्रि. लिप्ध, दल्ध	इली, बुली, हुया छ्वइ
मग	पु. चौपाया	पेपांचू
मगसिर	मङ्गसिर मैन्हा, मृगशिरा नक्षत्र	मंसिर मैन्हा

मग्ग	पु. सडक, बाटो, मार्ग	लं
मग्गक्खिन्त	बि. थाकेको	न्यःम्ह, (लंय् जुया न्यंम्ह)
मग्गन्खायी	बि. बाटो देखाउने	लं क्यनीम्ह
मग्गङ्ग	नपुं. (अष्टाङ्गिक) मार्गको ञ अङ्ग, अष्टाङ्गिक मार्ग	लंपुया अङ्ग
मग्गञ्जु	बि. बाटो जान्ने	लं सिउम्ह
मग्गति	क्रि. खोज्छ, पत्ता लगाउँछ	माली, लुइकी
मग्गपटिपन्न	बि. यात्री	(लंय् वना च्वंम्ह), लंजुवा
मग्गमूल्ह	बि. बाटो भुलेको	लं व्दंम्ह
मग्गिक	पु. यात्रु	लंजुवा
मग्गेति, मग्गति	क्रि. खोज्छ, पत्ता लगाउँछ	माली, लुइकी
मघा	स्त्री. मघा नक्षत्र	मघा नक्षत्र
मङ्कु	बि. हौसला नभएको	हुति मदुम्ह
मङ्कुभाब	पु. नैतिक दौर्बल्य, हौसला नहुनु	हुति मदये
मङ्गल	बि. मङ्गल	मङ्गल
मङ्गुर	पु. माछो विशेष बि. पहेंलो	छताजि न्या, म्हासु
मच्च	पु. मानिस	मनु
मच्चु	पु. मृत्यु	मदइगु, सीगु
मच्च	पु. माछो, मत्स्य	न्या
मच्चण्ड	नपुं. माछोको फुल	न्याया खें
मच्चरायति	क्रि. कञ्जुसी गर्छ	कवय् जुइ
मच्चिक	पु. माभी	प्वः, न्या लाइम्ह

मच्छी	स्त्री. माछा, मत्सी	न्या
मज्ज	नपुं. मद्य, मादक पदार्थ, रक्सी	अय्लाः, ध्वं
मज्जति	क्रि. माभ्छ, सफा गर्छ, पालिस लगाउँछ	हुइ, सिली, येचुकी, थीकी
मज्जन	नपुं. लाग्ने बस्तु खानु	काइगु बस्तु नये
मज्जना	स्त्री. पालिस लाउनु, पुछ्नु	हुइगु, थीकेगु
मज्जार	पु. बिरालो, मार्जार	भउ, भति
मज्जारी	स्त्री. बिराली	माभउ
मज्झ	पु. मध्य बि. बीचको	दथु, दथुयागु
मज्झट्ठ (त्त)	बि. मध्यस्थ	पक्षपात मद्दुम्ह
मज्झण्ह	पु. मध्यान्ह	तिन्हि
मज्झिम	बि. मध्यम, केन्द्रीय	दथुया, दाति
मञ्च	पु. खाट, ओछूयान	खाता, लासा
मञ्चक	पु. सानो खाट	खाताचा
मञ्जरी	स्त्री. गुच्छा, भुप्पा	ज्वाय्
मञ्जिट्ठ	बि. मजेठोको रङ्ग	मजेठोया रङ्ग
मञ्जु	बि. प्रियकर, आकर्षक	ययापु
मञ्जूसा	स्त्री. पेटी, सन्दुक	सन्दुस, सनू
मञ्जेट्ठ	बि. मजेठोको रङ्ग	मजेठोया रङ्ग
मञ्जति	क्रि. कल्पना, संकल्प गर्छ	कल्पना, संकल्प याइ
मञ्जना	स्त्री. कल्पना, मान्यता	कल्पना
मञ्जे	अ. म कल्पना गर्छु	जिं तातुने

मट्ठ, मट्ट	बि. मलेको, चिप्लो	थानातःगु, चुलुगु, पालिस दुगु
मणि	पु. मणि	मणि
मणिक	पु. दूलो भाडो	तग्बःगु थल
मण्ड	पु. माड, तर बि. अति स्पष्ट	मः
मण्डन	नपुं. सजावट	छायपा
मण्डप	पु. मण्डप	गाछें
मण्डल	नपुं. घेरा	चाः (कः)
मण्डलमाल	पु. गोलाकार मण्डप	चाकलाःगु गाछें
मण्डेति	क्रि. सजाउछ	छायपी
मत	बि. मृत पु. दृष्टि	सिक, स्वसा
मतक	पु. मृतक, मरेको	सिक
मति	स्त्री. प्रज्ञा, बिचार, बुद्धि	प्रज्ञा, बिचाः, बुद्धि
मत्त	बि. मात्तिएको	काःम्ह (ध्वं, अय्लाखं)
मत्ता	स्त्री. मात्रा	मात्रा
मत्तिका	स्त्री. मृत्तिका, माटो	चा
मत्तिघ	पु. मातृहन्ता	मां स्याइम्ह
मत्तेय	बि. आमाको सेवा गर्ने	मांया सुसाःयाइम्ह, मां स्वइम्ह
मत्तेयता	स्त्री. मातृभक्ति	मांया सुसाः (ल)
मत्थक	पु. मस्तक, टाउको	छूयों
मत्थलुङ्ग	नपुं. मथिगल	न्हेप्पु
मत्थु	नपुं. दहीबाट अलग्याएको पानी	घल्लि थक्यातःगु लः (ख)

मथति	क्रि. मय्छ	थाइ
मद	पु. अहङ्कार	फुई
मदन	पु. कामदेव नपुं. मात	कामदेव, काःसु (अय्लाः ध्वं)
मदनीय	वि. मात लाग्ने	काइगु
मदिरा	स्त्री. रक्सी	अय्लाः (ख)
मद्दति	क्रि. दबाउंछ, कुल्चन्छ, किच्छ	क्वतेली, न्हुइ, तेली
मद्दल	पु. मादल	बाजं विशेष
मधु	नपुं. मह, सुरा	कस्ति, अय्लाः (ख)
मधुक	नपुं. महुवा	महुवा
मधुकर	पु. मौरी	कस्तिहा
मधुगन्ध,-पटल	पु. मौरीको चाका	हापो, हाछें, हाप्वः (ल)
मधुप	पु. मौरी, भंवरो	कस्तिहा, भंम्ब
मधुमेह	पु. मधुमेह रोग	च्वल्वय्
मधुर	वि. मीठो नपुं. मीठो चीज	साःगु, साःगु नसा
मध्वासव	पु. सुरा	अय्लाः (ख) विशेष
मनं	अ. लगभग	ध्यंमध्यं
मन	पु. चित्त बिज्ञान	नुगः (ल)
मनक्कर, मनसिकार	पु. मनोसंकल्प	नुगःया पयासा
मनता	स्त्री. मनोभाव	मनया भाव
मनन	नपुं. बिच्चार गर्नु	तातुना
मनसिकरोति	क्रि. मनमा राख्छ	नुगलय् तइ, तातुनी

मनाप, मनापिक	बि. मनोनुकूल	मनं खथे
मनुज	पु. मनुष्य	मनू
मनुजाधिप, मनुजिन्द	पु. राजा	जुजु
मनुञ्च	बि. राम्रो, मनोज्ञ	बीला:
मनुस्स	पु. मनुष्य	मनू
मनेसिका	स्त्री. अरुको बिचार जान्नु	कतःया नुगः खं थुइके
मनो	(समासमा) मन	(चिनाग्वलय) नुगः (ल)
मनोकम्म	नपुं. मानसिक धर्म	मानसिक धर्म
मनोदुच्चरित	नपुं. मानसिक दुष्कर्म	मनं याइगु मभिंज्या
मनोद्वार	नपुं. इन्द्रिय	इन्द्रिय
मनोघातु	स्त्री. चित्त	चित्त
मनोरथ	पु. इच्छा, संकल्प	इच्छा
मन्त	नपुं. मन्त्र	मन्त्र
मन्ती	पु. मन्त्री.	छ्याजय्
मन्तिणी	स्त्री. मन्त्रिणी	छ्याजयनी
मन्तु	पु. कल्पना गर्ने	मं तुनीम्ह
मन्तेति	क्रि. मन्त्रणा, बिचारबिमर्श गर्छ	साहुति काइ, खंल्हाबल्हा याइ
मन्थ	पु. मथानी, भुटेको मकैको पीठो	थासा
मन्थर	पु. कछुवा	काउले
मन्दं	क्रि.बि. बिस्तार बिस्तारै	बुलुहुं
मन्द	बि. अल्छी, ढीलो, बिस्तार	ज्याखुं, ज्या याये मं मदुम्ह, सनेसिने मास्ति मवइगु अवस्था

मन्दिय	नपुं. मूर्खता, आलस्य	अल्छिपहः (ल)
मन्दिर	नपुं. भवन	देय्गः (ल), छें
ममङ्कार	पु. ममत्व	थःसु
ममायति	क्रि. प्रलोभन गर्छ	लोभ चाइ, आसक्त जुइ
मम्म, मम्मट्ठान	नपुं. मर्मस्थान	मर्मथाय्
मम्मच्छेदक	बि. मर्मस्थानमा चोट पुन्याउने	मर्मथाय् चोट बिइगु
मयं	सर्व. हामी	भी
मयूख	पु. प्रकाशको किरण	जःचाः
मयूर	पु. मुजुर	म्हय्खा
मरति	क्रि. मर्छ	सिइ
मरिच	नपुं. मरीच	मले
मरीचि	स्त्री. मयूख, मृगतृष्णा	जःया धो (किरण)
मरीचिका	स्त्री. मृगतृष्णा	मृगतृष्णा
मल	नपुं. मैल	खिति
मलय	पु. मलय पर्वत	मलय पर्वत
मलयज	पु. चन्दन	सिन्हः
मल्लक	पु. भाडो, थैलो	थल, म्हिचा
मल्ल युद्ध	नपुं. कुस्ती	पहलमानतय्गु ल्वाज्या
मल्लिक	स्त्री. चमेली फूल	चमेली स्वां
मसि	पु. मोसो, गोलको धूलो	हाकः, अजः (ल), ह्यंग्वाः चुं
मस्तु	नपुं. दाढी	दाढी

मस्सुक	बि. दाढीवाल	दाही दुम्ह
मह	पु. धार्मिक उत्सव	धार्मिक नखः
महग्गत	बि. ज्यादै ऊँचो	तसकं तजाःगु
महग्घ	बि. ज्यादै मोल परेको	यक्को मू तूगु
महग्घस	बि. खँचुवा	नखिरां
महग्णव	पु. विशाल समुद्र	तधंगु समुद्र
महति	क्रि. आदर गर्छ	हनी
महत्त	नपुं. महत्व	महत्व, ज्या खेले दुगु
महन्त	बि. महान्	तःधंम्ह
महफल	बि. ठूलो फल भएको	खेयं ध्वःगु, तधंगु फल दुगु
महब्बल	बि. अत्यन्त बलियो नपुं. ज्यादै ठूलो सेना	न्याक्क बल्लाःम्ह
महब्भय	नपुं. ठूलो भय	तःधंगु ग्याःसु
महल्लक	बि. बूढा पु. बूढो मान्छे	ज्याथम्ह, ज्याथ
महा	(महान्) महन्तको समासान्त रूप	महन्तया समासान्त रूप
महाजन	पु. जनता	जनता
महातण्ह	बि. अति लोभी	तसकं गयःम्ह, गयःचाम्ह, आशाकुति म्हः
महातल	नपुं. खुल्ला छत, कौसी	कःसि
महानस	पु. भान्साघर	भुतू
महापब्ब	बि. अत्यन्त प्रज्ञावान्	तसकं ज्ञा वा बुद्धि दुम्ह
महापथ	पु. राजमार्ग	लंपु, मूलं

महापितृ	पु. जेठाबाबु	तःबा
महापुरिस	पु. महापुरुष	महापुरुष
महाभूत	नपुं. पञ्चतत्व	पञ्चभूत
महामति	पु. महान् बुद्धिमान्, उदार	तसकं बुद्धिदुम्ह, नुगः चकंम्ह, तब्ब्याम्ह
महामत्त, महामच्च	पु. मुख्यमन्त्री	महामात्य
महासावक	पु. ठूलो शिष्य	थकालिम्ह शिष्य, मुख्यम्ह शिष्य
महिका	स्त्री. तुसारो	पुगाःगु
महिच्छ	बि. ज्यादै लोभी	तसकं लालाचिचि
महिला	स्त्री. स्त्री	मिसा
महिस	पु. रागो, महिष	मेय् (स)
मही	स्त्री. पृथ्वी	बंग्वारा
महेसि	पु. महर्षि स्त्री. रानी	महर्षि, रानी
महोघ	पु. बाढी, भेल	बाः, बसी
महोदधि	पु. समुद्र	समुद्र
महोरग	पु. नागहरूको राजा	नागपिनि जुजु
महोसघ	नपुं. सूठो	सू
मा	अ. निषेधार्थक पु. चन्द्रमा	मंथनीगु, तिमिला
मागघी	स्त्री. पालिभाषाको प्रारम्भिक नाम	पालिया न्हापांगु नां
मागविक	पु. शिकारी	अहलमि
मागसिर	पु. मार्गशीर्ष, मङ्सिर	मङ्सिर
माघ	पु. माघ महिना	माघ महिना

माघात	पु. नमार्ने आज्ञा	मस्यायूगु उजं
माणव (क)	पु. तरुण, ब्रम्हचारी	विवाह मयाम्ह
माणविका	स्त्री. तरुणी, ब्रम्हचारिणी	विवाह मयाम्ह मिसा
मातङ्ग	पु. हात्ती, सानो जातको मानिस	किसि, चिधंगु जातयाम्ह मनु
मातली	पु. इन्द्रको सारथी	इन्द्रया सारथीया नां
मातापितृ	पु. मातापिता	मांबौ
मातापेत्तिक	बि. आमाबाबुबाट आएको	मांबौपाखें क्वहांवःगु
मातापेत्तिभार	पु. आमाबाबुको सेवामा रहनु	मांबौया सुसाः (ल)
मातामह	पु. बाजे (आमाको बाबु)	आजु (मांया बौ)
मातामही	स्त्री. बज्यै (आमाको आमा)	अजि (मांया मां)
मातिक	बि. आमासम्बन्धी	मांसम्बन्धी
मातिका	स्त्री. जलमार्ग, प्रातिमोक्ष नियमावली	अभिधर्मसम्बन्धी विषय
मातिपन्ध	पु. मातृपक्ष	मांपाखें
मातृ	स्त्री. आमा	मां
मातृच्छ्रा	स्त्री. सानीमां	चमां
मातृपट्ठान	नपुं. आमाको सेवा	मांया सेवा
मातृभगिनी	स्त्री. मातृच्छ्रा, आमाको दिदीबहिनी, सानीआमा	चमां
मातृभातृ	पु. मामा	पाजु
मातृल	पु. मामा	पाजु
मातृलानी	स्त्री. माइजू	मले
मातृलुङ्ग	पु. कागती जातको ठूलो फल	कागति

मादिस	बि. मजस्तो	जियेयाम्ह
मान (माण)	नपुं. नापो, माप पु. अहङ्कार	दासु, फुईं
मानद	बि. मान्नालायक	हनेबहम्ह
मानन	नपुं. आदर, सन्मान	हनाबना
मानव	पु. मनुष्य	मनु
मानस	नपुं. चित्त, (समासमा) संकल्प लिएको	तुगः (ल), मनं ताःतुना च्वंम्ह
मानित	बि. सम्मानित	मानेयाना तःम्ह
मानुस	बि. मनुष्यसम्बन्धी पु. मनुष्य	मनूया बारे, मनु
मानुसक	बि. मनुष्यसम्बन्धी, मानवीय	मनूया बारे
मानुसी	स्त्री. मानुषी	मिसा
मानेति	क्रि. आदर, सत्कार गर्छ	हनी
मापेति	क्रि. निर्माण गर्छ, सिर्जना गर्छ	दय्की, ज्याइ, प्रादुर्भाव जुइ
मामक	बि. श्रद्धावान्, ममत्वयुक्त	सर्दा, ममत्व दुम्ह
माया	स्त्री. जादू, सिद्धार्थ गौतमको आमा	भुलांज्या, सिद्धार्थ गौतमया मा महामाया
मायाकार	पु. जादूगर	भुलांचः
मायावी	बि. छल (माया) गर्ने	इन्द्रजाल याइम्ह, जादु याइम्ह, ढोंग याइम्ह
मायु	पु. पित्त	पित्त
मार	पु. नराम्नो प्रवृत्तिको प्रतीक, यमराज	क्वपुंगु वृत्तिया छुमां
मारक, मारेतु	बि.,पु. मार्ने (व्यक्ति), ज्यानमारा	स्याइम्ह मनु
मारकायिक	बि. मारलोक सम्बन्धी	मारलोक सम्बन्धी

मारापेति	क्रि. मार्न लगाउँछ	स्याकी
मारिस	बि. (सम्बोधन विशेष) मित्र, मान्यवर, महाशय, महाशयहरू	मानेयाये माःम्ह
मारेति	क्रि. मार्छ	स्याइ
माल (क)	पु. गोलो आंगन, घेरिएको ठाउँ	चाकलाः चुक, छतजाः छें
मालति	स्त्री. मालती लता, एक छन्द	मालति लता
माला	स्त्री. माला	माः
मालाकार	पु. माली	गथु
मालागच्छ	पु. फूलको बोट	स्वामा
मालापुट	पु. फूलको दुना, भाँडो	स्वाया व्दना, थल
मालावच्छ	नपुं. फूलबारी	केव, पुष्पशैय्या
मालुत	पु. मारुत, हावा	फय् (स)
माल्य	नपुं. माला (फूलको)	स्वामाः
मास	पु. मास दाल, महिना	माय्, ला
मासक	पु. सानु सिकका	ध्यबा
मासिक	बि. महिनाको एक पटक हुने	लय् छक जुइगु, दइगु
मिग	पु. हरिण, मृग	हरिण
मिगतन्हिका	स्त्री. मृगतृष्णा	लःजः
मिगिन्द	पु. सिंह, मृगेन्द्र	सिंह
मिगी	स्त्री. हरिणी, मृगी	माचला
मिच्छत्त	नपुं. मिथ्या भाव	मखुगु भाव, मिथ्यात्व
मिच्छा	अ. भूठ, असत्य	मखुगु धारणा, मिथ्या

मिज्ज	नपुं. मासी	स्यः
मिणति, मिनाति	क्रि. नाप्छ, तौल्छ	दाइ, लनी
मित	बि. नापिएको, तौलिएको	दानातःगु, लनातःगु
मित्त	पु., नपुं. मित्र, साथी	पासा
मिथु	अ. एकपछि अर्को, लुकेर, गोप्य तवरले	छम्ह लिउ मेम्ह, सुलाः
मिथुभेद	पु. मैत्री-बिच्छेद	मैत्री-बिच्छेद
मिथुन	पु., नपुं., स्त्री. जोडी	ज्वः (ल)
मिथो	अ. परस्पर	थवंथः
मिढ	नपुं. आलस्य	अल्छीपना
मिढी	बि. अल्छी	अल्छी
मियमान	बि. मरणशील	सीफुम्ह, माःम्ह
मिलक्ख	पु. बर्बर	गुमि मनू
मिलायाति	क्रि. ओइलिन्छ	भ्वाः जुइ
मिलिन्द	पु. राजा मिलिन्द, मिनाण्डर	जुजु मिलिन्द
मिस्सेति	क्रि. मिसाउँछ	ल्वाकःछ्याइ
मिहित	नपुं. मुस्कान, मुस्कुराइ	न्हिला
मीन	नपुं. माछो	न्या
मील्ह	नपुं. गुह	खि
मुंगुस	पु. न्याउरी मुसा	नवःचा
मुकुल	नपुं. कोपिला	मुखू
मुख	नपुं. मुख बि. प्रमुख, मुख्य	ख्याः (ल), मुख्य

मुखर	बि. कुरौटे	खं-सुवा
मुखाधान	नपुं. लगाम	लगाम
मुख्य	बि. महत्वपूर्ण	ज्या लगे जुइगु
मुगग	पु. मुगी	मू
मुगगर	पु. मुङ्गो	सिंमुगः (ल)
मुच्चति	क्रि. स्वतन्त्र, मुक्त हुन्छ	मुक्त जुइ
मुच्छति	क्रि. मुर्छित हुन्छ	बना वनी
मुन्चक	पु. छोड्ने, मुक्त गर्ने व्यक्ति	तोतीम्ह
मुन्चति	क्रि. मुक्त गर्छ, खुकुलो पार्छ	त्वःती, क्वालुकी, व्झासुकी
मुन्चन	नपुं. छोड्ने, मुक्त गर्ने काम	तोतेगु
मुट्ठि	पु., स्त्री. मुट्ठी, मुक्का	म्हू (म्हुल), म्हूछ्याना
मुट्ठिक	पु. पहलवान, मुष्टिक	पहलवान्
मुट्ठिमल्ल	पु. मुक्केबाज	मुक्केबाज
मुट्ठि-युद्ध	नपुं. मुक्कामुक्की	दागादुगु
मुण्ड	बि. खौरेको	सं खानातःगु, सं मदुगु
मुण्डक	पु. कपाल खौरेको मानिस	सं खानातःम्ह मनु
मुण्डेति	क्रि. खौरन्छ	खाइ
मुण्डन	नपुं. कपाल खौरनु	सं खायेगु
मुत	नपुं. पन्चेन्द्रियद्वारा हुने ज्ञान	थू, चाःसू
मुतिङ्ग	पु. मूदङ्ग	बाजं विशेष
मुतिमन्तु	बि. बुद्धिमान्, समभद्दार	बुद्धिमान्

मुत्त	नपुं. पिसाब बि. मुक्त	च्वः
मुत्ता	स्त्री. मोती, मुक्ता	मोति
मुदा	स्त्री. प्रसन्नता	लयता
मुदित	बि. प्रसन्न	लयताःम्ह
मुदिता	स्त्री. अरुको श्रीबृद्धिमा आनन्दित मान्नु	कतःया लयताय् लयतायगु
मुदु (क)	बि. कोमल	नायु
मुदुदङ्गन	नपुं. छपाइ, मुद्रण	धवाना
मुददा	स्त्री. छपाइ, सङ्केत, मुद्रा	धवाना, ज्याना
मुददापेति	क्रि. छाप्छ, मुद्रित गर्छ	ध्वाइ
मुदु	बि. चकित, मूर्ख	अजू
मुदा	पु. शीर्ष, शिखर	शीर्ष
मुघा	अ. बिना मूल्य, निःशुल्क	सितिकं
मुनाति	क्रि. जान्छ, चाल पार्छ	थुइ, सिइ
मुरज	पु. डम्फु	दम्बःखिं
मुरमुरायति	क्रि. मुरमुर आवाज हुने गरी कादछ	मुरुमुरु त्वाथली
मुलाल	नपुं. मृणाल, कमलको डीठ	पलेदं
मुलालपुप्फ	नपुं. कमलको फूल	पलेस्वां
मुषल	पु. मुसल	मुसः, लुसि
मुषा	अ. भूठ, मृषा	फय्खं
मुस्सति	क्रि. भुल्छ, विस्मृतिमा जान्छ	ल्वःमनी, लुकु बिइ
मुहुत्त	पु., नपुं. मुहूर्त	मुहूर्त

मुहुत्तिक	बि. मुहूर्तभर मात्र रहने पु. ज्योतिषी	पलखजक चवनीगु, ज्योतिषी
मुह्यति	क्रि. बिसन्ध, मन्द बुद्धि हुन्छ	ल्वःमनी, र्वाज्यः जुड
मूग	बि. लाटो	र्वाज्यः (ल)
मूल	नपुं. जरा, नगद, आधार, उत्पत्ति, स्रोत	हा, लाय्
मूलक	बि. (समासमा) कारणी भूत	(छयानागवलय) मूहा
मूलिक	बि. महत्वपूर्ण, मौलिक	ज्या लगे जुडगु
मूल्य	नपुं. मोल, ज्याला	मू
मूसा	स्त्री. सुनचौदी पग्लाउने घरिया	भ्वंचा
मूसिक	पु. मुसो	छुं
मूसिका	स्त्री. मूसी	माछुं
मे	सर्व. मलाई, मेरो	जितः, जिगु
मेखला	स्त्री. पटुका	जनी, कन्धनी
मेघ	पु. बादल	सुपाय्
मेघानाद	पु. चट्याङ्ग, गर्जन	मलः (ख), नन्याये
मेघपाषाण	पु. असिना	प्वं
मेघक	बि. कालो वा गाढानीलो	हाकुगु वा वंचुसेचवंगु
मेज्भ	बि. पवित्र	नीगु
मेण्ड (क)	पु. भेंडा	फई
मेत्तचित्त	बि. मैत्रीपूर्ण चित्त	मैत्रिं जाःगु नुगः (ल)
मेत्ता	स्त्री. मैत्री भावना, उदारता	बालागु भावना
मेत्तायति	क्रि. मैत्री गर्छ	पासा चिनी, याइ

मेत्येय्य	पु. भावी बुद्ध, मैत्रेय	मैत्रेय बुद्ध
मेथुन	नपुं. मैथुन	ज्वः चिना
मेद	पु. बोसो	दाः (ख)
मेदिनी	स्त्री. पृथ्वी	बंगवारा
मेघ	पु. यज्ञ	यज्ञ
मेघग	पु. भृगडा	ल्वापु
मेघा	स्त्री. प्रज्ञा	प्रज्ञा
मेघावी	बि. प्रज्ञावान्	प्रज्ञावान्
मेरय	नपुं. रक्ती	अय्लाः (ख) विशेष
मेरु	पु. मेरु पर्वत	मेरु पर्वत
मेलक	नपुं. सभा, परिषद	मुंज्या, पाला
मेलन	नपुं. मिल्नु, जम्मा हुनु	नापलाये, मुनेगु
मेह	पु. मूत्र रोग	च्वल्वय् (च)
मोक्ख	पु. मोक्ष	मोक्ष
मोक्खति	क्रि. मुक्त हुन्छ	मुक्त जुइ
मोगगल्लायन	बुद्धका मुख्य दुई शिष्यमा एक	बुद्धया मूपिं निम्हय् छम्ह सिस्से
मोघ	बि. व्यर्थ	व्यर्थ
मोच	पु. केरा, केराको बोट	म्वाय्
मोचापेति	क्रि. मुक्त गराउँछ	मुक्त याकी
मोचेति	क्रि. मुक्त गर्छ	मुक्त याइ
मोदक	पु. लड्डू	लड्डू

मोदति	क्रि. आनन्दित हुन्छ	लयताइ
मोन	नपुं. बुद्धि, मौन	बुद्धि, सुद्धक
मोनेय्य	नपुं. नैतिक सम्पूर्णता, शुद्धि	नैतिक सम्पूर्णता, शुद्धि
मोमुह	बि. मूर्ख, भ्रान्त	मूर्ख
मोर	पु. मुजुर	महयखा
मोस, मोसन	पु.,नपुं. चोरी	खुज्या
मोह	पु. मोह	मोह
मोहेति	क्रि. मोह उत्पन्न गर्छ, धोखा दिन्छ	छलं याइ, धोखा बिइ

यु

य	को, कुन, कुनै	गुम्ह, गुगु, गुगुं
यकन	नपुं. कलेजो	सें, स्थें
यम्ब	पु. यक्ष	यक्ष
यग्घे	बि. आदर सूचक सम्बोधन	आदर सूचक सम्बोधन
यजति	क्रि. यज्ञ गर्छ, दान गर्छ	यज्ञ याइ, दान याइ
यट्ठि	पु.,स्त्री. लट्ठी	कथि
यतति	क्रि. प्रयत्न गर्छ	कुतः याइ
यतो	अ. जहीबाट, जहिलेदेखि	गनं, न्हयाथासं, न्हयाबलें
यत्तक	बि. जति	गुलि, न्हयाक्कव
यत्थ	क्रि.बि. जही	गन, न्हयाथाय्
यथरिक	अ. जस्तो	थें
यथा	क्रि.बि. जस्तै	थें
यथातथं	क्रि.बि. सत्य, तथ्य अनुसार	तथ्यकथं
यथातथ	बि. वास्तविक	धात्थेया
यथाफासुक	बि. सुविधाजनक	छिं कथंया
यदा	क्रि.बि. जब	गबलय्
यदि	अ. यदि	अय्सां
यन्त	नपुं. यन्त्रं, कल	मेसिन
यन्तिक	पु. कालिगड, यान्त्रिक	कालिगड
यम	पु. यमराज	यमराज

यमक	बि. दोहोरो, जोडा	दुःगं, ज्वः (ल)
यमुना	स्त्री. नदी यमुना	यमुना नदी
यव	पु. जौ	तख्व
यस	पु., नपुं. प्रसिद्धि, यश	ऐश्वर्य, नां दं
यसोलढ	बि. यशद्वारा प्राप्त	नामं दुगु
यहं, यहिं	क्रि. बि. कही, जहीतही	गन, न्ह्याथासं
या	स्त्री. जो कोही (स्त्री)	सुं (मिसाम्ह)
याचति	क्रि. माग्छ	पवनी
याचयोग	बि. दानशील	दानशील
याजक	पु. यज्ञ गर्ने	यज्ञ याइम्ह
याति	क्रि. जान्छ	वनी
यात्रा	स्त्री. यात्रा	यात्रा
याथाव	बि. ठीकठीक	पाय्छि
यादिस	बि. यस्तो	धज्याः गु, धुज्याः गु
यान	नपुं. गाडी, रथ	गसा, खः (त)
यानक	नपुं. छोटो गाडी	गसाचा
यानी	पु. गाडी हाक्ने, ड्राइभर	गसामि, न्ह्याकीम्ह
यापेति	क्रि. गुजारा गर्छ	हनी
याम	पु. रात्रिको पहर	चायाफः
यायी	बि. गइरहेको	वनाच्च्वंम्ह
याव	अ. तक, सम्म	तक

यावकालिक	बि. अस्थायी	अस्थायी
यावजीव	बि. जीवनपर्यन्त	मसीतल्ले, जीवनजोछिं
यावजीवक	बि. जीवनभर, बनिरहने	जीवनभर तुइगु
यावतक	बि. जतिञ्जेल	गबलयत्क
यावतायुकं	क्रि.बि. बाँचुञ्जेल	म्वातल्ले
युग	नपु. जोडा	ज्व: (ल)
युज्झति	क्रि. युद्ध गर्छ	ल्वाइ, हता: याइ
युञ्जति	क्रि. सहभागी हुन्छ, लागि पर्छ	सम्मिलित जुइ, कुत: याइ
युत्ति	स्त्री. न्याय	न्याय
युद्ध	नपु. लडाई	हता: (ल)
युव	पु. तरुनो, तन्नेरो	ल्यायम्ह
युवती	स्त्री. तरुणी	ल्यासे
युथ	पु. समूह, बथान (पशुहरूको)	ध्व: (पशुतयेया)
युप	पु. यज्ञ स्तम्भ, मौलो	थां (म)
युस	पु. सुरुवा	क्वाति
येन	क्रि.बि. जसको कारणले	गुम्हस्या (गुगुया) हुनिं
येव	अ. नै	हेय्
यो	स. कुनै, जो, जसले	गुम्हं, गुम्हसें
योग	पु. सम्बन्ध, उद्यम	स्वापु, कुत: (ल)
योग्य	बि. योग्य, लायक	बह: (म्ह)
योजक	पु. जोर्ने व्यक्ति, हलो जोल्ने	स्वापु तइम्ह, बासा वाइम्ह मनु

योजन	नपुं. नियुक्त हुनु, सात-आठ माइल	प्यम्बव्य, न्हयगु-च्यागु माइल, नियुक्त ज्वीगु
योजना	स्त्री. योजना	ग्वसा: (ल)
योजेति	क्रि. जोड्छ	स्वाइ
योध	पु. योद्धा, सिपाही	माहां, भुज्या, ल्वाइम्ह
योघाजीव	पु. सैनिक, योद्धा	ल्वामि, ल्वाख्व
योघेति	क्रि. लड्छ, युद्ध गर्छ	ल्वाइ, हता:याइ
योना, यवन, युवाना	ग्रीक जाति, यूनानी	यूनानी
योनि	स्त्री. मूल, देह, स्त्रीजातिको मूत्रेन्द्रिय	मिसातय् च्वफाय्गु
योनि	स्त्री. योनि (पशु योनि, मनुष्य योनि), चोला, जुनी	जुनी
योनिसो	क्रि. बि. यथार्थ ढङ्गले	ख: कथं, खय्क
योब्बन	नपुं. यौवन	ल्याय्म्ह, ल्यासेसु, युवा अवस्था

Dhamma.Digital

रु

रंसि	स्त्री. रश्मि	ज: (ति)
रंसिमन्तु	पु. सूर्य बि. प्रकाशमान	सूर्य:, थीगु
रम्बक	पु. रक्षक	रक्षा याइम्ह
रम्बति	क्रि. रक्षा गर्छ	रक्षा याइ
रम्बस	पु. राक्षस	लाख्य
रङ्ग	पु. रङ्ग	रङ्ग, उन
रङ्गकार	पु. रङ्गाउने, नाटकको पात्र	छीम्ह, प्याखम्ब: (ल)
रङ्गाजीव	पु. चित्रकार	पुं
रचयति	क्रि. रच्छ, व्यवस्था गर्छ	ज्याइ, ता:लाकी
रच्छा, रथिका, रथिया	स्त्री. सडक, बाटो	लं, बजार
रज	पु., नपुं. धुलो	धू (ल)
रजक	पु. धोबी	धोब्या
रजत	नपुं. चाँदी	वह
रजति	क्रि. रङ्गाउछ	छिइ
रजनी	स्त्री. रात्रि	चा
रजसला-	स्त्री. स्त्रीको मासिक धर्म, मासिक धर्मकी स्त्री	थीमज्यु जूम्ह मिसा
रजोजल्ल	नपुं. हिलो	ध्याच: (ल)
रज्जति	क्रि. आनन्दित हुन्छ	लय् ताइ
रज्जु	स्त्री. डोरी	खिप: (त)
रज्जुगाहक	पु. जमीन नाप्ने	दंगव: (ल)

रञ्जति	क्रि. आनन्दित हुन्छ	लय् ताइ
रञ्जेति	क्रि. आनन्द दिन्छ, रङ्गाउँछ	लय् ताइ
रदठ	नपुं. राष्ट्र	देय् (स)
रदिठक	बि. राष्ट्रको, राष्ट्रको बिशेष नागरिक, अधिकृत	गुगुं देय्या नागरिक, अफिसर
रण	नपुं. युद्ध, लडाई	त्वापु, हता: (ल)
रत	बि. लागिपरेको	दुताइ:म्ह
रतन	नपुं रत्न, रतन	रत्न
रतनाकार	पु. समुद्र, समुन्दर	समुद्र
रति	स्त्री. अनुराग, स्नेह	मतिना, य:त्य:
रती	स्त्री. मारकन्याहरूमध्येकी एउटी	मारकन्यात मध्ये छम्ह
रत्त	बि. रातो नपुं. रगत, रात	ह्याउं, हि, चा
रत्तपा	स्त्री. जूका	प्या, सुल्प्या
रत्ति	स्त्री. रात्रि	चा
रथ	पु. रथ, खट	ख: (त)
रथिक	पु. रथमा बसेर लडाई लड्ने	रथय् चवना हता: ल्वाइम्ह
रथिका, रच्छा	स्त्री. बाटो, सडक	चिकिधंगु बजार
रद	पु. दांत (हात्तीको)	वा (किसिया)
रदन	नपु. दात	वा
रन्ध	नपुं. प्वाल, चिरो	प्वा: (ल), बाया च्वंगु
रन्धक	पु. भान्छे	सुवा: (ल)
रन्धेति	क्रि. पकाउँछ	बुकी, थुइ, खुनी

रमन (ण)	नपुं. आनन्द, उपभोग	लयता, छेला
रमनी (णी)	स्त्री. तरुणी	ल्यासे
रमनीय	बि. आकर्षक	बाला:
रवति	क्रि. हल्ला गर्छ	हल्ला याइ
रवि	पु. सूर्य	सूर्य:
रस	पु. स्वाद, भोल	सुवा: (ल), ति
रसक	पु. भान्छे	सुवा: (ल)
रसरग	बि. अत्यन्त स्वादिष्ट	न्याक्क सा:गु
रसना	स्त्री. मेखला, कमरपेटी	मेखला
रसातल	नपुं. पाताल	पाताल
रसाल	पु. उखु	तु
रसित	नपुं. मेघध्वनि, गड्याङ्गुडुङ्ग	नन्या:स: (ल)
रस्मि	स्त्री. लगाम, सूर्यको किरण	लगाम, निभा:ज: (ति)
रस्स	बि. ह्रस्व, पुडको	बाग:
रह	नपुं. एकान्त स्थान, गोप्यता	सुंसा मदुगु
रहद	पुं. ह्रद, तलाउ, दह	पुखू (लि), दह
रहस्य	नपुं. रहस्य	रहस्य
रहित	बि. बिना	मदुगु
रहो	अ. रहस्यमय ढङ्गले	रहस्यमयकथं
रहोगत	बि. एकान्तमा रहेको	याकल्चाय् चवंम्ह
राग	पु. आसक्ति	मनवने

रागी	बि. अनुरागी	मनबंम्ह, आसक्त
राज	पु. राजा	जुजु
राजन्त्र	पु. लडाकू जातको मानिस, क्षत्रिय जन	त्वाख्वं जातयाम्ह मनू
राजति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
राजाणा	स्त्री. राजाज्ञा, हुकुम	लायकू उजं
राजुय्यान	नपुं. राजकीय उद्यान	लायकु उभान
राव	पु. आवाज, चिच्याइ	सः (ल)
रासि	पु. थुप्रो	ब्दं
राहु	पु. राहु (ग्रह), एक असुर राजा	राहु
राहुल	पु. बुद्ध-पुत्र	बुद्धया काय्
रिञ्चति	क्रि. छोड्छ, खाली गर्छ	त्वःती, प्वंकी
रिपु	पु. शत्रु	बैलि
रुम्ब	पु. रुम्ब	सिमा
रुचि	स्त्री. चाख, अभिरुचि	यःसू
रुचिर	बि. सुन्दर	बाला
रुचति	क्रि. राम्रो लाग्छ, रुच्छ	बालाःताइ, येकी
रुजति	क्रि. दुःख, कष्ट हुन्छ	स्याःचाइ
रुम्भति	क्रि. अड्किन्छ, रोकिन्छ	पनी, पंगः जुइ
रुदति	क्रि. रुन्छ	ख्वइ
रुधिर	नपुं. रगत	हि
रुन्धति	क्रि. रोक्छ, बाधा दिन्छ	पनी

रूपति	क्रि. परिवर्तित हुन्छ, दिक्क हुन्छ	हिला बनी, उसि धाइ
रुह	पु. मृग	चला
रुह	बि. (समासमा) मौलाएको	(छूयानागवल्य) चुलिह्वःगु
रुहिर	नपुं. रुधिर, रगत	हि
रूप	नपुं. आकार, स्वरूप	बां
रूपवन्तु	बि. सुन्दर	बालाः
रूपसिरि	स्त्री. लावण्य	हिसि
रूपिय	नपुं. चाँदी, चाँदीको सिक्का	वह, वहया दां
रूपिनी	स्त्री. सुन्दरी	बालाम्ह मिसा, सिन्तलि
रूपी	बि. रूप भएको	बालाः
रुहति	क्रि. उम्रन्छ, घाउ निको पार्छ, बढ्छ	बुइ
रेचन	नपुं. बाहिर निकाल्नु, पेट सफा हुनु	प्राणायामं प्वाः सफा याये
रेणु	पु., नपुं. धूलो	धू (ल)
रोग	पु. रोग	ल्वय् (च)
रोगी	पु. बिरामी	ल्वगि
रोचति	क्रि. मन पराउँछ	येयकी
रोदति	क्रि. रुन्छ	ख्वइ
रोघ	पु. रुकावट, बाधा	पंगः (ल)
रोघन	नपुं. रोक; अडचन, बाधा दिनु	पंगः बिये
रोप	पु. बृक्षारोपण	पिज्या
रोपेति	क्रि. रोप्छ	पिइ

रोम	नपुं. रौ	धिमिसं
रोमञ्च	नपुं. रोमाञ्च	न्हकुसं तिंस्वाये
रोमन्यति	क्रि. उग्राउंछ	लिन्हेइ
रोरुव	पु. रौरव नरक	नरक
रोस	पु. क्रोध, रोष	तं (म)
रोसक	बि. क्रोधित पार्ने (मानिस)	तं चाय्कीम्ह
रोसना	स्त्री. रोषको भाव	तंया भाव, तं (म)
रोसेति	क्रि. क्रोधित पार्छ	तं चाय्की
रोहित	बि. रातो पु. मृग (विशेष)	चला

ल

लकार	पु. (डुहाको) पाल	गाछेगाः, गाछेपाल
लकुण्टक	बि. बाउन्ने, पुड्के	बागः
लकख	नपुं. निशान, चिन्ह, लक्ष्य वा लाख (संख्या)	चिं, लख (ल्या)
लकखण	नपुं. निशान, चिन्ह, लक्षण	चिं
लकखणपाठक	पु. ज्योतिषी	जोशी
लकिखक	बि. भाग्यवान्	भाग्य दुम्ह
लकखेति	क्रि. चिन्ह लगाउँछ	चिं खेती
लङ्गी	स्त्री. गजबार	बिलागः (ल)
लङ्गुल	नपुं. पुच्छर	न्हिपं
लङ्घति	क्रि. नाघ्छ, हामफाल्छ, उल्लङ्घन गर्छ	तिं न्हुइ, पुलावनी, उल्लङ्घन याइ, हाचां गाइ
लङ्घापेति	क्रि. नाघ्न लाउँछ	हाचां गाय्की, पुलावकी
लङ्घेति	क्रि. नाघ्छ, हामफाल्छ, उल्लङ्घन गर्छ	तिं न्हुइ, पुलावनी, उल्लङ्घन याइ
लज्जति	क्रि. लाज मान्छ	मछाली
लज्जापेति	क्रि. लज्जित पार्छ	मछालापुंकी
लज्जित	बि. लाज मानेको, लाज लागेको	मछाःला च्वंम्ह, लज्या चाःम्ह
लज्जी	बि. लज्जालु, लज्जाशील	मछालाभायदुम्ह
लन्च	पु. घूस	कुभु
लन्चति, लन्चेति	क्रि. निशान लगाउँछ, छाप लाउँछ	चिं खेती
लटुकिका	स्त्री. पोथी बट्टाई	लखुं (भंगः)

लट्ठी, लट्ठिका	स्त्री. लाठी	कथि
लट्ठि	स्त्री. लब्धि, दृष्टिकोण	मत, स्वसा
लट्ठिक	बि. (क्रुनै) दृष्टिकोण भएको	(छुं) मतदुम्ह, (छुं) सम्प्रदायया सिद्धान्त दुःम्ह
लट्ठुं	पाउनलाई	दयकित, प्राप्त याय्त
लपति	क्रि. बोल्छ	नवाइ
लभति	क्रि. प्राप्त गर्छ, प्राप्त हुन्छ	दय्की, दइ
लम्बति	क्रि. भुण्डिन्छ, लटकन्छ	येगाइ
लम्बेति	क्रि. लट्काउँछ	येखाइ
लय	पु. क्षण	पलख
ललना	स्त्री. महिला	मिसा
ललित	बि. कोमल, आकर्षक नपुं. आकर्षण, लावण्य	न्यातु, येयापु
लव	पु. थोपा	फुति, तिकि
लवइ	नपुं. ल्वाङ्ग	लवं (न)
लवण	नपुं. नून	चि
लवन	नपुं. काटनु (घास, बाली)	लयगु
लसति	क्रि. चम्कन्छ, खेल्छ	धिइ, मिहती
लसिका	स्त्री. न्याल (जोड्नीमा हुने)	ला: (म्हया ला:लय् दइगु)
लसी	स्त्री. मस्तिष्क, गिदी	न्हेप्पु
लसुण (न)	नपुं. लसुन	लाभा
लहु (क)	बि. इस्व, हलुङ्गो, छिटो	याउं, ज्या च्वं:म्ह

लहुकं	क्रि.बि. छिटो	हथासं
लहुता	स्त्री. हलुहोपन	याउंसु (पहः)
लहुसो, लहुं	क्रि.बि. छिटो	याक्नं
लाम्बा	स्त्री. लाहा	भउ (भलि)
लाज	पु. लावा	ताय्
लाप	पु. बट्टाई भाले	लखुं (भंगः)
लाभ	पु. फाइदा, प्राप्ति	फाइदा
लाभा	अ. यो लाभको कुरो हो	ध्व कतिलाःगु खं खः
लाभी	पु. फाइदा लिने (मान्छे)	फाइदा काइम्ह (मनु)
लामक	बि. घटिया, पापी	क्वइयंम्ह
लायति	क्रि. काटछ (बाली, घास)	लइ
लालन	नपुं. पुल्ल्याइ	छेनय् छुये, न्हययेंछुके
लालयति	क्रि. ज्यादै बोल्छ, बकबक गर्छ	पारापारा हाली
लालसा	स्त्री. ठूलो इच्छा	तःधंगु मन्तुना
लालेति	क्रि. पुल्ल्याउंछ	छेनय् छुइ, न्हययेंछुकी
लास	पु. नृत्य, लाश	प्याखं (न)
लासन	नपुं. नाचु	प्याखं हुलेगु
लिकुष	पु. कटहर	फोंसि
लिम्बा	स्त्री. लिखा, चम्कनो	ससि
लिखति	क्रि. लेख्छ	च्वइ
लिखापेति	क्रि. लेखाउंछ	च्वकी

लिङ्	नपुं. स्त्री र पुरुष छुट्टयाउने चिन्ह, पुरुष जननेन्द्रिय, व्याकरणमा छुट्टयाइने शब्द-रूप	चिं, मिजं-मिसा सिङ्केगु चिं
लिच्छ्रवि	लिच्छ्रवि जाति	लिच्छ्रवि जाति
लिपि	स्त्री. अक्षर लेख्ने प्रणाली, लिखित अक्षर, वर्णमाला	वर्णमाला
लिम्पति	क्रि. पोच्छ, लिप्छ	इली, थिली
लिम्पापेति	क्रि. लिप्न लाउंछ	थिलेबिइ, पाकेबिइ
लिम्पेति	क्रि. लिप्छ	इली, पाइ
लिहति	क्रि. चाट्छ	फेइ
लीन	बि. लज्जालु	मछ्छाःम्ह
लीनता (त्त)	स्त्री. लज्जा, सङ्कोच	मछ्छाला
लुञ्जति	क्रि. भाँचिन्छ, छुटिन्छ	त्वादली
लुञ्चति	क्रि. उखेल्छ, लुछ्छ	पुइ (सं)
लुढ	बि. लोभी	लुब्ध
लुनाति	क्रि. काट्छ (बाली,घास)	लइ (घाय, बाली)
लुम्भति	क्रि. लोभ गर्छ	लोभ याइ
लुम्पति	क्रि. लुट्छ	लाकी
लुम्बिनी	नाम, कपिलवस्तु र देवदहको बीचमा रहेको उपवन	बुद्ध जन्म जूगु थाय्
लूख	बि. रूखो	क्वाचु, गंगु
लून (ण)	बि. (घास, बाली) काटिएको	लयातःगु
लेखक	पु. लेख्ने व्यक्ति	चवमि

लेखन	नपुं. लेखाइ, लिखत	च्वसु
लेखनी	स्त्री. कलम	च्वसा
लेखा	स्त्री. लेख, घर्सो, अभिलेख, शिलालेख	च्वसु, ध्वः(ल)
लेपेति	क्रि. लेप लाउँछ, लिप्य, मोलम्बा लगाउँछ	झलि, पाइ, (लुं, वहलं) सिइ
लेय्य	बि. चाटन सकिने	फेय्फइगु
लेस	पु. योरै, जाबो, बहाना	निगति, भतीचा, तोह
लोक	पु. संसार, भुवन, जनता	संसार, जनता
लोकन्तर	नपुं. दोस्रो लोक	मेय्गु संसार
लोकान्तरिक	बि. दुई लोकको बीचस्थित	निगु संसारया दथुइ च्वंगु
लोकयतिक	बि. भौतिकवादी	भौतिकवादी
लौकिक (य)	बि. लौकिक, सांसारिक	लौकिक, सांसारिक
लोचक	बि. उखेल्ने, लुछ्ने	लेहे धनीम्ह, (सं) पुइम्ह
लोचन	नपुं. आखा	मिखा
लोण	नपुं. नून बि. नुनिलो	धि, धिसवा:दुगु
लोभिक	बि. क्षार, नून भएको	धियाभाव दुगु, धिसवा:दुगु
लोप	पु. हराउनु	मदयावने, तने
लोम	नपुं. (शरीरको) रौ	धिमिसं
लोमकूप	पु. रौको प्वाल	धिमिसंप्वा: (ल)
लोमस	बि. रौ भएको	भ्यापु
लोत्	बि. चञ्चल, लोभी	चन्ताला:, चतपतासिं
लोत्सता	स्त्री. चञ्चलता, उत्सुकता	चता

लोलुप

लोलुप्प

लोलेति

लोह

लोहित

लोहितक

बि. लोभी

नपुं. लोभ, लालच

क्रि. हल्लाउंछ

नपुं. लोहा, फलाम

नपुं. रगत बि. रातो

नपुं. रातो मणि बि. लाल (वर्ण)

लालचि

लालाचिचिपहः (ल)

संकी

न

हि, ह्याउंगु

ह्याउंगु (वर्ण, उन)

व

वंस	पु. बीस,वंश, कुल	पं. (पंथ), कुल
व	अ. जस्तै, भै	थं, हेय्
वक	पु. हुंडार, व्वासो	गुखिचा
वक्क	नपुं. मृगौला	लंलासें
वक्कल	नपुं. रूखको बोक्रा, बोक्राको लुगा, वल्कल	सिमाखोला, खोलाया लं
वक्खति	क्रि. भन्छ	धाइ
वग्ग	पु. समूह, वर्ग, पेरच्छेद बि. भिन्न, पृथक्	पुचः (ल) द्या, पाःगु, धीथी
वग्गिय	बि. (समासमा) वर्गसंग सम्बन्धित, वर्गीय	वर्गलिसे स्वाःगु
वग्गु	बि. प्रिय, मधुर	यःगु, साःगु
वङ्ग	बि. टेढो, बाङ्गो, बेइमान नपुं. बल्सी	बेको, बेय्मान, बःसुं (न)
वङ्ग	पु. बङ्गाल	बंगाल
वच्च	पु.,नपुं. भनाउ	धापु
वचन	नपुं. बोली, ब्याख्या	धासा, बुल्हा
वच्चा	स्त्री. फूल विशेष	छताजि स्वां
वच्ची	स्त्री. भाषण	न्वचु
वच्ची-सुचरित	नपुं. वचनको संयम	न्वचिना
वच्च	नपुं. मल	खि
वच्छ	पु. वत्स, बाछो, छाउरा	मचा (साचा, मेय्चा आदि)
वच्छर	नपुं. संवत्सर, वर्ष	दं

वज्र	पु. गोठ, वज्र	ग: (ल) (सागः, मेय्गः आदि)
वज्रति	क्रि. जान्छ	वनी, न्याइ
वज्रिर	नपुं. वज्र	वज्र
वज्ज	नपुं. दोष, बाघ बि. वर्जनीय, कथनीय	दोष, बाजं, याय् मज्जूगु, धाय् ज्यूगु
वज्जिय	पू क्रि. छोडेरे, निषेध गरेर	त्वःताः, गना
वज्जेति	क्रि. बाछ्छ, मनाही गर्छ	म्हाली, गनी
वज्झ	बि. मार्न लायक, बध्य, संजाय दिन योग्य	स्याय् बहम्ह
वञ्चेति	क्रि. ठगछ	क्वाइ
वञ्झ	स्त्री. बीभी, बन्ध्या, थारी स्त्री	बाभ्रः मिसा
वट	पु. बरको रूख	बर मा
वटुम	नपुं. बाटो	लंपु
वट्ट	बि. बाटुलो नपुं. चक्कर (जन्म-मरणको), घेरा, भिक्षा दिनाको लागि व्यवस्था	चाकला
वट्टक, वट्टका	नपुं., स्त्री. वट्टाई (भाले, पोथी)	लखुं
वट्टति	क्रि. घुमाइरहन्छ, उचित, ठीक हुन्छ	चाःहिकी, पाय्छि जुइ
वट्टि (का)	स्त्री. बत्ती, सलेदो, छेउ, घेरा	इता, सि, चाकः
वट्टुल	बि. बाटुलो	ग्वलाःगु
वट्टेति	क्रि. घुम्छ, घुमाउंछ, बटाछ्छ, डल्लो पाछ्छ	चाःहिली, चाःहिकी, तुली, ग्वारा चिंकइ
वठर	बि. मोटो, ठूलो	ल्हों, तफि, तग्वारा आदि
वड्ढति	क्रि. सप्रन्छ, बढ्छ, उन्नति गर्छ	तःमां, तःधिक जुइ, जिया वइ

वण	नपुं. घाउ, व्रण	घा: (ल)
वणचोलक (बन्धन)	नपुं. घाउमा बाँध्ने पट्टी	चिसा
वणिज्जा	स्त्री. ब्यापार	बनय् (ज), बनेज्या
वणित	बि. घायल, घाइते	घा:पा:नम्ह
वणिब्वक	पु. गरीब, तनाहा, माग्ने	चीमि, पवणिं (न)
वण्ट (क)	नपुं. डीठ	रवं (न), दं (न)
वण्टक	बि. डीठ भएको	दं दुगु
वण्ण	पु. रङ्ग (छालाको)	उन (स्वा:यागु, छयंगुयागु)
वण्णदासी	स्त्री. वेश्या	लखा:वति
वण्णना	स्त्री. व्याख्या	बुल्हा
वण्णवादी	पु. आत्म प्रशंसक	जिक:पहुदुम्ह
वण्णेति	क्रि. वर्णन गर्छ	बुल्हाइ
वत्त	नपुं. कर्तव्य, सेवा	कर्तव्य
वत्तति	क्रि. हुन्छ, घटित हुन्छ, रहन्छ	जुइ, दइ, दैच्चनी
वत्तिक	स्त्री. सलेदो, बत्ती	इता:
वत्तु	पु. बोल्ने, वक्ता	ल्हाक
वत्तेति	क्रि. जारी राख्छ	तया तइ, चालू याना तइ
वत्थ	नपुं. वस्त्र	लं
वत्थु	नपुं. वस्तु, स्थान, भूमि, कथानक	थाय्, बंगवारा, कथानक
वदन्नु	बि. उदार	चक्कम्ह (नुग:)
वदति	क्रि. बोल्छ	ल्हाइ, नवाइ

वदापेति	क्रि. भन्न, बोल्न लाउंछ	नवाकी, धाय्की
वदेति	क्रि. भन्छ, बोल्छ	धाइ, नवाइ
वघुका	स्त्री. तन्नेरी स्वास्ती, बुहारी, पुत्रवधू	भउ (भलि)
वघू	स्त्री. पत्नी, महिला	कला:(त), मिसा
वघेति	क्रि. ज्यान लिन्छ	स्याइ
वन	पु. जङ्गल	गुं
वनिता	स्त्री. नारी	मिसा
वनिब्बक	पु. तनाहा, भिखारी	पवगिं (न), छुं मदुम्ह
वन्दति	क्रि. नमस्कार गर्छ	ज्वज्वलपी
वपति	क्रि. रोप्छ	पिइ
वपन	नपुं. रोप्नु	पिये
वमति	क्रि. बान्ता गर्छ	ल्होइ
वमथु	पु. बान्ता, बान्ता भएको पदार्थ	ल्होयात:गु वस्तु
वम्मेति	क्रि. हेला गर्छ, घृणा गर्छ	हेमाति याइ, घच्चाइ
वम्म	नपुं. कवच	नहा:(ल), लडाईले बनीबले पुनिगु ल
वम्मिक	पु. घमिरोको गोला	कुमिचाव्दं, वल्मीक
वम्मेति	क्रि. कवच लाउंछ	नहा:फिइ
वय	पु.,नपुं. उमेर, खर्च	ज:., खर्च
वयट्ठ	बि. प्रौढ, पाको	ज्याथ
वयस्स	पु. मित्र	पासा
वर	बि. श्रेष्ठ पु. वरदान	त:जि, वरदान

वराह	पु. सुंगुर	फा
वलञ्ज	नपुं. बाटो, उपयोग	लं, छेला
वलञ्जनक	बि. उपयोगमा ल्याउन लायक	छेले बहगु
वलञ्जेति	क्रि. बाटो हिंड्छु, उपयोगमा ल्याउँछु, खर्च गर्छु	लंय जुइ, छेली, फुकी
वल्य	नपुं. बाला, कङ्कण, ककनी, चुरा	चुल्या
वलवा	स्त्री. घोडी	मासल
वलवा-मुख	नपुं. समुद्रभिन्नको आगो, बडवानल	ल:जला
वलाहक	पु. पानी पार्ने बादल	सुपाय्
वलि	स्त्री. चाउरी, मुजो	गुजि, ला ह्ययह्यय् कुने (ख्वालय्)
वलिक	बि. चाउरी परेको	गुजिका:म्ह (ख्वा:या ला)
वलित	बि. चाउरी परेको, मुजा परेको	गुजिका:गु, ला ह्ययह्यय्का:म्ह
वल्लभ	बि. प्रिय	य:म्ह
वल्लरी	स्त्री. लता	गसि वनीगु मां
वल्लूर	नपुं. सुकुटी माछा	कुन्या
ववत्यपेति	क्रि. व्यवस्था मिलाउँछु, निश्चित गर्छु	कथंइकी, क्व:छिइ
ववत्येति	क्रि. विश्लेषण गर्छु	दुवाली, क्ववाली
वस	पु. अधिकार, नियन्त्रण, प्रभाव	वां, वशय् तय्गु
वसति	क्रि. बस्छु	च्वनी
वसा	स्त्री. बोसो	दा:
वसापेति	क्रि. बसाउँछु	तइ, फेतुकी

वसी	बि. शक्तिशाली	वांदुम्ह
वसु	नपुं. धन, द्रव्य	धन
वसुघा	स्त्री. पृथ्वी	बंग्वारा
वस्स	नपुं., पु. वर्ष, वर्षा	दं, वर्षा (वा वइगु)
वस्सति	क्रि. बर्सन्छ, कराउंछ (पशु)	वा वइ, हाली (पशु)
वस्साटिका	स्त्री. वर्षाकालीन वस्त्र (भिक्षुहरूको)	वर्षावासया वसः
वस्सात	पु. वर्षाऋतु, बर्सात	वर्षाऋतु
वस्सापेति	क्रि. बर्साउंछ	वा वय्की
वस्सिक	बि. वर्ष, वर्षाऋतुसंग सम्बन्धित	दं लिसे, वा वइगु लिसे, स्वाःगु, बर्खायागु
वहति	क्रि. बोक्छ, बहन्छ, बग्छ	म्बबुइ, न्हयाइ, सह याइ
वह्य	नपुं. बाहन, यान	गसा
वा	अ. या, अथवा	बाय्
वाक	नपुं. रूखको बोक्रा	सिमाखोला
वाचाल	बि. बकबके	प्वाप्वःम्ह, खंसुवा
वाचेति	क्रि. पढ्छ, पढाउंछ, पाठ गर्छ	ब्बनी, ब्बंकी, पाठ याइ
वाणिज्ज	नपुं. व्यापार	वनय् (ज)
वाणी	स्त्री. शब्द, बोलिएको कुरा	खंग्वः (ल), खं
वात	पु. हावा	फय् (स)
वातायन	नपुं. भ्याल	भ्याः (ल)
वाति	क्रि. बहन्छ, चल्छ	न्हयाइ, सनी
वातिक	बि. हावासंग सम्बन्धित	फय्लिसे स्वाःगु

वातेरित्त	बि. हावाद्वारा सञ्चालित	फसं संकीर्णु
वाद	पु. सिद्धान्त, मत	अंलाय्
वादी	पु. मत विशेषको स्थापना गर्ने	मतया न्हेलुवा: (ल)
वादेति	क्रि. बजाउँछ	थाइ
वानर	पु. बाँदर	माक: (ल)
वापी	स्त्री. तलाउ, कुवाँ, जलाशय	पुखु (लि), बुंगा:
वाम	बि. बायाँ	देय्पा
वामन	पु. पुङ्को	बाग
वामनक	बि. पुङ्के	बाग:म्ह
वाय	पु., नपुं. बुन्नु, हावा	थाज्या, फय्
वायति	क्रि. बहन्छ, बुन्छ	न्ह्याइ, थाइ
वायमति	क्रि. प्रयास गर्छ	कुत:याइ
वायस	पु. काग	क्व: (ख)
वायाम	पु. प्रयास	कुत: (ल)
वायेति	क्रि. बुन्न लाउँछ	थाकइ
वायु	नपुं. हावा	फय् (स)
वायो	(समासमा) वायुको रूप	(छ्रयानाग्वलय्) वायुया रूप
वार	पु. मौका, अवसर, पालो	पा:, मौका
वारि	नपुं. पानी	ल: (ख)
वारेति	क्रि. बाधा दिन्छ, रोक्छ	पनी, गनी
वाल	पु. रौ (पुच्छरको) बि. भयानक	सं (न्हिपंया), ग्यानापु

वालघी	पु. पुच्छर	न्हिपं (न)
वालिका (लुका)	स्त्री. बालुवा	फि
वालुकाकन्तार	पु. बलौटो जग्गा	फिसः (ल)
वास	पु. बसाइ, सुगन्ध	चवंसा, नस्वाः
वासट्ठान	नपुं. बस्ते ठाउँ, बासस्थान	चवनेथाय्
बासना	स्त्री. पूर्व संस्कार, स्मृति	लुमन्ति
वासेति	क्रि. बस्न लाउँछ, संस्थापन गर्छ, बसाउँछ	चवंकी, थापना याइ
वाहसा	अ. कारणले	हुतिनं
वाहिनी	स्त्री. सेना, नदी	सेना, खुसि
वाहेति	क्रि. लैजान्छ	यंकइ
वि	उ. विशेष, विरुद्ध आदि अर्थ जनाउने उपसर्ग	बालाक, खास अःखः अर्थ थुइकेत चवनावइगु न्हेतंसा
विकच	बि. फुलेको, विकसित भएको	हवःगु
विकट	बि. बदलिएको नपुं. फोहर	हिउगु, फोहर
विकृति	स्त्री. विकृति	विकृति
विकत्यक, विकत्थी	पु. धाक लाउने, शेखी गर्ने (मानिस)	धाक याइम्ह
विकत्यति	क्रि. धाक लाउँछ, शेखी गर्छ	फुइं त्वःती
विकन्तति	क्रि. काट्छ, काटेर खोल्छ	त्वल्हाइ, ध्यनी
विकन्तन	नपुं. काट्ने काम, चक्कू	ध्यनेगु ज्या, चक्कू
विकम्प	पु. बिचार, विकल्प, अनिश्चय	बिचाः
विकम्पन	नपुं. अस्थिरता	अस्थिरता

विकम्पेति	क्रि. संकल्प गच्छ, परिवर्तित गच्छ	पयाइ, हिली
विकम्पति	क्रि. कौप्य	खाइ
विकरोति	क्रि. बिगार्छ, फेछ	सेकइ, हिली
विकल	बि. अभाव भएको, दोषयुक्त	व्दुगु, मदया च्वंगु
विकसति	क्रि. विकसित हुन्छ	च्वन्ह्याइ
विकाल	पु. अनुचित समय, कुबेला	अई (ल)
विकासेति	क्रि. चम्कन्छ, विकसित गच्छ	थिइ, च्वन्हयाकी
विकिण्ण	बि. छरिएको	चिच्चा:दंगु
विकिरण	नपुं. छर्नु, छराइ	चिच्चा दनाच्वंगु
विकिरति	क्रि. छर्छ	कली
विकिरीयति	क्रि. छरिन्छ, टुकिन्छ	कली, चिच्चा:दनी, कूकूदली
विकुम्बति	क्रि. प्रातिहार्य गच्छ, फेछ	हिली, प्रातिहार्य याइ
विकूजति	क्रि. चिरचिर गच्छ	चिलिचिलि हाली
विकूजन	नपुं. (चराको) चिरचिर	(भंगतय) चिरचिर
विकोपेति	क्रि. रिस उठाउँछ, हानि पुऱ्याउँछ	तंम्वय्के बिइ, हानि जुइ
विन्कय	पु. बिक्री	मियेगु ज्या
विन्कयिक, विन्केतु	पु. बेच्ने	मीम्ह
विन्कणाति	क्रि. बेच्छ	मिइ
विन्खम्भ	पु. व्यास (वृत्तको)	व्यास
विन्खम्भन	नपुं. त्यागनु, रोक्नु, दबाउनु, हटाउनु	तोतेगु, रोके पनेगु
विन्खम्भेति	क्रि. त्यागछ, दबाउँछ	त्व:ती, म्वतेली

विम्बालेति	क्रि. धुन्छ	हिइ
विम्बिषपति	क्रि. अल्मल्याउछ, अन्योलमा पाछ	आथ्याकने
विम्बिन	नपुं. अन्योल, अलमल	आथ्यामाथ्या
विगच्छति	क्रि. विलाउछ, प्रस्थान गर्छ, बिदा हुन्छ	बिदा जुइ, खनेमदइ, बनी
विगरहति	क्रि. हप्काउछ, गाली गर्छ	ब्व:बिइ
विगलित	बि. स्थान वा पदबाट च्युत, पतित	कुतुंब:म्ह, ब्वतुम्ह
विगास	बि. तृष्णारहित	तृष्णा मदुम्ह
विगाहति	क्रि. पस्छ, डुबुल्की मार्छ	दुब्बाइ, धब्बाइ
विगह	पु. भगडा, शरीर, शब्दव्युत्पति, विग्रह	लवापु, म्ह, खंछ्याना
विगगाहिक	बि. भगडालु	लवापुदुगु, लवापुजा:गु
विघाटेति	क्रि. खोल्छ, फुक्छ, भीच्छ	चाय्की, फेनी, त्वथुली
विघातेति	क्रि. हत्या गर्छ, नष्ट गर्छ	स्याइ, भज्यंकी
विघास	पु. जुठो	चिप
विघासाद	पु. जुठो खाने	चिप नइम्ह
विचय	पु. खोजीनिती, जांचबुभ	न्यनेकने
विचरति	क्रि. डुल्छ, घुम्छ	चा:हिली
विचारेति	क्रि. सोच्छ, योजना बनाउछ	ब्ववाली, ग्वसा:ग्वइ
विचिकिच्छति	क्रि. सन्देह गर्छ, हिचकिचाउछ	न्हेस:याइ, लिलिचिली
विचिकिच्छा	स्त्री. सन्देह, जुम्स्याइ	खुसुपह:
विचिनाति	क्रि. विचार गर्छ, छान्छ	बिचा: याइ, ल्यइ

विचुण्णेति	क्रि. पिस्ख, पिन्ध, टुक्याउंछ	निइ, कुचाथली, न्यली
विच्छिक	पु. विच्छी	विच्छे
विच्छिन्दति	क्रि. काट्छ, रोक्छ	त्वाथली, पनी
विजटन	नपुं. सुल्भाउनु	ज्यंकेगु
विजटेति	क्रि. सुल्भाउंछ	ज्यंकी
विजन	बि. जनरहित, सुनसान	हा:स: मदुगु, सरासुमदुगु
विजम्भति	क्रि. हाई गर्छ	वाका:तइ
विजय	पु. जीत	त्याक
विजयति	क्रि. जित्छ	त्याकइ, त्याइ
विजहति	क्रि. छोड्छ, त्यागछ	त्व:ती, त्याग याइ
विजहन	नपुं. परित्याग, पन्धाउनु	त्याग यायेगु, छखे चीकेगु
विजाता	स्त्री. बच्चाको आमा	मचाया मां
विजानाति	क्रि. जान्छ, पहिचान्छ	सिइ, म्हसिइ
विजायति	क्रि. जन्म दिन्छ	बुइकी
विजायनी	स्त्री. बच्चा पाउन सक्ने महिला	मचा बुइके फुम्ह मिसा
विज्जति	क्रि. बिद्यमान हुन्छ	दैचवनी
विज्जन्तरिका	स्त्री. बिजुली चम्कंदाको छिन	पल्पसा त्वत्तलेया ई (ल)
विज्जा	स्त्री. विद्या	बिद्या
विज्जु	स्त्री. बिजुली	पल्पसा
विज्जोतति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
विज्भ्रति	क्रि. छोड्छ, छिर्छ	क्खनी, पिचाइ

विज्जभयति	क्रि. निश्च्य (आगो)	सिइ (मि)
विञ्जति	स्त्री. सूचना	सुचं
विञ्जाण	स्त्री. विज्ञान, चेतना	चेसना
विञ्जानक	बि. सचेतन	चेसनादुगु (म्ह)
विञ्जापेति	क्रि. सूचित गर्छ, शिक्षा दिन्छ	सुचंणी, ब्वंकी
विञ्जायति	क्रि. जानिन्छ	सिइ, थुइ
विञ्जू	बि. बुद्धिमान् पु. बुद्धिमान् मान्छे	ज्ञादुम्ह (मनू)
विञ्जेय्य	बि. जान्न योग्य, विज्ञेय	सीके बहगु
विटङ्क	पु., नपुं. परेवाको गुंड	बखुंगः (ल), धलिच्चः (ल)
विटप	पु. शाखा	कचा
विटपी	पु. रूख	सिमा
वितक्केति	क्रि. विचार, मनन गर्छ	बिचाःयाइ, दुवाली
वितच्छिका	स्त्री. लूतो	चासुकै
वितच्छेति	क्रि. छिल्छ, बोक्रा छोडाउँछ, ताछ्छ	तुनी, प्वली
वितण्डवाद	पु. व्यर्थको वादविवाद	खेयं मध्वःगु खंल्लाबल्हा
वितथ	बि. असत्य नपुं. भ्रूठ	असत्य, मखुखं
वितनोति	क्रि. फैलाउँछ	न्यंकी
वितरति	क्रि. बाँड्छ	इनी
वितान	नपुं. चंदुवा	इला (म)
वित्त	नपुं. धन, सम्पत्ति	धन
वित्ति	स्त्री. प्रीति	मतिना

वित्य	नपुं. रक्सी पिउने भाडो	सलिं, खोल्ला
वित्यम्भेति	क्रि. फैलाउछ	न्यंकी
वित्यार	पु. व्याख्या, चौडाइ	व्याख्या, ब्या
वित्यारेति	क्रि. फैलाउछ, व्याख्या गर्छ	चकंकी, व्याख्या याइ
विदत्य	स्त्री. बित्ता	नवलाछि
विदहति	क्रि. व्यवस्था गर्छ	व्यवस्था याइ, रवःसा रवइ
विदारोति (लेति)	क्रि. चिर्छ, चिरफार गर्छ	फाइ
विदित	बि. ज्ञात	स्यूगु
विदिसा	स्त्री. कर्काटो वा कम्पासको चूल	कम्पासया चवका
विदूसेति	क्रि. दूषित गर्छ	छ्यापनी
विध्वंसति	क्रि. विध्वंस गर्छ	भजेकी
विध	बि. (समासमा) प्रकार, नाना	(छ्यानागवल्यु) थीथी
विधमति, विधमेति	क्रि. नाश गर्छ, ध्वस्त गर्छ, छर्छ	ध्वस्त याइ, स्यंकइ, ह्वली
विधा	स्त्री. प्रकार, अहङ्कार, घमण्ड, ढङ्ग	थीथी, घमण्ड
विधान	नपुं. पढति, व्यवस्था, प्रक्रिया	पढति, व्यवस्था
विधावति	क्रि. दौड्छ, भागछ	व्वाइ, बिसिवनी
विधुर	बि. तनाहा, एक्लो	याकः, छुंमदुम्ह
विधूपेति	क्रि. स्वाद आउछ, धुवा भर्छ, छर्छ	सवा वइ, कुं थनी, फसं ह्वाइ, ह्वली
विधूम	बि. धूमरहित, रागरहित	कुंमगःगु, रागमदुगु
विधेय्य	बि. आज्ञाकारी	धाःगु मानेजुइम्ह

विनत	बि. भुकेको	क्वमिलु, क्वछुगु
विनन्धति	क्रि. घेछ, बेछ, बटाछ	भुनी, गुंडिनकी
विना	अ. रहित	मदुगु
विनाभाव	पु. पार्थक्य	पा:सु, पा:गुयाभाव
विनाति	क्रि. बुन्छ	थाइ
विनामेति	क्रि. भुकाउछ	क्वछुकी
विनायक	पु. विशिष्ट नायक, बुढ	विशिष्ट नायक, बुढ
विनासेति	क्रि. नष्ट गराउछ	भजेकी, स्यंकइ
विनिच्छय	पु. फैसला, ठहर, छानबिन गर्छ	क्व:छिना
विनिच्छिनाति	क्रि. जाचबुझ, छानबिन	क्ववाली
विनिपात	पु. दु:ख भोग्ने ठाउँ, नराम्रो पतन	कसा: फयगु थाय् (नरक)
विनिपातिक	बि. नरकमा खस्ने	नरक्य् वनीम्ह
विनिपातेति	क्रि. नाशको कारण हुन्छ, खेर जान्छ	स्यंया हुनि जुइ
विनिमय	पु. अदलाबदली, साटफेर	हिलाबुला
विनिमोचेति	क्रि. (आफैले) मुक्त गर्छ, छुटकारा प्राप्त गर्छ	अंलाइ
विनिबट्टेति	क्रि. जीउ फर्काउछ, गुड्छ, सल्ल जान्छ	फहिली, ग्वाराग्वारा तुली, सुल्ल वनी
विनिवेठेति	क्रि. आफैलाई बन्धन मुक्त गर्छ, फुकाउछ सुल्भनउछ	बन्धन मुक्त याइ (थ:यात), स्व:गु ज्यंकइ, फेनी
विनीत	बि. विनम्र, प्रशिक्षित, नियमित जीवनमा अभ्यस्त, नुहेको	विनयी, शिष्ट

विनेति	क्रि. शिक्षित, शिष्ट गर्ह	सेनेकने याइ
विनोदेति	क्रि. निकाल्छ, हटाउंछ, धपाउंछ	चीकइ, पितिनी
विन्दति	क्रि. अनुभव गर्ह	अनुभव याइ
विपच्चति	क्रि. पाक्छ, फल्छ	सिमाय् सइ (सि)
विपज्जति	क्रि. व्यर्थ हुन्छ, विनष्ट हुन्छ	व्यर्थ जुइ, भजेनी
विपथ	पु. कुबाटो	बेल
विपन्न	बि. विपदग्रस्त, विनष्ट, बिग्रेको	स्यंगु, नाश जुगु, भष्ट
विपरिणाम	पु. परिवर्तन	हिला
विपरिणामेति	क्रि. परिवर्तित गर्ह	हीकइ
विपरियय,(विपरियाय), (विपरियेस)	नपुं.पु. उल्टा, प्रतिकूलता	अःखः
विपरिवत्तति	क्रि. उल्टाइ दिन्छ	अःखय्की, पुइकी
विपरीत	बि. उल्टो	अःखः
विपस्सति	क्रि. अन्तर्दृष्टि प्राप्त गर्ह, राश्री देख्छ	खनी, नुगः मिखा दइ
विपाक	पु. परिणाम	लिचवः (ल)
विपिन	नपुं. जङ्गल	गुं
विपुल	बि. विशाल	भराय्
विप्य	पु. ब्राम्हण, विप्र	बर्मु
विप्पकत्त	बि. अधूरो	बाकिच्याः
विप्पकिरति	क्रि. चारैतिर छर्ह	चिच्याथनी, नष्ट याइ
विप्पटिपत्ति	स्त्री. नियमको उल्लङ्घन, दुराचरण	मखुगु आचरण

विष्पटिपन्न	बि. कुबाटो लाग्ने	कुलंय् जुइम्ह
विष्पलपति	क्रि. बिलाप गर्छ	खवइ
विष्पलुज्जति	क्रि. टुक्राटुक्रा हुन्छ, टुक्रिन्छ	चुंदनी, कुचाकुचा जुइ
विष्पवसति	क्रि. अनुपस्थित हुन्छ, प्रवास गर्छ	छें त्वःता वनी, उपस्थित मजुइ
विष्फारिक (त)	बि. फैलिएको	चक्कंगु, न्यंगु
विष्फुरति	क्रि. हलचल गर्छ, व्याप्त हुन्छ, कम्पाउँछ	न्यनी, खाकइ
विष्फुलिङ्ग	नपुं. भिर्को	मिगुलि
विफल	बि. व्यर्थ, असफल	सिती
विबाधति	क्रि. बाधा पुऱ्याउँछ	पंगः तइ
विब्धमति	क्रि. कुबाटो लाग्छ, संघ, प्रवजित जीवन त्याग्छ	भिक्षु जीवन त्वःति
विभङ्ग	पु. बर्गीकरण	व्वथला
विभजति	क्रि. बाड्छ	इनी
विभज्ज	पू.क्रि. विभाजन गरी	व्वथलाः
विभक्ति	स्त्री. विभक्ति रूप (व्याकरण)	विभक्ति रूप
विभव	पु. धन	धन
विभाति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
विभावेति	क्रि. स्पष्ट गर्छ	ध्वाथुइकइ
विभूति	स्त्री. प्रताप, गौरव	थह्यंसु
विभूसन	नपुं. गहना, विभूषण	तिसा
विभूसेति	क्रि. सजाउँछ	छाय्पी

विमल	बि. स्वच्छ	येचु
विमानेति	क्रि. अनादर गर्छ	बवथिथुनी, हेमाति याइ
विमुच्चति	क्रि. मुक्त हुन्छ	मुक्त जुइ
विमोचेति	क्रि. मुक्त गर्छ	मुक्त याइ
विमोहेति	क्रि. छल्छ, मोहमा पाछ	भ्रमय् लाकी
वियत्त	बि. सुयोग्य, व्यक्त	सुयोग्य
विरचयति	क्रि. रचना गर्छ	ज्याइ, दय्की
विरज	बि. निर्मल	येचु
विरज्जति	क्रि. विरक्तिन्छ, अनासक्त हुन्छ	विरक्त जुइ
विरत	बि. आसक्त नभएको	आसक्त मजुगु
विरति	स्त्री. रतिको अभाव, अनासक्ति	मतिना मदये, आसक्ति मदुगु
विरमति	क्रि. विरत, निवृत्त हुन्छ	(छुंपाखे) अलग, विरक्त जुइ
विरवति	क्रि. चिच्याउँछ	चिल्लाय् दनी
विरिय	नपुं. शक्ति, वीर्य, सामर्थ्य	शक्ति, वीर्य, सामर्थ्य
विरुज्जति	क्रि. विरुद्ध, प्रतिकूल हुन्छ	विरोधय् जुइ, अःखः जुइ
विरूप	बि. कुरूप	बौ मलाम्ह
विरुहति	क्रि. पलाउँछ, बढ्छ, हुर्कन्छ	चुलिजाइ, तमाइ
विरेचेति	क्रि. जुलाफ लिन्छ	जुलाफ याइ
विरोचति	क्रि. चम्कन्छ	थिइ
विरोधेति	क्रि. विरोध गराउँछ	गंकइ, पंकेबिइ, विरोध याकइ
विलङ्घेति	क्रि. उल्लङ्घन गर्छ	उल्लङ्घन याइ

विलपति	क्रि. डीको छोडेर रून्छ	क्वाय्क्वाय् खवइ
विलम्बति	क्रि. खिस्सि गर्छ, खिल्ली उडाउँछ	हिस्याइ, क्वाय्च्वा याइ
विलय	पु. बिलाउनु, विलीन हुनु	तनावने
विलसति	क्रि. चम्कन्छ, रमिता गर्छ	थिइ, न्ह्याइपुकी
विलिखति	क्रि. कोपर्छ, घोट्छ, खुर्कन्छ, चम्काउँछ	व्वव्वस्याइ, थीकइ, खखव याइ
विलिम्पति, विलिम्पेति	क्रि. अभिषेक गर्छ, लिप्छ	अभिषेक विइ, इली
विलीयति	क्रि. पगलन्छ, बिलाउँछ	तनावनी, नायावनी
विलेपेति	क्रि. सुगन्धित लेप लगाउँछ	नस्वा:गु बुली
विलोकेति	क्रि. जीचबुभु गर्छ, हेर्छ	स्वइ, दुवाली
विलोचन	नपुं. आखा	मिखा
विलोम	वि. बिरुद्ध, प्रतिकूल	बिरुद्ध
विलोमेति	क्रि. असहमत हुन्छ, विवाद गर्छ	विवाद याइ, सहमत मजुइ
विवज्जेति	क्रि. छोड्छ	त्व:ती
विवण्णेति	क्रि. निन्दा गर्छ, बदनाम गर्छ	बवथि थुनी
विवदति	क्रि. विवाद गर्छ, भगडा गर्छ	ल्वापु थइ
विवर	नपुं. प्वाल	प्वा:(ल)
विवरति	क्रि. विश्लेषण गर्छ, खोल्छ, उदाङ्ग पार्छ	बववाली, चाय्की, उलि
विवाह	पु. बिहे	इहिपा:
विविध	बि. नाना प्रकारको	त:ताजिया
विवेचेति	क्रि. छुट्टयाउँछ, आलोचना गर्छ	बवथली, बववाली

विसंवादेति	क्रि. भूठ बोल्छ, वचन तोड्छ	मखुगु खं ल्हाइ
विस	नपुं. विष	बिख
विसति	क्रि. भित्र पस्छ, प्रवेश गर्छ	दुहां वनी
विसद	बि. देखिने, सफा	येचु, खनेदुगु
विसाण	नपुं. सिड, विषाण	कू (लि)
विसिन्भेति	क्रि. आफूलाई न्यानो पार्छ, उघार्छ	थःयात लुमुकी, पिइ (सुयातःगु)
विसीदति	क्रि. हतोत्साह हुन्छ	न्वतुनी
विसूचिका	स्त्री. हैजा	ल्ह्वकफाक ल्वय्
विसोधेति	क्रि. शुद्ध, सफा गर्छ	येचुकी
विसोसेति	क्रि. सुकाउँछ, ओइल्याउँछ	गंकी
विस्सज्जति	क्रि. बीड्छ, जवाफ दिन्छ	इनी, लिसः बिइ
विस्सज्जेति	क्रि. उत्तर दिन्छ, बीड्छ, पठाउँछ	लिसः बिइ, छ्वइ
विस्समति	क्रि. बिश्राम गर्छ	भ्रः दिइ, भ्रासु लंकी
विस्सरति	क्रि. भुल्छ, बिसिन्छ	ल्वःमनी
विस्ससति	क्रि. बिश्वास गर्छ	पत्याः याइ
विहग	पु. चरा	भंग (ल)
विहङ्गम	पु. चरा, पंक्षी	भंगः (ल)
विहनति	क्रि. मार्छ	स्याइ
विहरति	क्रि. रहन्छ, डुल्छ	च्वनी, चाःहिली
विहिंसति	क्रि. चोट, सासना, दुःख दिन्छ	कसाः बिइ
वीचि	स्त्री. लहर, अन्तराल	लवु, इम्ब्वः

वीजति	क्रि. पंखा हम्कन्छ	गाली
वीणा	स्त्री. वीणा	बाजा विशेष
वीत	बि. रहित, बुनेको	मदुगु, थाना: त:गु
वीतिबकमति	क्रि. उल्लङ्घन गर्छ, नियम विपरीत जान्छ	(सीमा) नाघेर जान्छ, नीति पिने बनी, ला बनी
वीतिनामेति	क्रि. पर्खन्छ, समय बिताउँछ	ई छ्याइ, पियाचवनी
वीतिहरति	क्रि. टहल्छ	चा:हिली
वीथि	स्त्री. सडक, बाटो	लं
वीमंसति	क्रि. बिमर्श गर्छ, छानबिन गर्छ	दु, ब्ववाली
वीयति	क्रि. बुन्छ	थाइ
वीर	बि. बहादुर	बल्लाम्ह, वीर
वीर	स्त्री. लता	गसि बनीगु मां
वीसति	स्त्री. बीस	नी
वीहि	पु. धान	वा, व्रीहि
वुच्चति	क्रि. भनिन्छ	धाइ
बुदठहति, बुदठति	क्रि. उठ्छ, प्रादुर्भाव हुन्छ	दनी, पिदनी
बुदठपेति	क्रि. उठाउँछ	थनी
बुत्त	बि. भनिएको, रोपिएको नपुं. भनिएको वचन, रोपिएको बीज	धया:त:गु, पिनात:गु, धा:गु वचं, पिनात:गु पुसा
बुत्ति	स्त्री. व्यवहार, जीविका	हनाबना, म्वासा
बुस	पु. बैल	बासा
बूपसमेति	क्रि. शान्त गर्छ	ब्वलाकी

वूपसम्मति	क्रि. शान्त हुन्छ	ब्वलाइ
वे	अ. बास्तवमा, स्थिर रूपले	घात्थें, थिरकथं, पातं
वेकल्ल	नपुं. विकलभाव	ब्वतुंपहः (सु), अपाङ्गता
वेठेति	क्रि. लपेट्छ, बेछ	हिनी
वेणविक	पु. बंशी बजाउने	बय् पुइम्ह
वेणिक	पु. बीणा बजाउने	बीणा थाइम्ह
वेणु	पु. बीस	पं (पंथ)
वेतन	पु. मजदुरी, ज्याला, तलब	मजदुरी
वेतनिक	नपुं. ज्याला ज्यामी, तलबदार	ज्याला ज्यामी
वेद	पु. हिन्दू, धार्मिक ग्रन्थ, ज्ञान, धार्मिक भावना	हिन्दू, धार्मिक ग्रन्थ
वेदिका	स्त्री. डबली, मन्च	दबू (लि)
वेदन्तगु	पु. ज्ञानको पराकाष्ठामा पुगेको व्यक्ति	ज्ञानय् च्वन्हयाम्ह व्यक्ति
वेदयति	क्रि. अनुभव गर्छ, जान्छ	चाय्की, सीकइ
वेनयिक	पु. विशेष रूपले बिनय भएको, 'बिनय' को विशेषज्ञ, शून्यवादी	हसिबसि दुम्ह
वेनेय्य	बि. बिनीत बनाउन सकिने	सालय् हय् फइम्ह
वेमज्झ	नपुं. बीच, केन्द्र	दथु
वेमतिक	बि. संदिग्ध	शंका दुगु
वेमातिक	सौतेली आमा भएको	धिरिमां दुम्ह
वेर	नपुं. बैर, घृणा	बइलि
वेरमणी	स्त्री. रतिदेखि टाढा रहनुको भाव	मतिना, यःत्यःलिसे तापाय्गु

वेरिक	वि. शत्रुभाव भएको	शत्रुभाव दुम्ह
वेस्म	नपुं. निवासस्थान	थाय्वाय्
वेहास	पु. आकाश	आकाश
वो	स. तं, तिमी	छ, छि
वोक्कमति	क्रि. पाखा लाग्छ	छखे लिइ, चिली
वोच्छिज्जति	क्रि. काटिन्छ, रोकिन्छ	त्वा:दली, पनातइ
वोत्थपन	नपुं. परिभाषा	परिभाषा
वोदपेति	क्रि. शुद्ध गर्छ, सफा गर्छ, माभ्छ	नी याइ, सिली
वोरोपेति	क्रि. बन्चित गर्छ, हरण गर्छ (हक)	मथय्की
वोलोकेति	क्रि. परीक्षा, छानबिन गर्छ	जाच याइ, दुवाली
वोस्सजति	क्रि. परित्याग गर्छ, छोड्छ	त्व:ती, च्वत्यंक त्व:ती
वोहरति	क्रि. व्यवहारमा ल्याउँछ	ज्याखंय् छूयली, प्रकट याइ
वोहारिक	पु. व्यापारी, न्यायाधीश	बंजा:
व्यगघ	पु. बाघ, व्याघ्र	घुं
व्यञ्जन	नपुं. दाल-तरकारी, (व्याकरणमा) स्वरदेखि भिन्न अक्षर	कै-घासा
व्यञ्जेति	क्रि. प्रकट गर्छ, सङ्केत गर्छ	न्हेब्बइ, छुमनी
व्यत्त	बि. पण्डित	स:सिउम्ह
व्यथति	क्रि. कष्ट दिन्छ, दबाउँछ	कसा:याइ, क्वत्यली, घ्याइ
व्यन्तिकरोति	क्रि. हटाउँछ, उन्मूलन गर्छ	मदय्की
व्यन्तिभवति	क्रि. रोक्छ, रोकिन्छ	पनी, दिइ
व्यपगच्छति	क्रि. बिदा हुन्छ, प्रस्थान गर्छ	बाइ

व्यम्ह	नपुं. दिव्य महल, विमान	घःपिं च्वनीगु छें
व्यसन	नपुं. दुर्भाग्य, नाश	असख्तता
व्याकरोति	क्रि. व्याख्या गर्छ	घ्वाथुइकइ
व्याकुल	बि. अन्योलमा परेको	ततःमतःभ्यंगु
व्याख्याति	क्रि. खबर, सन्देश दिन्छ	सः, सूचं बिइ
व्याघ	पु. शिकारी, व्याधा	शिकार याइम्ह
व्याधि	पु. रोग	ल्वय्
व्याधित	बि. रोगी	ल्वगी
व्यापक	बि. व्याप्त	न्यंगु
व्यापज्जति	क्रि. असफल हुन्छ, चिन्तित हुन्छ	सफल मजुइ
व्यापादेति	क्रि. बिगार्छ	स्यंकी
व्यापार	पु. पेशा	लजगाः
व्यापेति	क्रि. व्याप्त हुन्छ	न्यनी
व्याबाधेति	क्रि. बाधा , हानि पुन्याउछ	स्यंकी, पनी
व्याम	पु. छः फीट (पानीको गहिराइको नापो)	छः फीट
व्याबट्ट	बि. संलग्न , क्रियाशील	हनाच्चंगु
व्यासेचन	नपुं. सिंचाइ	क्लेज्या
व्याहरति	क्रि. बोल्छ, कुराकानी गर्छ	नवाइ, खं ल्हाइ
व्यूह	पु. सैन्य रचना	महां ब्वज्या

सु

संयम	पु. इन्द्रिय वशमा राख्नु	इन्द्रिय चिये
संयमेति	क्रि. संयम गर्छ	थःत चिइ
संयुञ्जति	क्रि. गीसिन्छ, सम्बन्धित हुन्छ	स्वाइ, स्वापु दइ
संयूहति	क्रि. थुपाछ	व्दचिनी
संरक्खति	क्रि. संरक्षण गर्छ, रक्षा	बिचाःसंचाः याइ
संवच्छर	नपुं. वर्ष, साल, संवत्सर	दं
संवद्धति	क्रि. बढ्छ, अभिवृद्धि हुन्छ	अप्वइ, तःमा, तःधि जुइ
संवण्णेति	क्रि. व्याख्या गर्छ	ध्वाथुइकइ
संवत्तति	क्रि. बिद्यमान हुन्छ	दइ
संवत्तनिक	बि. प्रेरक	हःपा दुम्ह, बिइम्ह
संवत्तेति	क्रि. प्रवृत्त गर्छ	कुली
संवर	पु. संयम	संयम
संवरति	क्रि. रोक्छ	पनी
संवसति	क्रि. सङ्गत गर्छ	बुली
संविज्जति	क्रि. बिद्यमान रहन्छ	दयाच्चनी
संसरति	क्रि. चलमल गर्छ	सनी
संसादेति	क्रि. पन्छाउँछ, स्थगित गर्छ	चीकी, लिछ्याइ
संसीदति	क्रि. डुब्छ, हार खान्छ	न्यली, दुनी
संहरति	क्रि. एकत्रित गर्छ, पट्टयाउँछ	मुनी, लध्याइ, मुंकइ
स	बि. आफ्नो, सहित	थःगु, सहित

सक	बि. स्वकीय पु. नातेदार, सम्बन्धी नपुं. निजी सम्पत्ति	थ:गु. थ:थिति
सकड्ख	बि. सन्देह भएको	सन्देह दुगु
सकट	पु.,नपुं. गाडा	गाडा
सकम्म	नपुं. स्वकीय कर्म	थ:गु हे कर्तव्य
सकम्मक	बि. सकर्मक	सकर्मक
सकस	पु. छिमेक, उपस्थिति	ज:ख:
सकिं	क्रि.बि. एक फेरा	छम्व:
सकीय	बि. आपनो	थ:गु. स्वकीय
सकुण	पु. पंक्षी	भंग: (ल)
सकुन्त	पु. पंक्षी	भंग: (ल)
सक्करोति	क्रि. सत्कार गर्छ	हनी
सक्का	अ. शक्य, सम्भव	शक्य
सक्कार	पु. सत्कार	हनाबना
सक्कुणाति	क्रि. समर्थ हुन्छ	फइ
सक्कोति	क्रि. समर्थ हुन्छ	फुम्ह जुइ
सक्खर	नपुं. छाप औठी	छाप अंगु (लि)
सक्खरा	स्त्री. सक्खर, मणिभ, चटक	साख: (ल), त्याफि, चटक
सक्खक	बि. साक्षी	साछी
सख	पु. मित्र	पासा
सखिल	बि. मधुरभाषी	नाइक नवाइम्ह
सख्य	नपुं. मैत्री	मैत्री

सगम्भ	बि. गर्भवती	प्राथयदुम्ह
सगग	पु. स्वर्ग	स्वर्ग
सङ्गति	क्रि. सन्देह गर्ध	संखा याइ
सङ्गन्तिक	बि. साङ्क्रान्तिक, सरुवा	हिलीगु, छगू थासं मेगू थासतय् वनीगु
सङ्गप्प	पु. अभिप्राय	मन्तुना
सङ्गप्पेति	क्रि. सङ्कल्प गर्ध	पयाइ
सङ्गमति	क्रि. सर्ध, बदल्छ	न्ह्याइ, थाय् हिली
सङ्गलन	नपुं. सङ्ग्रह	मुना
सङ्गा	स्त्री. शङ्गा	संखा
सङ्गामति	क्रि. शङ्गा गर्ध	संखा याइ
सङ्गास	बि. समान	उयें
सङ्गासना	स्त्री. व्याख्या	व्याख्या
सङ्गिलिस्सति	क्रि. अशुद्ध, मैलो हुन्छ	भ्या: जुइ
सङ्गिलिस्सन, सङ्गिलेस	नपुं.,पु. अशुद्धि, मैल	फोहर
सङ्गिलेस	पु. चित्त-मैल	चित्त-मैल
सङ्कु	पु. घोचो, कीला	की (ल), खोता-की
सङ्कुचति	क्रि. सङ्कोच गर्ध, खुम्चन्छ	मछाली, कय्कुनी
सङ्केत	पु.,नपुं. निशान	चिं
सङ्कोच	पु. हिचकिचाहट	ग्या:चिकुपह:
सङ्कोचेति	क्रि. चिहकिचाउंछ, खुम्चन्छ	लिलिचिली, कय्कुनी
सङ्ख	पु. शङ्ख	शङ्ख

सङ्खत	बि. संस्कृत, समुत्पन्न (कारणबाट)	संस्कार याना तःगु (मनुष्यं) दयकातःगु
सङ्खरोति	क्रि. मरम्मत, संस्कार गर्छ	लहवनी, संस्कार याइ
सङ्खादति	क्रि. चपाउँछ	न्ह्यइ
सङ्खुभति	क्रि. क्षुब्ध हुन्छ	इतःकंकी
सङ्	पु. अनुराग, आसक्ति	मतिना
सङ्गच्छति	साथसाथ हिँड्छ, भेटिन्छ, मिल्छ, सङ्गम (नदी-हरूको) हुन्छ	नाप लाइ
सङ्गणिका	स्त्री. समाज, उच्चकोटिको संवाद	च्वन्ह्याःगु, खंलाबलहा
सङ्गहाति	क्रि. सङ्ग्रह गर्छ, भद्र व्यवहार गर्छ	हनी, मुनी
सङ्गति	स्त्री. साथ रहनु	नाप च्वने, सङ्गत याये
सङ्गम	पु. मेल, नदीहरू मिल्नु	मेल, खुसी ह्वने
सङ्ग्रह	पु. सङ्ग्रह	मुना
सङ्गाम	पु. युद्ध, सङ्ग्राम	हताः (ल)
सङ्गामेति	क्रि. लडाईं लड्छ	ल्वाइ
सङ्गायति	क्रि. सङ्गायन गर्छ, एकसाथ गाउँछ	छसलं में हाली, सङ्गायन याइ
सङ्घ	पु. समूह, परिषद	पुचः, पाला
सङ्घटेति	क्रि. मेल गर्छ	जाइ
सङ्घट्टेति	क्रि. चोट पुऱ्याउँछ, जिस्काउँछ, उचाल्छ	घाःपाः याइ, छ्वनी
सङ्घाट	पु. जोर्नी, मेल, मूढो	स्वापु (ति)
सङ्घात	पु. ठनकर खानु, औला पड्काउनु	पतिं थाय्गु, न्याय्केगु
सङ्घक	बि. संघसम्बन्धी	पुचःया

सद्दुदृढ	बि. गुन्जेको, उदघोषित	ध्वःगु, च्वेकूगु
सचिव	पु. मन्त्री	मूजु, छयान्जे (जु)
सचे	अ. यदि	यदि
सचेतन	बि. चेतनायुक्त	चेसना दुम्ह
सच्च	नपुं. सत्य	सत्य
सच्चापेति	क्रि. वाचा गराउंछ, वचनबद्ध गराउंछ	पा फय्के बिइ
सच्चिकरोति	क्रि. महसूस गर्छ, साक्षात गर्छ	नुगः मिखां खंकी, ध्वीकी
सजति	क्रि. अङ्कमाल गर्छ	घय्पुइ
सजन	पु. नातेदार, स्वजन	थःथिति
सजातिक	बि. एकै जातिको, स्वजातीय	छगू हे जातिया
सज्जति	क्रि. टासिन्छ	पेपुनी
सज्जेति	क्रि. तयारी गर्छ, सजाउंछ	ताःलाकी, छायापी
सज्जयति	क्रि. अभ्यास, अध्ययन गर्छ, मिलेर पाठ गर्छ	ब्वनी, पाठ याइ
सञ्जीवन	नपुं. पुनर्जीवन, फेरि प्राण सञ्चार भएको हुनु	पुनर्जीवन
सञ्ज	स्त्री. सांभ, सन्ध्या	सनिल
सञ्जा	स्त्री. जान्नको लागि मानसिक क्रिया, नाम, सूचना, संज्ञा	सय्के, थुइकेत याय्गु ज्या, नाम, सुचं
सञ्जापेति	क्रि. प्रकट, सूचित गर्छ	पिब्वइ, सुचनी, सुचं बिइ
सञ्जित	बि. संज्ञा, नाम गरिएको	नां दुम्ह, नांम्ह
सञ्जी	बि. होसमा भएको	चाःम्ह

सट्टिठ	स्त्री. साठी	खुइ
सठ	बि. दुप्प, ठग	व्दकाः, थग
सणति (सनति)	क्रि. हल्ला गर्छ	कालाकुलु हाली
सण्ठपेति	क्रि. स्थापित गर्छ, स्थित हुन्छ, व्यवस्थित गर्छ	स्थापित याइ,
सण्ठाति	क्रि. स्थिर हुन्छ, स्थित हुन्छ, स्थापित हुन्छ	दया चवनी, थिरं चवनी
सण्ड	पु. समूह	पुचः (ल)
सण्डास	पु. मसिनो चिम्टो	क्वताचा
सण्हेति	क्रि. पिन्छ, चूर्ण गर्छ	निइ, धूयाइ
सत	बि. चेतनशील, जागरुक नपुं. सय	चाःम्ह, न्हेलं चाम्ह, सछि
सत्तति	स्त्री. सत्तरी	न्हय्
सत्ता	स्त्री. अस्तित्व, अस्मिता	अस्मिता
सत्ताह	स्त्री. सप्ताह, एक हप्ता	छ वाः (ल)
सत्ति	स्त्री. सामर्थ्य, शक्ति	सामर्थ्य
सत्तु	पु. वैरी, शत्रु	सत्तु, वडलि, सत्तु
सत्थ	नपुं. शास्त्र, शस्त्र	शास्त्र
सत्थक	नपुं. छुरी	छुरी
सत्थि	स्त्री. जाघ	खम्पा
सदन	नपुं. घर	छें
सदा	क्रि.बि. सधैं	न्ह्याबलें
सदार	पु. आपनी पत्नी	थया कला

सदिस	बि. समान, सदृश	उर्थे
सद्	पु. आवाज, शब्द	सः (ल)
सद्दहति	क्रि. श्रद्धा, विश्वास गर्ध	सर्धा याइ, विश्वास याइ
सद्दायति	क्रि. आवाज निकाल्छ, चिल्लाउँछ	तःसलं हाली, ध्वय्की
सन्तप्पति	क्रि. तातिन्छ, दुःखित हुन्छ	ब्वाइ, दुःख ताइ
सन्तप्पेति	क्रि. सन्तुष्ट हुन्छ, प्रसन्न हुन्छ	लय् ताइ
सन्तसति	क्रि. डराउँछ	ग्याइ
सन्तान	नपुं. सन्तति, निरन्तरता	सन्तान, निरन्तरता, माखःचिया जाः
सन्तापेति	क्रि. ताप दिन्छ, तताउँछ, जलाउँछ, दुःख दिन्छ	ब्वाकी, वाथा कंकी, दुःख बिइ
सन्ति	स्त्री. शान्ति	शान्ति
सन्तिका	अ. नजीक, नजीकबाट	सतिक, सतिकं
सन्तिट्ठति	क्रि. निश्चल हुन्छ, रहन्छ	मसनी, च्वनाच्वनी, यिरं च्वनी
सन्तीरण	नपुं. छानबिन, खोजतलास	माला, ब्बवाली
सन्तुस्सति	क्रि. सन्तुष्ट रहन्छ	लुधनी
सन्थत	बि. ढाकिएको नपुं. राठी, सुकुल, दरी	त्वपुयातःगु, सुखू
सन्थम्भेति	क्रि. साहो हुन्छ, (हात, गोडा) निदाउँछ	छाइ, मचाइ (ल्हा, तुति)
सन्थर	पु. चटाई, तन्ना	सुखू, देलासा
सन्थरति	क्रि. ओछ्याउँछ	लाइ
सन्थरापेति	क्रि. ओछ्याउन लाउँछ	लाय्की

सन्धव	पु. गहिरो मित्रता, चिनाजानी, यौन संसर्ग	स्याःपासा
सन्धागार	पु. सभा भवन	दिगि
सन्धार (सन्धर)	पु. (भुईमा दरी ओछ्याएर) छोप्नु	तो पुइगु, लायगु (बंय)
सन्धुत	बि. परिचित	म्हसिउम्ह
सन्दति	क्रि. बहन्छ	न्ह्याइ
सन्दन	पु. रथ नपुं. बहना	खः (त), नां न्ह्याकेगु चतं
सन्दस्सेति	क्रि. देखाउंछ, सम्भाउंछ, खुलस्त पार्छ	केनी, थुइकी, ध्वावंकी
सन्दहति	जोर्छ, मिलाउंछ, जड्छ	स्वाइ, घाइ, नाप ज्याइ
सन्दहन	नपुं. जडाउनु, जोर्नु, मिलाउनु	स्वायगु, घायगु, नाप ज्यायगु
सन्दान	नपुं. सिक्री, डोरी	सिखः, खिपः (त)
सन्दालेति	क्रि. चिर्छ, तोड्छ	कुचा थली
सन्दिस्सति	क्रि. देखिन्छ, मेल खान्छ	खने दइ, ल्वइ (छगूयात मेगू)
सन्दीपन	नपुं. स्पष्ट गर्नु, प्रकाशित गर्नु	सीदयके, पिथने, उले
सन्दीपेति	क्रि. उज्यालो पार्छ	जलं खयकी
सन्देश	पु. सन्देश	सःहसना, बुखं
सन्देह	पु. शङ्का	शङ्का
सन्धन	नपुं. निजी सम्पत्ति	दुधं (न)
सन्धमति	क्रि. फुंक्छ, हम्कन्छ	पुई, गाली
सन्धाय	पु.क्रि. मिलेर	जाना
सन्धारण	नपुं. रोक्नु, रुकावट, सहनु	पना, पंगः (ल)

सन्धारेति	क्रि. सहन्छ, रोक्छ	सह याइ, पनी, गनी
सन्धावति	क्रि. दौडन्छ, अर्को देह (रूप) लिन्छ	ब्वाइ, मेगू देहलय् दुबी
सन्धि	स्त्री. मेल, सम्भौता	कुलि, कुलिचिना
सन्धीमति	क्रि. मेलमिलाप गर्छ, संगै राखिन्छ	कुलिचिनी
सन्धुपायति	क्रि. धुवाँउछ	कुथने, धुं थने
सन्धूपेति	क्रि. धुवाँ आउछ, निस्कन्छ	कुं दनी
सन्नद्ध	बि. हतियारले सज्जित	ल्वाभलं छायापा
सन्नाह	पु. कवच	नहा: (ल)
सन्निकट्ठ	नपुं. छिमेक	ज:ख:
सन्निचय	पु. सङ्ग्रह	मुना
सन्निचित	पू.क्रि. सङ्ग्रह गरिएको	मुना त:गु
सन्निघान	नपुं. सामीप्य, भण्डारमा थन्काउनु	सत्तिगु भाव, स्व थनेगु
सन्निधि	पु. जम्मा गर्नु	मुना, मुनेज्या
सन्निपतति	क्रि. भेला हुन्छ, नजिक आउछ	मुनी, मुंज्या जुइ
सन्निपात	पु. सम्मेलन, बात, पित्त, कफको मेल	मुंज्या
सन्निपातन	नपुं. भेला, सम्मेलन गर्नु	मुंज्या यायगु
सन्निपातिक	बि. सन्निपात सम्बन्धी	सन्निपात जूगु (म्ह)
सन्निपातेति	क्रि. सम्मेलन बोलाउछ	मुंज्या स:ती
सन्निवसति	क्रि. संगै बस्छ	नाप च्वनी
सन्निहित	बि. राखिएको	तयात:गु
सन्नेति	क्रि. मिसाउछ	ल्वाक छयाइ

सपच	पु. चण्डाल	ल: चलप् मजूगु जातयाम्ह, अछूत
सपजापतिक	बि. पत्नीसहित	कला: नापं ब्वना
सपति	क्रि. शपथ लिन्छ, किरिया खान्छ	पा फय्की
सपत्त	पु. विरोधी, शत्रु	बिरोधी
सपत्ती	स्त्री. सौता, सपत्नी	लिथु-न्हयथु
सपदान	बि. क्रमशः	क्रमशः
सपदि	अ. उत्तिखेर	उधरिमय्, थयें
परिगगह	बि. आपनो सम्पत्ति वा पत्नीसहित	थगु सम्पत्ति वा कला: नापं ब्वना
सप्प	पु. सर्प	बि
सप्पति	क्रि. घिसन्छ, घसन्छ	लुइ
सब्ब	बि. सबै	फुकं
सब्बतो	अ. हरतरहले	न्ह्यागुकथं
सब्बत्थ	अ. हर ठाउँमा, सर्वत्र	सक भनं
सब्बथा	क्रि.बि. हरतरहले	न्ह्याकथं, गुगुकथनं
सब्बस्स	नपुं. सर्वस्व	सर्बय्
सब्भा	स्त्री. सभा, परिषद	मुना
सभाय	नपुं. सभा भवन	मुज्याक्, दिगि
सभाव	पु. स्वभाव, प्रकृति	स्वभाव
सम	बि. बराबर पु. श्रम, शम, शान्ति, शमन	उत्ति, श्रम
समक	बि. बराबर गर्ने	उत्ति ग्यंकीम्ह
समग्ग	बि. सम्पूर्ण, समग्र	ब्याक्क

समजातिक	बि. एकै जातिको	छगु हे जातिया, छताजि
समण	नपुं. साधु, श्रमण	साधु, बौद्ध भिक्षु
समणी	स्त्री. साधवी, श्रामणी	साधवी
समतिक्कमति	क्रि. सीमा नाछ्छ	पुला बनी
समत्त	बि. समस्त, सम्पूर्ण नपुं. समत्व	ब्याक्क, उतिग्यंसु
समत्थ	बि. सामर्थ्यवान्	बल्हाःम्ह
समथ	पु. चित्तको शान्ति, भगडाको फैसला	नुगःया शान्ति, ल्वापुया छिना, न्वः छिना
समधिगच्छति	क्रि. प्राप्त गर्छ, राम्ररी सम्भ्रज्ज	लाकी, ध्वायुइकी
समनन्तर	बि. लगत्तैपछि	धुनेवंया
समनन्तरा	क्रि.बि. लगत्तैपछिको	धुनेवं
समनुगाहति	क्रि. कारण पत्ता लगाउँछ	हुनि लुइकी
समनुब्ब	बि. स्वीकृत	नालातःगु
समनुब्बा	स्त्री. स्वीकृति	नाला, नालासु
समनुब्बात, समनुब्ब	बि. स्वीकृत, अनुमति प्राप्त	नाला, अनुमति दुरु
समनुपस्सति	क्रि. देख्छ, अनुभव गर्छ	खनी, वाःचायी
समनुभासति	क्रि. बात मार्छ	खं ल्हाइ
समनुयुञ्जति	क्रि. प्रश्नोत्तर गर्छ	न्हेसःलिसः याइ
समन्त	बि. सारा	ब्याक्क, फुक्क
समन्ततो, समन्ता	क्रि.बि. चारैतिरबाट	पेखेरं
समन्नाहरति	क्रि. जम्मा पाछ्छ	मुनी
समपेक्खति	क्रि. राम्ररी हेर्छ	न्वताइ

समप्येति	क्रि. समर्पित गर्छ, सुम्पन्छ	लःल्हाइ
समय	पु. काल, ऋतु, अवसर	ई (ल), धार्मिक मत
समर	नपुं. युद्ध	हताः (ल)
समलङ्करोति	क्रि. सजाउँछ	छायपी
समवाय	पु. संयोजन, मेल, एकत्रित हुनु	छपा जुये, छथाय् मुने
समवेम्बति	क्रि. राम्ररी जाँच्छ, पर्खन्छ	म्बताइ, पिइ
समस्सासेति	क्रि. (कामबाट) छुटकारा, आराम दिन्छ	गुहालि, याउंका बिइ
समा	स्त्री. वर्ष	दं
समाकिण्ण, समाकुल	बि. भरिएको, ढाकिएको, जम्मा भएको (गरिएको), छरिएको	जायाच्वंगु, ह्वला तःगु
समागच्छति	क्रि. मिल्छ, एकत्रित हुन्छ	मुनी, नापज्याइ
समाचरति	क्रि. आचरण गर्छ, अभ्यास गर्छ	व्यवहार याइ
समाचरण	नपुं. आचरण	व्यवहार
समादपेति	क्रि. प्रेरित गर्छ, उचाल्छ, बहकाउँछ	हपाःबिइ, छ्वनी
समादहति	क्रि. एकाग्र गर्छ, एकत्रित गर्छ, (आगो) सल्काउँछ	एकचित्त याइ, मि छ्वय्की, छथासं मुंकी
समादाति	क्रि. ग्रहण, स्वीकार गर्छ	नाली
समादिसति	क्रि. आज्ञा दिन्छ	उर्ज बिइ
समाघान	नपुं. एकाग्रता, एकत्रीकरण	एकचित्त
समाधि	पु. योगाभ्यास, चित्तको एकाग्रता	योगाभ्यास
समाधिभावना	स्त्री. एकाग्रताको भावना गर्नु	समाधिया अभ्यास

समाधियति	क्रि. एकाग्र हुन्छ (मन)	बवलहाइ, समाधिइ चवनी
समान	बि. बराबर	उति
समानेति	क्रि. मेलमिलाप गर्छ, दाज्छ, लेखाजोखा गर्छ	नापं मुंकी, नाप ज्याइ
समापत्ति	स्त्री. प्राप्ति, ध्यानको एउटा उच्च चरण	दुगु
समापेति	क्रि. समाप्त गर्छ	बव चाय्की, सिधय्की
समायाति	क्रि. नजीक आउँछ, संयुक्त हुन्छ	नापं ज्याइ, छपा जुइ
समारम्भति	क्रि. आरम्भ गर्छ	छुनी, छुइ
समारूहति	क्रि. चढ्छ	गइ
समारोपेति	क्रि. चढाउँछ, सुम्पन्छ	गय्कइ, भाला विइ
समावहति	क्रि. ल्याउँछ	हइ
समास	पु. समास, शब्दहरूको संक्षिप्त रूप	छयानागवः
समासेति	क्रि. जोड्छ, संयुक्त हुन्छ, साथ दिन्छ	नापं ज्याइ
समाहनति	क्रि. हान्छ, बाजा बजाउँछ	दाइ, बाजं थाइ
समाहार	पु. सङ्ग्रह	मुना
समाहित	बि. एकाग्र चित्त	एकाग्र चित्त
समिज्भ्रति	क्रि. सफल हुन्छ	सफल जुइ
समिति	स्त्री. परिषद	पासामुना
समीप	बि. नजीक	सतिक
समीर (ण)	पु. मन्द हावा	तिरितिरि फय् (स)
समीरति	क्रि. बहन्छ, चलन्छ	फय् सनी

समुग्ग	पु. सानो बाकस, टाकरा	बत्ताचा
समुग्गच्छति	क्रि. उरुछ (माथि), अस्तित्वमा आउंछ	थाही वइ, दया वइ
समुच्चय	पु. सङ्ग्रह	मुना
समुच्चिन्दति	क्रि. जरा उखेल्छ, उन्मूलन गर्छ	हा लिइ
समुज्जल	बि. ज्यादै तेजिलो	नाकं थीगु
समुट्ठाति, समुट्ठाहति	क्रि. माथि उरुछ, पैदा हुन्छ	चव्य वनी
समुट्ठापेति	क्रि. पैदा गर्छ, उचाल्छ, प्रारम्भ गर्छ	चव छाइ, छुंके विइ
समुत्तेजति	क्रि. धार लाउंछ, उचाल्छ, भड्काउंछ	जव्यकइ, छुवनी
समुदय	पु. उत्पत्ति	उत्पत्ति
समुदाहरति	क्रि. शब्द उच्चारण गर्छ	न्वचु ल्होनी, न्व वाइ
समुदीरेति	क्रि. जोडले बोल्छ, हल्ला गर्छ	हाली, सनी
समुदेति	क्रि. उरुछ (माथि)	चवजाइ
समुद्ध	पु. समुद्र	समुन्दर
समुपगच्छति	क्रि. नजीकिन्छ	सतीकइ
समुब्भवति	क्रि. उत्पन्न हुन्छ	दया वइ
समुल्लपति	क्रि. बातचित गर्छ	खंल्हाबल्हा याइ
समुस्साहेति	क्रि. भड्काउंछ, उत्तेजित गर्छ	कुली, छुवनी
समूलक	बि. जरै समेत	हां निसैं
समूह	पु. जमात	ध्वः, पुचः
समेन्धति	क्रि. राम्ररी हेर्छ	क्वतासे स्वइ
समेति	क्रि. नजीक आउंछ, मिल्छ	सतिक वइ, नापं ज्याइ

समोकिरति	क्रि. छर्छ	हवली
समोघान	नपुं. मेल, संयोग	छपा, छधी
समोघानेति	क्रि. मिलाउछ, जोड्छ, जर्छ	छपा याइ, छधीचिनी, स्वइ
समोह	बि. मोहित	मोहंजा:गु
सम्पज्जति	क्रि. सफल हुन्छ, घटना हुन्छ	सफल जुइ, जुइ
सम्पति	अ. अहिले, हाल, भरखर, सम्प्रति	आः, थौकन्हे, नकतिनि
सम्पदान	नपुं. चतुर्थी विभक्ति (व्याकरण)	सम्प्रदान
सम्पदुस्सति	क्रि. दूषित हुन्छ	सेना बनी
सम्पयोग	पु. मेल	मेल
सम्पराय	पु. भविष्यकाल, भावी, परलोक	लिव, सी धुंकायागु लोक
सम्परायिक	बि. परलोकसंग सम्बन्धित	मेगु लोकलिसे स्वा:गु
सम्पवत्तेति	क्रि. प्रवर्तित गर्छ, चलिरहने गर्छ	न्ह्याना च्वंकी
सम्पवार्यति	क्रि. बहन्छ, चल्छ, बाहिर निस्कन्छ	सनी, पिही वइ
सम्पसारेति	क्रि. फैलाउछ	न्यंकइ
सम्पसीदति	क्रि. प्रसन्न हुन्छ, मन शान्त, स्थिर हुन्छ	लयताइ, मन धातं च्वनी
सम्पस्सति	क्रि. राम्ररी हेर्छ	ब्वतासे स्वइ
सम्पहंसति	क्रि. प्रसन्न हुन्छ	लयताइ
सम्पादेति	क्रि. सम्पन्न गर्न खोज्छ, आपूर्ति गर्छ	सिधय्केत स्वइ, ता:लाकी
सम्पियायति	क्रि. नरम व्यवहार गर्छ, प्रेम गर्छ	मतिना याइ
सम्पीणेति	क्रि. रिभज्जुछ, सन्तुष्ट गर्छ	लुधंकइ, लय् ताय्की

सम्पीलेति	क्रि. पीडा दिन्छ, दबाउछ	पीर बिइ, ब्वत्यली
सम्पुच्छति	क्रि. सोध्छ, अनुमति लिन्छ	न्यनी, वचं काइ
सम्पूजेति	क्रि. सम्मान गर्छ	हनी
सम्पूरेति	क्रि. पूर्ण गर्छ	पूर्वकइ
सम्फुसति	क्रि. स्पर्श गर्छ	थिइ
सम्बन्धति	सम्बन्ध जोड्छ	स्वापू तइ
सम्बल	नपुं. सामल	सामल
सम्बाधेति	क्रि. बाधा, अवरोध हुन्छ, भीडले घेरिएको हुन्छ	भुंका, पंका च्वनी
सम्बुज्झति	क्रि. राप्परी बुभ्छ	बीलाक्क थुइ
सम्बोधन	नपुं. बिउंभाउनु, (व्याकरणमा) सम्बोधन कारक	न्ह्योलं चाय्केगु, (व्याकरणय) सम्बोधन कारक
सम्बोधि	स्त्री. सम्यक् सम्बोधि ज्ञान	सम्यक् सम्बोधि ज्ञान
सम्बोधेति	क्रि. ज्ञान, शिक्षा दिन्छ	सेनेकने याइ
सम्भंमति	क्रि. फनफन घुम्छ	चाःचाः हुली
सम्भावेति	क्रि. सत्कार, सन्मान गर्छ	हनी
सम्भुज्जति	क्रि. संगै खानपिन गर्छ	नापं नयेत्वने याइ
सम्मज्जति	क्रि. बढार्छ	पुइ
सम्मा	अ. सम्यक् रूपले	बीलाक्क, पूर्वक
सम्मुख	बि. आमनेसामने	थिथि खुवाल, खुवाल न्ह्योने
सम्मुखा	अ. सामुन्ने	न्ह्यःने
सम्मोदति	क्रि. आनन्दित हुन्छ	लयताइ

सयं	अ. आफै, स्वयं	थःथम्हं
सय	बि. आपनो	थःगु
सयति	क्रि. सुत्छ, लेट्छ	घनी, ग्वारा तुली
सयापेति	क्रि. सुताउंछ	थेनी
सर	पु.,नपुं. तीर, बाण, स्वर	बला, माआखः (ल), सः(ल)
सरति	क्रि. सम्भन्छ, सर्छ	लुमंकी
सलभ	पु. उडने पुतली, पतङ्ग	लाप्चा, मतकी
सल्लिल	नपुं. पानी	लः (ख)
सल्लपति	क्रि. बातचित गर्छ, कुरा गर्छ	खंल्हाबल्हा याइ
सल्लहुक	बि. हलुङ्गो	याउं
सन्तीयति	क्रि. एकान्तबास गर्छ	याकःचा च्वनी
सवति	क्रि. बग्छ	न्ह्याइ
सवेर	बि. बैरसहित	बैलि दुम्ह
सस	पु. खरायो, शश (क)	खराःचा
ससङ्ग	पु. चन्द्रमा	तिमिला
ससति	क्रि. सास फेर्छ	सासःल्हाइ
सह	उ. साथ बि. सहनशील	लिस्ते
सहति	क्रि. सहन्छ	सहलपी
सहसा	क्रि.बि. अचानक	आकाभाकां
सहस्स	नपुं. हजार, सहस्र	व्दःछि
सहस्सिक	बि. हजारवाला	व्दःदुम्ह

सहाय	पु. मित्र नपु. मदत	पासा, गुहालि
सहायक	बि. सहायता गर्ने	गुहालिमि
सहित	बि. साथ	नापं
सह्य	बि. सहन लायक	सहलये बहःगु
सा	पु. कुकुर स्त्री. तिनी, उनी, ऊ (महिला)	व (मिसाम्ह), वय्कः
साक	पु., नपु. साग	वाउंचा
साखा	स्त्री. हागा, शाखा	कचा
साटक	पु. वस्त्र	वसः (त)
साततिक	बि. सधैँ लागि रहने	न्ह्याबलें लगनशील जुयाचवनीम्ह
सादियति	क्रि. अनुमति दिन्छ, रमिता गर्छ, स्वीकार गर्छ	नाला काइ
सादु	बि. मीठो	सा
साधु	बि. राम्रो अ. हो, ज्यादै राम्रो	बांला, खः, बांला
साधुकं	क्रि. बि. राम्ररी	बांलाक्क
साधेति	क्रि. सिद्ध गर्छ	पूवंकइ
सानु	पु., नपुं. उठेको जमीन	थथु, च्वथु
सापेक्ख	बि. अपेक्षासहित, सापेक्ष	आसंजाःगु
सामं	अ. स्वयं	थःथम्हं
सामणेर	पु. भिक्षु बन्नु अगाडिको अवस्थामा रहेका कुनै श्रमण, भिक्षुको प्रव्रजित शिष्य	श्रामणेर, भिक्षु जुइन्ह्यःयाम्ह श्रमण, सिसेमचा
सामीचि	स्त्री. उचित आचरण	बांलाःगु हनापह

सायण्ह	पु. सीभ	सनिल
सायति	क्रि. चाख्ख	नं स्वइ
सार	पु. तत्व, गुदी	तत्व, दुस्यः (ल)
सारथि (थी)	पु. रथ हीकने	रथ न्ह्याकीम्ह
सारद (दिक)	बि. शरद ऋतुसम्बन्धी, शारदीय	सरद रित्तुया
सारेमय	पु. कुकुर	खिचा
सारम्भ	पु. क्रोध, कलह	तं, ल्वापु, आवेश
सारिपुत्त	भगवान् बुद्धको दुई प्रमुख शिष्यमध्ये एक	भगवान्‌या निम्ह मुख्य सिसेमध्ये छम्ह
सारेति	क्रि. सम्भाउँछ	लुमंकाबिइ
सालि	पु. शालि धान	वा (भिंगु छताजि)
सावक	पु. सुन्ने शिष्य	न्यनीम्ह, सिसेमचा, श्रावक
सावेति	क्रि. सुनाउँछ, घोषणा गर्छ	न्यंकइ, च्वेकी
सासति	क्रि. शिक्षा दिन्छ, शासन गर्छ	सेनेकने याइ, न्वाइ, शासन याइ
साहत्थिक	बि. आपनो हातले रचेको	थःगुल्हातं दय्कातःगु
साहस	नपुं. हिंसा, मनमानी गर्नु	स्याज्या, न्ह्योने लाःथे याये
साहसिक	बि. हिंसक, असभ्य	हिंसक
साहु	अ. राम्रो, बेस	बांला, भिं
सिन्खति	क्रि. सिन्छ, अभ्यास गर्छ	सय्कइ, कुतःयाइ
सिन्खन	नपुं. शिक्षण, अभ्यास	सेनेकने, कुतः (ल)
सिन्खा	स्त्री. शिक्षा	शिक्षा

सिन्धापक, सिन्धापनक	पु. शिक्षक, प्रशिक्षक	आख: थुकीम्ह
सिन्धापद	नपुं. शीलसम्बन्धी नियम	शीलसम्बन्धी नियम
सिन्धासमादान	नपुं. शील ग्रहण गर्नु	शील काये
सिखण्ड	पु. मुजुरको कल्की	म्हय्खाया कुलिपा
सिखण्डी	पु. मुजुर	म्हय्खा
सिगाल	पु. स्याल	ध्वंचा
सिगालक	नपुं. स्यालको हुँइया	ध्वंस: (ल)
सिङ्ग	नपुं. सिङ्ग	नेकू (ति)
सिङ्गार	पु. सिङ्गार, श्रङ्गार	छाय्पा
सिद्धघति	क्रि. सुद्ध	नतुनी
सिद्धघणिका	स्त्री. सिङ्गान	न्हिंपुइ
सिङ्गभ्रति	क्रि. घटित हुन्छ, लाभान्वित हुन्छ, सफल हुन्छ	जुवइ, खेंय् ध्वइ
सिन्धति	क्रि. सिंच्छ	ह्वली, ल:ह्वली
सित्य	नपुं. मैन, सिता (भातको)	सी, जागव: (ल)
सिथिल	बि. कमजोर, खुकुलो, शिथिल	छ्वासु, बमला:
सिद्धि	स्त्री. सफलता, सिद्धि	सफलता
सिनान	नपुं. स्नान	सना
सिनेह, स्नेह	पु. प्रेम, तेल	मतिना, चिकं (न)
सिनेहति	क्रि. स्नेह गर्छ, तेल घस्छ	मतिनी, चिकं बूइ
सिन्दूर	पु. सिन्दूर	सिन्ह:

सिन्धु	पु. सिन्धु नदी	सिन्धु नदी
सिप्प	नपुं. सीप, शिल्प	शिल्प
सिब्बति	क्रि. सिउँछ	सुइ
सिर	पु., नपुं. टाउको	छयं (छेन)
सिरि	पु., स्त्री. भाग्य, श्री, ऐश्वर्य	भाग्य, श्री
सिरीस	पु. सिरीस, शिरीष (रूख विशेष)	सिरीस
सिला	स्त्री. पत्थर, शिला	ल्वहं (त)
सिलाघति	क्रि. प्रशंसा गर्छ	चव्छाइ
सिलेसुम	पु. कफ, श्लेष्म	खइ
सिलोक	पु. सिलोक, श्लोक	सिलः
सिविका	स्त्री. पालकी	दू (लि)
सिसिर	पु. ऋतु शिशिर	ऋतु शिशिर
सिस्स	पु. शिष्य	सिस्से
सीकर	नपुं. सिमसिमे भर्री, वर्षा पानीको स-साना थोपा, बाछिटा	ससिवा, चिच्चा (ल)
सीघ	बि. चौडै, शीघ्र	याकनं
सीत (ल)	बि. ठण्डा नपुं. जाडो	ख्वाउं, चिकु
सीदति	क्रि. डुब्छ	दुनी
सीमा	स्त्री. सीमा	सीमा
शील	नपुं. शील, सदाचार	शील, सदाचार
शीलन	नपुं. शीलमा बस्तु	शीलय् च्वने
शीलिक	बि. शील भएको, राम्रो स्वभावको	शील दुम्ह, स्वभाव दुम्ह

सीवथिका	स्त्री. लाश सडाउन पयाकिने ठाउँ, कच्चा मसान	सीगा: (ल)
सीस	नपुं. सिर	छयं (छेन)
सीह	पु. सिंह	सिंह
सीहल	श्रीलंकावासी	श्रीलंकावासी
सीहासन	नपुं. सिंहासन	सिंहासन
सु	उप. राम्रो, अत्यन्त असल अर्थमा प्रयोग हुने उपसर्ग	बांला, मुद्दक, भिं धैगु अर्थय वद्दगु न्हयतंसा
सुक	पु. सुगा	वाउंमत्तु
सुकर	बि. सजिलो	अःपु
सुकुमार	बि. कोमल	नायु
सुक्क	बि. सेतो नपुं. शुभ कर्म	तुयु, बांला:गु ज्या
सुक्खति	कि. सुक्ख	गनी
सुक्खापेति	कि. सुकाउंछ, सुक्ख लाउंछ	गंकेइ, गंके बिइ
सुक्ख	नपुं. सुक्ख, आराम, सुबिस्ता	सुक्ख
सुक्खायति	कि. सुक्खी हुन्छ	सुक्खी जुइ
सुक्खेति	कि. सुक्खी पाछं	सुक्खी याइ
सुगत	बि. सुगति प्राप्त पु. भगवान् बुद्ध	सुगति ला:म्ह, भगवान् बुद्ध
सुगति	स्त्री. राम्रो अवस्था	बांलागु अवस्था
सुगन्ध	पु. बास्ना	नस्वा: (क)
सुगन्धित	बि. बास्ना आउने	नस्वागु
सुइ	पु. कर, शुल्क	कर

सुद्धिक	पु. कर उठाउने	कर सुनीम्ह, कर म्हइम्ह
सुधि	बि. पवित्र	नी
सुच्छन	बि. राम्ररी ढाकेको वा छाइएको	बालाकक त्वपुयातःगु वा पल्लिं चिनातःगु
सुजन	पु. सज्जन	भिंमनु (ख)
सुज्भ्रति	क्रि. शुद्ध हुन्छ	यचुइ, नी जुइ
सुन्व	बि. शून्य	प्वंखाय्
सुट्ठ	अ. असल, बेस	भिं
सुण	पु. कुकुर	खिचा
सुणाति	क्रि. सुन्ध	न्यनी
सुत्त	बि. सुतेको नपुं. धागो, सूत्र	न्ह्यःवःम्ह, सूत्र, का
सुत्तन्त	पु.,नपुं. बुद्धोपदेश, सूत्र	बुद्धोपदेश, सूत्र
सुत्तन्तिक	बि. सूत्रपिटक मुखाग्र गर्ने	सुत्तपिटक न्वय्वःम्ह
सुदं	अ. निरर्थक शब्द प्रयोग	अर्थ मदुगु खं व छेला
सुदेसित	बि. राम्ररी उपदेश दिइएको	न्वखं क न्वानातःम्ह
सुद	बि. पवित्र, शुद्ध, ठीक	पवित्र, पाय्धि
सुद्धि	स्त्री. पवित्रता	पवित्रता
सुधा	स्त्री. अमृत	अमृत
सुधी	पु. बुद्धिमान् मान्छे	बुद्धिदुम्ह मनु (ख)
सुनख	पु. कुकुर	खिचा
सुनखी	स्त्री. कुकुरनी	माखिचा
सुन्दर	बि. राम्रो	बालाः

सुपण्ण	पु. गरुड	गरुड
सुपति	क्रि. सुत्थ	घनी
सुपिन (क)	नपुं. स्वप्न	म्हगस
सुप्प	पु., नपुं. नाङ्गलो	हासा
सुप्पार (क)	नपुं. सुप्पारा बन्दरगाह (बन्दरगाह विशेष)	सुप्पारा बन्दरगाह
सुब्बच्च	बि. आज्ञाकारी, बिनम्र	उजं न्यंम्ह, क्वमिलु
सुबहु	बि. अत्यन्त	न्याक्क
सुभ	बि. राम्रो, शुभ	भिं
सुभिक्ख	बि. सहकालको, सुभिस	नसात्वंसा दुगु, सहईया
सुमति	पु. बुद्धिमान् मान्धे	बुद्धिदुम्ह मनू (ख)
सुमन	बि. प्रसन्न नपुं. चमेली फूल	लयताःम्ह, चस्वां (न)
सुमना	स्त्री. चमेली, प्रसन्नवदना स्त्री	चस्वां (न), ऊवाः चक्कंम्ह मिसा
सुमेघ	बि. बुद्धिमान्	बुद्धिदुम्ह
सुर	पु. देव	देव
सुरभि	बि. सुगन्धित	नस्वाःगु
सुरभिगन्ध	पु. सुगन्ध	नस्वा
सुरा	स्त्री. रक्सी, जीड	अय्लाः, ध्वं
सुरिय	पु. सूर्य	सूर्धोः
सुरङ्गा	स्त्री. जेलखाना, भ्यालखाना	भ्यालखाना
सुलभ	बि. सजिलैसंग पाइने	अःपुक दइगु
सुव	पु. सुगा	वाउंभत्तु

सुवच	वि. आज्ञाकारी	उजं न्यंम्ह
सुवर्ण	नपुं. सुवर्ण, सुन वि. राम्रो रङ्गको, सुन्दर	लुं उंलाःम्ह, बांलाः
सुवत्थि	अ. स्वस्ति, कल्याण होस्!	भिं जुइमा!
सुवे	क्रि.वि. भोलि	कन्हय्
सुसान	नपुं. श्मशान, मसान	दिप
सुसु	पु. शिशु वि. शिशुस्वभावको	मचा, मचापहःम्ह, मचासूम्ह
सुसुन्नक	वि. ज्यादै सेतो	नाकं तुयुगु
सुस्सति	क्रि. ओइलाउंछ, सुक्छ	भ्वाःजुइ, गनी
सुस्सुर	वि. मीठो स्वर	न्यने यइपुगु सः (ल)
सुस्सूसति	क्रि. सुन्छ	न्यनी
सुहज्ज	नपुं. सहृदयता	मैत्री
सुहद	पु. मित्र	पासा
सुहित	वि. सन्तुष्ट	लुधंम्ह
सूकर	पु. सुंगुर	फा
सूकरिक	पु. कसाई, (सुंगुर वा सुंगुरको मासु बेच्ने)	नाय्
सूचक	वि. सूचना दिने	सुचनिम्ह
सूचन	नपुं. सूचना	सुचं
सूचि	स्त्री. सुई, कीटा	मुलु, किलिप
सूजु	वि. सोभो, सीघा	तप्यं
सूत	पु. रथ हाक्ने	रथ न्ह्याकीम्ह

सूतिघर	नपुं. प्रसूति गृह	प्रसूति गृह
सूनु	पु. छोरो	काय्
सूप	पु. तिहुन	कें
सूपिक	पु. भान्छे	सुवाल
सूयति	क्रि. सुनिन्छ	न्यनी
सूर	बि. बीर, बहादुर पु. सूर्य	बीर, सूर्चो:
सूरत	बि. करुणा देखाउने	कन्नाचा:म्ह
सूरता	स्त्री. बहादुरी, सूरुपन	बहादुरी
सूल	नपुं. भाला, सूली	भिदिपा:, शूली
सूलारोपन	नपुं. सूलीमा चढाउनु	सूली तये
सेख (क्ख)	पु. सिक्ने, शैक्ष्य	सयकीम्ह
सेखर	नपुं. शीरमा लाउने फूलमाला	छेनय् छुइगु स्वां, स्वांमा:
सेखिय	बि. अभ्यास-क्रमसंग सम्बन्धित	सयेकेगु, सीकेगु, कुत: लिसे स्वागु
सेचन	नपुं. छर्काइ	ह्वला
सेट्ठ	बि. श्रेष्ठ	त:जिगु
सेट्ठि (ठी)	पु. सेंठ	दांदुम्ह
सेणि	स्त्री. तह, श्रेणी	तं, तजि
सेत	बि. सेतो पु. सेतो रङ्ग	तुयु, तुयु उन
सेति	क्रि. सुत्छ	घनी
सेतु	पु. पुल	ता
सेद	पु. पसिना, स्वेद	च:ति

सेदेति	क्रि. बाफ, पसिना आउने गर्छ	च:ति बय्की, हा बय्की
सेन (क)	पु. बाज नपुं. ओछ्यान, शयन	बाय्चा, लासा
सेना	स्त्री. फौज	फौज
सेम्ह	नपुं. कफ	खै
सेय्य	नपुं. श्रेष्ठतर, श्रेय	त:जि
सेय्यथापि	अ. जस्तो	गथे, थें
सेय्यथीदं	अ. निम्तोक्त अनुसार	न्ने धयात:थें
सेय्या	स्त्री. ओछ्यान, खाट, शैय्या	लासा, खाता
सेरि	बि. छाडा	वाद:
सेरिचारी	बि. स्वेच्छाचारी	वाद:म्ह
सेरिता	स्त्री. स्वेच्छाचारी, छाडापन	वाद:सु
सेल	पु. पर्वत, शैल	गुं
सेलेय्य	नपुं. शिलाजित	शिलाजित
सेवति	क्रि. सेवा गर्छ, संगत वा उपभोग गर्छ	सुसा:याइ, बुली, छेली
सेवाल	पु. काई, लेउ	वाचि, बथं
सेस	बि. बचेखुचेको, शेष	त्यंपुल्यं
सेसेति	क्रि. बाकी छोड्छ	त्यंकाथकी
सो	स. त्यो	व
सोक	पु. शोक	शोक
सोख्य	नपुं. सुख, स्वास्थ्य	सुख

सोचति	क्रि. सोच्छ, चिन्ता वा पश्चाताप गर्ह्य	कू नइ, पशताय् ताइ
सोचेय्य	नपुं. पवित्रता	नीसु
सोणित	नपुं. रगत	हि
सोणी	स्त्री. कुकुर्नी, कम्मर	माखिचा, जं
सोण्ड (क)	बि. अमली, नशावाज	गुलु
सोण्डा	स्त्री. सूंड बि. नशावाज (स्त्री)	स्वं, गुलुनी
सोण्डिका, (ण्डी)	स्त्री. पर्वतमा हुने जलाशय (प्राकृतिक)	गुइं दइगु पुखुचा
सोण्ण	नपुं. सून, स्वर्ण	लुं
सोत	नपुं. श्रोत, कान पु. स्वोत, मुहान	न्हायपं (न), मुहान
सोतब्ब	बि. सुन्न लायक	न्यने बहः
सोतुं	सुन्न	न्यनेत
सोतु	पु. सुन्ने	न्यनीम्ह
सोत्थि	स्त्री. आशीवचन	सुभाय, स्वस्ति
सोत्थिसाला	स्त्री. स्वास्थ्यशाला, अस्पताल	अस्पताल
सोदरिक	बि. सहोदर	छम्ह हे मांया
सोघापेति	क्रि. सफाइ वा शुद्धि गराउंछ	सुचुकुचु याकइ
सोघेति	क्रि. शुद्ध गर्ह्य	नी याइ
सोपाक	पु. चाण्डाल, च्यामे, पोडे	थी मज्यूगु जातयाम्ह
सोपान	पु., नपुं. भरेइ	स्वाने
सोप्प	नपुं. नीद	न्ह्य (न्ह्यल)
सोभति	क्रि. चम्कन्छ, राम्रो देखिन्छ	थिइ, बांला: खनेदइ

सोभेति	क्रि. चम्कन्छ, सजाउँछ	थिइ, छाप्पी
सोम	पु. चन्द्रमा	तिमिला
सोमनस्स	नपुं. प्रसन्नता	लयता
सोम्म	बि. अनुकूल, सौम्य	छिगु
सोवण्ण	नपुं. सुन बि. सुनौलो	लुं लुंयें
सोवत्थिक	नपुं. स्वस्तिक	स्वस्तिक
सोस	पु. सुम्नु	गने
सोसन	नपुं. सुकाउने	गंके
सोसान	नपुं. श्मशान	दिप
सोसानिक	बि. मसानमा रहने	दिप्य् च्वनीम्ह
सोसेति	क्रि. सुकाउँछ	गंकइ
सोहज्ज	नपुं. मित्रता, सौहार्दता	मित्रता
स्नेह	नपुं. स्नेह, माया, प्रेम, तेल	मतिना, पिकं
स्वाक्कर	बि. राम्रो, अनुकूल प्रकृति, स्वभावको	भिंगु, बांलागु स्वभावयाम्ह
स्वातन	बि. भोलिसित सम्बन्धित	कन्हेनिसे स्वाःगु
स्वातनाय	भोलिको निम्ति	कन्हेयात
स्वे	क्रि.बि. भोलि	कन्हय्

ह

हंस	पु. हास	हंय्
हंसति	क्रि. हसाउछ	न्हीकइ
हज्ज	बि. प्रियतम	यःम्ह
हञ्जति	क्रि. मारिन्छ, नष्ट पारिन्छ	स्याना बिइ, भज्यनी
हठ	पु. हिंसा, जिद्दी	स्याये, जिइ (ल)
हत्य, हत्या	पु. हात, हातभरको नाप	ल्हाः (त)
हत्यक	पु. हात बि. हात भएको	ल्हाः, ल्हाःदुम्ह
हत्या	बि. एक हातको नाप	कुछि
हत्थि (त्थी)	पु. हात्ती	किसि
हत्थिमेषड	पु. माहुत	मागः (ल)
हृदय	नपुं. दिल	नुगः
हृदय-निसित	बि. हृदय-आश्रित	नुगःलय् आश्रित
हृदयस्सित	बि. हृदयसम्बन्धी	नुगःलिसे स्वाःगु
हनति (हन्ति)	क्रि. मार्छ, चोट पुन्याउछ	स्याइ, घाःपाः याइ
हनु (का)	स्त्री. बङ्गारा	वाकु (धी)
हम्भो	सम्बोधन शब्द (आफू समानकोलाई)	सःनेकथं छ्यलेगु खंगो
हम्मिय	नपुं. धेरै तल्ला भएको घर	तःतं दुगु छें
हय	पु. घोडा	सल
हयानीक	नपुं. घुडसवार सेना	सलय् ल्वाइपिं माहां
हर	बि. लैजाने	यंकीम्ह

हरण	नपुं. लैजानु, हरण गर्नु	यंकेगु
हरति	क्रि. लैजान्छ, लुट्छ	यंकइ, लाकाकाइ
हरापेति	क्रि. लिन, बोक्न वा हरण गर्न लगाउँछ	कुबिके वा हरण याकेवी
हरिण	पु. मृग	चला
हरिताल	नपुं. पहेंलो हरिताल	म्हासुगु हरिताल
हरित्तच	बि. सुनौला रङ्गको	लुं रङ्गयागु
हरीतक	नपुं. हरो	हलः (ख)
हरीतकी	स्त्री. हरो	हलः (ख)
हरे	सम्बोधन शब्द	सम्बोधन यायेगु शब्द
हलं	अ. पर्याप्त	उलाय्
हल	नपुं. हलो	वासा
हलिदा (ही)	स्त्री. बेसार, हलेदो	हलू
हवे	अ. निश्चयले	घात्ये
हव्य	नपुं. आहुति, होम	आहुति
हसति	क्रि. मुस्कुराउँछ, हाँस्छ	मुसुकाइ, न्हिली
हस्त	नपुं. हंसी, ठट्टा	न्हिला, छ्याः (लः)
हा	अ. अपसोच, (अपसोस), अफसोस	अपसोच
हाटक	नपुं. सुन	लुं
हातब्ब	बि. छोड्न लायक	त्वःतेबहःगु
हातुं	छोड्न	त्वःतेत
हानि	स्त्री. नोक्सान	नोक्सान

हापक	बि. हानिको कारण भएको (व्यक्ति)	हानिया हुनि (न) जूम्ह
हापन	नपुं. हानि, नोक्सानी	हानि
हापेति	क्रि. बेवास्ता गर्छ, ढिलो गर्छ, कम गर्छ	गन्ता मतइ, म्हो याई
हायति	क्रि. घटाउँछ, व्यर्थै नष्ट गर्छ	म्हो याई, भज्यंकी
हार	पु. फूलको वा मोतीको माला	स्वामाः, मोतिमाः
हारक	बि. हटाइएको, लिएको	चीकातःगु, यंकूगु
हारिका	स्त्री. हटाइएकी, लगिरहेकी (महिला)	यंकाचवंम्ह (मिसा)
हारिय	बि. लैजान सकिने	यंकेफुगु (कुबिया)
हास	पु. हाँसो, ठट्टा	न्हिला, ख्याः(ल)
हासकर	बि. आनन्दप्रद	लयताय्कीगु
हासेति	क्रि. प्रसन्न पार्छ, हसाउँछ	लयताय्कइ, न्हीकइ
हिंसति	क्रि. मार्छ, चोट पुऱ्याउँछ	स्याइ, घाःपाःयाइ
हिंसापेति	क्रि. कष्ट पुऱ्याउँछ	सासना याइ
हि	अ. निश्चयले, वास्तवमा	धात्ये
हिक्का	स्त्री. बाडुली	हिकु
हिङ्गु	नपुं. हिङ	हिं
हित	नपुं. भलाइ बि. उपयोगी	भिं (न), ज्यायखेले दुगु
हिम	नपुं. हिउ	च्वापु
हिय्यो	क्रि.बि. हिजो	मिहगः
हिरञ्ज	नपुं. सुन, हिरण्य	लुं
हिरि	स्त्री. लज्जा	मछाला

हिरियति	क्रि. लाज मान्छ	मछाली
हीन	बि. नीच	ब्वहयं
हीयति	क्रि. नोक्सान हुन्छ, घट्छ, त्यागिन्छ, छोडिन्छ	त्वःतका, त्याग याका चवनी
हीयो, हिय्यो	अ. हिजो	म्हगः
हीलेति	क्रि. घृणा गर्छ	हेमाति याइ
हुत	नपुं. आहुति, होम	आहुति
हुत्त	नपुं. होम गरिएको	होम याःगु
हुत्वा	पू.क्रि. भएर	जुया
हुङ्गार	पु. 'हुं' शब्द, 'हुं' हुँङ्गार	हुँङ्गार
हे	अ. सम्बोधन	सम्बोधन
हेठेति	क्रि. कष्ट पुन्याउँछ	सास्ति याइ, दुःख बिइ
हेति	स्त्री. हतियार	ज्वंसा
हेतु	पु. कारण	हुनि
हेतुक	बि. कारणसंग सम्बन्धित	हुनिलिसे स्वाःगु
हेम	नपुं. सुन, हिउँ	लुं, च्वापु
हेमन्त	पु. हेमन्त ऋतु	हेमन्त ऋतु
हेमान्तिक	पु. हेमन्त ऋतु सम्बन्धी	हेमन्त ऋतुलिसे स्वाःगु
हेरम्बिक	पु. सुनार	लुंकःमि
हेला	स्त्री. हाउभाउ	हाउभाउ
होति	क्रि. हुन्छ	जुइ
होम	नपुं. आहुति, होम, यज्ञ	होम